

Vastgestelde versie,
inclusief
amendementen

Programmabegroting 2024

2027

Inhoudsopgave

Inhoudsopgave	2	Product 4.5	Gebiedsontwikkeling	66
Inleiding	3	Product 4.6	Duurzaamheid	67
Bestuurlijke samenvatting.....	5	Programma 5	Fysieke omgeving	75
Begroting 2024 in één overzicht.....	8	Product 5.1	Beheer buitenruimte	76
Financiële samenvatting.....	9	Product 5.2	Afval, riolering en begraven.....	80
Programma 1: Bestuur en organisatie.....	19	Product 5.3	Vastgoed	82
Product 1.1	Bestuur, organisatie en participatie	20	Financiële producten	87
Product 1.2	Dienstverlening	23	Overzicht van lasten en baten.....	91
Product 1.3	Veiligheid	24	Paragraaf 1: Lokale heffingen	92
Programma 2 Sociaal Domein.....	30	Paragraaf 2: Verbonden partijen	104	
Product 2.1	Algemeen sociaal domein	31	Paragraaf 3: Grondbeleid	124
Product 2.2	Werk en inkomen.....	35	Paragraaf 4: Onderhoud kapitaalgoederen.....	128
Product 2.3	Jeugd	37	Paragraaf 5: Bedrijfsvoering.....	134
Product 2.4	Maatschappelijke ondersteuning	39	Paragraaf 6: Openbaarheid.....	137
Product 2.5	Volksgezondheid	40	Paragraaf 7: Financiering	139
Programma 3	Maatschappelijk domein	46	Paragraaf 8: Weerstandsvermogen en risicobeheersing	148
Product 3.1	Sport	47	Bijlage 1 Meerjareninvesteringsplan (MIP)	154
Product 3.2	Onderwijs	48	Bijlage 2 Reserves en voorzieningen.....	158
Product 3.3	Cultuur	50	Bijlage 3 Geprognosticeerde balans en EMU-saldo	166
Programma 4	Ruimtelijk beleid en ontwikkeling.....	54	Bijlage 4 Incidentele baten en lasten	168
Product 4.1	Ruimtelijke ordening en vergunningverlening	55	Bijlage 5 Kerngegevens en bestuursstructuur	173
Product 4.2	Wonen	56	Bijlage 6 Toelichting op de verschillen per programma	175
Product 4.3	Economie.....	59	Bijlage 7 Begroting per taakveld	188
Product 4.4	Verkeer en vervoer	62	Bijlage 8 Inzicht in de stelposten prijs, groei en loon	190

Inleiding

Voor u ligt de programmabegroting van de gemeente Zuidplas voor het begrotingsjaar 2024 met een doorkijk naar de meerjarenbegroting van 2025-2027. De programmabegroting is het document dat aangeeft wat er in een specifiek jaar uitgevoerd wordt. De (financiële) basis voor deze programmabegroting wordt gevormd door de kaders uit de Zomernota 2023. De zomernota bevat normaliter naast de financieel technische uitgangspunten de beleidskaders voor het komende begrotingsjaar. Echter, de meerjarenraming van de Zomernota 2024 liet een fors tekort zien voor 2024. Tijdens de behandeling van de Zomernota 2023 (juli 2023) is daardoor met de raad afgesproken om met een herstelplan tot een structureel sluitende begroting voor het jaar 2024 te komen. Het college is in de zomermaanden tot een gewogen voorstel aan maatregelen gekomen.

De maatregelen zijn in twee fasen onder te verdelen:

1. Maatregelen fase 1

Welke maatregelen zijn op korte termijn te nemen en hebben slechts een beperkt maatschappelijk effect? Deze maatregelen zijn over het algemeen technische maatregelen. Er is vooral kritisch gekeken naar wat er gezien de beperkte interne capaciteit, en ook de beperkte beschikbaarheid op de markt, werkelijk aan investeringen uitgevoerd kunnen worden. Zijn dit maatregelen die al vanaf begrotingsjaar 2023 genomen kunnen worden, dan zijn deze reeds opgenomen in de Najaarsnota 2023.

Daarnaast zijn er ook technische maatregelen vanaf 2024. Deze hebben te maken met de uitwerking van de financieel technische uitgangspunten uit de Zomernota 2024 in deze begroting 2023.

2. Maatregelen fase 2

Deze maatregelen hebben een maatschappelijk effect en zijn integraal opgenomen in deze begroting.

- a. Verhogen van de inkomsten

Bij de integrale afweging behoort ook de afweging om de inkomsten te verhogen.

- b. Maatregelen die vanaf begrotingsjaar 2024 ingezet kunnen worden. Deze maatregelen zijn geïntegreerd in de Programmabegroting 2024-2027. Ze zijn vertaald naar het effect op de ambities (doelstelling en inspanning). Daar waar de keuze geen doelstelling of inspanning raakt zal het maatschappelijke effect over het algemeen beschreven worden.

Vanwege de integrale afweging is het herstelplan geïntegreerd in deze programmabegroting.

De meerjarenraming vanaf 2026 laat vooralsnog een groot structureel tekort zien. Maatregelen vanaf dat jaar vragen om een nieuw onderzoek dat op korte termijn gestart moet worden. Het college gaat hiervoor breed in gesprek en zal uw raad hier tijdig in meenemen en over informeren.

Leeswijzer

De Programmabegroting 2024-2027 bestaat uit diverse onderdelen, waarvan een aantal verplicht zijn. In deze leeswijzer wordt inzichtelijk gemaakt welke informatie waar in dit document staat zodat voor elke lezer direct zichtbaar is waar de voor hem/haar interessante informatie te vinden is.

Voor de lezer die geïnteresseerd is in de [grote lijnen](#) zijn de eerste driehoofdstukken ontwikkeld:

1. [Inleiding](#)
2. [Bestuurlijke samenvatting](#)
3. [Financiële samenvatting](#)

Voor diegene die meer willen weten over de in 2024 te realiseren [doelstellingen en inspanningen](#) verwijzen we naar de programma's.

4. [Programma 1 Bestuur en organisatie](#)
5. [Programma 2 Sociaal domein](#)
6. [Programma 3 Maatschappelijk domein](#)
7. [Programma 4 Ruimtelijk beleid en ontwikkeling](#)
8. [Programma 5 Fysieke omgeving](#)
9. [Financiële producten](#)

Naast de programma's bestaan er tevens paragrafen die informatie verstrekken over [specifieke onderwerpen](#) die in meerdere programma's voorkomen. Dit zijn vaak technische en verplichte elementen. Als laatste onderdeel van deze programmabegroting wordt verdergaande specifieke informatie (veelal financieel technisch) verstrekt in een aantal bijlagen.

De verwerking van de maatregelen uit het herstelplan vindt u als volgt terug in deze programmabegroting:

- De beschrijving van het proces en de opbouw is opgenomen in de inleiding.
- In de bestuurlijke samenvatting is het maatschappelijk effect en de impact op de doelstellingen op programmaniveau beschreven.
- Een overzicht op productniveau van de financiële consequenties van de maatregelen is toegevoegd in de financiële samenvatting.
- In de programma's zijn per product de bijgestelde doelstelling(en) opgenomen.
- Daar waar de maatregelen geen effect heeft op een doelstelling, maar wel een maatschappelijk effect, is een toelichting onder alinea "Overige maatschappelijke effecten herstelplan" toegevoegd.

Bestuurlijke samenvatting

Nederland staat voor grote opgaven. Onder meer vraagstukken op het gebied van bestaanszekerheid, duurzaamheid en betrokkenheid bij de democratie vragen om stevig sturen en ingrijpen. Bij de landelijke ambities is de rol van de gemeente essentieel. Daarvoor moeten wel alle randvoorwaarden op orde zijn. Het is teleurstellend dat het voorsnog niet lukt om als één overheid samen op te trekken als het gaat om het uitvoeren van taken met de daarbij behorende financiën. Worden gemeenten voldoende in staat gesteld de taak die zij hebben uit te oefenen?

Financiële situatie

De gemeentelijke financiën staan onder druk. Hier ziet het college twee sporen. Het eerste spoor is de balans tussen de middelen vanuit het Rijk en de taken die wij als gemeente uit moeten voeren. Ondanks de vele signalen die hierover afgegeven zijn, is dit probleem nog steeds niet verdwenen. Denk aan de onduidelijkheid rondom de opschalingskorting, de herijking van het gemeentefonds de Wmo abonnementstarieven en de beperkte sturingsmogelijkheden op de Jeugdhulp. De komende tijd vraagt dit een nieuwe bestuurlijke strategie over (financiële) verhoudingen tussen overheden in Nederland. Het college blijft zich hier ook in 2024, zowel in regionaal als in VNG verband stevig voor inzetten.

Het tweede spoor is de balans tussen de lokaal beschikbare middelen en het ambitieniveau. Zijn wij als gemeente met de beschikbare middelen nog in staat om het huidige voorzieningenniveau te handhaven? Met de twee sporen kijken we kritisch naar zowel andere overheden als naar onszelf.

De druk op de gemeentelijke financiën maakt dat het college al begin 2023 een weg is ingeslagen om zowel op korte, als op de middellange termijn tot een evenwichtige, duurzame financiële huishouding te komen. Bij de behandeling van de Zomernota 2023 heeft de gemeenteraad gesproken over de diverse kaders voor het in evenwicht brengen van onze financiën. Zo gaan mensen boven stenen en wordt het principe de gebruiker betaalt toegepast. In de najaarsnota 2023 hebben we de volgende stap gezet. Met name op financieel technisch vlak hebben we hier een aantal maatregelen doorgevoerd. In deze begroting zetten we de volgende stap: voor 2024 maken we de begroting sluitend. Om dit te kunnen doen zijn er stevige keuzes gemaakt. Keuzes die soms voelen als harde klappen, maar altijd gemaakt zijn vanuit de principes zoals we die in Zuidplas hebben vastgelegd. Maar, het proces stopt niet in 2024. Het college gaat na vaststelling van deze begroting met de organisatie aan de slag om ook de financiën van 2026 en verder structureel in evenwicht te brengen.

Omdat de keuzes voor 2024 qua tijd zeer beperkt waren zien we in deze begroting vooral keuzes op de kwaliteit van de openbare ruimte. Voor de volgende stap, een sluitende begroting vanaf 2026 zal het college zowel oog moeten hebben voor de beleidsmatige keuzes op alle terreinen als antwoord moeten geven op een aantal fundamentele vragen. Zijn er daarbij slimme keuzes te maken, zijn er koppelkansen en zijn we bereid om kwaliteit boven kwantiteit te zetten? Dat vraagt om een verdieping en verfijning in de brede opgave die we hebben. Dit vraagt een investering in capaciteit waarvoor in deze begroting geen extra geld gevraagd wordt. Dit vraagt echter wel om een stevige prioritering. Deze is al zichtbaar in de huidige maatregelen, namelijk een plafond (gebaseerd op haalbaarheid) op de investeringen in de openbare ruimte.

Balans in het maatregelenpakket

In het maatregelenpakket voor 2024 heeft het college wederom gezocht naar een balans. In dit geval tussen het verhogen van de inkomsten en het nemen van maatregelen. De balans 1/3 deel via het verhogen van inkomsten en 2/3 deel via maatregelen.

Onderstaand overzicht geeft de opbouw van de balans weer.

Balans keuzes en inkomstenverhoging		
Verhoging OZB (index)	339	
Verhoging OZB (extra)	2.200	
Verhoging toeristenbelasting	<u>100</u> +	
Totaal inkomstenverhoging	2.639	32%
Maatregelen fase 1	3.312	
Maatregelen fase 2	<u>2.279</u> +	
Totaal maatregelen	5.591	68%
Totaal	8.230	

Op basis van deze balans heeft het college de mogelijke stijging van de gemiddelde lokale woonlasten voor een inwoner van Zuidplas onderzocht. Wanneer er naast de reguliere index (5,3% conform septembercirculaire 2023) ook nacalculatie (8,5% meer over het jaar 2022) was toegepast op de lokale woonlasten, dan zouden deze met 13,8% stijgen. Aangezien de afvalstoffenheffing en de rioolheffingen niet meer mogen stijgen vanwege de kostendekkendheid is het onvermijdelijk dat de stijging voorgesteld wordt te verwerken op de OZB-opbrengsten.

Effecten amendementen Begroting 2024

De daadwerkelijke balans is door de, in de begrotingsvergadering aangenomen amendementen, verandert naar 20% door inkomstenverhoging en 80% door maatregelen.

Wat willen we bereiken in 2024

In 2024 blijven we desondanks werken aan Zuidplas, op alle beleidsterreinen die de gemeente kent. Zo blijven we het komende jaar inzetten op veiligheid. Ondanks dat de maatregelen ons ook hier raken, blijven we inzetten op de subjectieve en objectieve veiligheid. We kunnen echter niet voorkomen dat we inleveren op de kwantitatieve inzet op de handhavingstaak. We houden de maatschappelijke effecten hiervan beperkt. De inzet op de diverse andere aspecten van veiligheid blijft onverminderd, wat maakt dat de coalitiedoelstelling nog steeds haalbaar worden geacht.

Voor het sociaal domein hebben we middels het coalitieakkoord afgesproken om in te zetten op de hele keten van zorg. Van preventie naar interventie tot nazorg en alles wat daartussen zit. Door in te zetten op slimme investeringen en efficiënte, regionale wijze van organiseren van zorgaanbod kunnen we de maatschappelijke effecten van de maatregelen hier beperkt houden. De maatregelen maken helaas wel dat we de ambities rondom Vitaal en Beleefbaar Zuidplas moeten bijstellen.

In 2024 zetten we in op het ontwikkelen van de onderwijsvisie, om zo te komen tot een consistent en herkenbaar beleid op het gebied van onderwijs. Onderwijs in Zuidplas hoort in volwaardige en kwalitatief goede huisvesting. We zetten daarom volgend jaar in op het realiseren van de resterende opgaves uit het vorige Integraal Huisvestingsplan Onderwijs (IHP) en gaan aan de slag met haalbaarheidsonderzoeken voor de opgave uit het meest recente IHP. Daarnaast gaan we in 2024 conform doelstelling uitsluitel geven over de haalbaarheid van volledig voortgezet onderwijs in Zuidplas.

Vanaf 1 januari 2024 wordt de omgevingswet van kracht. De omgevingswet verandert de manier waarop wij kijken naar en nadenken over onze ruimtelijke omgeving. Het college is de afgelopen periode, samen met de organisatie, hard aan de slag geweest om zich voor te bereiden op de overgang. Dit om zo te komen tot snellere en betere besluitvorming met ruimte voor maatwerk. Ondersteunend hieraan zijn de gebiedspaspoorten, welke we voor Moordrecht en Nieuwerkerk aan den IJssel in 2024 naar de gemeenteraad zullen brengen.

Komend jaar blijven we hard inzetten op kansen voor diverse doelgroepen op de woningmarkt. Onder andere door in te zetten op levensloopgeschikte nieuwbouw. Specifieke aandacht hebben we ook voor starters, we onderzoeken wat hiervoor de meest effectieve instrumenten zijn. Een mogelijkheid hiervoor kan flexwonen zijn, een optie waar we voor een brede doelgroep op inzetten.

Ook in 2024 blijft het college zich inspannen voor de ontwikkeling van het middengebied. Zo wordt de procedure van het ontwerp bestemmingsplan(nen) afgerond en wordt een volgende stap gezet in het verder uitwerken van fase 1A door het opstellen van een of meerdere beeldregieplan(nen), stedenbouwkundige uitwerkingen en een of meerdere beeldkwaliteitsplan(nen). Daarnaast zal het college verder vorm en inhoud geven aan het participatieproces passend bij de volgende stap in de ontwikkeling van het middengebied. Het college zet zich ook maximaal in op de door de raad gestelde kaders om aanvullende risicobeheersmaatregelen te nemen.

In 2024 gaat het college de mobiliteitsvisie aan de gemeenteraad aanbieden. De mobiliteitsvisie geeft een integrale doorkijk naar de manier waarop we in de toekomst Zuidplas bereikbaar houden. Uiteraard doen we dit in afstemming met de Provincie Zuid-Holland.

Het bijdragen aan een betere toekomst doen we tevens op andere wijze. De opgave voortkomend uit klimaatveranderingen vraagt om een antwoord. In 2024 zet het college stappen op de duidelijke ambitie uit het coalitieakkoord middels een specifiek programma. Het is noodzakelijk om nu stappen te zetten en de duurzame weg in te slaan om de energietransitie voor inwoners haalbaar en betaalbaar te maken en ook in de toekomst het hoofd te kunnen bieden aan zaken als weersextremen, maar ook vraagstukken over grondwaterstanden.

Het herstelplan maakt dat we in de buitenruimte een aantal scherpe keuzes moeten maken. Niet alleen worden de ambities uit het coalitieakkoord geraakt, ook op zaken die in de reguliere bedrijfsvoering vallen zullen de gevolgen voor inwoners merkbaar zijn. Versobering is merkbaar in het dagelijks onderhoud. Desalniettemin blijven de voorzieningen in de buitenruimte behouden, veilig en zonder dat er sprake is van kapitaalvernietiging. Het blijft aantrekkelijk om in Zuidplas te wonen, werken en recreëren.

Begroting en doelen 2024

in één overzicht

Inkomsten
€ 151,6 MILJOEN

Waar komt het vandaan?

INKOMSTEN VAN HET RIJK
€ 92,5 MILJOEN

LOKALE HEFFINGEN
€ 28,9 MILJOEN

OVERIGE INKOMSTEN
€ 30,2 MILJOEN

Uitgaven
€ 151,9 MILJOEN

Waar gaat het naar toe?

BESTUUR EN ORGANISATIE
DIENSTVERLENING EN VEILIGHEID
€ 7,3 MILJOEN € 155,- PER INWONER

SOCIAAL DOMEIN
JEUGD, WMO EN PARTICIPATIE
€ 52,5 MILJOEN € 1.119,- PER INWONER

RUIMTELIJK BELEID EN -ONTWIKKELING
€ 30,0 MILJOEN € 639,- PER INWONER

MAATSCHAPPELIJK DOMEIN
SPORT, ONDERWIJS EN CULTUUR
€ 12,0 MILJOEN € 256,- PER INWONER

FINANCIËLE PRODUCTEN
ALGEMENE DEKING, OVERHEAD
€ 23,5 MILJOEN € 500,- PER INWONER

FYSIEKE OMGEVING
BEHEER OPENBARE RUIMTE
€ 26,5 MILJOEN € 565,- PER INWONER

Moerkapelle

Waddinxveen

N453

N209

Bleiswijk

Zevenhuizen

Totaal aantal inwoners
Gemeente Zuidplas

46.981

PER 01|01|2023

Moordrecht

Nieuwerkerk
aan den IJssel

A20

E19

Capelle aan
den IJssel

Wat willen we bereiken in 2024

- Blijvende inzet op veiligheid
- Ontwikkelen onderwijsvisie
- De keten van zorg in stand houden
- Goede start omgevingswet
- Kansen voor diverse doelgroepen op woningmarkt
- Mobiliteitsvisie om Zuidplas in de toekomst bereikbaar te houden
- Specifiek programma duurzaamheid

Het saldo van
inkomsten en uitgaven

€ - 0,3 MILJOEN

Financiële samenvatting

Deze begroting 2024 en meerjarenraming 2025 t/m 2027 geven inzicht in het financiële huishoudboekje van de gemeente voor de komende jaren. Bij het vaststellen van deze begroting door de raad krijgt het college autorisatie om binnen deze kaders uitgaven te doen en inkomsten te verwerven. Gemeenten hebben niet het doel om winst te maken, maar om inkomsten en uitgaven op een verantwoorde manier in balans te laten zijn. De gemeentewet schrijft voor dat de begroting structureel en reëel in evenwicht is, of dat het aannemelijk is dat dit evenwicht in de eerstvolgende jaren tot stand zal worden gebracht (art. 189 lid 2 Gemeentewet). Ook onze toezichthouder de provincie beoordeelt dit.

Overzicht financiële besluitvorming gemeenteraad inclusief amendementen

De gemeenteraad heeft de Begroting 2024 op 7 november 2023 goedgekeurd en tegelijkertijd een aantal amendementen aangenomen. Het effect op het exploitatiesaldo en het structureel exploitatiesaldo is in onderstaande tabel weergegeven.

Financiële samenvatting Begroting en Najaarsnota	2024	2025	2026	2027
Bedragen x € 1.000				
Exploitatiesaldo Begroting/ Najaarsnota	102	-232	-8.045	-8.823
Incidenteel saldo	336	303	783	878
Structureel saldo begroting	438	71	-7.262	-7.945
Amendementen				
Amendement A47 "stelpost groei verlagen"	301	301	301	301
Amendement A62 "bijstellen BUIG o.b.v. actuele rapportage Ijsselgemeenten"	275	275	275	275
Amendement A54 "budget inhuur"	250	250	250	250
Amendement A46 "onderhoud begraafplaatsen blijft op niveau B"	-25	-25	-25	-25
Amendement A43 "geen bezuiniging HHT"		-55	-55	-55
Amendement A42 "geen 20% tariefsverhoging begraven"	-90	-90	-90	-90
Amendement A61 "terugdraaien bezuiniging subsidies niet indexeren"	-100	-100	-100	-100
Amendement A51 "rioolheffing" (ca. 132k in gesloten systeem)	-	-	-	-
Amendement A49 "inzetten begrotingsaldo voor lagere Ozb" (438k lager saldo)	-	-	-	-
Amendement A64 "verlagen Ozb"	-1.049	-1.049	-1.049	-1.049
Totaal mutaties	-438	-493	-493	-493
Totaal exploitatiesaldo na amendementen	-336	-725	-8.538	-9.316
Totaal structureel saldo na amendementen	-0	-422	-7.755	-8.438

Financiële hoofdlijn: herstelplan noodzakelijk

Bij de Zomernota 2023 is duidelijk geworden dat de gemeentefinanciën onder druk staan. Als gevolg van met name een hoge inflatie en onvoldoende compensatie van het Rijk voor onze taken zijn de lasten hoger gestegen dan de inkomsten. Financiële bijsturing is noodzakelijk om tot een sluitende begroting te komen. Wij hebben ons hiervoor ingezet en presenteren een begroting die sluitend is voor 2024 en 2025.

De jaren 2026 en 2027 zijn nog niet sluitend in onze meerjarenbegroting. Tussen 2025 en 2026 zit een gat van circa € 5,5 miljoen, wat voor een belangrijk deel veroorzaakt wordt door grote kortingen in het gemeentefonds vanaf 2026. Ook is Zuidplas nadeelgemeente in de herverdeling van het gemeentefonds. De Vereniging van Nederlandse Gemeenten heeft gemeenten [opgeroepen](#) om niet koste wat kost 2026 en 2027 sluitend te maken, maar om het tekort

zichtbaar te maken voor het Rijk. Aan deze oproep geven wij gehoor. Tegelijkertijd is er een grote kans dat het Rijk het ravijnjaar niet of niet helemaal gaat compenseren en dat gemeenten dit dus zelf moeten doen.

Waar bestaat deze begroting uit?

De cijfers die in dit boekwerk staan, vormen de “primitieve begroting”. Deze is op basis van de financieel technische uitgangspunten van de Zomernota 2023 opgesteld. Ook het herstelplan is hierin verwerkt. Parallel aan deze primitieve begroting hebben wij een drietal afzonderlijke begrotingswijzigingen met financiële effecten. De effecten van deze begrotingswijzigingen geven wij hieronder ook weer. Het gaat om:

1. Meerjarige effecten uit de Najaarsnota 2023;
2. Effecten uit de grondexploitatie Middengebied Fase 1A;
3. Effecten septembercirculaire 2023.

De Najaarsnota 2023 wordt in dezelfde raad behandeld als deze Begroting 2024. De najaarsnota is een bijsturingsdocument op het lopende jaar 2023, maar sommige mutaties hebben ook een meerjarig effect. Het totaal meerjarig effect wordt inzichtelijk gemaakt in deze financiële samenvatting. Wij beschouwen de najaarsnota mede als een instrument voor de benodigde financiële bijsturing op de begroting door geen nieuwe beleidsvoornemens hierin op te nemen en goed te kijken naar de planning van de uitgaven.

De grondexploitatie die wij aan de gemeenteraad aangeboden hebben voor besluitvorming in oktober, heeft ook een aantal financiële effecten die niet binnen de grondexploitatie passen. Deze bieden wij aan als aparte wijziging op deze Begroting 2024.

De septembercirculaire verschijnt jaarlijks op het moment dat de conceptbegroting al nagenoeg gereed is. De financiële effecten voegen wij via een aparte begrotingswijziging.

Ontwikkeling exploitatiesaldo

Het saldo van de exploitatie ontwikkelt zich zoals in onderstaande tabel. Voor de volledigheid is ook het effect van de jaarschijf 2023 weergegeven, al gaat deze begroting niet over deze jaarschijf.

Financiële samenvatting Begroting en Najaarsnota	2024	2025	2026	2027
	Bedragen x € 1.000			
Beginstand Zomernota/ Meicirculaire 2023	-8.168	-6.480	-12.839	-14.033
<i>Fase 1 maatregelen met beperkt maatschappelijke effect</i>				
A. Bijsturing in Najaarsnota 2023	1.048	382	714	514
B. Bijsturing binnen financieel technische kaders	2.148	1.661	-340	-1.594
C. Financiële effecten Middengebied fase 1A	369	-689	-86	224
<i>Fase 2 maatregelen met meer maatschappelijk effect</i>				
D. Verhogen inkomsten	2.300	2.300	2.300	2.300
E. Maatregelen vertaald naar doelstellingen	2.279	3.203	3.075	3.712
F. Duurzaamheid	31	-397	-216	-216
G. Mutaties Septembercirculaire 2023	95	-212	-653	270
Exploitatiesaldo	102	-232	-8.045	-8.823

Strategie voor verbeteren van het exploitatiesaldo: twee fasen

Wij hebben gekozen voor een strategie in twee fasen. Allereerst hebben wij in fase 1 bij de Najaarsnota 2023 bijgestuurd, bijvoorbeeld op de juiste fasering van investeringen in de tijd. Meer hierover is te lezen in het boekwerk van de Najaarsnota 2023. Ook hebben wij binnen de financieel technische uitgangspunten van de Zomernota 2023 gekeken naar mogelijkheden, meer aan de technische kant van de begroting. Door bijvoorbeeld kosten toe te rekenen aan gesloten systemen zijn hier ook voordelen gerealiseerd. Onder fase 1 hebben wij ook de financiële effecten die volgen uit het raadsbesluit Middengebied Fase 1A geschaard.

Vervolgens hebben wij in fase 2 inkomsten verhoogd en maatregelen verwerkt. Deze keuzes waren pijnlijk, maar onvermijdelijk in het licht van de tekorten.

Hieronder volgt per onderdeel uit de tabel een toelichting.

A. Bijsturing in Najaarsnota 2023

De onderstaande samenvattende tabel geeft inzicht in de financiële bijsturing van de Najaarsnota 2023. Voor meer inhoudelijke toelichting verwijzen wij naar het boekwerk van de Najaarsnota 2023.

Toelichting financiële verschillen Najaarsnota 2023	2023	2024	2025	2026	2027
				Bedragen x € 1.000	
Grootste mutaties Najaarsnota 2023 (> € 100.000)					
Bijstelling kapitaallasten IHP			226	660	385
Degeneratieopbrengsten	627	200	200	200	200
Verhoging electra openbare verlichting	-150	-200	-200	-200	-200
Bijstelling HR21		147	147	147	147
Bijstelling kapitaallasten o.b.v. Jaarrekening 2022	1.122				
Bijstelling budgetten bijstand (BUIG)	-777				
Bijstelling kapitaallasten groen en wegen		389			
Opheffen voorziening kunstwerken	341				
Vrijval reserveringen taakmutaties gemeentefonds	259	85			
Kredieten sportpark Swanla naar 2024		177			
Kredieten Op Moer naar 2024		153			
Herijking taakveld treasury	129				
Organisatie Tweede Kamer verkiezingen	-120				
Hogere rijksleges-afdracht reisdocumenten en rijbewijzen	119				
Extra kosten fundering noodlokale Bermweg	-110				
Subtelling	1.440	951	373	807	532
Overige mutaties	64	97	9	-93	-18
Totaal mutaties	1.504	1.048	382	714	514

B. Bijsturing binnen financieel technische kaders

De financieel technische uitgangspunten uit de Zomernota 2023 vormden de basis om de primitieve begroting te maken. Op basis hiervan zijn kostendekkendheid berekeningen gemaakt, belastingen geïndexeerd en technische zaken uitgevoerd. De onderstaande tabel geeft daar een samenvatting van.

Samenvatting mutaties primitieve begroting	2023	2024	2025	2026	2027
	Bedragen x € 1.000				
1. Toerekening kosten afvalstoffenheffing		414	364	-45	-44
2. Toerekening kosten rioolheffing		290	290	292	273
3. Kostendekkendheid burgerleges		38	34	-198	-198
4. Kostendekkendheid omgevingsvergunningen		44	44	44	44
5. Ozb indexatie 3,1%		339	339	339	339
6. Ozb areaaluitbreiding		145	145	145	145
7. Overige belastingen indexatie		30	30	30	30
8. Kapitaallasten		-182	-281	-698	-1.018
9. Treasury		254	-307	-1.256	-2.217
10. Opheffen voorzieningen		310	535	535	535
11. Mutaties stelposten groei, prijs en loon		425	425	425	425
12. Overig		41	43	47	92
Totaal		2.148	1.661	-340	-1.594

Hieronder worden deze mutaties toegelicht.

1. Toerekening kosten afvalstoffenheffing

Voor afvalstoffenheffing is, zoals elk jaar, een totaalprognose gemaakt van kosten en opbrengsten. Vanwege de wijziging van de [financiële verordening](#) in december 2022 wordt er relatief iets meer overhead toegerekend.

2. Toerekening kosten rioolheffing

De kostendekkendheid berekening van de rioolheffing leidt tot een voordeel, met name omdat meer personele kosten en overhead toegerekend kunnen worden dan in voorgaande jaren.

3. Kostendekkendheid burgerleges

De prognose van de aantallen paspoorten, rijbewijzen en ID-kaarten zijn geactualiseerd. In de jaren 2024 en 2025 werd reeds in de begroting een piek voorzien vanwege paspoorten die aflopen en vervangen moeten worden. Vanaf 2026 is de piek naar verwachting voorbij en komen wij weer op een normaal niveau.

4. *Kostendekkendheid omgevingsvergunningen*

De actualisatie van de kostendekkendheid leidt tot een klein voordeel.

5. *Ozb indexatie 3,1%*

Conform de financieel technische uitgangspunten is de Ozb verhoogd met de Consumentenprijsindex van 3,1%. Meer toelichting op de Ozb volgt bij fase 2 in deze financiële samenvatting.

6. *Ozb areaaluitbreiding*

Vanwege toename van het aantal woningen, is het areaal uitgebreid.

7. *Overige belastingen indexatie*

De overige belastingen zoals toeristenbelasting, begraafplaats leges, marktgelden en logiesbelasting zijn met 3,1% geïndexeerd.

8. *Kapitaallasten*

Het betreffen hier de financiële consequenties, die voortvloeien uit de herberekeningen van de kapitaallasten (rente en afschrijving) van de investeringen. De rentelasten zijn toegenomen. Het rente omslagpercentage is daarom verhoogd van 1,3% (2023) naar 1,75% (2024 en verder).

Voor een uitgebreide toelichting wordt verwezen naar de paragraaf Financiering in dit boekwerk.

9. *Treasury*

Het oplopend nadeel 2024-2027 op het taakveld treasury wordt met name veroorzaakt door hogere rentelasten. Als gevolg van het verwachte investeringsniveau zullen er de komende jaren een aantal geldleningen worden aangetrokken. De rente was in 2020, 2021 en begin 2022 uitzonderlijk laag, maar is inmiddels weer gestegen tot gemiddeld 3,50%. De verwachting is dat een dergelijk percentage als "het nieuwe normaal" moet worden gezien en dat de extreem lage rentetarieven van enkele jaren geleden niet zullen terugkeren. Voor een uitgebreide toelichting wordt verwezen naar de paragraaf Financiering in dit boekwerk.

10. *Opheffen voorzieningen*

In de jaarrekening 2022 zijn de voorzieningen Wegen, Kunstwerken en Openbare verlichting opgeheven. Deze worden financieel technisch omgezet naar exploitatiebudgetten. Echter de voorziening Kunstwerken kon vrijvallen omdat er al een bijstelling van het onderhoudsbeurt heeft plaatsgevonden bij de zomernota 2023, hierdoor ontstaat er structureel een voordeel.

11. *Mutaties stelposten groei, prijs en loon*

In de Zomernota/ Meicirculaire 2023 zijn deze stelposten gevoed vanuit middelen uit het gemeentefonds. De stelpost groei kan deels vrijvallen omdat in de Zomernota deels al groei verwerkt is voor het jaar 2024. De stelpost prijs is opgehoogd vanwege een richtlijn van de provincie dat gemeenten voor 2024 niet voor 3,1% maar 4,2% indexatie rekening moeten houden. 4,2% is de gecombineerde index van de Meicirculaire. Een overzicht van de stelposten is te vinden in bijlage 8 van deze begroting.

C. Effecten uit Middengebied Fase 1A

In oktober ligt in de gemeenteraad de grondexploitatie Middengebied Fase 1A voor (raadsvoorstel R23.000084). De financiële effecten kunnen grotendeels opgevangen worden binnen het gesloten systeem van de grondexploitatie. Niettemin zijn er ook een drietal effecten op de gemeentebegroting:

- Er wordt een voorbereidingskrediet toegevoegd van € 200.000 in 2024 voor de realisatie van maatschappelijke voorzieningen (kapitaallasten vanaf 2025);
- Plankosten van de afgelopen jaren, die tot nu toe verwerkt waren als immaterieel vast actief, worden ingebracht in de grondexploitatie; hierdoor verdwijnen kapitaallasten vanaf 2024;
- De rente voor de benodigde financiering gaat ook het totale rentebeeld van de gemeente wijzigen.

De begrotingswijziging van het Middengebied Fase 1A is afhankelijk van de besluitvorming in oktober. Indien de besluitvorming wijzigt, zal ook de begrotingswijziging aangepast worden.

D. Verhogen inkomsten

Wij stellen voor om de Ozb inkomsten met € 2,2 miljoen te laten stijgen, naast de reguliere indexatie. Ook stellen wij voor om de toeristenbelasting te laten stijgen met € 100.000.

E. Maatregelen vertaald naar doelstellingen

Voor de resterende maatregelen hebben wij de afwegingen gemaakt binnen de kaders van de gemeenteraad, zoals “mens boven steen”, “de gebruiker betaalt” en “zelfredzaamheid verhogen”. In de onderstaande tabel staat een overzicht van de maatregelen per programma. In de bestuurlijke samenvatting en op de betreffende programma's is de impact van de maatregelen beschreven, zowel op de doelstellingen uit het collegeprogramma als op het maatschappelijke effect.

Overzicht maatregelen die raken aan doelstellingen (fase 2 maatregelen)	2024	2025	2026	2027
	Bedragen x € 1.000			
1. Bestuur en Organisatie				
1.3 Veiligheid	130	130		
	130	130	-	-
2. Sociaal Domein				
2.1 Algemeen sociaal domein	188	241	241	241
2.3 Jeugd	43			
2.4 Maatschappelijke ondersteuning		55	55	55
	231	296	296	296
3. Maatschappelijk domein				
3.1 Sport	51	235	232	230
3.2 Onderwijs	57	57	57	57
3.3 Cultuur	15	15	15	15
Algemeen: instellingssubsidies niet indexeren	100	100	100	100
	223	407	404	402
4. Ruimtelijk beleid en ontwikkeling				
4.1 Ruimtelijke ordening en vergunningverlening	95	170	170	170
4.3 Economie		20	20	20
	95	190	190	190
5. Fysieke omgeving				
5.1 Beheer buitenruimte				
<i>Groen</i>	325	340	355	370
<i>Grijs (wegen)</i>	350	350	350	350
<i>Verlichting</i>	95	95	95	95
<i>Kunstwerken</i>	85	85	85	85
<i>Overig waaronder investeringsplafond</i>	30	595	584	1.209
Totaal buitenruimte	885	1.465	1.469	2.109
5.2 Afval, riolering en begraven	90	90	90	90
5.3 Vastgoed	625	625	625	625
	1.600	2.180	2.184	2.824
Totaal	2.279	3.203	3.074	3.712

F. Duurzaamheid

De omvang van de kosten voor duurzaamheid zijn vanuit diverse wetten en akkoorden in beeld gebracht. Voor meer informatie verwijzen wij naar de informatie op product 4.6 Duurzaamheid.

G. Septembercirculaire 2023

De Septembercirculaire 2023 over het gemeentefonds verschijnt altijd aan het eind van het proces van maken van de begroting. Deze wordt daarom als aparte begrotingswijziging aangeboden. De circulaire laat in de jaren 2024 en 2027 voordelige financiële effecten zien en in de jaren 2025 en 2026 nadelige. In de raadsinformatienota Z23.002535 over deze circulaire is hier meer over toegelicht. Deze nota is toegevoegd aan het dossier van de Najaarsnota 2023.

Financiële positie gemeente

In de paragraaf Financiering is zichtbaar gemaakt dat er naar verwachting de komende jaren nog een financieringsbehoefte is, waardoor wij geld op de markt aan moeten trekken. Hierdoor zal ook de schuldquote stijgen, naar verwachting tot boven 130%, de categorie die de provincie als meest risicovol beschouwt. In de paragraaf Financiering is ook zichtbaar gemaakt wat het effect op de schuldquote is van de grondexploitatie Middengebied Fase 1A, die in oktober 2023 in de gemeenteraad behandeld wordt. Naar verwachting zal de schuldquote als gevolg van deze grondexploitatie stijgen tot boven 200%, om in de latere jaren weer te dalen als gevolg van verkoopopbrengsten uit de grondexploitatie.

Structureel evenwicht

De gemeentewet schrijft voor dat de begroting *structureel* in evenwicht is: structurele lasten dienen gedekt te worden door structurele baten. Dit betekent dat structurele baten en lasten gecorrigeerd moeten worden op het saldo van de begroting. In het onderstaande overzicht is aangegeven wat het structurele saldo is van deze begroting. Deze is positief in 2024 en 2025, maar niet vanaf 2026.

Financiële samenvatting Begroting en Najaarsnota	2024	2025	2026	2027
			Bedragen x € 1.000	
Exploitatiesaldo Begroting/ Najaarsnota	102	-232	-8.045	-8.823
Incidenteel saldo	336	303	783	878
Structureel saldo begroting	438	71	-7.262	-7.945

Programma 1: Bestuur en organisatie

Toekomstbestendig en resultaatgericht

We willen een benaderbare en betrouwbare gemeente zijn. De dienstverlening moet daarom open, snel en toegankelijk blijven.

We zien dat inwoners gebruik maken van de digitale dienstverlening om zaken te regelen via www.zuidplas.nl en om mee te praten en te participeren via www.maakzuidplas.nl. Als gemeente willen we duidelijk communiceren én goed na denken over hoe we communiceren „. We communiceren vooraf hoe en waarover we gaan participeren (en waarover niet), hoe de input vanuit inwoners en andere belanghebbenden wordt verwerkt in de plannen en op welke manier terugkoppeling plaatsvindt over de gemaakte keuzes.

Dit programma bestaat uit de volgende producten:

- 1.1 Bestuur, organisatie en participatie
- 1.2 Dienstverlening
- 1.3 Veiligheid

Product 1.1 Bestuur, organisatie en participatie

Algemeen doel product

Ondersteunen van inwoners bij de digitale dienstverlening om zaken te regelen via www.zuidplas.nl en om mee te praten en te participeren via www.maakzuidplas.nl. Verwachtingen bij inwoners en belanghebbenden helder maken door duidelijk te communiceren én goed na te denken over hoe we communiceren. Vooraf aangeven hoe en waarover we gaan participeren (en waarover niet), hoe de input vanuit inwoners en andere belanghebbenden wordt verwerkt in de plannen en op welke manier terugkoppeling plaatsvindt over de gemaakte keuzes.

Ontwikkelingen

Bouwen aan vertrouwen in lokale democratie en participatie

Duidelijk communiceren is belangrijk. Dat betekent ook vooraf aangeven hoe en waarover we gaan participeren, hoe de input vanuit inwoners en andere belanghebbenden wordt verwerkt in de plannen en op welke manier terugkoppeling plaatsvindt over de gemaakte keuzes. Hiervoor gebruiken we het Kader Participatie en de Checklist Afweging Participatie, dat een vast onderdeel van het proces is. We zetten een mix aan fysieke en digitale middelen in om zoveel mogelijk inwoners te kunnen bereiken en betrekken bij de plannen en projecten. Bij alle initiatieven die niet vanuit de gemeente worden gestart, is gebruik van de handreiking participatie bij ruimtelijke initiatieven en een participatieverslag vereist. Waar nodig onderzoeken we de mogelijkheid van juridische verankering.

Beleef Zuidplas

Zuidplas is een prachtige gemeente om in te wonen, te werken en te recreëren. Op www.beleefzuidplas.nl communiceren we hierover om potentiële bezoekers en inwoners hierop attent te maken. De komende jaren wordt meer verbinding gemaakt met lokale ondernemers en ambassadeurs om (dag)arrangementen te ontwikkelen en de mooie kanten van Zuidplas te promoten.

Maatschappelijke effecten herstelplan

Het ambitieniveau uit het collegeprogramma op het gebied van gemeentelijke communicatie is gezien het huidige niveau niet haalbaar zonder te investeren. Als gevolg van de keuze in het herstelplan om niet te investeren ervaren de inwoners en bedrijven geen verbetering in het communicatieniveau zoals in het collegeprogramma was beoogd.

Doelstellingen en inspanningen

In onderstaande tabel zijn de doelstelling(en) en inspanning(en) opgenomen voor product 1.1, de doelstelling(en) volgen vanuit ambitie “*Bouwen aan vertrouwen in de (lokale) democratie*” uit spoor 5 organisatie en financiën, subspoor dienstverlening, communicatie en participatie.

Doelstelling(en) – Wat willen we bereiken?

De huidige gemeentelijke schriftelijke communicatie is 80% op B2 niveau en 20% op B1 niveau. Op de gemeentelijke website is de verhouding 61% op B2 niveau en 35% op taalniveau B1. Gedurende het collegeprogramma 2022-2026 blijft dit communicatieniveau gehandhaafd.

Effectindicator	Realisatie 2022	Begroting 2026				
Communicatie B1 niveau (schriftelijk)	20%	20%				
Communicatie B1 niveau (website)	35%	35%				

Inspanning(en) – Wat gaan we daarvoor doen?	Extra kosten
Er worden geen inspanningen opgepakt.	

In onderstaande tabel zijn de doelstelling(en) en inspanning(en) opgenomen voor product 1.1, de doelstelling(en) volgen vanuit ambitie *“Duidelijker maken van verwachtingen en zorgen voor meer eenduidigheid in participatietrajecten, ook wanneer dit is uitbesteed.”* uit spoor 5 organisatie en financiën, subspoor dienstverlening, communicatie en participatie.

Doelstelling(en) – Wat willen we bereiken?
1. Vanaf 2023 wordt bij alle initiatieven, plannen en projecten van de gemeente het Kader Participatie toegepast, zodat dit een vast onderdeel is van het proces.
2. Vanaf 2024 wordt bij alle initiatieven die niet vanuit de gemeente worden gestart, de initiatiefnemer gewezen op het gebruik van de handreiking participatie bij ruimtelijke initiatieven. De gemeente vereist van alle initiatiefnemers gebruik van deze handreiking en een participatieverslag.

Inspanning(en) – Wat gaan we daarvoor doen?	Extra kosten
Het Kader Participatie, de checklist en de handreiking participatie bij ruimtelijke initiatieven worden als vast format en eenduidig kader gebruikt bij participatietrajecten.	

In onderstaande tabel zijn de doelstelling(en) en inspanning(en) opgenomen voor product 1.1, de doelstelling(en) volgen vanuit ambitie *“Meer aandacht voor digitale veiligheid in de eigen organisatie.”* uit spoor 5 organisatie en financiën, subspoor dienstverlening, communicatie en participatie.

Doelstelling(en) – Wat willen we bereiken?						
1. Uiterlijk 1-1-2025 voldoet Zuidplas volledig aan de Baseline Informatiebeveiliging Overheid (BIO).						
2. Vanaf medio mei 2023 start de bewustwordingscampagne binnen de organisatie.						
3. Het werken aan de bewustwording van informatieveiligheid is als continue proces in de organisatie geborgd vanaf medio mei 2023.						
4. De AVG kent 5 niveaus van volwassenheid. We gaan naar volwassenheidsniveau 3 (“Bepaald”) van de AVG per 1-1-2025 met elementen van niveau 4 (“Beheerst”) voor eind 2026.						
Effectindicator	Realisatie 2022	Begroting 2025	Begroting 2026			
Baseline Informatiebeveiliging Overheid	niet bekend	100%	100%			
Volwassenheidsniveau van de AVG	niveau 1	niveau 3	niveau 3			

Inspanning(en) – Wat gaan we daarvoor doen?	Extra kosten
Voortzetten van de bewustwordingscampagne omtrent informatieveiligheid binnen de organisatie.	
Risicoanalyses voor privacy maken en de organisatie daarin trainen via de Zuidplas academie.	

In onderstaande tabel zijn de doelstelling(en) en inspanning(en) opgenomen voor product 1.1, de doelstelling(en) volgen vanuit ambitie “*We zetten meer in op public affairs.*” uit spoor 5 organisatie en financiën, subspoor dienstverlening, communicatie en participatie.

Doelstelling(en) – Wat willen we bereiken?
Uiterlijk 1-1-2025 heeft de gemeente de verantwoordelijkheid voor het opstellen en beheren van de lobby-agenda in de organisatie belegd en is er een eerste agenda opgesteld.

Inspanning(en) – Wat gaan we daarvoor doen?	Extra kosten
Eind 2023 wordt gestart met een verkenning naar de benodigde capaciteit en middelen om niet alleen te komen tot een inhoudelijke lobby agenda, maar ook naar de mogelijkheden om Public Affairs (PA) in brede zin in te bedden binnen Zuidplas.	

Verbonden partijen

Regio Midden Holland

De Regio Midden-Holland is een netwerkorganisatie waarin regionaal samengewerkt wordt ten behoeve van grensoverschrijdende opgaven. De Regio MH draagt bij aan de bevordering van regionale samenwerking en draagt zorg voor gezamenlijk beleidsvorming en behartiging van bestuurlijke belangen. Deze samenwerking kan vorm krijgen in afstemming, beleidsvorming of belangenbehartiging. De aandacht gaat momenteel uit naar het verder versterken van de samenwerking en het verstevigen van de positie in de regio.

Streekarchief

Het Streekarchief voert namens de gemeente wettelijk verplichte taken uit op grond van de Archiefwet 1995. Het Streekarchief zorgt ervoor dat de geschiedenis van de regio ‘klopt’ door professioneel het wettelijk beheer van overheidsinformatie te voeren en de samenleving te verrijken met zaken van culturele en historische waarde. Door gebundelde specialistische kennis wordt er doelmatig en doeltreffend in de informatieketen geopereerd. Als partner in de informatieketen wordt een bijdrage aan digitale duurzaamheid geleverd. Per 1 januari 2022 heeft het Streekarchief een nieuwe directeur.

Product 1.2 Dienstverlening

Algemeen doel product

Zuidplas staat voor een dienstverlening, die optimaal bereikbaar, transparant, efficiënt en bij de tijd is. In de dialoog met inwoners en ondernemers stelt de gemeente zich dienstbaar en klantgericht op. Inwoners en ondernemers ervaren de gemeente als een professionele en betrouwbare organisatie die flexibel inspelt op hun vragen en behoefte.

Ontwikkelingen

Goede dienstverlening vinden we belangrijk, zodat we een betrouwbare partner zijn voor onze inwoners. Wij blijven ons inzetten om een goede dienstverlening op het huidige niveau neer te zetten, zowel off- als online.

Maatschappelijke effecten herstelplan

Als gevolg van de keuze in het herstelplan om niet extra te investeren in de dienstverlening is de doelstelling uit het collegeprogramma bijgesteld naar het behouden van de huidige kwaliteit van de dienstverlening

Doelstellingen en inspanningen

In onderstaande tabel zijn de doelstelling(en) en inspanning(en) opgenomen voor product 1.2, de doelstelling(en) volgen vanuit ambitie “*Streven naar goede dienstverlening afgestemd op de behoefte van inwoners en ondernemers.*” uit spoor 5 organisatie en financiën, subspoor dienstverlening, communicatie en participatie.

Doelstelling(en) – Wat willen we bereiken?						
We behouden de huidige kwaliteit van de dienstverlening binnen de dienstverleningskanalen waar direct klantcontact is naar de inwoners en ondernemers.						
Effectindicator	Realisatie 2022	Begroting 2024				
Servicenorm klantcontact	niet bekend	niet bekend				

Inspanning(en) – Wat gaan we daarvoor doen?	Extra kosten
Er worden geen inspanningen opgepakt.	

Product 1.3 Veiligheid

Algemeen doel product

Zuidplas draagt zorg en verantwoordelijkheid voor een veilige en leefbare gemeente voor inwoners, ondernemers en bezoekers.

Ontwikkelingen

De maatschappij is onderhevig aan diverse crisissen en de effecten daarvan. Door de coronapandemie, de vluchtelingencrisis, de energie- en stikstofcrisis is de maatschappij verder verhard geraakt en is polarisatie merkbaar. Dat heeft effect op onze vrijheid, de veiligheid en criminaliteit. Inwoners en ondernemers hebben soms moeite om het hoofd boven water te houden en zijn daardoor vatbaar voor criminelen die zich 'spontaan' aanbieden als snelle geldverstrekkers. Een vermenging tussen de onder- en de bovenwereld die ondermijnende criminaliteit (zoals drugscriminaliteit) in de hand werkt. Vormen van criminaliteit waarbij excessief geweld niet wordt geschuwd. Ook blijven inwoners en ondernemers geconfronteerd worden met digitale vormen van criminaliteit (cybercrime). Zuidplas focust op een veilige en leefbare samenleving en maakt lokaal en interregionaal een vuist tegen deze vormen van criminaliteit.

Maatschappelijke effecten herstelplan

Het herstelplan heeft zowel een maatschappelijk effect gerelateerd aan de doelstelling(en) uit het collegeprogramma als een overig maatschappelijk effect:

- Doelstelling(en): Als gevolg van het herstelplan is de verwachting dat het veiligheidsgevoel bij inwoners in de gemeente lager gewaardeerd wordt. De doelstelling is om die reden bijgesteld van een 7 naar 6,5.
- Overig: De prioriteiten voor het team veiligheid liggen voornamelijk op belangrijke portefeuilles waaronder ondermijning, zorg en veiligheid, crisisbeheersing en overige openbare orde problematiek. Het maatschappelijke effect op deze portefeuilles is beperkt. Dit draagt onder meer bij aan de bestuurlijke aanpak van criminaliteit en overlast en zorgt dat de strijd tegen de high impact crimes en ondermijnende criminaliteit, alsmede de effecten daarvan, kan worden gecontinueerd. Met de beoogde aanpassingen, leveren we middels het voorstel wel (beperkt, maar onvermijdelijk) in op de kwantitatieve inzet van handhavingstaken met zo beperkt mogelijk verlies van kwaliteit.

Doelstellingen en inspanningen

In onderstaande tabel zijn de doelstelling(en) en inspanning(en) opgenomen voor product 1.3, de doelstelling(en) volgen vanuit ambitie "Het bevorderen van de subjectieve en objectieve veiligheid." uit spoor 3 vitaal en (be)leefbaar Zuidplas, subspoor veiligheid.

Doelstelling(en) – Wat willen we bereiken?
1. In de periode 2023-2026 blijkt uit bevolkingsonderzoek (veiligheidsmonitor) dat het veiligheidsgevoel bij inwoners in de gemeente niet lager wordt gewaardeerd dan met een 6,5.
2. In de periode 2023-2026 blijkt uit de criminaliteitscijfers dat de objectieve veiligheid bevorderd is ten opzichte van de cijfers 2019. Hierbij opgemerkt dat de criminaliteitscijfers 2020 en 2021 een verminderd reëel beeld geven door aanwezigheid coronavirus.

Effectindicator	Realisatie 2019	Realisatie 2022	Begroting 2023	Begroting 2024	Begroting 2025	Begroting 2026
Veiligheidsgevoel bij inwoners		7	7 ≤ cijfer ≤ landelijk gem.	6,5 ≤ cijfer ≤ landelijk gem.	6,5 ≤ cijfer ≤ landelijk gem.	6,5 ≤ cijfer ≤ landelijk gem.
Objectieve veiligheid (totale misdrijven per 10.000 inwoners)	112,3	Niet bekend	< 112,3	< 112,3	< 112,3	< 112,3

Inspanning(en) – Wat gaan we daarvoor doen?	Extra kosten
1.1 Opstellen van onder andere BIBOB-beleid, uitvoeringsplan mensenhandel, waaronder seksuele en arbeidsuitbuiting, beleidsregels woonoverlast, beleid huisuitzettingen. Ook vindt herziening van de APV plaats.	
2.1 Maken van structurele analyse van de maandelijkse criminaliteitscijfers.	
2.2 Naar aanleiding van de criminaliteitscijfers van de politie wordt meer preventief, op basis van analyse, doelgericht ingezet op wisselende veiligheidsvraagstukken.	

In onderstaande tabel zijn de doelstelling(en) en inspanning(en) opgenomen voor product 1.3, de doelstelling(en) volgen vanuit ambitie “*Verdere versterking van de samenwerking met onze ketenpartners o.a. op het gebied van verward gedrag.*” uit spoor 3 vitaal en (be)leefbaar Zuidplas, subspoor veiligheid.

Doelstelling(en) – Wat willen we bereiken?
1. In de periode 2023-2026 wordt de samenwerking met onze ketenpartners geïntensiveerd in de preventieve sfeer.
2. In 2026 is er meer zicht op mensen met onbegrepen (verward) gedrag in een zo vroeg mogelijk stadium.
3. Mensen met onbegrepen (verward) gedrag vallen niet tussen wal en schip.
4. In de periode 2023-2026 wordt ten opzichte van 2022 de intergemeentelijke samenwerking vergroot door participatie in projectmatige (al dan niet gebiedsgerichte) aanpakken ondermijning, waaronder mensenhandel en illegale prostitutie (seksuele- en arbeidsuitbuiting).

Inspanning(en) – Wat gaan we daarvoor doen?	Extra kosten
1.1 Continueren en borgen van succesvolle bestaande samenwerkingen op het gebied van zorg & veiligheid (pilots zoals de pilot wijk GGD-er, Jeugd Overlast Overleg, persoonsgerichte aanpak).	
1.2 Continueren en borgen van bestaande samenwerkingen op het gebied van ondermijning (lokale ondermijningstafel)	
2 en 3. In een zo vroeg mogelijk stadium inzetten van de persoonsgerichte aanpak op personen met verward gedrag in samenwerking met de ketenpartners.	
4.1 Versterken van effectieve informatie-uitwisseling en daarmee samenwerking tussen gemeente, politie en Openbaar Ministerie in het kader van de bestuurlijke aanpak ondermijning.	
4.2 Actualiseren en door ontwikkelen van beleid om effectief te kunnen samenwerken en opvolging te kunnen geven in integrale aanpakken, bijvoorbeeld integraal optreden tegen High Impact Crimes en vormen van ondermijnende criminaliteit.	

4.3 Maken van intergemeentelijke samenwerkingsafspraken en uitvoeringskaders met betrekking tot aanpak mensenhandel en seksuele uitbuiting.	
---	--

In onderstaande tabel zijn de doelstelling(en) en inspanning(en) opgenomen voor product 1.3, de doelstelling(en) volgen vanuit ambitie “*Vergroten van het bewustzijn over cyberveiligheid onder verschillende doelgroepen.*” uit spoor 3 vitaal en (be)leefbaar Zuidplas, subspoor veiligheid.

Doelstelling(en) – Wat willen we bereiken?
1. In de periode 2023-2026 blijven wij aansluiten bij de landelijke preventiecampagnes met betrekking tot cyberveiligheid.
2. In de periode 2023-2026 maken wij inwoners en ondernemers voortdurend bewust van de risico's van cybercriminaliteit en continueren wij preventieacties vanuit team Veiligheid hieromtrent, samen met onze ketenpartners.

Inspanning(en) – Wat gaan we daarvoor doen?	Extra kosten
1.1 Vergroten bewustzijn bij onze inwoners en ondernemers door actief aan te sluiten bij de landelijke preventiecampagnes rondom cyberveiligheid.	
2.1 Jaarlijks benadert het team Veiligheid samen met de politie actief de oudereninstellingen om in gesprek te gaan over de gevaren van cybercriminaliteit.	
2.2 In de week van de veiligheid wordt extra jaarlijks aandacht gevestigd op de gevaren van cybercriminaliteit, onder meer via sociale media.	
2.3 Continueren (tot min. 2024) campagne Hack-Shield voor kinderen tot en met 12 jaar en verlengen bij succes.	

In onderstaande tabel zijn de doelstelling(en) en inspanning(en) opgenomen voor product 1.3, de doelstelling(en) volgen vanuit ambitie “*Meer aandacht voor de bestuurlijke aanpak ondermijning, zo mogelijk gebiedsgericht.*” uit spoor 3 vitaal en (be)leefbaar Zuidplas, subspoor veiligheid.

Doelstelling(en) – Wat willen we bereiken?						
1. In de periode 2023-2026 krijgt minimaal 95% van de overtreders een bestuurlijke maatregel opgelegd als deze vatbaar zijn voor de bestuurlijke aanpak om zo het opwerpen van barrières tegen ondermijnende criminaliteit te vergroten en herhaling van crimineel ondermijnd gedrag te ontmoedigen.						
2. In de periode 2023-2026 wordt – naast incidentele (ad-hoc) controles – minimaal eens per drie maanden een integrale controle verricht in het kader van ‘awareness’, het tegengaan van overtredingen waarmee tevens ook de aanpak van ondermijnende criminaliteit vergroot wordt. We laten ons zien, krijgen zicht op wat er plaatsvindt, belonen waar het kan en pakken door waar het moet.						
3. In de periode 2023-2026 wordt op projectmatige basis intergemeentelijke samenwerking versterkt bij de aanpak van ondermijnende criminaliteit, waar mogelijk gebiedsgericht. Daar onder ook bedoeld de aanpak van mensenhandel en uitbuiting.						
Effectindicator	Realisatie 2021	Begroting 2023	Begroting 2024			
Overtreders die een bestuurlijke maatregel opgelegd krijgen	niet bekend	≥ 95%	≥ 95%			

Inspanning(en) – Wat gaan we daarvoor doen?	Extra kosten
1. Uitgangspunt is dat de kosten die voortvloeien uit bestuurlijke maatregelen bij de aanpak van ondermijning altijd worden verhaald op de overtreder(s).	
2. Versterken van de integrale aanpak van ondermijning door op projectmatige basis intergemeentelijk samen te werken.	
3. Anticiperen op fenomenen die zich rondom de diverse vormen van ondermijnende criminaliteit ontwikkelen, waarbij we projectmatig inzetten op specifieke gebieden.	
4. Blijven aansluiten bij landelijke en regionale awareness-campagnes om inwoners en ondernemers te blijven voorzien van preventietips om geen slachtoffer te worden van ondermijnende criminaliteit.	

Verbonden partijen

Veiligheidsregio Holland Midden (VRHM)

De Veiligheidsregio verricht taken voor crisisbeheersing en rampenbestrijding, bijvoorbeeld door brandweezorg en een gemeenschappelijke meldkamer. Ook houdt de Veiligheidsregio de Geneeskundige Hulpverleningsorganisatie in de Regio (GHOR) in stand.

Beleidsindicatoren programma 1

Beleidsindicatoren Programma 1			Werkelijk				
Taakveld: Veiligheid							
Naam indicator	Eenheid	Bron		2019	2020	2021	2022
Verwijzingen Halt	Aantal per 10.000 jongeren	Waarstaatjegemeente.nl (primaire bron: Halt.nl)	Zuidplas:	79	56	37	77
			Referentiegemeenten:	122	100	70	80
Winkeldiefstallen	Aantal per 1000 inwoners	Waarstaatjegemeente.nl (primaire bron: Politie)	Zuidplas:	2,1	1,8	1,8	2,1
			Referentiegemeenten:	1,1	1,0	1,0	1,2
Geweldsmisdrijven	Aantal per 10.000 inwoners	CBS	Zuidplas:	3,6	4,0	3,0	3,0
			Referentiegemeenten:	3,5	3,3	3,1	3,3
Diefstallen uit woning	Aantal per 1000 inwoners	Waarstaatjegemeente.nl (primaire bron: Politie)	Zuidplas:	2,7	2,5	1,7	1,2
			Referentiegemeenten:	1,9	1,4	1,1	1,2
Vernielingen en beschadigingen (in de openbare ruimte)	Aantal per 10.000 inwoners	CBS	Zuidplas:	3,2	3,8	3,8	2,6
			Referentiegemeenten:	4,6	4,9	4,8	3,3

Wat mag het programma bestuur en organisatie kosten?

1: Bestuur en Organisatie		Bedragen x 1.000					
	Rekening 2022	Begroting 2023 na wijziging	Begroting 2024	Meerjaren raming 2025	Meerjaren raming 2026	Meerjaren raming 2027	
Lasten							
1.1: Bestuur, organisatie en participatie	2.783	2.496	2.499	2.499	2.489	2.489	
1.2: Dienstverlening	1.183	1.591	1.402	1.400	1.510	1.510	
1.3: Veiligheid	3.843	3.708	3.403	3.401	3.399	3.393	
Totaal Lasten	7.809	7.794	7.304	7.300	7.398	7.392	
Baten							
1.1: Bestuur, organisatie en participatie	429	0	-0	0	-0	-0	
1.2: Dienstverlening	542	518	719	703	581	581	
1.3: Veiligheid	386	10	10	10	10	10	
Totaal Baten	1.357	528	729	713	591	591	
Saldo van baten en lasten	-6.452	-7.267	-6.575	-6.587	-6.808	-6.802	
Toevoeging aan reserves	-	-	-	-	-	-	
Onttrekking aan reserves	-	-	-	-	-	-	
Resultaat	-6.452	-7.267	-6.575	-6.587	-6.808	-6.802	

De vergelijkende cijfers in de tabellen zijn conform eerdere besluitvorming in de raad.

Programma 2 Sociaal Domein

Werken aan een inclusieve samenleving

De inclusieve samenleving krijgt vorm door het ondersteunen van inwoners die het op eigen kracht niet redden en door het stimuleren van een gezonde leefstijl. We stimuleren personen met een afstand tot de arbeidsmarkt bij het vinden van werk en we richten ons op de samenhang tussen jeugdhulp, onderwijs en de aansluiting op de arbeidsmarkt. Ook geven we prioriteit aan de thema's langer thuis wonen en eenzaamheid.

Dit programma bestaat uit de volgende producten:

- 2.1 Algemeen sociaal domein
- 2.2 Werk en inkomen
- 2.3 Jeugd
- 2.4 Maatschappelijke ondersteuning
- 2.5 Volksgezondheid

Groene Hart Ziekenhuis

40

centrum voor
jeugd en gezin
Zuidglas

Product 2.1 Algemeen sociaal domein

Algemeen doel product

Algemene voorzieningen, de toegang en dienstverlening binnen het sociaal domein zijn makkelijk toegankelijk voor inwoners.

Ontwikkelingen

Vereniging Gezondheidsregio Midden-Holland

In 2022 is regionaal de Vereniging Gezondheidsregio Midden-Holland opgericht. Gemeente Zuidplas heeft een convenant voor samenwerking ondertekend. Het gemeenschappelijke doel van de samenwerking is de gezondheid en het welzijn van de inwoners van Midden Holland te bevorderen en om de beschikbaarheid van zorgprofessionals en vrijwilligers maximaal te stimuleren.

Cao-wijzigingen

In onder andere de cao Verpleeg-, Verzorgingshuizen, Thuiszorg en Jeugdgezondheidszorg (VVT) en de cao Zorg en Welzijn zijn er wijzigingen doorgevoerd die invloed gaan hebben op de bekostiging van de maatwerkvoorzieningen. Binnen deze cao's worden we sinds juli 2023 t/m oktober 2024 geconfronteerd met loonstijgingen tot 15% en een verhoging van de reiskostenvergoeding. Vanuit de Centrale Raad van Beroep is bepaald dat gemeenten verplicht zijn om een reëel tarief voor maatwerkvoorzieningen te betalen. In de regio Midden-Holland wordt onderzocht hoe we om gaan met deze stijgingen en wat dit gaat betekenen voor de tarieven.

Integraal beleidskader sociaal domein

Het integraal beleidskader sociaal domein (IBSD) loopt eind 2024 af. Dat betekent dat we in de loop van volgend jaar het IBSD gaan evalueren en de resultaten gebruiken we, samen met nieuwe inzichten, voor de uitwerking van het nieuwe beleidskader.

Zorgproducten

Het inkooptraject voor de zorgproducten loopt. In het najaar van 2023 worden de kaders door de raad vastgesteld. Daarna wordt het inkoopdocument gemaakt en start de aanbesteding. In het najaar van 2024 worden de contracten getekend en vindt de implementatie plaats. De nieuwe contracten lopen vanaf 2025.

Laaggeletterdheid

Ca. [20 procent](#) van de 15-65-jarigen in Zuidplas heeft beperkte basisvaardigheden. Bij basisvaardigheden gaat het om lezen, schrijven, rekenen en digitale vaardigheden. Het gebrek aan basisvaardigheden bemoeilijkt het vinden en behouden van werk, vergroot de kans op financiële problemen, en vergroot de kans op gezondheidsproblemen. Het vergroten van de basisvaardigheden van onze inwoners draagt daarmee ook bij aan de doelstellingen op het gebied van werk, inkomen en gezondheid.

Maatschappelijke effecten herstelplan

De maatregelen uit het herstelplan hebben geen effect op de doelstellingen onder product 2.1, ze hebben wel een maatschappelijk effect op andere aspecten. De ambitie van dit college is het verstevigen van de effectieve keten van zorg: van preventie naar interventie tot nazorg. Door inzet op preventieve maatregelen en investeringen in slimmer samenwerken leggen we minder druk op de zorg. Door problematiek vroeg aan te pakken en niet te wachten totdat deze escaleert, wordt de duur van de zorg beperkt, vroegsignalering heeft hierbij een belangrijke rol. Daarnaast investeren we in verbeteringen in werkprocessen. We vragen partijen oplossingen te zoeken om de dienstverlening anders in te richten en slimmer te organiseren. We investeren slimmer in de transformatie en projecten zonder daarmee de inzet te raken. Op weg naar een toekomstbestendig sociaal domein willen we vooral verder kijken dan 2024 om afwegingen goed te kunnen maken in samenhang en om ondersteuning en zorg laagdrempelig toegankelijk te maken en te houden en opgroeien en leven in Zuidplas daar waar nodig te blijven ondersteunen. We blijven investeren in een goede basis waarbij eenieder in Zuidplas mee kan doen. In het komende jaar vraagt dat een grote investering samen met onze partners in het sociaal domein om de gehele keten tegen het licht te houden. Voor 2024 proberen we te voorkomen dat er effecten ontstaan die onomkeerbaar zijn. De maatregelen zullen wel voelbaar zijn in 2024, op het terrein van bewegen bijvoorbeeld. In de uitvoering kan het betekenen dat activiteiten of inzet worden beperkt.

Doelstellingen en inspanningen

In onderstaande tabel zijn de doelstelling(en) en inspanning(en) opgenomen voor product 2.1., de doelstelling(en) volgen vanuit ambitie “Verstevigen van de effectieve keten van zorg: van preventie naar interventie tot nazorg.” uit spoor 1 kansrijk en gezond Zuidplas, subspoor zorg.

Doelstelling(en) – Wat willen we bereiken?						
1. De effectiviteit van de in 2026 geleverde zorg is gelijk gebleven ten opzichte van 2021. Dit wordt gemeten aan de hand van de volgende indicatoren: <ul style="list-style-type: none"> Het percentage unieke cliënten met een maatwerkvoorziening vanuit de Wmo of Jeugdwet ten opzichte van het aantal inwoners is in 2026 gelijk gebleven ten opzichte van 2021. Het percentage indicaties vanuit de Wmo of Jeugdwet ten opzichte van het aantal inwoners in Zuidplas is in 2026 gelijk gebleven aan 2021. 						
2. Minimaal 80% van de Wmo-cliënten (in 2021 79,5%) en 90% van de ouders/verzorgers van jeugdigen (in 2021 91,5%) ervaren de hulp als passend bij de hulpvraag in 2026. Gemeten door de volgende factoren: <ul style="list-style-type: none"> Ouders/opvoeders vinden dat hun kind (tot en met 18 jaar) goed wordt geholpen bij vragen of problemen. Ouders/opvoeders vinden dat de hulp die hun kind (tot en met 18 jaar) ontvangt past bij de hulpvraag. Respondenten uit het Wmo cliëntervaringsonderzoek vinden de ondersteuning van goede kwaliteit. Respondenten uit het Wmo cliëntervaringsonderzoek vinden dat de ondersteuning past bij de hulpvraag. 						
Effectindicator	Nulmeting 2021	Begroting 2026				
1.1 Unieke cliënten met maatwerkvoorziening Wmo of Jeugdwet	2.113 (Wmo) 976 (jeugd)	≤ nulmeting				
1.2 Indicaties Wmo of Jeugdwet	4.081 (Wmo) 1.629 (jeugd)	≤ nulmeting				
2.1 Wmo-cliënten ervaren hulp als passend	79,5%	≥ 80%				

2.2 Ouders/verzorgers van jeugdigen ervaren hulp als passend	91,5%	≥ 90%				
--	-------	-------	--	--	--	--

Inspanning(en) – Wat gaan we daarvoor doen?	Extra kosten
1.1 Uiterlijk in 2026 is een inkomenstoets hulp bij het huishouden geïmplementeerd, zodat alleen zij die onvoldoende financiële draagkracht hebben een beroep kunnen doen op ondersteuning vanuit de Wmo.	
1.2 Het URC is geharmoniseerd en wordt lokaal geïmplementeerd.	
1.3 Uitbreiding van de inzet POH JGGZ met minimaal 8 uur per week bij een nog niet aangesloten huisartsenpraktijk.	
1.4 Implementeren van het programma Scheiden zonder Schade.	
1.5 Het structureel borgen van casemanagement integrale vroeghulp in 2024	
2.1 De doorontwikkeling van de onafhankelijke cliëntondersteuning (oco) wordt geborgd.	
2.2 Versterken van de ketensamenwerking binnen het netwerk dementie.	
2.3 De samenwerkingsafspraken met de ketenpartners van bemoeizorg zijn in 2024 geformaliseerd.	

In onderstaande tabel zijn de doelstelling(en) en inspanning(en) opgenomen voor product 2.1., de doelstelling(en) volgen vanuit ambitie “*Vergroten van vindbaarheid en bereikbaarheid van ondersteuning voor hen die dat nodig hebben.*” uit spoor 1 kansrijk en gezond Zuidplas, subspoor zorg.

Doelstelling(en) – Wat willen we bereiken?						
Minimaal 80% van de respondenten uit het cliëntervaringsonderzoek weet in 2026 waar hij moet zijn voor ondersteuning ten opzichte van 75,5% in 2021.						
Effectindicator	Realisatie 2021	Begroting 2025				
Cliënten weten waar ze moeten zijn voor ondersteuning	75,5%	≥ 80%				

Inspanning(en) – Wat gaan we daarvoor doen?	Extra kosten
Er is blijvende aandacht (minstens maandelijks) en samenwerking met betrokken partijen, om bekendheid van de toegang tot zorg of ondersteuning te vergroten.	
In 2024 geven we uitvoering aan de dienstverleningsovereenkomst met betrekking tot de huisvesting van de toegang voor zorg en ondersteuning.	
Inzetten op bekendheid voor ondersteuning van specifieke doelgroepen en hun netwerk tijdens landelijke en lokale activiteiten.	

In onderstaande tabel zijn de doelstelling(en) en inspanning(en) opgenomen voor product 2.1, de doelstelling(en) volgen vanuit ambitie “*Sterker inzetten op vroegsignalering om zo armoede, problematische schulden en andere maatschappelijke problemen, die bijvoorbeeld jeugdhulp noodzakelijk maken, tegen te gaan.*” uit spoor 1 kansrijk en gezond Zuidplas, subspoor opgroeien en leven.

Doelstelling(en) – Wat willen we bereiken?						
Meer inwoners in Zuidplas beheersen de basisvaardigheden lezen, schrijven, rekenen en digitale vaardigheden:						
1. Van de deelnemers aan de trajecten basisvaardigheden (formeel en non-formeel) betreft jaarlijks minimaal 20% de NT1 doelgroep.						
2. Tenminste driekwart van de deelnemers van de trajecten basisvaardigheden ervaart een stijging van de taalvaardigheid en tenminste de helft van deze deelnemers ervaart een stijging van de digitale vaardigheden.						
Effectindicator	Realisatie 2021	Realisatie 2023	Begroting 2027			
1. Deelnemers basisvaardigheden NT1	n.v.t.	niet bekend	≥ 20%			
2.1 Stijging taalvaardigheid	n.v.t.	50%	≥ 75%			
2.2 Stijging digitale vaardigheden	n.v.t.	40,9%	≥ 50%			

Inspanning(en) – Wat gaan we daarvoor doen?	Extra kosten
De week van lezen & schrijven wordt benut om het verbeteren van basisvaardigheden onder de aandacht te brengen.	
Medewerkers HR en managers van clusters waar mogelijk laaggeletterdheid speelt volgen een training in het herkennen van laaggeletterdheid, het signaleren en doorverwijzen.	
Een screening laaggeletterdheid wordt onderdeel van de checklist die gebruikt wordt bij huisbezoeken in het kader van Vroegsignalering (Stichting ZO!).	

Verbonden partijen

Stichting Zuidplas Ondersteunt!

Stichting Zuidplas Ondersteunt! (Stichting ZO!) organiseert de toegang tot het sociaal domein in de gemeente Zuidplas. Zij biedt eenvoudige, snelle, deskundige en integrale toegang tot activiteiten, hulp en ondersteuning. Daarnaast adviseert zij de gemeente Zuidplas voor het inzetten van maatwerkvoorzieningen. De Stichting zal de komende jaren door ontwikkelen met betrekking tot integraal werken. Het voorveld wordt ingezet om duurdere zorg te voorkomen. Zwaardere zorg wordt afgeschaald naar lichtere zorg daar waar mogelijk (zware zorg waar nodig, lichtere zorg indien mogelijk). De Stichting zal in 2024 verder aan de slag gaan met de verbeteragenda om de processen nog beter te laten verlopen zodat de inwoner beter geholpen kan worden.

Hecht

Hecht voert verschillende taken uit voor de gemeente op het gebied van openbare gezondheid in het kader van preventie. GGD Hollands Midden is de belangrijkste speler van de netwerkorganisatie CJG (Centrum voor Jeugd en Gezin). Het Veiligheidshuis van de VRHM is opgenomen in Hecht. Daarmee is een Zorg en Veiligheidshuis gerealiseerd waarin de domeinen veiligheid en zorg nader tot elkaar zullen komen.

Product 2.2 Werk en inkomen

Algemeen doel product

- Iedere inwoner van Zuidplas werkt en participeert naar vermogen.
- Armoede en schulden mogen voor onze inwoners geen belemmering zijn om mee te doen in de samenleving.

Ontwikkelingen

Veel werkgevers hebben te maken met personeelstekort: er is krapte op de arbeidsmarkt. Dit biedt inwoners in de bijstand volop kansen op werk en dit zien we ook in het lage percentage huishoudens met een bijstandsuitkering (2,9%). Voor een steeds groter deel van het bijstandsbestand zijn er echter diverse belemmeringen om de kansen op de arbeidsmarkt te kunnen pakken. Een steeds groter deel van de inzet is dan ook gericht op het vergroten van de participatie in welke vorm dan ook. Werk blijft daarbij het einddoel, maar omdat te bereiken zijn eerst kleine en andere stappen nodig.

Naast een gunstige arbeidsmarkt zien we ook een zorgelijke ontwikkeling. De bestaanszekerheid van sommige inwoners komt steeds verder onder druk te staan. De stijgende inflatie zorgt ervoor dat mensen steeds moeilijker kunnen voorzien in hun basisbehoeftes. Hoge gasprijzen en almaar duurder wordende boodschappen zijn hier een voorbeeld van. De landelijke overheid is verantwoordelijk voor de inkomenspolitiek in ons land waardoor een deel van de oplossing van het Rijk zal moeten komen. Als gemeente dragen we zorg voor het blijven bieden van kansen voor iedereen en het vroeg signaleren van problemen. Armoede of schulden mag geen belemmering zijn voor bijvoorbeeld kinderen om mee te kunnen doen in de samenleving. Daarnaast wordt de vroegsignalering van (betaal)problemen steeds belangrijker. Hoe eerder een probleem aangepakt kan worden hoe kleiner de gevolgen voor de inwoner.

Maatschappelijke effecten herstelplan

De maatregelen uit het herstelplan hebben geen maatschappelijk effect op dit product.

Doelstellingen en inspanningen

In onderstaande tabel zijn de doelstelling(en) en inspanning(en) opgenomen voor product 2.2, de doelstelling(en) volgen vanuit ambitie “Sterker inzetten op vroegsignalering om zo armoede, problematische schulden en andere maatschappelijke problemen, die bijvoorbeeld jeugdhulp noodzakelijk maken, tegen te gaan.” uit spoor 1 kansrijk en gezond Zuidplas, subspoor opgroeien en leven.

Doelstelling(en) – Wat willen we bereiken?						
Het percentage inwoners met geregistreerde problematische schulden daalt van 6% in 2020 naar 5,6% in 2025.						
Effectindicator	Realisatie 2020	Begroting 2025				
Problematische schulden	6%	5,6%				

Inspanning(en) – Wat gaan we daarvoor doen?	Extra kosten
Alle aangemelde inwoners met een betaalachterstand van hun vaste lasten (huur, zorgverzekering, energie en/of water) ontvangen een hulpaanbod via brief, telefoon of huisbezoek.	
Uitvoering geven aan het aanvalsplan armoede en schulden 2023.	

In onderstaande tabel zijn de doelstelling(en) en inspanning(en) opgenomen voor product 2.2, de doelstelling(en) volgen vanuit ambitie “*Inzetten op passend (vrijwilligers)werk voor iedereen.*” uit spoor 4 groeiend Zuidplas, subspoor economie en werk.

Doelstelling(en) – Wat willen we bereiken?						
1. Het percentage huishoudens in Zuidplas met een bijstandsuitkering blijft in de komende jaren tot 2026 stabiel op 2,9% (in Nederland 5,0%, in gemeenten met vergelijkbare inwonersaantallen 25.000 - 50.000 inwoners: 3,3%).						
2. Inwoners blijven de dienstverlening van IJsselgemeenten gemiddeld minimaal met een 7,0 waarderen.						
Effectindicator	Realisatie 2021	Begroting 2024	Begroting 2025	Begroting 2026		
Huishoudens met een bijstandsuitkering	≤ 2,9%	≤ 2,9%	≤ 2,9%	≤ 2,9%		

Inspanning(en) – Wat gaan we daarvoor doen?	Extra kosten
1.1 Uitvoeren actieplan op weg naar werk om inwoners te begeleiden naar een betaalde baan door onder andere job coaching, Hallo Werk app, leerwerk trajecten, trajecten voor statushouders, en opstapplekken. De ambitie is om 90 inwoners uit te laten stromen naar werk.	
1.2 Uitvoeren actieplan op weg naar werk. Jongeren tot 27 jaar worden gestimuleerd om een startkwalificatie te halen, wanneer dit niet lukt begeleiden we deze jongeren naar werk. Max. 7% van het bijstandsbestand is 27 jaar of jonger.	
1.3 Uitvoeren het actieplan op weg naar werk om inwoners zich te laten ontwikkelen op weg naar werk. Door onder andere de FIP-methodiek voor doelgroep, vergroten taalaanbod en het stabiliseren schulden. Elk jaar zetten 165 inwoners een stap op de participatieladder.	
1.4 Opstellen van een nieuw beleidskader Werk. Daarmee zullen de inspanningen en ambities van 1.1 t/m 1.3 (uitstroom, ontwikkeling participatieladder en % onder de 27 jaar in de bijstand) vervangen worden door nieuwe doelen, die passen bij het nieuwe beleidskader en inspanningen.	
2. IJsselgemeenten voert een klanttevredenheidsonderzoek uit.	

Verbonden partijen

GR IJsselgemeenten

[IJsselgemeenten](#) is de gemeenschappelijke regeling van Capelle aan den IJssel, Krimpen aan den IJssel en Zuidplas. Het samenwerken op het gebied van sociale zaken biedt synergievoordelen in kwaliteit, continuïteit, flexibiliteit en efficiency. De GR IJsselgemeenten verstrekt uitkeringen (bijstand) voor levensonderhoud en voor een aantal minimaregelingen; begeleiding naar werk of scholing van bijstandsgerechtigden én de zorg en activering van mensen. Een andere belangrijke taak is het bieden van schuldhulpverlening. IJsselgemeenten heeft de afgelopen jaren de gemeenten ook ondersteund bij de uitvoering van de TONK en TOZO regeling tijdens de Coronacrisis. Daarnaast verstrekt IJsselgemeenten nog steeds het leefgeld aan Oekraïense ontheemden en de energietoeslag namens Zuidplas uitgekeerd aan rechthebbende inwoners. De energietoeslag 2023 loopt door tot in 2024.

GR Promen

[Promen](#) is een samenwerking tussen 7 gemeenten voor de uitvoering van de (voormalige) Sociale Werkvoorziening. De Wet Sociale Werkvoorziening (WSW) heeft als doel om het mogelijk te maken dat mensen met een arbeidsbeperking die (begeleid) willen werken, dat kunnen doen in een zo normaal mogelijke arbeidsomgeving. Inwoners die met behulp van het WSW-budget via detachering of begeleid werken geen werkplek vinden, kunnen op een meer beschutte werkplek binnen het sociaal werkvoorzieningsbedrijf (SW-bedrijf) aan de slag. Daarnaast biedt Promen (via Prowork) ondersteuning om inwoners met een bijstandsuitkering aan het werk te helpen samen met IJsselgemeenten.

Zuidplas Ondersteunt!

Stichting ZO! speelt een belangrijke rol in de vroegsignalering van schulden en als toegangloket voor mensen met schuldenproblematiek. Schulden duiden vaak op meer problemen bij een inwoner of gezin. De Stichting kan bij de inventarisatie van de problematiek breder kijken naar welke ondersteuning de inwoner nodig heeft. Daarnaast speelt de stichting een belangrijke rol in de begeleiding van inburgeraars en ondersteunt het inwoners met geldvragen.

Product 2.3 Jeugd**Algemeen doel product**

Kinderen en jongeren groeien gezond en zelfredzaam op.

Ontwikkelingen**Lokaal**

Zuidplas zet zich in om zorg voor jongeren tussen 0-23 zo dicht mogelijk bij huis te kunnen realiseren, met als uitgangspunt 'licht waar het kan, zwaar waar nodig'. Hierbij zetten we in op een zo effectief mogelijke keten van preventie tot nazorg. We streven inzet op effectiviteit, beheersing en normalisering binnen de jeugdhulp na, in aansluiting op de concept hervormingsagenda. Na de val van het kabinet is onduidelijk of de hervormingsagenda al dan niet controversieel wordt verklaard en of de financiële toezeggingen van het Rijk doorgezet worden. Op basis van het collegeprogramma 'Ruimte voor iedereen 2022-2026' zet Zuidplas het aankomende jaar in op verschillende preventieve projecten voor jeugd, zoals Kansrijke Start, POH-GGZ en JOGG om zo vroeg mogelijk zorgvragen af te kunnen vangen en zwaardere problematiek te kunnen voorkomen. Hiernaast wordt er ook ingezet op de koppeling jeugd en onderwijs, om jeugdigen zo goed mogelijk te kunnen ondersteunen bij een goede start.

Regionaal

Rondom jeugdhulp en de Wmo werkt Zuidplas actief samen in de regio Midden-Holland, waarvoor in de loop van 2023 de Regionale Werkorganisatie (RWO) is ingericht. Sinds 2022 werken de vijf gemeenten van Midden-Holland aan het verstevigen van het inzicht in en de sturing op de regionale taken in het sociaal domein. In het jaar 2024 wordt uitvoering gegeven aan de door de gemeenteraden vastgestelde regiovisie 'Samen scherper aan de wind. Een helder perspectief op regionale samenwerking jeugd en Wmo in Midden-Holland 2021-2024'. In dit laatste jaar van de regiovisie wordt gewerkt aan het borgen van behaalde resultaten, de ontwikkeling van een nieuwe regiovisie, de opmaat naar een gemeenschappelijke regeling en de regionale aansluiting bij landelijke ontwikkelingen zoals de verwachte Hervormingsagenda Jeugd, het Gezond en Actief Leven Akkoord en het Integraal Zorg Akkoord. Verder is de realisatie van de nieuwe inkoopcontracten per 1/1/25 om zorgcontinuïteit te realiseren voor onze inwoners de hoogste prioriteit. Rechtmatige en doelmatige contracten, tijdige implementatie, goede communicatie naar inwoners, aanbieders en gemeenten zijn daarbij van belang. Actuele regionale ontwikkelingen op het gebied

van jeugdhulp zijn: de afbouw/transformatie van de gesloten jeugdhulp en Samen Veilig Opgroeien (in aansluiting op het landelijk toekomstscenario Jeugdbescherming). Vanuit de Wmo wordt er vanaf 2024 sterker ingezet op de transitie van beschermd wonen naar beschermd thuis.

Landelijk

Een groot aantal gemeenten kampt sinds de decentralisaties van 2015 jaarlijks met grote stijgingen van de uitgaven op het gebied van jeugd. Daarom wordt de noodzaak tot structurele extra middelen momenteel onderzocht, in opdracht van het Rijk. Om de beheersing van de jeugdhulp te stimuleren wordt er vanuit de VNG ingezet op de hervormingsagenda. In verband met de val van het kabinet is onduidelijk of deze agenda ook daadwerkelijk uitgevoerd zal worden.

Maatschappelijke effecten herstelplan

De maatregelen uit het herstelplan hebben geen maatschappelijk effect op dit product.

Doelstellingen en inspanningen

In onderstaande tabel zijn de doelstelling(en) en inspanning(en) opgenomen voor product 2.1, de doelstelling(en) volgen vanuit ambitie “Meer inzetten op aandacht voor de eerste 1000 dagen, inclusief periode voor geboorte.” uit spoor 1 kansrijk en gezond Zuidplas, subspoor opgroeien en leven.

Doelstelling(en) – Wat willen we bereiken?						
Het cijfer voor vroeggeboorten en/of te laag geboortegewicht voor de duur van de zwangerschap (BIG2) blijft stabiel onder het Nederlands gemiddelde per 1000 zwangerschappen.						
Sterfte rond de geboorte vanaf 24 weken zwangerschapsduur (gemeten over een periode van 5 jaar) is stabiel ten opzichte van het landelijk gemiddelde.						
Het aantal zwangerschappen waarbij zwangerschapsbegeleiding gestart is voor de 10e week, blijft stabiel boven het Nederlands gemiddelde.						
Effectindicator	Realisatie 2020	Begroting 2024	Begroting 2025	Begroting 2026		
Vroeggeboorten en/of te laag geboortegewicht (per 1.000 geboorten)	138,4	≤ 138,4	≤ 138,4	≤ 138,4		
Sterfte rond de geboorte vanaf 24 weken zwangerschapsduur (per 1.000 geboorten)	5,2	≤ 5,2	≤ 5,2	≤ 5,2		
Aantal zwangerschappen waarbij zwangerschapsbegeleiding gestart is voor de 10e week (per 100 geboorten)	73	≥ 73	≥ 73	≥ 73		

Inspanning(en) – Wat gaan we daarvoor doen?	Extra kosten
Uitvoeren van de acties genoemd in het plan van aanpak kansrijke start Zuidplas.	

Verbonden partijen

Stichting Zuidplas Ondersteunt!

De inzet van Jeugd en Jongerenwerk zorgt voor laagdrempelig hulp en ondersteuning van jongeren tot 27 jaar. Ze doen dit door de doorlopende inzet van vraagverheldering, kortdurende ondersteuning, verzorgen van (collectieve) activiteiten, educatie, maatjesprojecten, zorgregio, informatievoorziening en ambulante inzet. Daarnaast adviseert ZO! over het inzet van maatwerkvoorzieningen in het kader van de Jeugwet. Dit alles met als resultaat het versterken van de zelfredzaamheid en het zo gezond, veilig, kansrijk en zelfredzaam opgroeien van jongeren.

Product 2.4 Maatschappelijke ondersteuning

Algemeen doel product

- Iedere inwoner neemt naar eigen kracht en vermogen deel aan de samenleving.
- Inwoners kunnen langer (en eerder) zelfstandig thuis wonen.

Ontwikkelingen

Regionaal

Het toekomstbeeld voor beschermd wonen is gericht op sociale inclusie en ondersteuning dichtbij. Om ervoor te zorgen dat er voor kwetsbare inwoners een adequate zorginfrastructuur in het hele land ontstaat, wordt beschermd wonen een taak van alle gemeenten. De doordecentralisatie van beschermd wonen van centrumgemeenten naar alle gemeenten en een bijbehorend woonplaatsbeginsel staat al geruime tijd op de agenda. Er is een beweging in gang gezet om kwalitatief goede, beschikbare en betaalbare hulp dichtbij mensen te organiseren: van beschermd wonen naar een beschermd thuis. Deze wending moet het mogelijk maken dat mensen met psychische problemen vaker thuis of in hun eigen woonplaats kunnen blijven wonen. Door de inzet van ambulante ondersteuning zal verhuizing naar een instelling voor beschermd wonen minder vaak nodig zijn. Om dit te realiseren zijn het woonplaatsbeginsel en het nieuwe objectief verdeelmodel, middels een geleidelijk ingroeipad, voor gemeenten twee belangrijke instrumenten. Beide maatregelen moeten ervoor zorgen dat elke gemeente voortaan verantwoordelijk is voor de ondersteuning van de eigen inwoners, en gaat hiervoor middelen ontvangen. Inmiddels is het wetsvoorstel woonplaatsbeginsel voor beschermd wonen ingediend bij de Tweede Kamer en wordt er gestreefd naar een ingangsdatum op 1 januari 2025. Met het oog op die ingangsdatum wordt er de aankomende periode samen met de regiogemeenten in Midden-Holland gewerkt aan het inregelen van de nieuwe verplichtingen.

Maatschappelijke effecten herstelplan

De maatregelen uit het herstelplan hebben na amendering geen maatschappelijk effect op dit product.

Doelstellingen en inspanningen

In onderstaande tabel zijn de doelstelling(en) en inspanning(en) opgenomen voor product 2.4, de doelstelling(en) volgen vanuit ambitie "Ondersteuning van vrijwilligers en mantelzorgers." uit spoor 1 kansrijk en gezond Zuidplas, subspoor zorg. **Doelstelling(en) – Wat willen we bereiken?**

1. In Zuidplas worden mantelzorgers en vrijwilligers tijdens landelijke- en lokale activiteiten erkend voor hun belangrijke bijdrage.

2. Het aantal mantelzorgers dat volgens het cliëntervaringsonderzoek weet waar hij/zij kan aankloppen voor mantelzorgondersteuning is van 62% in 2021 gestegen naar minimaal 65% in 2026.						
3. Het voorzieningenniveau ten behoeve van de mantelzorgondersteuning dichtbij de leefomgeving van mantelzorgers blijft minstens gehandhaafd.						
Effectindicator	Realisatie 2022	Begroting 2026				
2. Bekendheid toegang mantelzorgondersteuning	62%	≥ 65%				

Inspanning(en) – Wat gaan we daarvoor doen?	Extra kosten
1.1 Tijdens landelijke- of lokale activiteiten t.b.v. mantelzorgers en/of vrijwilligers worden zij via diverse kanalen erkend voor hun belangrijke bijdrage.	
2.1 Tijdens keukentafelgesprekken is er aandacht voor mantelzorger(s) en worden zij gestimuleerd om zich aan te melden bij het mantelzorgsteunpunt.	
3.1 Mantelzorgers worden actief gewezen op de ondersteuningsmogelijkheden om hen in de zorg te ontlasten.	

Verbonden partijen

Stichting Zuidplas Ondersteunt!

Stichting ZO! speelt een belangrijke rol in het creëren van verbinding in de dorpen en als toegangslot voor mantelzorgers. ZO! heeft onder andere een mantelzorgloket, vrijwilligers informatiepunt (VIP). In het voorveld zijn diverse expertises aanwezig zoals mantelzorgondersteuner, ouderenadviseur en sociaal makelaar. ZO! zet inwoners zoveel mogelijk in eigen kracht en ondersteunt waar nodig. Daarnaast adviseert zij de gemeente Zuidplas voor het inzetten van maatwerkvoorzieningen in het kader van de Wmo.

Product 2.5 Volksgezondheid

Algemeen doel product

Inwoners van Zuidplas voelen zich gezond.

Ontwikkelingen

Effecten coronacrisis op gezondheid inwoners

We zien dat de coronacrisis effect heeft gehad op de mentale en fysieke gezondheid van inwoners. Om specifiek te kijken hoe het gaat met de inwoners uit de regio Hollands Midden na tweeënehalf jaar corona, heeft de GGD Hollands Midden eind 2022 een extra Gezondheidsmonitor uitgevoerd. Normaal gesproken wordt die monitor eens per vier jaar uitgevoerd, waarbij de vorige in 2020 is uitgevoerd. De resultaten van de (Corona) Gezondheidsmonitor 2022 voor Zuidplas zijn recent gepubliceerd en te raadplegen via het dashboard van de GGD Hollands Midden op www.eengezonderhollandsmidden.nl.

Uitvoering geven aan Integraal Zorgakkoord (IZA) en Gezond en Actief Leven Akkoord (GALA) via Lekker Fit Zuidplas!

De gemeente is met maatschappelijke partners vanaf 2023 volop bezig om uitvoering te geven aan het IZA en het GALA. Beide akkoorden hebben tot doel om nog nadrukkelijker in te zetten op preventief gezondheidsbeleid. Om hieraan uitvoering te kunnen geven, wordt vanuit de rijksoverheid de zogenaamde brede specifieke uitkering (brede SPUK) aan gemeenten beschikbaar gesteld. Grotendeels bestaat de Brede SPUK uit middelen die we reeds eerder ontvingen en die nu gebundeld zijn onder deze regeling. De gemeente Zuidplas heeft een integraal plan van aanpak opgesteld, genaamd Lekker Fit Zuidplas! Daarin staat aan welke thema's we de komende tijd gaan werken en welke maatschappelijke partners we daar bij nodig hebben.

Maatschappelijke effecten herstelplan

De maatregelen in het herstelplan op 5.1 heeft een effect op een doelstelling op product 2.5. Het stabiliseren van de dalende trend van de beweegrichtlijn van de Gezondheidsraad is naar verwachting niet realistisch en wordt daarom bijgesteld van 42% naar 35%.

Doelstellingen en inspanningen

In onderstaande tabel zijn de doelstelling(en) en inspanning(en) opgenomen voor product 2.5, de doelstelling(en) volgen vanuit ambitie "Stimuleren van gezonde fysieke en mentale gezondheid en levensstijl om ernstige problematiek te voorkomen van jong tot oud." uit spoor 1 kansrijk en gezond Zuidplas, subspoor gezondheid.

Doelstelling(en) – Wat willen we bereiken?						
1. In Zuidplas stabiliseren we de dalende trend van de beweegrichtlijn van de Gezondheidsraad naar 35% in 2026.						
2. In Zuidplas houden we de dalende trend vast en hebben maximaal 11,9% van de jongeren (2-14 jaar) overgewicht in 2026.						
3. In Zuidplas stabiliseren we de stijgende trend van overgewicht bij de doelgroep 18+ op 52% in 2026.						
4. De sociale cohesie in Zuidplas onder de doelgroep 18+ is gestegen van een 6,6 in 2020 naar een 7 in 2024.						
5. Het percentage jongeren dat zich meestal (zeer) gelukkig voelt is in Zuidplas gelijk aan het Nederlands gemiddelde in 2026.						
6. Het percentage inwoners tussen 18 en 64 dat veel stress ervaart blijft gehandhaafd op 20% in 2026.						
Effectindicator	Realisatie 2020	Realisatie 2021	Realisatie 2022	Begroting 2024	Begroting 2026	
1. Beweegrichtlijn (Gezondheidsraad)	42%		38%		≥ 35%	
2. Overgewicht jongeren (2-14 jaar)		11,9%	10,4%		≤ 11,9%	
3. Overgewicht doelgroep 18+	52%		52%		≤ 52%	
4. Sociale cohesie doelgroep 18+	6,6		-	7	7	
5. Meestal (zeer) gelukkige jongeren		76%	-		≥ 77%	
6. Inwoners (18-64 jaar) met veel stress	22%		20%	20%	≤ 20%	

Inspanning(en) – Wat gaan we daarvoor doen?	Extra kosten
1.1 Monitoring huidig sportaanbod vanuit de Sportstichting en toename monitoren.	
1.2 Uitvoering geven aan het Sportakkoord Gemeente Zuidplas 2.0 (onderdeel lokale aanpak IZA-GALA)	
2.1 JOGG-pilot als 0-meting gebruiken en monitoren hoeveel jeugd er bereikt wordt (doorlopend vanuit 2023)	
2.2 en 3.1 Opzetten van ketenaanpak bestrijding overgewicht en obesitas vanuit (onderdeel regionale IZA-samenwerking)	
4.1 Faciliteren en stimuleren van buurtparticipatie en (buurt)initiatieven van inwoners en/of organisaties	
5.1 en 6.1 Nieuw beleid formuleren over bevorderen mentale gezondheid bij (jong)volwassenen (onderdeel IZA-GALA)	

Beleidsindicatoren programma 2

Beleidsindicatoren Programma 2			Werkelijk				
Taakveld: Sociaal Domein							
Naam indicator	Eenheid	Bron*		2019	2020	2021	2022
Jongeren met een delict voor de rechter	% 12 t/m 21 jarigen	CBS	Zuidplas:	1%	1%	1%	nbn
			Referentiegemeenten:	1%	1%	1%	nbn
Kinderen in uitkeringsgezin	% kinderen tot 18 jaar	CBS	Zuidplas:	4,0%	4,0%	4,0%	nbn
			Referentiegemeenten:	4,0%	4,0%	4,0%	nbn
Netto arbeidsparticipatie	% van de werkzame beroepsbevolking t.o.v. de beroepsbevolking	CBS	Zuidplas:	74,5%	74,3%	73,8%	75,0%
			Referentiegemeenten:	70,4%	70,1%	71,0%	72,5%
Werkloze jongeren	% 16 t/m 22 jarigen	CBS	Zuidplas:	1,0%	1,0%	1,0%	nbn
			Referentiegemeenten:	1,0%	2,0%	1,0%	nbn
Lopende re-integratievoorzieningen	Aantal per 10.000 inwoners van 15 - 64 jaar	CBS	Zuidplas:	142,8	147,3	165,2	184,7
			Referentiegemeenten:	188,1	194,0	?	192,0

* Via www.waarstaatjegemeente.nl

Beleidsindicatoren Programma 2			Werkelijk				
Taakveld: Sociaal Domein							
Naam indicator	Eenheid	Bron*		2019	2020	2021	2022
Jongeren met jeugdhulp	% van alle jongeren tot 18 jaar	CBS	Zuidplas:	9,7%	10,9%	12,6%	12,2%
			Referentiegemeenten:	10,3%	11,7%	13,4%	13,2%
Jongeren met jeugdbescherming	% van alle jongeren tot 18 jaar	CBS	Zuidplas:	1,35%	1,40%	1,50%	1,40%
			Referentiegemeenten:	1,10%	1,20%	1,30%	1,20%
Jongeren met jeugdreclassering	% van alle jongeren van 12 tot 23 jaar	CBS	Zuidplas:	0,3%	0,2%	0,2%	0,2%
			Referentiegemeenten:	0,3%	0,3%	?	?
Banen	Aantal banen per 1.000 inwoners van 15-64 jaar	LISA	Zuidplas:	679,2	680,9	672,5	690,5
			Referentiegemeenten:	701,7	701,4	707,1	726,1
Personen met een bijstandsuitkering	Aantal per 10.000 inwoners 18 jaar en ouder	CBS	Zuidplas:	203,7	209,9	228,6	nmb
			Referentiegemeenten:	253,8	325,8	277,7	nmb
Cliënten met een maatwerkarrangement Wmo	Aantal per 10.000 inwoners	GMSD	Zuidplas:	560	570	550	520
			Referentiegemeenten:	634	676	689	?

* Via www.waarstaatjegemeente.nl

Wat mag het programma sociaal domein kosten?

2: Sociaal Domein							<i>Bedragen x 1.000</i>
	Rekening 2022	Begroting 2023 na wijziging	Begroting 2024	Meerjaren raming 2025	Meerjaren raming 2026	Meerjaren raming 2027	
Lasten							
2.1: Algemeen sociaal domein	10.907	13.361	10.629	10.211	10.206	10.206	
2.2: Werk en inkomen	14.163	14.883	12.651	12.544	12.459	12.375	
2.3: Jeugd	15.672	16.125	15.969	15.639	15.633	15.633	
2.4: Maatschappelijke ondersteuning	7.833	9.539	8.920	8.898	8.885	8.885	
2.5: Volksgezondheid	3.333	4.398	4.383	4.392	4.250	3.711	
Totaal Lasten	51.908	58.305	52.551	51.684	51.432	50.809	
Baten							
2.1: Algemeen sociaal domein	4.134	3.258	32	32	32	32	
2.2: Werk en inkomen	9.119	10.291	9.836	9.836	9.836	9.836	
2.3: Jeugd	37	-0	-0	-0	-0	-0	
2.4: Maatschappelijke ondersteuning	957	601	201	201	201	201	
2.5: Volksgezondheid	9	747	670	680	539	-0	
Totaal Baten	14.256	14.897	10.739	10.749	10.608	10.069	
Saldo van baten en lasten	-37.652	-43.408	-41.812	-40.935	-40.824	-40.740	
Toevoeging aan reserves	-	-	-	-	-	-	
Onttrekking aan reserves	-	-	-	-	-	-	
Resultaat	-37.652	-43.408	-41.812	-40.935	-40.824	-40.740	

De vergelijkende cijfers in de tabellen zijn conform eerdere besluitvorming in de raad.

Programma 3 Maatschappelijk domein

Zorgen voor goede voorzieningen op het gebied van sport, onderwijs en cultuur

We streven naar goede voorzieningen op het gebied van sport, onderwijs en cultuur. Hiermee stellen we onze inwoners in staat om prettig te wonen, leren en recreëren binnen onze gemeente.

Dit programma bestaat uit de volgende producten:

- 3.1 Sport
- 3.2 Onderwijs
- 3.3 Cultuur

Product 3.1 Sport

Algemeen doel product

Het faciliteren van een divers aanbod van sport en bewegen ten behoeve van de gezondheid en sociale cohesie.

Ontwikkelingen

We zien dat de sportaanbieders zich na de Coronacrisis weer aan het herstellen zijn. Zowel verenigingen als commerciële aanbieders hebben in de afgelopen twee jaar gebruik gemaakt van steunmaatregelen. Een groei van ledenaantal zet zich voorzichtig in gang, maar de weg naar individueel sporten in de openbare ruimte is tegelijkertijd ook ingezet. Een steeds groter deel van de inzet is dan ook gericht op het vergroten van de mogelijkheden voor sport en bewegen in de openbare ruimte. Daarbij zien we sport nadrukkelijker als een middel om verschillende doelen te bereiken. Sport kan een belangrijke preventieve functie krijgen. Sport en gezondheid hebben duidelijke raakvlakken en ondersteunen elkaar. Na de vaststelling van de Sport- en accommodatievisie 2020-2030 zijn er Haalbaarheidsonderzoeken uitgevoerd naar de benodigde binnensportaccommodaties. De uitvoering van deze onderzoeken is in 2022 gestart.

Maatschappelijke effecten herstelplan

De maatregelen uit het herstelplan hebben geen maatschappelijk effect op dit product.

Doelstellingen en inspanningen

De doelstelling(en) en inspanning(en) behorende bij het faciliteren van een divers aanbod van sport en bewegen ten behoeve van de gezondheid en sociale cohesie zijn integraal onderdeel van een aantal andere doelstellingen. Om die reden zijn hier geen separate doelstellingen en inspanningen op het gebied van sport opgenomen.

Product 3.2 Onderwijs

Algemeen doel product

Elk kind in Zuidplas krijgt passend, inclusief en zo thuisnabij mogelijk onderwijs.

Ontwikkelingen

De samenwerking, verbinding en aansluiting tussen voorschoolse voorzieningen, jeugdhulp en onderwijs is nog steeds een belangrijk speerpunt. Hiermee kunnen we de toegang tot hulp en ondersteuning zo dicht mogelijk rondom kinderen organiseren. Om onderwijs en voorschoolse voorzieningen te laten floreren, zijn moderne, toekomstbestendige en multifunctionele gebouwen nodig. Vanwege de groei van onze gemeente zijn er in ieder dorp uitdagingen om het onderwijsaanbod uit te breiden of om gebouwen te vervangen, vaak in samenhang met kinderopvangvoorzieningen. De opgaven uit het vorige Integraal Huisvestingsplan Onderwijs (IHP 2018-2022) zijn nog niet allemaal gerealiseerd; deze opgaven hebben onze eerste aandacht. Voor de opgaven die staan opgenomen in het nieuwe IHP (2023-2027) gaan we haalbaarheidsonderzoeken uitvoeren.

Maatschappelijke effecten herstelplan

De maatregelen uit het herstelplan hebben geen maatschappelijk effect op dit product.

Doelstellingen en inspanningen

In onderstaande tabel zijn de doelstelling(en) en inspanning(en) opgenomen voor product 3.2, de doelstelling(en) volgen vanuit ambitie *“De groei van onze gemeente benutten we optimaal om zo, in samenhang tussen dorpen en buurtschappen, onze voorzieningen beter aan te laten sluiten aan de behoefte en op peil te houden.”* uit spoor 3 vitaal en (be)leefbaar Zuidplas, subspoor toegankelijke/goede voorzieningen.

Doelstelling(en) – Wat willen we bereiken?	
Er is sprake van een consistent en herkenbaar beleid rond onderwijs	
Inspanning(en) – Wat gaan we daarvoor doen?	Extra kosten
In 2024 ligt er een visie op onderwijs dat dient als richtinggevend kader. Uitvoeringsprogramma's, projecten en beleidskeuzes zijn gebaseerd op en worden getoetst aan deze integrale visie.	

In onderstaande tabel zijn de doelstelling(en) en inspanning(en) opgenomen voor product 3.2, de doelstelling(en) volgen vanuit ambitie *“Beter anticiperen op onze groei en het aantal benodigde schoollokalen eventueel in een flexibele huisvesting.”* uit spoor 1 kansrijk en gezond Zuidplas, subspoor onderwijs.

Doelstelling(en) – Wat willen we bereiken?

Goed onderwijs vindt plaats in goede huisvesting. Dit betekent:

1. Bij nieuwbouw wordt de benodigde capaciteit bepaald op het jaar waarop het verwachte aantal leerlingen het grootst is en wordt rekening gehouden met een bandbreedte voor extra groei van het aantal leerlingen en multifunctioneel gebruik.
2. Noodlokalen worden alleen neergezet om een tijdelijke situatie te overbruggen:
 - tijdens vervangingsopgave: als interim-voorziening.
 - tijdens uitbreidingsopgave: waarbij we voor groeiwijken uitgaan van de t=0 systematiek en voor bestaande wijken van de t-1 systematiek.

Inspanning(en) – Wat gaan we daarvoor doen?**Extra kosten**

Uitvoeren van haalbaarheidsonderzoeken op grond van het IHP 2023-2027.	
Uitvoeren van diverse projectplannen volgens een vastgesteld Uitvoeringsprogramma.	

In onderstaande tabel zijn de doelstelling(en) en inspanning(en) opgenomen voor product 3.2, de doelstelling(en) volgen vanuit ambitie *“Inzetten op volledig voortgezet onderwijs in Zuidplas.”* uit spoor 1 kansrijk en gezond Zuidplas, subspeer onderwijs.

Doelstelling(en) – Wat willen we bereiken?

In 2024 komt uitsluitsel over de haalbaarheid van het realiseren van volledig voortgezet onderwijs in Zuidplas.

Inspanning(en) – Wat gaan we daarvoor doen?**Extra kosten**

Samen met de schoolbesturen het proces uitwerken voor deze specifieke opgave uit het IHP 2023-2027.	
---	--

In onderstaande tabel zijn de doelstelling(en) en inspanning(en) opgenomen voor product 3.2, de doelstelling(en) volgen vanuit ambitie *“Betere aansluiting tussen passend onderwijs en jeugdhulp op scholen.”* uit spoor 1 kansrijk en gezond Zuidplas, subspeer onderwijs.

Doelstelling(en) – Wat willen we bereiken?

In 2025 vinden meer kinderen en jongeren een passend onderwijs/zorg aanbod (ten opzichte van 2022).

Inspanning(en) – Wat gaan we daarvoor doen?**Extra kosten**

Uitvoering geven aan de Regionale aanpak VSV, Lokale Educatieve Agenda, Passend Onderwijsplannen van de Samenwerkingsverbanden Onderwijs.	
Vervolg geven en verbreden van de pilot IKC.	
Inzet NPO middelen m.n. voor Schoolmaatschappelijk werk.	
Thuisnabij onderwijs agenderen bij OOGO en Jeugdhulporganisaties.	

Verbonden partijen

De samenwerkingsverbanden: Passend Onderwijs van de regio Midden-Holland en Aan den IJssel.

Stichting Zuidplas Ondersteunt!

Door vroegsignalering kan duurdere zorg in de toekomst voorkomen worden. In de scholen van de gemeente Zuidplas wordt lichte ondersteuning geboden die is gericht op normaliseren en preventie. In een vroeg stadium betrokken zijn bij situaties van jeugdigen in de klas zorgt ervoor dat er beperkt doorverwezen wordt naar specialistische zorg/onderwijs. Schoolmaatschappelijk werk fungeert als schakelfunctionaris tussen jeugdhulp en school. Zij schatten zorgbehoefte in (triage), begeleiden leerkrachten, leerlingen en hun ouders/verzorgers bij psychosociale vragen of problemen, verzorgen een warme overdracht naar andere vormen van ondersteuning en zetten in op collectief aanbod.

Product 3.3 Cultuur**Algemeen doel product**

De Cultuurvisie die in 2019 is vastgesteld, is ook de komende jaren uitgangspunt voor het beleid. Dit betekent dat het college met name inzet op de bevordering van culturele activiteiten en het behoud van cultureel erfgoed. Een belangrijk speerpunt binnen de cultuurvisie is: 'Cultuur is van iedereen, voor iedereen. Cultuur is overal of zou overal kunnen zijn'. Dit betekent dat we de dwarsverbanden met andere beleidsterreinen nadrukkelijker opzoeken en nog meer samen met vrijwilligers en ondernemers willen optrekken.

Ontwikkelingen**Lokaal**

In de afgelopen jaren zien we dat er mooie ontwikkelingen en activiteiten plaatsvinden in al onze dorpen. Cultuureducatie is breed verankerd op de scholen voor basisonderwijs en ook op de twee scholen voor Voortgezet Onderwijs vindt nu jaarlijks een Cultuurweek plaats. De preventieve werking van cultuur komt ook tot uiting doordat de culturele aanbieders steeds meer samenwerking vinden met het zorg- en welzijnsveld. Hiervoor is het werk van de cultuuraanjager zeer succesvol gebleken. In alle dorpen vinden er vele bijzondere exposities, voorstellingen en concerten plaats. Soms slaan bewoners en ondernemers samen de handen ineen om een mooi initiatief van de grond te krijgen. Het nog beter zichtbaar maken van alles wat er gebeurt op het gebied van cultuur en erfgoed heeft de nadrukkelijke aandacht.

Regionaal

Cultuur is binnen Regio Midden Holland een extra onderwerp dat naast de vijf programma's gezamenlijk wordt opgepakt. Er wordt gebruik gemaakt van landelijke subsidiegelden om de regionale deelname aan culturele activiteiten te vergroten.

Overige maatschappelijke effecten herstelplan

De maatregelen uit het herstelplan hebben geen maatschappelijk effect op dit product.

Doelstellingen en inspanningen

In onderstaande tabel zijn de doelstelling(en) en inspanning(en) opgenomen voor product 3.3, de doelstelling(en) volgen vanuit ambitie "*Huidig cultuurbeleid continueren.*" uit spoor 3 vitaal en (be)leefbaar Zuidplas, subspoor cultuur en erfgoed.

Doelstelling(en) – Wat willen we bereiken?						
1. Medio 2023 worden alle inwoners in staat gesteld om zich op cultureel gebied te ontwikkelen, met aandacht voor kwetsbare doelgroepen.						
2. Medio 2026 is het aantal deelnemers aan culturele activiteiten gestabiliseerd met 70% op basis van het panelonderzoek cultuur. De tevredenheid over het culturele activiteiten aanbod is gestabiliseerd.						
3. Medio 2026 is het huidige culturele erfgoed in de gemeente behouden gebleven en de zichtbaarheid en vindbaarheid voor de inwoners toegenomen.						
4. Medio 2023/2024 worden er bij de ontwikkeling van ruimtelijke projecten koppelkansen met cultuur en erfgoed benut.						
5. Voor eind 2024 is het aanbod van erfgoedevenementen uitgebreid.						
Effectindicator	Realisatie 2019	Begroting medio 2026				
2.1 Deelnemers culturele activiteiten	79%	≥ 70%				
2.2 Tevredenheid over culturele activiteiten aanbod	22%	≥ 22%				

Inspanning(en) – Wat gaan we daarvoor doen?	Extra kosten
1.1 Stimuleren van onze culturele partners om vernieuwende activiteiten te initiëren.	
1.2 Op lokaal niveau vorm (blijven) geven aan Europese (culturele, educatieve, sportieve en zakelijke) uitwisseling; samen met de inwoners en organisaties binnen Zuidplas onderhouden we de banden met onze Duitse partnergemeente Bückeberg (deze jumelage bestaat in 2024 50 jaar). De Stichting Internationale Betrekkingen is (in samenspraak met de gemeente) verantwoordelijk voor de organisatie en de uitvoering van de jumelage-activiteiten.	
3. Een uitvoeringsprogramma opstellen in samenspraak met de klankbordgroep erfgoed en extra aandacht geven aan het delen van informatie en kennis.	
4. Opnemen van een paragraaf over cultuur en erfgoed in de ruimtelijke plannen.	
5. Stimuleren van onze erfgoedpartners om erfgoedevenementen te initiëren.	

Doelstellingen en inspanningen

In onderstaande tabel zijn de doelstelling(en) en inspanning(en) opgenomen voor product 3.3, de doelstelling(en) volgen vanuit ambitie “De groei van onze gemeente benutten we optimaal om zo, in samenhang tussen dorpen en buurtschappen, onze voorzieningen beter aan te laten sluiten aan de behoefte en op peil te houden.” uit spoor 3 vitaal en (be)leefbaar Zuidplas, subspoor toegankelijke/goede voorzieningen.

Doelstelling(en) – Wat willen we bereiken?	
Teneinde een integraal beeld te behouden op het voorzieningenniveau van Zuidplas, stellen we complementair hieraan een visie op maatschappelijke voorzieningen op voor de gehele gemeente die leidraad kan zijn voor het voorzieningenprogramma voor het Middengebied	
Inspanning(en) – Wat gaan we daarvoor doen?	Extra kosten
We stellen een visie op maatschappelijke voorzieningen op voor de gehele gemeente ..	

Beleidsindicatoren programma 3

Beleidsindicatoren Programma 3			Werkelijk				
Taakveld: Onderwijs							
Naam indicator	Eenheid	Bron*		2019	2020	2021	2022
Absoluut verzuim (deze leerlingen staan niet op een school ingeschreven)	Aantal per 1.000 leerlingen	DUO/Ingrado/Jaarsverslag leerplicht	Zuidplas:	2,6	4,5	-	1,1
			Referentiegemeenten:	1,8	2,1	2,0	4,2
Relatief verzuim (deze leerlingen spijbelen, gaan ongeoorloofd op vakantie of vertonen zorgwekkend ziekteverzuim)	Aantal per 1.000 leerlingen	DUO/Ingrado	Zuidplas:	39	17	31	45
			Referentiegemeenten:	22	17	18	21
Voortijdige schoolverlaters zonder startkwalificatie (vsv-ers)	% deelnemers aan het VO en MBO onderwijs	DUO/Ingrado	Zuidplas:	1,8%	1,3%	1,1%	nbn
			Referentiegemeenten:	1,7%	1,4%	1,6%	nbn
Taakveld: Sport, cultuur en recreatie			Werkelijk				
Naam indicator	Eenheid	Bron*		2016	2020	2024	2028
Niet-sporters (het percentage niet-sporters in Zuidplas (dit wordt eens in de vier jaar onderzocht)	%	GGD, CBS, RIVM	Zuidplas:	48,0%	48,4%		
			Referentiegemeenten:	49,5%	50,8%		

* Via www.waarstaatjegemeente.nl

Wat mag het programma maatschappelijk domein kosten?

<i>Bedragen x 1.000</i>						
3: Maatschappelijk domein	Rekening 2022	Begroting 2023 na wijziging	Begroting 2024	Meerjaren raming 2025	Meerjaren raming 2026	Meerjaren raming 2027
Lasten						
3.1: Sport	4.132	4.251	4.536	4.647	4.652	4.660
3.2: Onderwijs	4.849	6.230	5.520	5.615	6.270	6.635
3.3: Cultuur	1.849	2.363	1.991	2.003	1.991	1.991
Totaal Lasten	10.830	12.844	12.047	12.265	12.913	13.285
Baten						
3.1: Sport	2.230	1.306	1.306	1.340	1.333	1.310
3.2: Onderwijs	970	1.305	813	979	1.019	1.019
3.3: Cultuur	78	118	74	74	74	74
Totaal Baten	3.277	2.729	2.193	2.393	2.426	2.403
Saldo van baten en lasten	-7.552	-10.115	-9.855	-9.872	-10.487	-10.882
Toevoeging aan reserves	-	-	-	-	-	-
Onttrekking aan reserves	-	-	-	-	-	-
Resultaat	-7.552	-10.115	-9.855	-9.872	-10.487	-10.882

Programma 4 Ruimtelijk beleid en ontwikkeling

Ontwikkeling met dorpse identiteit

Onze gemeente kenmerkt zich door haar dorpse, groene en ondernemende karakter. We investeren in het behoud van het dorps karakter en waar nodig in het versterken van de dorpen van Zuidplas zodat het daar prettig wonen en werken blijft. Daarbij bouwen we naar zowel lokale als bovenregionale behoefte, waarbij integrale en duurzame gebiedsontwikkeling ons uitgangspunt is. We hebben oog voor een evenwichtige woningvoorraad, de verkeersontsluiting, het voorzieningenniveau en het ondernemerschap. We bereiden grote transitie voor op het gebied van energie, klimaat en de implementatie van de Omgevingswet.

Dit programma bestaat uit de volgende producten:

- 4.1 Ruimtelijke ordening en vergunningverlening
- 4.2 Wonen
- 4.3 Economie
- 4.4 Verkeer en vervoer
- 4.5 Gebiedsontwikkeling

Product 4.1 Ruimtelijke ordening en vergunningverlening

Algemeen doel product

Het bereiken en in stand houden van een veilige en gezonde fysieke leefomgeving. Hierin is de omgevingskwaliteit toekomstbestendig en zet de gemeente in op een doelmatig beheer, gebruik en ontwikkeling van de fysieke leefomgeving.

Ontwikkelingen

Invoering Omgevingswet

Het komende jaar wordt het jaar van de inwerkingtreding van de Omgevingswet. Dit vraagt van alle partijen een nieuwe manier van vergunningverlening binnen kortere proceduretijden. Ook moeten we de nieuwe ruimtelijke ontwikkelingen, bestaande dorpen en het omliggende landelijk gebied gaan opnemen in een omgevingsplan. Hiermee krijgen we uiteindelijk een uniforme regeling voor de gehele gemeente die bijdraagt aan een veilige en gezonde fysieke leefomgeving. Na het vaststellen van de bestemmingsplannen voor het Middengebied hebben we tot 1 januari 2027 om het Middengebied op te nemen in de Omgevingsvisie.

Gebiedspaspoort en omgevingsplan

In 2024 blijven we inzetten op het behoud en versterken van de fysieke leefomgeving in en grenzend aan de dorpen. Nu de Omgevingsvisie Zuidplas 2040 is vastgesteld, gaat de gemeente aan de slag met de uitwerking van de langetermijnambities. Eerder stelde u op 24 januari 2023 het Gebiedspaspoort Zevenhuizen vast en in het najaar van 2023 ligt het Gebiedspaspoort Moerkapelle aan u voor. In 2024 werken we verder aan het opstellen van gebiedspaspoorten, voor de dorpen Moordrecht en Nieuwerkerk aan den IJssel. Daaropvolgend wordt het omgevingsplan per dorp opgesteld en tevens in de gemeenteraad besproken en vastgesteld. Ook voor het landelijk gebied rondom alle dorpen zal een (deel)omgevingsplan worden opgesteld en aan de gemeenteraad worden voorgelegd. In het Omgevingsplan voor de h ele gemeente wordt gewerkt aan actueel ruimtelijk beleid, waarbij voldoende mogelijkheden zijn om mee te denken met initiatiefnemers en de ambities -zoals geformuleerd in de omgevingsvisie- te realiseren. Met deze producten bieden we ruimte aan initiatieven binnen en rondom de dorpen, met de nadruk op het optimaliseren van maatschappelijk rendement.

Overige maatschappelijke effecten herstelplan

De maatregelen uit het herstelplan hebben geen maatschappelijk effect op dit product.

Doelstellingen en inspanningen

In onderstaande tabel zijn de doelstelling(en) en inspanning(en) opgenomen voor product 4.1, de doelstelling(en) volgen vanuit ambitie "Ruimte geven aan ondernemers." uit spoor 4 groeiend Zuidplas, subspoor economie en werk.

Doelstelling(en) – Wat willen we bereiken?

We werken conform de uitgangspunten van de Omgevingswet. Dit leidt uiteindelijk tot snellere en betere besluitvorming met ruimte voor maatwerk voor ondernemers. Dit vraagt om een integrale werkwijze van de gemeente, inwoners, bedrijven en belanghebbende. Hierdoor wordt het vestigingsklimaat voor ondernemers aantrekkelijker.

Inspanning(en) – Wat gaan we daarvoor doen?	Extra kosten
In Q1-2024 is op alle communicatiekanalen van de gemeente en de ODMH duidelijk op welke wijze ondernemers hun initiatief kunnen aanmelden onder de Omgevingswet.	
We streven ernaar om 90% van de aanvragen binnen de wettelijke reactietermijn af te handelen, echter gelet op de inwerkingtreding van de Omgevingswet en de bijhorende nieuwe procedures kan het voorkomen dat wij in de eerste maanden van 2024 dit percentage (nog) niet halen.	

Verbonden partijen

Omgevingsdienst Midden Holland (ODMH)

Het begrotingsjaar 2024 wordt het jaar waarin de Omgevingswet inwerking treedt en leidt tot veel veranderingen. Met de Omgevingswet wil de overheid de regels voor ruimtelijke ontwikkeling vereenvoudigen en samenvoegen. De wet bundelt namelijk 26 bestaande wetten voor onder meer bouwen, milieu, water, ruimtelijke ordening en natuur. De Omgevingsdienst Midden-Holland heeft zich jaren kunnen voorbereiden op de start en is dan ook klaar voor de nieuwe manier van werken. De Omgevingsdienst Midden-Holland draagt bij aan een veilige, duurzame en gezonde fysieke leefomgeving door:

1. Uitvoering van taken op het gebied van milieu in het algemeen en de Wet milieubeheer en aanverwante wetten in het bijzonder, waaronder de taken op het gebied van milieuvergunningverlening, -handhaving en -toezicht (Omgevingswet). Ook voorziet de ODMH de gemeente Zuidplas van specialistisch milieud advies (geluid, bodem, lucht, etc.).
2. Uitvoering van de vergunningverlening en handhaving op de Bouw- en woningtoezicht op grond van de Omgevingswet en de Wet Kwaliteitsborging Bouw.

Product 4.2 Wonen

Algemeen doel product

Zuidplas bouwt de komende jaren voor een duurzaam inclusieve samenleving waar ook zorg en aandacht is voor huishoudens die minder zelfredzaam zijn. De gemeente wil de komende jaren een deel van de lokale en regionale bouwopgave voor haar rekening nemen.

Ontwikkelingen

Vanuit het Rijk wordt er meer dan in het verleden gehamerd op terugdringen van het woningtekort. Inzet is om de komende tien jaar 900.000 woningen te bouwen. Daarnaast is er de ambitie om jaarlijks 15.000 flexwoningen te realiseren om zo versneld aanbod te realiseren voor o.a. jongeren, starters, spoedzoekers en bijzondere doelgroepen. Zuidplas wil daar als groeigemeente haar bijdrage aan blijven leveren. In woord en daad. Tegelijkertijd zien we dat we onze ambities moeten zien te realiseren in een context van voortdurend stijgende kosten (bouwkosten, energie) en toenemende schaarste van onder meer bouwmaterialen en arbeid. Vooral de prijs/kwaliteit en daarmee het realiseren van voldoende betaalbare huur- en koopwoningen staat onder steeds grotere druk.

Overige maatschappelijke effecten herstelplan

De maatregelen uit het herstelplan hebben geen maatschappelijk effect op dit product.

Doelstellingen en inspanningen

In onderstaande tabel zijn de doelstelling(en) en inspanning(en) opgenomen voor product 4.2, de doelstelling(en) volgen vanuit ambitie “Een passend en betaalbaar woonaanbod voor alle doelgroepen binnen Zuidplas.” uit spoor 4 groeiend Zuidplas, subspoor wonen.

Doelstelling(en) – Wat willen we bereiken?						
1. In 2026 voorziet het kwantitatieve woningaanbod in Zuidplas, bestaand en toekomstig, in 95% van de lokale woonbehoefte van inwoners en lokale werknemers die zich in Zuidplas willen vestigen. Zodat zij zich in Zuidplas kunnen vestigen.						
2. We stimuleren passende huisvesting voor arbeidsmigranten door te zorgen voor kaders waarbinnen huisvesting van arbeidsmigranten mogelijk is. Om de leefbaarheid en het vestigingsklimaat te verbeteren, de situatie inzichtelijk te krijgen en bovenal om te voldoen aan het oplossen van de maatschappelijk verplichting. Voor wat betreft senioren blijft de gemeente inzetten op het realiseren van meer aanbod van levensloopgeschikte woningen in de nieuwbouw.						
3. Zoals beschreven in de woonvisie blijven we in de periode tot en met 2026 streven naar het realiseren van 30% sociale huur in de nieuwbouw. Ook streven we naar 20% betaalbare woningbouw (tot NHG-grens), waaronder middenhuur, door de doelgroepenverordening gericht toe te passen. Door 25% van de sociale- en middenhuur nieuwbouwwoningen toe te wijzen aan eigen inwoners stimuleren we de doorstroming. Hierdoor ontstaan er meer kansen voor jongeren en starters uit de eigen gemeente.						
Effectindicator	Nulmeting	Begroting 2026				
Woningaanbod dat aansluit bij lokale woonbehoefte	onbekend	≥ 95%				

Inspanning(en) – Wat gaan we daarvoor doen?	Extra kosten
1.1 We inventariseren de mogelijke instrumenten (erfpacht, starterleningen, huurkoop etc.) om de kansen van starters op de woningmarkt te vergroten.	
1.2 Inzicht verkrijgen door data rondom wonen te digitaliseren in een lokaal dashboard wonen.	
1.3 We verkennen de mogelijkheden voor flexwonen met woningcorporaties om het aanbod voor starters en spoedzoekers te vergroten. Hierover worden prestatieafspraken gemaakt.	
1.4 Er wordt in 2024 een regionale woonzorgvisie opgesteld met lokale aandachtspunten. Vanaf 2026 heeft de gemeente de (wettelijke) verplichting om een lokale woonzorgvisie op te nemen in haar volkshuisvestelijke programma, hiervoor is budget nodig. Hierin krijgt de verbetering van de woonpositie van ouderen en bijzondere doelgroepen een belangrijke plek. Een volkshuisvestelijk programma wordt wettelijke verplicht in het wetsvoorstel Wet Versterking Regie Volkshuisvesting. Om voor 2026 een lokale woonzorgvisie te hebben (al dan niet onderdeel van een volkshuisvestelijk programma), is start eind 2024 nodig.	
1.5 en 3.1 Vergroten van het woningaanbod in Zuidplas tot 2026 door het bouwen van 2.500 woningen in en aan de dorpen. De gronden in het Middengebied worden bouwrijp gemaakt en er wordt gestart met het bouwen van de eerste woningen.	
1.6 Stimuleren CPO, door locaties beschikbaar te stellen in het Middengebied.	
2.1 Uitvoering geven aan het (nog vast te stellen) beleidskader dat bijdraagt aan de lokale huisvesting van arbeidsmigranten.	

In onderstaande tabel zijn de doelstelling(en) en inspanning(en) opgenomen voor product 4.2, de doelstelling(en) volgen vanuit ambitie “*Verbeteren van de doorstroming op de woningmarkt.*” uit spoor 4 groeiend Zuidplas, subspoor wonen.

Doelstelling(en) – Wat willen we bereiken?	
De woningbouwprogrammering voor nieuwe ontwikkellocaties richt zich maximaal op de lokale doorstroming. Zodat er meer woningen vrijkomen voor woningzoekenden.	

Inspanning(en) – Wat gaan we daarvoor doen?	Extra kosten
Door middel van raamovereenkomsten afspraken met woningcorporaties maken over het bevorderen van doorstroming.	
Inzetten op het stimuleren van doorstroming door nieuwbouwwoningen zoveel mogelijk levensloopbestendig te realiseren.	
Gebruik maken van de wettelijke mogelijkheden bij het toewijzen van sociale- en middenhuurwoningen om voorrang te geven aan inwoners die een betaalbare huurwoning achterlaten in Zuidplas.	

In onderstaande tabel zijn de doelstelling(en) en inspanning(en) opgenomen voor product 4.2, de doelstelling(en) volgen vanuit ambitie “*Versnellen van nieuw woningaanbod, bijvoorbeeld door het aanbieden van flexibele woonconcepten.*” uit spoor 4 groeiend Zuidplas, subspoor wonen.

Doelstelling(en) – Wat willen we bereiken?	
In 2023 en 2024 creëren we met ruimte voor flexwonen een versneld woningaanbod voor starters, jongeren, spoedzoekers en arbeidsmigranten, zodat hun kansen op de woningmarkt verbeteren.	

Inspanning(en) – Wat gaan we daarvoor doen?	Extra kosten
We blijven in 2024 onderzoeken of er naast de verkenning op Nieuwerkerk-Noord als concreet pauzelandchap of als locatie voor het realiseren van flexwonen andere pauzelandchappen of geschikte locaties voor flexwonen beschikbaar kunnen komen.	
Waar mogelijk benutten van subsidies om woningbouw te versnellen.	

In onderstaande tabel zijn de doelstelling(en) en inspanning(en) opgenomen voor product 4.2, de doelstelling(en) volgen vanuit ambitie “*Voor tenminste twee recreatieparken maken we een toekomstbestendige visie.*” uit spoor 4 groeiend Zuidplas, subspoor wonen.

Doelstelling(en) – Wat willen we bereiken?	
In 2024 is een toekomstvisie gereed voor recreatiepark De Bonk, opgesteld in co-creatie met de betrokken stakeholders. Daarnaast wordt de visie voor De Koornmolen verder uitgewerkt.	

Inspanning(en) – Wat gaan we daarvoor doen?	Extra kosten
Doorlopen van een breed participatietraject met de betrokken stakeholders: de eigenaar van het recreatiepark, eigenaren van recreatiewoningen, het recreatieschap Rottemeren, de Omgevingsdienst Midden-Holland, veiligheidspartners, lokale ondernemers en beheerders van maatschappelijke voorzieningen.	
Opstellen van een participatielogboek, waarin alle participatiemomenten en inbreng van participanten zijn geborgd.	

Verbonden partijen

Regio Midden Holland

De Regio Midden-Holland is een netwerkorganisatie waarin regionaal wordt samengewerkt en waar kansen worden gezien op het gebied van Wonen en woningbouwprogrammering. Deze samenwerking krijgt vorm in afstemming, beleidsvorming en belangenbehartiging.

Met de woningbouwcorporaties worden afspraken gemaakt over beschikbaarheid, betaalbaarheid en verduurzaming van sociale huurwoningen.

Product 4.3 Economie

Algemeen doel product

Zorgdragen voor een goed ondernemersklimaat en vitale bedrijventerreinen.

Ontwikkelingen

In de Glastuinbouw zien we, met betrekking tot de energiecrisis, een wisselend beeld, waar de één profiteert, moet de andere keuzes maken om de kosten te drukken. Voor de bedrijventerreinen is op dit moment een regionale bedrijventerreinenstrategie opgesteld. De samenwerking tussen de ondernemers, in de vorm van ondernemersverenigingen verschilt per dorp. Op dit moment wordt onderzocht welke vorm van samenwerking tussen ondernemers onderling en ondernemers en de overheid gewenst en levensvatbaar is. De samenwerking met en tussen ondernemers is waardevol. Niet alleen om maatschappelijke vraagstukken gezamenlijk op te pakken maar ook voor innovatie en de koppeling met onderwijs te stimuleren. We blijven ons om die reden richten op de samenwerking met ondernemers.

De provinciale behoefteraming heeft vorig jaar laten zien dat er in de gehele regio nauwelijks vrije ruimte meer is op bedrijventerreinen of dat er nog bedrijventerreinen ontwikkeld worden. Ook is er zeer weinig leegstand op de bedrijventerreinen en dus geen schuifruimte. Zuidplas is daarin de positieve uitzondering. Met Knibbelweg-Oost en de nieuwe bedrijventerreinen in het Middengebied bieden we een toekomstperspectief voor ondernemers vanuit de eigen gemeente en de regio.

Overige maatschappelijke effecten herstelplan

De maatregelen uit het herstelplan hebben geen maatschappelijk effect op dit product.

Doelstellingen en inspanningen

In onderstaande tabel zijn de doelstelling(en) en inspanning(en) opgenomen voor product 4.3, de doelstelling(en) volgen vanuit ambitie *“Ruimte geven aan ondernemers.”* uit spoor 4 groeiend Zuidplas, subspoor economie en werk.

Doelstelling(en) – Wat willen we bereiken?
We stimuleren waar mogelijk de lokale economie, zodat er een gezond ondernemersklimaat ontstaat en er rechtmatig wordt aanbesteed.

Inspanning(en) – Wat gaan we daarvoor doen?	Extra kosten
Jaarlijks een klanttevredenheidsonderzoek uitvoeren onder de ondernemers over de dienstverlening van het omgevingsloket	
De groslijst wordt actief ingezet om de lokale ondernemers de gelegenheid te geven werkzaamheden te verrichten voor de gemeente. De bekendheid van de groslijst bij ondernemers (nu 40%) en medewerkers van Zuidplas neemt toe en verbetert jaarlijks met 15% tot maximaal 90%.	

In onderstaande tabel zijn de doelstelling(en) en inspanning(en) opgenomen voor product 4.3, de doelstelling(en) volgen vanuit ambitie “*Samenwerking stimuleren tussen ondernemers.*” uit spoor 4 groeiend Zuidplas, subspoor economie en werk.

Doelstelling(en) – Wat willen we bereiken?
1. We versterken de samenwerking met ondernemers op een zodanige wijze dat zowel de onderlinge samenwerking op de bedrijventerreinen/de winkelgebieden toeneemt en tevens de relatie met de overheid gecontinueerd en verbeterd wordt. De samenwerking draagt bij aan de kwaliteit van het gebied en zorgt voor voldoende werkgelegenheid, dat van belang is voor de vitaliteit van de lokale samenleving.
2. We streven naar een toename van ondernemerstevredenheid over de onderlinge samenwerking en die met de gemeente ten opzichte van de 0-meting in 2022.

Inspanning(en) – Wat gaan we daarvoor doen?	Extra kosten
1.1 Jaarlijks worden er min. 2 bijeenkomsten georganiseerd voor ondernemers (o.a. dag van de ondernemer in november).	
1.2 Minimaal 1x per jaar vindt er een bestuurlijk gesprek plaats met de besturen van ondernemers en winkeliersverenigingen.	
1.3 Initiatieven voor het opstarten van een BIZ worden gefaciliteerd, o.a. door meewerken aan subsidie aanvragen.	
1.4 Versterken van de samenwerking tussen de ondernemers onderling, zowel lokaal als regionaal en bestendigen van de samenwerking met de gemeente.	
2.1 Met de economische monitor wordt jaarlijks de tevredenheid van de ondernemers over de samenwerking over de onderlinge samenwerking en de relatie met de gemeente en de daarbij behorende dienstverlening (excl. ODMH) gemeten.	

In onderstaande tabel zijn de doelstelling(en) en inspanning(en) opgenomen voor product 4.3, de doelstelling(en) volgen vanuit ambitie “*Streven naar een vitaal winkelaanbod.*” uit spoor 4 groeiend Zuidplas, subspoor economie en werk.

Doelstelling(en) – Wat willen we bereiken?
1. De winkelgebieden, zoals benoemd in de detailhandelsvisie, zijn aantrekkelijk. Dat betekent dat inwoners graag naar het winkelgebied komen en verblijven door het aanbod van verschillende dagdagelijkse winkels en andere voorzieningen.
2. We continueren de kwaliteit van de openbare ruimte en dragen zo bij aan een aantrekkelijk winkelgebied.
3. We onderzoeken de haalbaarheid van initiatieven van ondernemers op haalbaarheid op de intake en omgevingstafel om hen beter te faciliteren.

Inspanning(en) – Wat gaan we daarvoor doen?	Extra kosten
3.1 Vergunningaanvragen van ondernemers worden in 95% van de aanvragen binnen de wettelijke reactietermijn afgehandeld.	
3.2 De haalbaarheid van initiatieven van ondernemers wordt op de intake en omgevingstafel besproken, waarbij de ondernemer binnen 12 weken een antwoord krijgt.	

In onderstaande tabel zijn de doelstelling(en) en inspanning(en) opgenomen voor product 4.3, de doelstelling(en) volgen vanuit ambitie “*Onderzoeken (financiële) haalbaarheid verplaatsingsregeling voor ondernemers.*” uit spoor 4 groeiend Zuidplas, subspoor economie en werk.

Doelstelling(en) – Wat willen we bereiken?
In 2023 starten we met een haalbaarheidsonderzoek verplaatsingsregeling, op basis waarvan ondernemers keuzes kunnen maken voor de toekomst van hun onderneming.

Inspanning(en) – Wat gaan we daarvoor doen?	Extra kosten
In 2024 wordt gestart met het haalbaarheidsonderzoek.	

In onderstaande tabel zijn de doelstelling(en) en inspanning(en) opgenomen voor product 4.3, de doelstelling(en) volgen vanuit ambitie “*Faciliteren van glasvezelnetwerken.*” uit spoor 4 groeiend Zuidplas, subspoor economie en werk.

Doelstelling(en) – Wat willen we bereiken?
Door middel van beleid, regelgeving en financiële voorwaarden (degeneratievergoeding) bevorderen wij de aanleg en/of beschikbaarheid van een breedbandinternetverbinding voor 100% van de adressen in Zuidplas.

Inspanning(en) – Wat gaan we daarvoor doen?	Extra kosten
Realisatie van het glasvezelnetwerk op basis van de samenwerkingsovereenkomst uit 2023.	

Verbonden partijen

Regio Midden Holland

De Regio Midden-Holland is een netwerkorganisatie waarin regionaal wordt samengewerkt. De regionale tafel Economie Onderwijs Arbeidsmarkt is één van de drie regionale tafels waar belangenbehartiging naar provincie en rijksoverheid centraal staan, het is een Triple Helix samenwerking tussen Overheid, Onderwijs en Ondernemers. Het triple helixoverleg zet zich in voor een sterke economie, een aantrekkelijk innovatief vestigingsklimaat en toekomstbestendig onderwijs. In dit platform stemmen onderwijs, bedrijfsleven en gemeenten hun economische agenda's en gezamenlijke ambities op elkaar af. Ruimtelijk-economische visies voor werklocaties (bedrijventerreinen, kantoren, detailhandel) komen tot stand onder aansturing van het triple helixoverleg. Daarbij ziet het Triple Helix als gevolg van demografische en maatschappelijke ontwikkelingen een toenemende urgentie van afstemming met andere regionale programma's op het raakvlak van ruimte, wonen en verkeer en vervoer.

Product 4.4 Verkeer en vervoer

Algemeen doel product

Voor bereikbaarheid en ontsluiting van onze dorpen wordt een integrale aanpak toegepast, waarbij duurzame vormen van vervoer gestimuleerd worden. Voor het thema verkeersveiligheid ligt de focus op scholen, sportvoorzieningen, winkelcentra en cultuurvoorzieningen, waarbij de aandacht ligt bij de kwetsbare verkeersdeelnemers (fietser en voetganger).

Ontwikkelingen

Toename mobiliteitsvraag

De ontwikkelingen op gebied van woningbouw en uitbreiding van bedrijventerreinen hebben een merkbaar effect op de ruimtevraag, de verkeersintensiteit en de verkeersveiligheid. De opgaven worden in (boven) regionale samenwerking opgepakt. De ontwikkeling van het Vijfde Dorp is aanleiding om een aantal maatregelen aan het regionale wegennet te realiseren. Collectieve mobiliteitssystemen zijn in ontwikkeling en bieden de mogelijkheid om de verkeersdruk op het wegennet te verminderen.

Duurzame mobiliteit

Onder duurzame mobiliteit vallen alle manieren van vervoer waarbij ons verplaatsingsgedrag minder nadelige gevolgen heeft voor het milieu (fiets, openbaar vervoer, deelmobiliteit, mobiliteitshubs etc.) Duurzame mobiliteit vormt een steeds groter onderdeel van onze maatschappij. Door deze vormen van mobiliteit kan de druk op het gemeentelijk en regionaal wegennet afnemen en ontstaat een beter en gezonder leefklimaat.

Stimuleren fietsgebruik

Door de toename van het elektrisch fietsen kunnen grotere afstanden per fiets worden afgelegd waardoor de fiets een concurrerend vervoermiddel is voor de auto op korte en middellange afstanden. Provincie Zuid-Holland en regio Midden Holland zetten mede daarom sterk in op doorgaande fietsroutes. De kwetsbare fietser vormt een belangrijke doelgroep in de risicogestuurde aanpak van verkeersveiligheid.

Impuls aanpak verkeersveiligheid

De verkeersveiligheid in Nederland krijgt een nieuwe impuls. Na decennia van dalende ongevals cijfers, stagneert die daling. Het perspectief in de verkeersveiligheidsaanpak is veranderd van een jarenlange reactieve aanpak op basis van ongevallen naar een proactieve aanpak op basis van risico's, zoals beschreven in het nationaal Strategisch Plan Verkeersveiligheid 2030.

Maatschappelijke effecten herstelplan

De maatregelen uit het herstelplan hebben geen maatschappelijk effect op dit product.

Doelstellingen en inspanningen

In onderstaande tabel zijn de doelstelling(en) en inspanning(en) opgenomen voor product 4.4, de doelstelling(en) volgen vanuit ambitie *“Meer stimuleren van elektrisch vervoer, bijvoorbeeld door het faciliteren van voldoende laadpalen”* uit spoor 2 duurzaam Zuidplas, subspoor duurzame mobiliteit.

Doelstelling(en) – Wat willen we bereiken?						
1. In 2026 is het aantal openbare parkeerplaatsen met de mogelijkheid tot elektrisch laden van de auto uitgebreid ten opzichte van 2022.						
2. In 2026 is het aanbod van elektrisch laden op parkeervoorzieningen bestemd voor gemeentelijk personeel vergroot tot minimaal 4 laadpunten.						
Effectindicator	Nulmeting 2022	Begroting 2026				
Parkeerplaatsen elektrisch laden - openbaar	109	n.t.b. in laadpalenplan				
Parkeerplaatsen elektrisch laden - gemeentelijk personeel	0	4				

Inspanning(en) – Wat gaan we daarvoor doen?	Extra kosten
2.1 Realisatie laadvoorzieningen op parkeervoorzieningen gereserveerd voor gemeentelijk personeel.	
2.2 Uitwerken van een verduurzamingsvisie voor het wagenpark	

In onderstaande tabel zijn de doelstelling(en) en inspanning(en) opgenomen voor product 4.4, de doelstelling(en) volgen vanuit ambitie *“Ruimte creëren om gebruik te kunnen maken van deelmobiliteit in onze dorpen.”* uit spoor 2 duurzaam Zuidplas, subspoor duurzame mobiliteit.

Doelstelling(en) – Wat willen we bereiken?	
1. In 2026 is in elk dorp minimaal een vorm van deelmobiliteit aanwezig, die aansluit op de behoefte van de inwoners	

Inspanning(en) – Wat gaan we daarvoor doen?	Extra kosten
1.1 Voor het Middengebied werkt de gemeente in 2024 het mobiliteitsconcept verder uit. Het mobiliteitsconcept geeft aan hoe de smart mobility oplossingen in het Middengebied georganiseerd moeten worden.	
1.2 In 2024 uitwerken van deelmobiliteit op gemeentelijk niveau in het kader van de nieuw op te stellen integrale mobiliteitsvisie voor de hele gemeente Zuidplas.	
1.3 Faciliteren van locaties waar deelmobiliteit aangeboden kan worden (onder andere door kaderstellend beleid, verkeersbesluit voorbereiden, aanpassing openbare ruimte, communicatie).	

In onderstaande tabel zijn de doelstelling(en) en inspanning(en) opgenomen voor product 4.4, de doelstelling(en) volgen vanuit ambitie *“Bevorderen van duurzame vormen van mobiliteit, zoals wandelen, fietsen en openbaar vervoer.”* uit spoor 2 duurzaam Zuidplas, subspoor duurzame mobiliteit.

Doelstelling(en) – Wat willen we bereiken?						
1. In 2026 zijn 60 bushaltes in Zuidplas toegankelijk, conform de normen van de Provincie Zuid-Holland, gemaakt.						
2. We streven naar verbetering en optimalisatie van de lijnvoering, dienstregeling en dienstverlening van het busvervoer of ander collectief vervoer.						
3. We stimuleren het fietsen door het opstellen van een fietsroutenetwerk. Daarmee krijgen we inzicht in ontbrekende schakels en knelpunten in fietsroutes en ontwikkelen we een realisatiestrategie om deze aan te pakken.						
Effectindicator	Nulmeting 2022	Begroting 2026				
Toegankelijke bushaltes	9	60				

Inspanning(en) – Wat gaan we daarvoor doen?	Extra kosten
1.1 Uitvoeren plan van aanpak om in de periode 2024-2026 51 bushaltes conform de normen van de Provincie Zuid-Holland (38 van de 60 zijn al volledig toegankelijk ingericht) toegankelijk te maken.	
1.2 Nieuwe bushaltes in het kader van aanpassing lijnvoering of ruimtelijke ontwikkelingen voldoen bij realisatie aan de normen van Provincie Zuid-Holland.	
2.1 Overleg met concessiehouder en Provincie Zuid-Holland over de mogelijkheden van de lijnvoering, de dienstregeling en het aanbieden van innovatieve vormen van openbaar vervoer of mobiliteitsdiensten voor minder stedelijk gebied en bij de ontwikkeling van het Middengebied.	
2.2 Verkenning mogelijkheden met Provincie Zuid-Holland en nieuwe concessiehouder om een pilot deur-halte vervoer binnen Zuidplas op te zetten.	
2.3 Nadere afstemming met Provincie Zuid-Holland voor een bushalte langs de N219 ter hoogte van de Scheve Overweg en/of een mogelijk andere lijnvoering om de OV-bereikbaarheid in Esse Zoom te verbeteren.	€ 100.000

In onderstaande tabel zijn de doelstelling(en) en inspanning(en) opgenomen voor product 4.4, de doelstelling(en) volgen vanuit ambitie “*Vergroten van de verkeersveiligheid door te (blijven) investeren in inrichting, voorlichting en handhaving.*” uit spoor 4 groeiend Zuidplas, subspoor bereikbaarheid.

Doelstelling(en) – Wat willen we bereiken?
1. Inrichting: de prioriteit in de aanpak van de infrastructurele verkeersveiligheidsknelpunten ligt bij de wegen/kruispunten waar een verkeersveiligheidsrisico (zowel objectief als subjectief) is vastgesteld (71 risicolocaties in risico-inventarisatie, december 2021).
2. Gedrag/voorlichting: de gemeente breidt haar bestaande activiteiten op het gebied van voorlichting en educatie en haar samenwerking met scholen, VVN en andere organisaties uit om gedrag in het verkeer positief te beïnvloeden.
3. Verkeershandhaving: handhaving blijft integraal onderdeel van de gemeentelijke verkeersveiligheidsaanpak; de gemeente voorkomt daarmee dat handhaving het sluitstuk is van de aanpak.

Inspanning(en) – Wat gaan we daarvoor doen?	Extra kosten
1.1 Uitvoeren nadere analyse en uitwerking van de vastgestelde top 13 risicolocaties van verkeersveiligheidsknelpunten. Van de overige risicolocaties wordt een quickscan gemaakt.	
2.1 Uitvoering geven aan het regionale uitvoeringsprogramma verkeersveiligheid 2022-2024 en de risico gestuurde aanpak verkeersveiligheid Zuidplas.	
3.1 Handhavingsprioriteiten aan de hand van data delen met het bevoegd gezag voor de handhaving (rijdend verkeer politie, stilstaand verkeer naast politie ook gemeente) in het maandelijkse overleg met de verkeersadviseur van de politie.	

In onderstaande tabel zijn de doelstelling(en) en inspanning(en) opgenomen voor product 4.4, de doelstelling(en) volgen vanuit ambitie *“We geven verkeersafwikkeling een prominente plek, ook bij ruimtelijke ontwikkelingen.”* uit spoor 4 groeiend Zuidplas, subspoor bereikbaarheid.

Doelstelling(en) – Wat willen we bereiken?
1. De mogelijke reistijdvertraging als gevolg van ontwikkelingen blijft onder de acceptabele 1,5 keer de reistijd zonder oponthoud, dit wordt bekeken op projectniveau en dorpsniveau. Door het realiseren van een goede verkeersafwikkeling dragen wij ook bij aan de verkeersveiligheid in Zuidplas.
2. We voorkomen onnodige verkeersbewegingen (zoekverkeer) als gevolg van (weg-)werkzaamheden of afsluitingen als gevolg van bijvoorbeeld evenementen.

Inspanning(en) – Wat gaan we daarvoor doen?	Extra kosten
1.1 Opstellen mobiliteitsvisie in 2024, waarin een visie op de mobiliteitsopgave en de verkeersontsluiting per modaliteit wordt opgenomen op dorpsniveau en voor heel Zuidplas. Duurzame en collectieve mobiliteit maken hier onderdeel van uit.	
2.1 Registreren (weg-)werkzaamheden in het landelijk meldsysteem (Melvin).	
2.2 Structureel overleg met Provincie Zuid-Holland en Rijkswaterstaat om wegwerkzaamheden en omleidingsroutes op het (boven)regionaal wegennet af te stemmen.	

In onderstaande tabel zijn de doelstelling(en) en inspanning(en) opgenomen voor product 4.4, de doelstelling(en) volgen vanuit ambitie *“We zetten in op het verminderen van piekbelasting van onze lokale en regionale infrastructuur.”* uit spoor 4 groeiend Zuidplas, subspoor bereikbaarheid.

Doelstelling(en) – Wat willen we bereiken?
We streven ernaar dat de reistijdvertraging op wegen in de gemeente Zuidplas niet meer dan 1,5 keer de acceptabele reistijd zonder oponthoud wordt. Hierdoor blijft de bereikbaarheid van de verkeersdoorstroming in onze dorpen gewaarborgd.

Inspanning(en) – Wat gaan we daarvoor doen?	Extra kosten
1.1 Standaard opstellen van een verkeerstoets op capaciteit gemeentelijk wegennetwerk bij nieuwe ruimtelijke ontwikkelingen.	
1.2 Samen met regionale partijen een strategie bepalen om te komen tot een gezamenlijke aanpak voor de problematiek van de piekbelasting van het regionaal wegennet in de spitsperiode. De regie moet uiteindelijk bij Provincie Zuid-Holland komen te liggen. De basis van deze aanpak ligt in de deelovereenkomst mobiliteit t.b.v. het Middengebied en de verbreding van de A20.	

In onderstaande tabel zijn de doelstelling(en) en inspanning(en) opgenomen voor product 4.4, de doelstelling(en) volgen vanuit ambitie “*We onderzoeken de mogelijkheden van slimme combinaties door middel van bijvoorbeeld hubs.*” uit spoor 4 groeiend Zuidplas, subspoor bereikbaarheid.

Doelstelling(en) – Wat willen we bereiken?
1. In de vier bestaande dorpen is er in 2026 in elk dorp een vorm van een mobiliteitshub (die aansluit bij de specifieke behoefte in het betreffende dorp) in uitvoering of in planvorming. We starten in 2023 een verkenning naar de mogelijkheden van de realisatie van hubs binnen de gemeente Zuidplas.
2. Bij nieuwe ruimtelijke ontwikkelingen zetten we in op een bijdrage van projectontwikkelaars om invulling te geven aan de mogelijkheden van slimme mobiliteit combinaties, zodat het autobezit en de verkeersproductie wordt verminderd.

Inspanning(en) – Wat gaan we daarvoor doen?	Extra kosten
1.1 Uitwerken van het begrip mobiliteitshub voor de gemeente Zuidplas, onderscheiden naar nieuwe en bestaande ruimtelijke ontwikkelingen, naar aanbod- en vraaggestuurde inzet van mobiliteitsdiensten, naar omvang van diensten en overstapmogelijkheden (collectief) deelvervoer en andere diensten.	
1.2 Verkenning samen met de gemeente Gouda naar de toegevoegde waarde (kosten en baten) van een nieuw OV-hub/treinstation Gouweknoop.	
2.1 Bij iedere ruimtelijke ontwikkeling overlegt de gemeente met de ontwikkelaar over de mogelijkheden voor de realisatie van slimme mobiliteitcombinaties en legt dit vast in maatwerkafspraken.	

Verbonden partijen

Regio Midden Holland

De Regio Midden-Holland is een netwerkorganisatie waarin regionaal wordt samengewerkt en waar kansen worden gezien. Deze samenwerking krijgt vorm in afstemming, beleidsvorming en belangenbehartiging. Op basis van het Regionaal Verkeer- en VervoerPlan (RVVP) zijn op basis van 8 thema's 39 uitvoeringsprojecten geformuleerd.

Product 4.5 Gebiedsontwikkeling

Algemeen doel product

Zuidplas biedt met haar grote grondgebied een gemeente met ruimte voor meer dan alleen de eigen ruimtelijke behoefte.

Ontwikkelingen

Opgave Middengebied

Al sinds 2004 is Zuidplas in beeld voor (boven)regionale (woningbouw)opgaven. Dat uit zich nu in een aantal ontwikkellocaties bij de bestaande dorpen maar in relatie tot de verstedelijkingsopgave van de provincie is de Zuidplaspolder vanuit die achtergrond opnieuw in beeld voor een verdere verstedelijkingsopgave. In 2017 heeft de gemeenteraad dit vormgegeven in een zogenoemd 'bid' dat nu in samenspraak met provincie en omliggende gemeenten het uitgangspunt is voor een verdere uitwerking van enerzijds de bebouwing aan de dorpen en anderzijds de ontwikkeling van de nieuwe Zuidplaspolder.

Met de vaststelling van het Masterplan Middengebied in mei 2021 door de gemeenteraad is besloten om de ontwikkeling van het Middengebied onder regie van de gemeente vorm te geven. Het Masterplan hangt samen met de afspraken die door gemeente, Provincie Zuid-Holland en Grondbank zijn vastgelegd in een Bestuurlijke Overeenkomst. Het gaat over voorwaarden waaronder gronden worden overgedragen van provincie en Grondbank aan gemeente, en uitgangspunten voor mobiliteit, natuurontwikkeling, woningbouw, e.d.

Op basis van het Masterplan Middengebied werkt de gemeente de plannen verder uit. Er wordt momenteel gewerkt aan drie hoofdbesluiten van de gemeenteraad: de vaststelling van de Nota van Uitgangspunten, de eerste grondexploitatie en de bestemmingsplannen voor de ontwikkeling. De besluitvorming over de NvU en GREX is voorzien in oktober 2023. De ontwerpbestemmingsplannen liggen in de tweede helft van 2023 ook ter inzage. De definitieve bestemmingsplannen worden voorbereid voor vaststelling door de raad in 2024.

Grondbank RZG Zuidplas

Het doel van de Grondbank is sinds 2010 het beheren en verkopen van verworven gronden voor de ontwikkeling van het Middengebied in de Zuidplaspolder op basis van een periodiek vast te stellen uitgiftestrategiekader (USK). De Grondbank heeft binnen de opgave Middengebied een strategisch grondbezit van ongeveer 300 ha. met een boekwaarde van ongeveer € 95 miljoen. Op basis van huidige afspraken eindigt het bestaan van de Grondbank RZG Zuidplas per 31 december 2024. Momenteel lopen verkennende gesprekken over mogelijke verlenging van de Grondbank RZG Zuidplas.

Zevenhuizen-Zuid BV/CV

Een meerjarige samenwerking die gericht is op een integrale en fasegewijze ontwikkeling van het project(gebied) Zevenhuizen Zuid, welke voorziet in de ontwikkeling en bouw van circa 1.100 tot maximaal 1.400 woningen met bijbehorende voorzieningen.

Maatschappelijke effecten herstelplan

De maatregelen uit het herstelplan hebben geen maatschappelijk effect op dit product.

Doelstellingen en inspanningen

De opgave Middengebied is een belangrijke gebiedsontwikkeling, de ruimtelijke procedure hiervan loopt. Deze ontwikkeling is geen doel, maar een middel om verschillende doelstellingen te realiseren. Om deze reden zijn voor dit product geen specifieke doelstellingen en inspanningen opgenomen.

Product 4.6 Duurzaamheid

Algemeen doel product

Zorgdragen voor een gezonde, veilige en toekomstbestendige leefomgeving waarbij met zorg gebruik gemaakt wordt van grondstoffen en er aandacht is voor biodiversiteit en klimaatadaptatie.

Ontwikkelingen

Duurzaam Zuidplas

We wonen, werken en leven met veel plezier in Zuidplas. We zijn ons er steeds meer van bewust, dat de keuzes die we hierbij maken van invloed zijn op het Zuidplas dat we doorgeven aan onze kinderen en kleinkinderen. In 2021 werd er in Zuidplas 16,3% hernieuwbare elektriciteit opgewekt. De verwachting is dat het elektriciteitsgebruik komende jaren een toename zal laten zien. Hoewel dit gebruik in de periode 2010-2019 licht is afgenomen, vindt er in toenemende mate elektrificatie plaats, bijvoorbeeld in het vervoer en de warmtevoorziening. Daarnaast zal de vraag ook toenemen doordat we als gemeente groeien in ons aantal inwoners. De technologische ontwikkelingen gaan ondertussen razendsnel, bijvoorbeeld in de efficiëntie van zonnepanelen en mogelijkheden tot opslag. Tegelijkertijd zien we de kostprijs van elektriciteit stijgen.

Duurzame energie

Zowel onze planeet, als de inwoners hebben baat bij betaalbare, hernieuwbare energie. Daarmee worden we minder afhankelijk van fossiele brandstoffen, met bijbehorende druk op het milieu en stijgende kostprijs. We hebben ons gecommitteerd aan het klimaatakkoord en onder andere afgesproken om bij te dragen aan de reductie van CO₂-uitstoot, daarbij hoort dat we zelf in toenemende mate elektriciteit duurzaam opwekken.

In 2026 is de CO₂-uitstoot van het gemeentelijk vastgoed met 20% gereduceerd.

Als onderdeel van het programma duurzaamheid is in 2021 de Routekaart Maatschappelijk Vastgoed vastgesteld. Hierin zijn scenario's beschreven met als doel in 2050 CO₂-neutraal te zijn. Op dit moment wordt uitvoering gegeven aan de routekaart door het opstellen van maatwerkadviezen. Daarna zullen de eerste fysieke maatregelen volgen om het maatschappelijk vastgoed te verduurzamen.

Circulariteit

In 2024 wordt er niet ingezet op circulariteit. We gaan wel onderzoeken welke externe financieringsbronnen beschikbaar zijn voor een mogelijke inspanning. De wettelijke taken op grond van afval worden wel verricht waaronder de herziening van het afvalbeleid. Het maatschappelijk effect van niet-inzetten op circulariteit voor de gemeente en bewoners is vierledig.

1. Afval scheiden is waardevol. Niet alleen voor het milieu, maar vaak ook voor onze portemonnee. Met een relatief grote afvalstroom blijven de kosten voor afvalverwijdering ook relatief hoger.
2. De gemiste baten van reparatie, kringloop en deeleconomie zijn lastig hard te maken, maar zeker is dat milieu, portemonnee en werkgelegenheid niet gebaat zijn bij minder inzet. Op de koopkracht werkt circulariteit twee kanten uit; reparatie bespaart op nieuwkoop, maar aan de andere kant is het gebruik van circulaire grondstoffen (vooralnog) vaak duurder dan lineaire grondstoffen.
3. De gemeente, bewoners en bedrijven lopen het risico dat er over een paar jaar harder gelopen moet worden om alsnog aan te haken bij de transitie naar een circulaire economie en om dan te voldoen aan nieuwe wettelijke taken.
4. Lineaire grondstoffen worden steeds schaarser en dit zorgt voor grote stijging van grondstofprijzen.

Klimaatadaptatie en Biodiversiteit

We zien het als onze verantwoordelijkheid om klimaatverandering zoveel mogelijk te beperken, maar waar deze toch optreedt moeten we ons maximaal inspannen om Zuidplas ook in de toekomst leefbaar te houden. Wanneer we ons niet voldoende voorbereiden op weersextremen kan dat leiden tot groot persoonlijk leed, maar ook tot hoge maatschappelijke kosten door schade. We willen het risico op schade door extreem weerklimaatverandering zoveel

mogelijk beperken, zowel voor de gemeente als voor inwoners en ondernemers. Wij hebben hier al concrete stappen in gemaakt door o.a. het omvormen van plantvakken in de afgelopen jaren ecologisch beheer toe te passen. Dergelijk beleid zetten wij voort en nemen wij integraal mee in afwegingen die te maken hebben met de openbare ruimte. Deze houding hanteren wij ook ten aanzien van biodiversiteit, het beleid van onze twee recreatieschappen kan hiervoor als inspiratie dienen.

Zuidplas blijven voorbereiden op weersextremen

Door de uitstoot van broeikasgassen verandert ons klimaat. Dat gaan we allemaal merken aan steeds extremer weer. Hete zomerdagen worden heter, regenbuien worden heftiger en perioden van droogte extremer. Onze omgeving is nog niet altijd goed ingericht op deze nieuwe extremen, zo laten ook de stresstesten zien. Gebieden met weinig groen zijn kwetsbaar voor hitte en wateroverlast. In het Coalitieakkoord is de ambitie uitgesproken om ons te blijven voorbereiden op weersextremen. In deze collegeperiode zorgen we voor meer ruimte voor verwerking van extreme neerslag, verminderd de gemiddelde gevoelstemperatuur en ondervinden we minder negatieve gevolgen bij langdurige droogte. In het Deltaplan Ruimtelijke adaptatie is als doelstelling opgenomen om in 2050 klimaatbestendig en waterrobuust te zijn. Het Deltaplan is dwingend. Zodoende volgen wij de doelstelling om in 2050 bestand te zijn tegen droogte, hittestress, wateroverlast en overstromingen. Onze gemeente krijgt namelijk steeds meer te maken met weersextremen. De omgeving is nog onvoldoende klimaatbestendig ingericht, zo laten de gemeentelijke stresstests zien, om deze weersextremen op te vangen. Gebieden met weinig groen zijn kwetsbaar voor hitte en wateroverlast, wat naast risico op klimaatschade ook invloed heeft op de gezondheid van kwetsbare bewoners. In het collegeprogramma is daarom de ambitie opgenomen om ons voor te bereiden op weersextremen.

Vanuit het Deltaplan Ruimtelijke adaptatie volgt dat we als gemeente klimaatadaptatie beleid moeten opstellen. Met het ondertekenen van het Convenant klimaatadaptief bouwen in 2021 hebben we hier de eerste stap in gezet, maar zal zich nog moeten vertalen in gemeentelijk beleid. In 2024 gaan we hiermee starten. In 2025 willen we het nog op te stellen beleid verder implementeren in de gemeente en alle processen, zodat bij (nieuw)bouwprojecten en bij inrichting van de openbare ruimte wordt voldaan aan het Convenant klimaatadaptief bouwen. Op deze wijze zetten we als gemeente een nieuwe stap om een klimaatbestendige gemeente te zijn in 2050. Ook dienen wij in 2025 nieuwe gemeentelijke stresstests uit te voeren. Uit de stresstests volgen inzichten van knelpunten waar hitte en wateroverlast een probleem zijn, zodat we hierop in kunnen spelen bij de (her)inrichting van de openbare ruimte.

Verder versterken en inbedden van biodiversiteit

Het verbeteren van de biodiversiteit is een onderwerp dat steeds meer onder de aandacht komt (het betreft een bijdrage leveren aan het herstellen van het ecologisch evenwicht). De leefomgeving kan niet zonder biodiversiteit. Soorten en ecosystemen zorgen bijvoorbeeld voor de productie van zuurstof, afbraak van dode dieren en planten, bestuiving van planten (waaronder landbouwgewassen), waterzuivering en het beheersen van plagen. Met de herinrichting en het onderhoud van onze groene buitenruimte houden we rekening met het behouden en versterken van de biodiversiteit. In 2023 starten we met het opstellen van nieuwe groenbestekken, ook hierin geven we biodiversiteit een prominente rol. De biodiversiteit staat onder druk. Steeds meer groeit het besef dat de biodiversiteit afname een negatief effect heeft op de mens. Wereldwijd zijn wij voor o.a. landbouw, bouw materiaal, medicijnen en industriële grondstoffen afhankelijk van biologische hulpmiddelen. Verschillende onderzoeken hebben ook laten zien dat een hogere biodiversiteit bijdraagt aan ons welzijn en een positief effect heeft op de gezondheid.

Klimaatverandering zet de ecosystemen verder onder druk met als gevolg een verdere afname van de biodiversiteit. Ook de gemeente Zuidplas heeft te maken met een afname van de biodiversiteit door toedoen van o.a. klimaat, intensivering van de landbouw en verstedelijking. Met de herinrichting en het onderhoud van onze groene buitenruimte, houden we rekening met het behouden en versterken van de biodiversiteit. Het is echter onbekend of dit beheer

bijdraagt om de hoogst haalbare vorm van biodiversiteit. We hebben als gemeente geen zicht in de huidige biodiversiteit en hoe wij deze kunnen versterken en inbedden. Daarom is in 2023 gestart met het uitvoeren van de biodiversiteit nulmeting, welke in 2024 wordt afgerond. De biodiversiteit nulmeting geeft de gemeente inzicht en vormt de basis om beleid op te stellen en het beheer waar nodig aan te passen. In de tweede helft van 2024 wordt hier een start mee gemaakt. Ook zoeken we regionaal de samenwerking op met buurgemeentes, het hoogheemraadschap en de recreatieschappen om de biodiversiteit te versterken. Daarnaast wordt waar mogelijk het nationaal programma landelijk gebied benut ten behoeve van het opstellen van beleid.

Programma Duurzaamheid

In de programmabegroting hebben we voornamelijk de kosten voor doelstellingen en inspanningen op het gebied van duurzaamheid met een wettelijke basis opgenomen. Hoe de samenwerking en de sturing plaatsvindt op de doelstellingen en inspanningen wordt uitgewerkt in het programma Duurzaamheid. De effecten van de uitwerking van het programma Duurzaamheid worden betrokken bij de integrale afweging van de zomernota.

Maatschappelijke effecten herstelplan

De maatregelen uit het herstelplan hebben geen maatschappelijk effect op dit product.

Doelstellingen en inspanningen

In onderstaande tabel zijn de doelstelling(en) en inspanning(en) opgenomen voor product 4.6, de doelstelling(en) volgen vanuit ambitie “*De gemeente Zuidplas is in 2050 aardgasvrij. De gemeente is elektriciteitsneutraal: alle benodigde elektriciteit wordt binnen de gemeente klimaatneutraal opgewekt.*” uit spoor 2 duurzaam Zuidplas, subspoor duurzame energie.

Doelstelling(en) – Wat willen we bereiken?						
1. In 2030 zijn 3.600 woningen aardgasvrij gemaakt. In 2025 zijn Uitvoeringsplannen aardgasvrij opgesteld voor gebieden met een totaal van tenminste 3.600 woningen.						
2. In 2026 is de CO2-uitstoot van het gemeentelijk vastgoed met 20% gereduceerd tov 2022.						
3. Per 1 januari 2025 zijn voldoende zon-op-land projecten vergund om het resterende deel van het RES-bod (0,435 TWh duurzame elektriciteit) te halen.						
4. In 2026 worden de kassen in het Oostland aardgasloos van warmte voorzien.						
5. In 2026 hebben we zicht op de verduurzamingsopgave van ondernemers en hun bedrijven. We hebben een plan opgesteld om ze klimaatneutraal te maken richting 2050.						
Effectindicator	Realisatie 2021	Begroting 2024	Begroting 2030			
Aantal bestaande woningen zonder gas	niet bekend	Niet bekend	3600			
Reductie CO2-uitstoot gemeentelijk vastgoed	niet bekend	Niet bekend				
Aantal onherroepelijk afgegeven vergunningen voor zonprojecten voor 1 januari 2025 (P)	0	Niet bekend				
Aardgasverbruik tuinders	Niet bekend	Niet bekend				

Inspanning(en) – Wat gaan we daarvoor doen?	Extra kosten
1.1 Opstellen Uitvoeringsplannen (UP) Zuidplas aardgasvrij	
1.2 Advisering VVE's	
1.3 Verkennen elektrolyser als warmtebron	
1.4 Gemeentebrede communicatie door voortzetten Energieloket en inzet energiecoaches	
1.5 Aanpak energiearmoede	
1.6 Isolatieaanpak	
1.7 Opstellen Soorten Management Plan	
1.8 Actualiseren beleid bodemenergie	
2.1 Verduurzamen gemeentelijk vastgoed, zogenaamde makkelijk te verduurzamen panden	
2.2 Opstellen Duurzaam Meerjaren Onderhoudsplan (DMJOP) voor alle overige gemeentelijke panden	
2.3 Grootverbruikers (zoals Dorpshuis Swanla) hoger op de prioriteitenlijst krijgen om te verduurzamen	
2.4 Gemeentelijk vastgoed in gebieden waar Uitvoeringsplannen Aardgasvrij worden opgesteld meenemen in de planvorming richting aardgasvrij.	
3.1 Monitoring en als nodig herijking RES	
3.2 Uitvoering RES	
4.1 Verkenning warmtenet Zuidplaspolder (WSO-samenwerking)	
5.1 Verkenning benodigde aanpak verduurzamen bedrijven en bedrijventerreinen (draagt ook bij aan doelen op gebied van klimaatbestendigheid en circulariteit)	
5.2 Inzet Servicepunt Energietransitie Bedrijven Midden-Holland	

In onderstaande tabel zijn de doelstelling(en) en inspanning(en) opgenomen voor product 4.6, de doelstelling(en) volgen vanuit ambitie *“Uitstoot van CO2 door vervoer verminderen door het gebruik van elektrisch vervoer en duurzaam vervoer te stimuleren.”* uit spoor 2 duurzaam Zuidplas, subspoor duurzaam vervoer.

Doelstelling(en) – Wat willen we bereiken?
1. In 2026 is het aantal openbare parkeerplaatsen voor elektrisch laden uitgebreid.
2. Verduurzamen van eigen mobiliteit, waaronder: <ul style="list-style-type: none"> - Alle gemeente voertuigen die aan vervanging toe zijn, worden vervangen door een zo duurzaam mogelijk alternatief - Vastgesteld visie op verduurzamen van eigen mobiliteit

Inspanning(en) – Wat gaan we daarvoor doen?	Extra kosten
1.1 Onderzoeken energiebehoefte laadinfra	
1.2 Opstellen laadinfraleid en laadpalenplan	
1.3 Continueren aansluiting bij de regionale concessiehouder voor laadinfrastructuur	
2.1 Het uitwerken van een visie op verduurzaming van eigen mobiliteit en hoe dit raakt aan arbeidsvoorwaarden.	
2.2 Daar waar mogelijk het aanschaffen van duurzame voertuigen.	

In onderstaande tabel zijn de doelstelling(en) en inspanning(en) opgenomen voor product 4.6, de doelstelling(en) volgen vanuit ambitie “*Zuidplas blijven voorbereiden op weersextremen.*” uit spoor 3 vitaal en (be)leefbaar Zuidplas, subspoor klimaatadaptatie & biodiversiteit.

Doelstelling(en) – Wat willen we bereiken?
1. Vanaf 2026 voldoen alle nieuwbouwprojecten minimaal aan het convenant klimaatadaptief bouwen en aan de wettelijke verplichtingen.
2. Vanaf 2026 voldoen alle ontwikkelingen in de openbare ruimte minimaal aan het convenant klimaatadaptief bouwen en aan de wettelijke verplichtingen.
3. Vanaf 2026 wordt het gemeentelijk vastgoed bij verbouwing of herinrichting klimaatadaptief gerealiseerd (conform convenant Klimaatadaptief bouwen).

Inspanning(en) – Wat gaan we daarvoor doen?	Extra kosten
1.1 Het vastleggen van het Convenant Klimaatadaptief bouwen in gemeentelijk beleid in 2024	
1.2 Klimaatbestendig bouwen en inrichten meenemen in de prestatieafspraken met woningcorporaties	
2.1. Stimuleren van klimaatbestendige schoolpleinen vanaf 2024	
2.2 In 2024 starten we met de uitvoeren van de gemeentelijke stresstesten	
3.1 Convenant klimaatadaptief bouwen implementeren in het meerjaren onderhoudsplan (MJOP) van alle gebouwen	

In onderstaande tabel zijn de doelstelling(en) en inspanning(en) opgenomen voor product 4.6, de doelstelling(en) volgen vanuit ambitie “*Verder versterken en inbedden van biodiversiteit.*” uit spoor 3 vitaal en (be)leefbaar Zuidplas, subspoor klimaatadaptatie & biodiversiteit.

Doelstelling(en) – Wat willen we bereiken?
1. In 2030 is een versterking van de biodiversiteit te zien ten opzichte van de nulmeting.

Inspanning(en) – Wat gaan we daarvoor doen?	Extra kosten
1.1 Afronden van de biodiversiteit nulmeting in 2024	
1.2 Opstellen van een participatie- en communicatiestrategie biodiversiteit in 2024	

Beleidsindicatoren programma 4

Beleidsindicatoren Programma 4			Werkelijk				
Taakveld: Economie							
Naam indicator	Eenheid	Bron		2019	2020	2021	2022
Functiemenging (Geeft de verhouding weer tussen banen en woningen. Bij een waarde van 50 zijn er bijvoorbeeld evenveel woningen als banen.)	%	LISA	Zuidplas:	51,4%	51,2%	50,7%	51,5%
			Referentiegemeenten:	49,8%	49,7%	49,7%	50,2%
Vestigingen (van bedrijven) (De waarden laten zien dat het aantal bedrijfsvestigingen per 1.000 inwoners sinds 2010 telkens jaarlijks is toegenomen. Zuidplas heeft een iets hogere waarde dan de referentie-indicator van alle gemeenten met 25.000 tot 50.000 inwoners.)	Aantal per 1.000 inwoners in de leeftijd van 15 t/m 64 jaar*	LISA	Zuidplas:	153,8	160,6	170,2	182,9
			Referentiegemeenten:	147,3	153,0	158,8	167,6
Taakveld: Volksgezondheid en milieu			Werkelijk				
Naam indicator	Eenheid	Bron*		2019	2020	2021	2022
Hernieuwbare elektriciteit (Rijkswaterstaat monitort op basis van diverse bronnen de productie van hernieuwbare energie in elke gemeente.)	%	https://klimaatmonitor.databank.nl/dashboard/dashboard/hernieuwbare-energie	Zuidplas:	5,3%	12,0%	16,3%	nbn
			Nederland: (geen gegevens van referentiegemeenten)	24,7%	26,8%	33,2%	nbn

Wat mag het programma ruimtelijk beleid en ontwikkeling kosten?

4: Ruimtelijk Beleid en -ontwikkeling							<i>Bedragen x 1.000</i>
	Rekening 2022	Begroting 2023 na wijziging	Begroting 2024	Meerjaren raming 2025	Meerjaren raming 2026	Meerjaren raming 2027	
Lasten							
4.1: Ruimtelijke ordening en vergunningverlening	6.192	6.877	3.594	3.471	3.470	3.469	
4.2: Wonen	3.015	3.382	3.477	3.476	3.475	3.475	
4.3: Economie	280	411	250	205	205	205	
4.5: Gebiedsontwikkeling	7.643	44.063	21.076	22.939	6.666	3.964	
4.6 Duurzaamheid en klimaatadaptatie	865	1.874	1.638	1.883	1.667	1.667	
Totaal Lasten	17.996	56.607	30.035	31.974	15.484	12.780	
Baten							
4.1: Ruimtelijke ordening en vergunningverlening	2.556	1.405	334	1.552	40	40	
4.2: Wonen	2.280	2.043	2.062	2.062	2.062	2.062	
4.3: Economie	55	140	40	40	40	40	
4.5: Gebiedsontwikkeling	7.750	40.294	22.546	22.812	6.234	3.545	
4.6 Duurzaamheid en klimaatadaptatie	321	1.271	778	785	785	785	
Totaal Baten	12.961	45.154	25.760	27.252	9.161	6.472	
Saldo van baten en lasten	-5.035	-11.454	-4.275	-4.723	-6.322	-6.308	
Toevoeging aan reserves	-	-	-	-	-	-	
Onttrekking aan reserves	-	-	-	-	-	-	
Resultaat	-5.035	-11.454	-4.275	-4.723	-6.322	-6.308	

De vergelijkende cijfers in de tabellen zijn conform eerdere besluitvorming in de raad.

Programma 5 Fysieke omgeving

Groen, schoon, veilig en bereikbaar

Zuidplas groen, schoon, veilig en bereikbaar! Hierbij hebben we de focus op de beleving van de leefomgeving van onze inwoners waarbij we inzetten op een preventieve aanpak; een schone wijk nodigt uit om deze schoon te houden.

Een belangrijke ambitie is om de openbare ruimte toekomstbestendig in te richten in relatie tot ontwikkelingen en doelen zoals klimaatverandering, noodzaak tot het vergroten van de biodiversiteit, behouden van het dorps karakter, datagestuurde ontwikkelingen, energietransitie, stimuleren van bewegen, ouderen die langer thuis wonen, mobiliteitsvraagstukken e.d. Dit vraagt om duidelijke afwegingskaders en een heldere beheerstrategie om hier via de openbare ruimte invulling aan te geven.

Zuidplas gaat slim en efficiënt om met afvalscheiding en afvalinzameling en stuurt hierbij bewust op landelijke en lokale recyclingdoelstellingen. Door bewust te sturen op een duurzame vastgoedportefeuille, gericht op de toekomstige ontwikkelingen en ambities wordt het maximale maatschappelijke rendement behaald.

Dit programma bestaat uit de volgende producten:

- 5.1 Beheer buitenruimte
- 5.2 Afval, riolering en begraven
- 5.3 Vastgoed

Product 5.1 **Beheer buitenruimte**

Algemeen doel product

De openbare ruimte van Zuidplas is herkenbaar door de karaktereigenschappen groen, schoon en toegankelijk. Uiteraard is de basis op orde door een bereikbare, veilige en functionele inrichting en onderhoud van de openbare buitenruimte. Het derde speerpunt is het streven naar een toekomstbestendige openbare ruimte door een klimaat adaptieve inrichting, aandacht voor biodiversiteit en data gestuurd beheer.

Ontwikkelingen

Verankeren dorps karakter in de openbare ruimte

Met de woningbouwproductie in de huidige dorpen en in het bijzonder de ontwikkeling van het Vijfde Dorp nemen wij onze verantwoordelijkheid. De prognose is dat in 2050 het aantal huishoudens in Zuidplas stijgt met ca 46,7% t.o.v. 2019¹. Het type woningen en de manier waarop die gebouwd worden is bepalend voor het karakter van de dorpen. Het huidige open karakter van de gemeente Zuidplas, afgezet tegen de stedelijke achtergrond, geeft ons een uniek karakter. Wij willen dit unieke karakter behouden, de recent vastgestelde omgevingsvisie is hiervoor de leidraad.

Behouden van een groene, rustige en dorpse woonomgeving

Met de komst van het 5^e dorp en de vele andere ontwikkellocaties vinden we het van belang om ons dorpse karakter te behouden. Een groene, rustige en dorpse woonomgeving zorgt voor een fijn leefklimaat, vergroot de groenbeleving en stimuleert inwoners om meer te bewegen, even een ommetje te lopen, een rondje te joggen en te ontspannen. De op te stellen integrale beheersvisie openbare ruimte vormt een belangrijk kaderdocument voor de toekomstige inrichting van de openbare ruimte. Onder andere ingegeven door de steeds groter wordende belangen en doelen die we via de openbare ruimte willen realiseren. De continue ruimteclaim zorgt hierbij voor het maken van keuzes, prioriteiten en afwegingen. De uitkomsten van de genoemde onderzoeken worden hierin verwerkt. Daarnaast is de opgave *Landschappelijk Zuidplas* een belangrijk initiatief als vliegwiel voor de groene verbinding vanuit de dorpen naar daarbuiten. Het is hierbij belangrijk om de samenhang te blijven zien en op te zoeken.

Beheer van de openbare ruimte

De opgave voor instandhouding, tijdige vervanging en het beschikbaar houden van de openbare ruimte is groot. Een groot deel van de openbare ruimte en voorzieningen zoals bruggen, lichtmasten en het groenbestand is aan het einde van haar financiële en technische levensduur. In het perspectief ruimtelijke opgaven is weergegeven welke projecten er op stapel staan vanuit technische noodzaak of maatschappelijke wens. Los van de financiële beperkingen speelt in 2024 de beperkte capaciteit op de arbeidsmarkt én de gelimiteerde capaciteit bij aannemers een grote rol. Zuidplas kan niet alles op de markt brengen zoals zij dit graag zou willen doen. In 2024 leggen wij een focus op behoud van, en het opstellen van onderhoudsbestekken. Daarnaast wordt uitvoering gegeven aan de integrale projecten waar dat kan.

Landschap en recreatie

Zuidplas heeft één van de grootste recreatiegebieden van Zuid-Holland binnen haar grenzen. Ook in onze recreatiegebieden, onder andere Park Hitland en de Rottmeren, neemt de druk zichtbaar toe. De toenemende waardering van recreatiegebieden vinden wij een mooie ontwikkeling. Iedereen in de gemeente Zuidplas moet de ruimte hebben en voelen om te kunnen recreëren. Ons unieke karakter leent zich daar ook voor, vanuit de voordeur stap je het groen in terwijl je woont in het hart van de Randstad. Vanuit een groen straatbeeld naar een groen recreatiegebied, dat beeld willen wij behouden.

We streven naar een duidelijkere en integrale beleidsmatige sturing op recreatie en landschap, met daarbij regionale en provinciale afstemming. Bij ontwikkeling van recreatiegebieden moet aandacht zijn voor het toekomstperspectief van agrarische ondernemers. Het huidige kader voor grootschalige evenementen blijft van toepassing.

Behouden van de groene structuren in en om de dorpen

We richten ons op behoud van groenstructuren in en om de dorpen. Hiermee stellen we de ruimte voor groen en natuur veilig en ontwikkelen wij nieuwe natuur door een impuls te geven aan het realiseren van het groen- en recreatiegebied Groene Waterparel. Tevens behouden we ons karakter van een groene, rustige dorps woonomgeving door een kader op te stellen voor de bestaande en nieuw te ontwikkelen openbare ruimte waarin we concreet aangeven wat we onder dit karakter verstaan. We nemen hierin op wat onze nieuwe normen zijn t.a.v. openbaar groen, parkeren, materiaalgebruik en bouwplannen. Ook hiervoor zal de op te stellen integrale beheervisie als kaderdocument dienen.

Maatschappelijke effecten herstelplan

Het herstelplan heeft of een maatschappelijk effect gerelateerd aan de doelstelling(en) uit het collegeprogramma of een overig maatschappelijk effect:

- Doelstelling(en): Als gevolg van het herstelplan is het niet mogelijk om inwoners de mogelijkheid te bieden en te stimuleren om gezonder en actiever te worden. Deze doelstelling wordt naar beneden bijgesteld, namelijk het behouden van een minimaal niveau aan speel- en beweegaanleidingen in de buitenruimte. Ook de parken in Zuidplas wordt niet aantrekkelijker voor de gebruikers en de flora en fauna, maar we zetten in op het behouden van de bestaande ruimte voor ecologie, spelen en sporten in de openbare ruimte.
- Overig: Naast de impact op de ambities en inspanningen van het college ten aanzien van vitale en (be)leefbare dorpen zullen de maatregelen in de reguliere bedrijfsvoering breed voelbaar zijn in gehele buitenruimte. Er wordt gekozen voor behoud van, en beschikbaar blijven en veilig houden van, voorzieningen in de buitenruimte zoals bruggen en wegen. Het dagelijks onderhoud zal soberder worden uitgevoerd maar we spannen ons in om ervoor te zorgen dat het nog steeds prettig wonen is en blijft in Zuidplas. In algemene zin geldt dat de maatregelen onder programma 5.1 gerealiseerd wordt door een verlaging van de beeldkwaliteit in de buitenruimte. In paragraaf 4, onderhoud kapitaalgoederen, wordt hier verder op in gegaan. Voorbeelden van de impact van de maatregelen zijn verminderen van snoei beurten, minder maaien en minder reinigen. Gebruikers van de openbare ruimte worden mogelijk vaker geconfronteerd met zwerfvuil, opschietend groen en een slecht wegdek. Op verzoeken of wensen van inwoners kan niet meer worden ingegaan tenzij de veiligheid in het geding is en de “kersen op de taart” zoals fonteinen en rozenperkjes verdwijnen tenzij bewoners de verantwoordelijkheid hiervoor op zich nemen. Ook zullen bepaalde uitgaven die niet strikt noodzakelijk blijken niet meer worden gedaan. Denk hierbij aan het niet terugplaatsen van verlichtingsmasten na schades in het buitengebied of het vernieuwen van een vernield bankje. Door het investeringsniveau te verlagen zijn we niet in staat om enkele grotere reconstructies uit te voeren. Dit betekent dat op wijkniveau er wel een ambitie is om te vernieuwen maar dat de gemeente dat niet op korte termijn zal doen. Bewoners en gebruikers zullen dus langere tijd geconfronteerd worden met verouderde materialen en een buitenruimte die niet voldoet aan het gewenste kwaliteitsniveau. Als er sprake is van reconstructie van de buitenruimte rondom ontwikkellocaties waarbij deze reconstructie voorwaardelijk is voor de ontwikkeling zal deze doorgang vinden.

Doelstellingen en inspanningen

In onderstaande tabel zijn de doelstelling(en) en inspanning(en) opgenomen voor product 5.1, de doelstelling(en) volgen vanuit ambitie *“Meer recreatieve mogelijkheden en verbindingen tussen voorzieningen realiseren.”* uit spoor 3 vitaal en (be)leefbaar Zuidplas, subspoor landschap en recreatie.

Doelstelling(en) – Wat willen we bereiken?	
1. In 2025 hebben we 5 recreatieve verbindingen verbeterd, waarbij we -daar waar mogelijk- de infrastructuur aanpassen en de gebruikers meer mogelijkheden bieden om langs de route te recreëren, te spelen of te ontspannen.	
2. Vanaf 2024 zetten we in op behouden van de bestaande ruimte voor ecologie, spelen en sporten in de openbare ruimte.	

Inspanning(en) – Wat gaan we daarvoor doen?	Extra kosten
1. Inventariseren van de recreatieve verbindingen naar de parken/voorzieningen en inzichtelijk maken hoe deze aantrekkelijker kunnen worden gemaakt. (was oorspronkelijk gepland in 2023)	
2. in 2024 wordt de renovatie van het Buckenburgpark afgerond.	
3. In 2024 realiseren we een nieuw groenonderhoud bestek zodat instandhouding en onderhoud geborgd is.	

In onderstaande tabel zijn de doelstelling(en) en inspanning(en) opgenomen voor product 5.1, de doelstelling(en) volgen vanuit ambitie *“Bevorderen van de beweegvriendelijke leefomgeving voor jong tot oud door middel van sporten en recreëren in de openbare buitenruimte.”* uit spoor 3 vitaal en (be)leefbaar Zuidplas, subspoor landschap en recreatie.

Doelstelling(en) – Wat willen we bereiken?	
Het behouden van een minimaal niveau aan speel- en beweegaanleidingen in de buitenruimte.	

Inspanning(en) – Wat gaan we daarvoor doen?	Extra kosten
Om invulling te geven aan de beweegbehoeften van de gebruikers van de openbare ruimte zoals opgenomen in het Preventieakkoord Zuidplas, richten we ons vanaf 2024 op behoud van de bestaande mogelijkheden.	
In 2024 stellen we de beheervisie en actuele beheerplannen op.	

In onderstaande tabel zijn de doelstelling(en) en inspanning(en) opgenomen voor product 5.1, de doelstelling(en) volgen vanuit ambitie *“Versterken van de groene structuren in en om de dorpen.”* uit spoor 3 vitaal en (be)leefbaar Zuidplas, subspoor landschap en recreatie.

Doelstelling(en) – Wat willen we bereiken?	
Vanuit het opgaveplan Landschappelijk Zuidplas volgt de nadere uitwerking voor een (integrale) visie voor recreatie, natuur, restveen en groen voor geheel Zuidplas.	

Inspanning(en) – Wat gaan we daarvoor doen?	Extra kosten
Starten met het opstellen van een visiedocument en een groenstructuurkaart.	

In onderstaande tabel zijn de doelstelling(en) en inspanning(en) opgenomen voor product 5.1, de doelstelling(en) volgen vanuit ambitie “Behouden van een groene, rustige en dorpse woonomgeving.” uit spoor 3 vitaal en (be)leefbaar Zuidplas, subspoor behoud dorps karakter.

Doelstelling(en) – Wat willen we bereiken?
1. We stellen in 2023 toetsingscriteria op voor de bestaande en nieuw te ontwikkelen openbare ruimte waarin we concreet aangeven wat we verstaan onder een groene, rustige en dorpse woonomgeving. We nemen hierin op wat onze nieuwe normen zijn t.a.v. openbaar groen, parkeren en bouwplannen.
2. In 2023 onderzoeken we de mogelijkheid en haalbaarheid om de 3x30x300 regel toe te passen in onze openbare ruimte. Inwoners hebben vanuit huis zicht op 3 bomen in de openbare ruimte, elke buurt is voorzien van 30% bladerdek en er is binnen 300 meter van elke woning een park of groene ruimte aanwezig.

Inspanning(en) – Wat gaan we daarvoor doen?	Extra kosten
1.1 In 2024 verwerken we de toetsingscriteria in de DIOR en verankeren we deze in de beheervisie.	
2.1 In 2024 passen we de 3x30x300 regel toe als ontwerpeis en -toets van alle reconstructieprojecten.	

Verbonden partijen

Recreatieschap Hitland

Belangenbehartiging rond de ontsluiting, de ontwikkeling, de aanleg en het beheer in het kader van de openluchtrecreatie en het toerisme en waar mogelijk van natuur en landschap in het gebied. Het Recreatieschap draagt zorg voor het aanbieden van voldoende buitenstedelijk groen voor de eigen inwoners en het behoud en de ontwikkeling van natuur en landschap. Het Recreatieschap Hitland beheert en ontwikkelt recreatiegebied Hitland, inclusief de daarbinnen gelegen golfbaan. In 2023 wordt de geactualiseerde Toekomstvisie Park Hitland vastgesteld. Die toekomstvisie zal de basis zijn voor de verdere ontwikkeling van het gebied met inachtneming van de ambities van de deelnemende gemeenten.

Recreatieschap Rottemeren

Het binnen haar gebied behartigen van bovengemeentelijke belangen van de openluchtrecreatie, de natuurbescherming en het natuur- en landschapsschoon. Het Recreatieschap draagt zorg voor het aanbieden van voldoende buitenstedelijk groen voor de eigen inwoners en het behoud en de ontwikkeling van natuur, recreatie en landschap. Het recreatieschap beheert recreatiegebied de Rottemeren. In Zuidplas betreft het de deelgebieden Rottewig, Eendragtspolder, Nessebos en Zevenhuizerplas. Waar mogelijk zet het recreatieschap in op uitbreiding van de recreatiemogelijkheden rond de Rottemeren met als basis het Ontwikkelplan Landschapspark de Rotte. Bij het onderzoeken van deze uitbreidingsmogelijkheden speelt de wens voor een sluitende meerjarenbegroting een rol. Met het recreatieschap wordt intensief overlegd hoe optimaal bijgedragen kan worden aan de ambities van het coalitieprogramma van Zuidplas.

Product 5.2 Afval, riolering en begraven

Algemeen doel product

De gemeente heeft de wettelijke plicht om te zorgen voor de inzameling van huishoudelijk afval en huishoudelijk afvalwater. Ook voor het opvangen, bergen en afvoeren van regenwater en de uitvoering van gemeentelijke taken uit de Wet op de lijkbezorging geldt een gemeentelijke zorgplicht. De gemeente stelt zich ten doel om deze zorgplichten zo effectief en efficiënt mogelijk te vervullen.

Ontwikkelingen

Afval en grondstoffen

Klimaat en grondstoffen

Na de gemeenteraadsverkiezingen van 2022 heeft het college aangegeven in 2023 delen van het afvalbeleid te willen herzien. In 2023 is gestart met actualisatie van het afvalbeleid wat in 2024 voorgelegd wordt aan de gemeenteraad.

Stedelijk water

De focus in 2024 ligt op het realiseren van de vervangingsopgaven zoals geformuleerd in het Gemeentelijk Rioleringsplan, het maximaal beschikbaar houden en stellen van de voorzieningen in de waterketen en het organiseren van bestendig beheer. Daarnaast is een beleidsactualisatie voorzien vanwege veranderende omstandigheden (nieuwe opgaven) alsmede de invoering van de omgevingswet.

Begraven

Binnen de uitvaartwereld is een landelijke trend zichtbaar van een daling in het aantal begrafenissen en een toename van het aantal crematies en natuurbegravingen. Deze dalende trend in het aantal begrafenissen heeft een negatief effect op de balans tussen inkomsten en uitgaven voor het in stand houden van de gemeentelijke begraafplaatsen. Er zijn beperkte beschikbare financiële middelen voor het uitvoeren en realiseren van de maatregelen en adviezen van die Visie op Lijkenbezorging. De maatregelen zullen nu vanuit beschikbare middelen gerealiseerd worden, hierdoor bestaat het risico dat ze ofwel niet volledig worden uitgevoerd of verspreid worden over meerdere jaren. Om deze reden is dit nu als doel gesteld voor 2024. Hierbij is ook aandacht voor de motie (A22.000212 Motie natuurbegraafplaats Zuidplas) op het gebied van natuurlijk begraven, de marktvraag naar de oprichting van een crematorium en de mogelijkheden voor een resomatiecentrum.

Maatschappelijke effecten herstelplan

De maatregelen uit het herstelplan hebben geen effect op de doelstellingen van dit product.

Doelstellingen en inspanningen

In onderstaande tabel zijn de doelstelling(en) en inspanning(en) opgenomen voor product 5.2, de doelstelling(en) volgen vanuit ambitie “*Bevorderen circulariteit, bijvoorbeeld bij inkoop, afvalinzameling en ontwikkeling.*” uit spoor 2 duurzaam Zuidplas, subspoor circulariteit.

Doelstelling(en) – Wat willen we bereiken?						
1. Tot 2026 zetten we stappen om te komen tot een circulair Zuidplas.						
2. In 2026 voldoet Zuidplas aan de landelijk afgesproken afvalscheidingsambitie (100 kg restafval per inwoner per jaar met behoud van kwaliteit van gescheiden afvalstromen).						
3. In 2026 streven we naar een maximaal maatschappelijk verantwoord inkopen. Hiervoor passen wij de MVI-criteria tool toe van de Rijksoverheid. https://www.mvicriteria.nl/nl .						
4. Jaarlijks hebben we maximaal drie afgekeurde vrachten van grondstoffen (pmd, papier, gft, textiel) bij verwerkers, zodat de kwaliteit van een circulaire keten niet in de weg staat.						
5. In 2026 is het grof restafval van Zuidplas met 50% gedaald, onder andere door circulaire initiatieven in de gemeente en regio.						
Effectindicator	Realisatie 2021	Begroting 2023	Begroting 2026			
2. Afvalscheidingsambitie (per inwoner)	n.v.t.		100 kg restafval			
3. Maatschappelijk verantwoord inkopen	n.v.t.		maximaal			
4. Aantal vrachten grondstoffen afgekeurd	n.v.t.	max. 3	max. 3			
5. Daling grof restafval	n.v.t.		50%			

Inspanning(en) – Wat gaan we daarvoor doen?	Extra kosten
3.1 Uitvoeren nulmeting om te bepalen hoe groot de stap naar 100% duurzame inkoop is en opstellen plan van aanpak om te komen tot 100% duurzame inkoop, passend bij de constatering uit de nulmeting.	
4.1 Actualiseren van het afvalbeleid.	
5.1 Onderzoeken hoe afvalscheiding op het afvalbrengstation verder bevorderd kan worden in de huidige situatie.	
5.2 Circulaire initiatieven (kringloop, repair, demontage) krijgen een plek in het Programma van Eisen van het nieuwe afvalbrengstation/circulair ambachtscentrum Zuidplas.	

Verbonden partijen

Cyclus

Het uitvoeren van afvalbeheer op een efficiënte, duurzame en kwalitatief goede wijze, tegen marktconforme en maatschappelijk verantwoorde kosten. Door gezamenlijk met andere gemeenten taken van de gemeentelijke afvalzorgplicht uit te voeren, worden deze taken (kosten) efficiënter uitgevoerd. De gemeente Zuidplas neemt een aantal diensten af bij Cyclus NV, zoals vastgelegd in de dienstverleningsovereenkomst. Het betreft o.a. het huis aan huis-inzamelen van restafval en gft en het overslaan en laten verwerken van de meeste afvalstromen. Doordat de gemeente middels aandelen deels eigenaar is ontstaat sturing op de efficiëntie van de bedrijfsvoering van deze verbonden partij.

Product 5.3 Vastgoed

Algemeen doel product

De gemeente Zuidplas zet vastgoed in om gemeentelijke beleidsdoelen te helpen realiseren. Die beleidsdoelen bewegen zich op de terreinen van leren, sporten, ontmoeten en recreëren binnen de samenleving van Zuidplas. Daarnaast wordt ook in de nodige gebouwen voorzien om de gemeentelijke organisatie te huisvesten.

Ontwikkelingen

Doorontwikkeling van het Meerjarenperspectief Vastgoed

Hoewel het meerjarenperspectief nog steeds zijn functie heeft, is een doorontwikkeling van het Meerjarenperspectief Vastgoed gewenst. Dit vraagt onder andere om een scherpe duiding van kern- en restportefeuille. Deze doorontwikkeling zal in combinatie met een geactualiseerde nota Vastgoed vorm krijgen.

Voortzetten verkoop snippergroen

Verzoeken tot aankoop van “snippergroen” worden in behandeling genomen. Dit is een vrijwel continu proces. Er zal in 2023 gestart worden met het actualiseren van het grondbeleid. Daarbij zal ook worden vastgelegd in welke situaties de gemeente actief grond zal gaan aanbieden.

Vitaal en (be)leefbaar Zuidplas

Wonen in een omgeving met mogelijkheden tot samenkomen, leidt tot samenleven en een verbetering van sociale met elkaar. Voorzieningen en cultuur zijn daarmee een essentieel onderdeel voor onze persoonlijke vorming en identiteit maar ook van belang voor het behoud van onze gemeenschap. Ook cultuur in stenen, zoals monumentale panden, verbindt ons met elkaar én met het verleden.

Tegengaan van verpaupering van vastgoed in en buiten de dorpen

Met de woningbouwproductie in de huidige dorpen en in het bijzonder de ontwikkeling van het Vijfde Dorp nemen wij onze verantwoordelijkheid. De prognose is dat in 2050 het aantal huishoudens in Zuidplas stijgt met ca 46,7% t.o.v. 2019. Het type woningen en de manier waarop die gebouwd worden is bepalend voor het karakter van de dorpen. Het huidige open karakter van de gemeente Zuidplas, afgezet tegen de stedelijke achtergrond, geeft ons een uniek karakter. Wij willen dit unieke karakter behouden, de recent vastgestelde omgevingsvisie is hiervoor de leidraad. Verrommelde bouwwerken passen niet bij een dorps karakter, situaties zoals het Posthuis en de Geertruidahoeve willen wij voorkomen en oplossen.

Verkennen van de mogelijkheden voor een multifunctionele maatschappelijke ruimte per dorp (huis van het dorp)

Wetende dat wonen in een omgeving met voorzieningen en mogelijkheden tot samenleven een direct effect heeft op de sociale verbinding, vinden wij het belangrijk om hierop in te zetten. Wij willen dat iedereen mee kan doen. Maatschappelijke voorzieningen waar men samenkomt, zoals een bibliotheek, kunnen hiervoor meerwaarde bieden. Dit vraagt om slim ruimtegebruik en goed luisteren naar de behoeften van de inwoners. We vinden het belangrijk om integrale afwegingen te maken rondom voorzieningen. Deze verdwijnen niet omwille van de kosten, maar we maken keuzes met maatschappelijke kwaliteit als uitgangspunt. Op het niveau van Zuidplas houden we voorzieningen overeind. Bij het bouwen van voorzieningen kijken we ook naar de mogelijkheid om andere functies te realiseren, om zo het maatschappelijk rendement te vergroten en/ of de kosten voor de gemeente te verlagen. We streven naar maximale beschikbaarheid en multifunctioneel gebruik van door de gemeente gefinancierd vastgoed. Bij een multifunctionele ruimte moet ruimte zijn voor alle leeftijdsgroepen, studiefaciliteiten en bijvoorbeeld kinderopvang. Dit helpt ons in ons streven een kinderopvanglocatie per dorp te realiseren.

Maatschappelijke effecten herstelplan

Het herstelplan heeft of een maatschappelijk effect gerelateerd aan de doelstelling(en) uit het collegeprogramma of een overig maatschappelijk effect:

- Doelstelling(en): Als gevolg van het herstelplan is de verwachting dat niet 80% maar 60% van het gemeentelijk vastgoed aan onze basisonderhoudskwaliteit voldoet.
- Overig: Beperkt onderhoud uitvoeren aan het vastgoed in eigendom zal zichtbaar (esthetisch) en voelbaar (comfort) zijn. Dit kan zorgen voor een toename aan klachten van huurders en gebruikers. Binnen beschikbare onderhoudsbudgetten en bij meevallers zal echter aangestuurd worden om het onderhoudsniveau zoveel mogelijk op peil te houden.

Doelstellingen en inspanningen

In onderstaande tabel zijn de doelstelling(en) en inspanning(en) opgenomen voor product 5.3, de doelstelling(en) volgen vanuit ambitie “*Tegengaan van verpaupering van vastgoed in en buiten de dorpen.*” uit spoor 3 vitaal en (be)leefbaar Zuidplas, subspoor behoud dorps karakter.

Doelstelling(en) – Wat willen we bereiken?						
1. Medio 2026 zitten we niet boven de frictieleegstand % die in 2026 als Nederlands gemiddelde geldt voor winkelgebieden, zodat verpaupering wordt voorkomen.						
2. Medio 2026 voldoet 60% van het gemeentelijk vastgoed aan onze basisonderhoudskwaliteit. Medio 2024 geven we inzicht wat de huidige onderhoudskwaliteit is en wat we verstaan onder de basisonderhoudskwaliteit onderhoudsstaat met een bijbehorend uitvoeringsplan. Medio 2025/2026 geven we uitvoering aan dit uitvoeringsplan.						
3. Wijzigingen in en buiten de winkelgebieden mogen niet verstorend werken en leiden tot grotere leegstand.						
Effectindicator	Realisatie 2022	Begroting 2026				
Frictieleegstand winkelgebieden		≥ gem. NL				
Basisonderhoudskwaliteit gemeentelijk vastgoed		≥ 60%				

Inspanning(en) – Wat gaan we daarvoor doen?	Extra kosten
1. Actualiseren van het MJOP-vastgoed.	
2. Elk halfjaar wordt de leegstand geïnventariseerd. Indien deze hoge is dan het landelijk gemiddelde en de leegstand langer is dan een half jaar, wordt een gesprek geïnitieerd met de eigenaar.	
3. Presenteren van een nieuw Meerjarenperspectief Vastgoed in 2024 (in combinatie met een geactualiseerde nota Vastgoed).	
4. In uitvoering brengen van maatwerkadviezen en starten met het verduurzamen van de vastgoedportefeuille (conform de uitgangspunten van de Routekaart Maatschappelijk Vastgoed).	

In onderstaande tabel zijn de doelstelling(en) en inspanning(en) opgenomen voor product 5.3, de doelstelling(en) volgen vanuit ambitie “*Verkennen van de mogelijkheden voor een multifunctionele maatschappelijke ruimte per dorp (huis van het dorp).*” uit spoor 3 vitaal en (be)leefbaar Zuidplas, subspoor toegankelijke/goede voorzieningen.

Doelstelling(en) – Wat willen we bereiken?

1. Medio 2026 zijn alle nieuwe gebouwde voorzieningen multifunctionele ruimtes: er is een zodanig multifunctioneel gebruik dat aansluit bij het gebruik en behoefte van de omringende inwoners tegen realistische kosten en waarbij het maatschappelijk rendement wordt vergroot.

Inspanning(en) – Wat gaan we daarvoor doen?**Extra kosten**

1. Starten van een participatie/informatie traject.

2. Verkenning van de te gebruiken criteria.

3. Actualiseren van de bestaande nota vastgoed.

4. Verkennen van de mogelijkheden. Afweging van uitbreiding en benutten van bestaande voorzieningen.

5. Een afweging is noodzakelijk tussen ruimtelijke behoefte en financiële mogelijkheden.

Beleidsindicatoren programma 5

Beleidsindicatoren Programma 5			Werkelijk				
Taakveld: Volksgezondheid en milieu							
Naam indicator	Eenheid	Bron*		2019	2020	2021	2022
Omvang huishoudelijk restafval	Kg/inwoner	CBS en Cyclus NV	Zuidplas:	97	100	98	nrb
			Referentiegemeenten:	135	137	129	nrb
* Via www.waarstaatjegemeente.nl							

Wat mag het programma fysieke omgeving kosten?

5: Fysieke omgeving		<i>Bedragen x 1.000</i>				
	Rekening 2022	Begroting 2023 na wijziging	Begroting 2024	Meerjaren raming 2025	Meerjaren raming 2026	Meerjaren raming 2027
Lasten						
5.1: Beheer buitenruimte	12.168	14.426	14.579	14.091	14.862	15.448
5.2: Afval, riolering en begraven	9.102	10.061	10.305	10.549	10.522	10.583
5.3: Vastgoed	1.918	1.845	1.659	1.827	1.818	1.719
Totaal Lasten	23.188	26.332	26.543	26.467	27.202	27.750
Baten						
5.1: Beheer buitenruimte	2.164	1.813	1.336	484	484	484
5.2: Afval, riolering en begraven	10.911	12.065	12.771	13.237	13.668	13.838
5.3: Vastgoed	1.463	1.162	1.486	1.485	1.485	1.485
Totaal Baten	14.538	15.041	15.594	15.206	15.637	15.807
Saldo van baten en lasten	-8.651	-11.291	-10.949	-11.261	-11.566	-11.943
Toevoeging aan reserves	-	-	-	-	-	-
Onttrekking aan reserves	-	-	-	-	-	-
Resultaat	-8.651	-11.291	-10.949	-11.261	-11.566	-11.943

De vergelijkende cijfers in de tabellen zijn conform eerdere besluitvorming in de raad.

Financiële producten

De begroting van de gemeente Zuidplas bevat de te realiseren programma's en een aantal programmaonderdelen die financieel technisch van aard zijn. Deze financieel technische programmaonderdelen worden in dit hoofdstuk verder toegelicht.

Het gaat om de volgende onderdelen:

- Algemene dekkingsmiddelen
- Overhead
- Vennootschapsbelasting
- Onvoorzien

Algemene dekkingsmiddelen

Het BBV schrijft voor welke zaken tot de algemene dekkingsmiddelen kunnen worden gerekend. Hieronder volgt een specificatie hiervan.

Algemene dekkingsmiddelen	bedragen x € 1.000					
	Rekening 2022	Begroting 2023 na wijziging	Begroting 2024	Meerjaren raming 2025	Meerjaren raming 2026	Meerjaren raming 2027
Baten en lasten						
Lokale heffingen, waarvan de besteding niet gebonden is	11.032	11.197	13.994	13.994	13.994	13.994
Algemene uitkering	72.767	74.919	79.666	80.091	74.595	74.497
Dividend	2.489	230	285	285	285	285
Saldo van de financieringsfunctie	102	332	1.009	214	-1.297	-2.455
Overige algemene dekkingsmiddelen	14	-	-	-	-	-
Totaal overzicht van algemene dekkingsmiddelen	86.404	86.678	94.955	94.584	87.578	86.321

Overhead

Het BBV schrijft voor dat er inzicht gegeven moet worden in de kosten voor overhead. Hieronder volgt een specificatie hiervan.

Kosten van overhead (lasten)	bedragen * € 1.000,-								
	Realisatie 2022			Begroting na wijziging 2023			Begroting 2024		
	loon	overige kosten	totale kosten	loon	overige kosten	totale kosten	loon	overige kosten	totale kosten
Huisvesting		856	856	-	743	743	-	816	816
Automatisering		2.420	2.420	-	2.955	2.955	-	2.824	2.824
Communicatie		151	151	-	153	153	-	143	143
Juridische kosten		87	87		89	89		89	89
Personeel	11.682	754	12.436	14.197	636	14.833	14.989	10	14.999
Brutokosten overhead	11.682	4.268	15.950	14.197	4.575	18.772	14.989	3.882	18.871
Toerekening overhead aan projecten		-1.134	-1.134		-1.523	-1.523		-1.512	-1.512
Nettokosten overhead			14.815			17.249			17.359

Vennootschapsbelasting

Vanaf 2016 is ook de 'Wet op de vennootschapsbelasting 1969' van toepassing op de gemeente voor zover deze een onderneming voert. Dit is het meest waarschijnlijk bij het grondbedrijf. Om vast te stellen of het grondbedrijf als een onderneming geldt wordt ieder jaar een fiscale toets uitgevoerd.

Onvoorzien

De begroting heeft geen post onvoorzien. Deze is geschrapt bij herstelplan 3.0 van de Begroting 2021.

Wat mogen de financiële producten kosten?

6: Financiële producten							<i>Bedragen x 1.000</i>
	Rekening 2022	Begroting 2023 na wijziging	Begroting 2024	Meerjaren raming 2025	Meerjaren raming 2026	Meerjaren raming 2027	
Lasten							
6.1: Algemene dekkingsmiddelen	11.617	9.329	6.200	7.453	6.722	7.164	
6.2: Overhead	14.815	16.606	17.288	16.842	16.518	16.498	
Totaal Lasten	26.433	25.935	23.488	24.295	23.241	23.662	
Baten							
6.1: Algemene dekkingsmiddelen	98.804	103.499	96.317	96.646	90.408	90.721	
6.2: Overhead	631	301	301	301	301	301	
Totaal Baten	99.435	103.800	96.617	96.947	90.709	91.022	
Saldo van baten en lasten	73.003	77.865	73.129	72.652	67.468	67.360	
Toevoeging aan reserves	-	-	-	-	-	-	
Onttrekking aan reserves	-	-	-	-	-	-	
Resultaat	73.003	77.865	73.129	72.652	67.468	67.360	

De vergelijkende cijfers in de tabellen zijn conform eerdere besluitvorming in de raad.

Beleidsindicatoren financiële producten

Beleidsindicatoren Programma 6 Financiële producten			Werkelijk				
Taakveld: Volkshuisvesting, ruimtelijke ordening en stedelijke vernieuwing							
Naam indicator	Eenheid	Bron*		2019	2020	2021	2022
Gemiddelde WOZ waarde	Duizend euro	CBS	Zuidplas:	€ 274	€ 295	€ 316	€ 347
			Referentiegemeenten:	€ 250	€ 271	€ 290	€ 317
Gemeentelijke woonlasten eenpersoonshuishouden	In euro's	COELO	Zuidplas:	€ 780	€ 817	€ 824	€ 916
			Referentiegemeenten:	€ 665	€ 700	€ 733	€ 823
Gemeentelijke woonlasten meerpersoonshuishouden	In euro's	COELO	Zuidplas:	€ 795	€ 839	€ 845	€ 940
			Referentiegemeenten:	€ 735	€ 773	€ 810	€ 905
Taakveld: Bestuur en ondersteuning			Werkelijk				
Naam indicator	Eenheid	Bron		2019	2020	2021	2022
Formatie	Fte per 1.000 inwoners	Eigen gegevens		5,14	5,28	5,16	5,03
Bezetting	Fte per 1.000 inwoners	Eigen gegevens		4,78	4,78	4,81	4,68
Apparaatskosten	Kosten per inwoner	Eigen begroting		€ 512	€ 532	€ 573	€ 602
Externe inhuur	Kosten als % van totale loonsom + totale kosten inhuur externen	Eigen begroting		13,33%	15,98%	16,03%	22,60%
Overhead	% van totale lasten	Eigen begroting		8,61%	8,99%	9,25%	10,90%

* Via www.waarstaatjegemeente.nl

Overzicht van lasten en baten

	Rekening 2022	Gewijzigde Begroting 2023	Meerjaren raming 2024	Meerjaren raming 2025	Meerjaren raming 2026	Meerjaren raming 2027
Lasten						
1: Bestuur en Organisatie	7.809	7.794	7.304	7.300	7.398	7.392
2: Sociaal Domein	51.908	58.305	52.551	51.684	51.432	50.809
3: Maatschappelijk domein	10.830	12.844	12.047	12.265	12.913	13.285
4: Ruimtelijk Beleid en -ontwikkeling	17.996	56.607	30.035	31.974	15.484	12.780
5: Fysieke omgeving	23.188	26.332	26.543	26.467	27.202	27.750
Totaal Lasten	111.731	161.883	128.481	129.690	114.429	112.016
Baten						
1: Bestuur en Organisatie	1.357	528	729	713	591	591
2: Sociaal Domein	14.256	14.897	10.739	10.749	10.608	10.069
3: Maatschappelijk domein	3.277	2.729	2.193	2.393	2.426	2.403
4: Ruimtelijk Beleid en -ontwikkeling	12.961	45.154	25.760	27.252	9.161	6.472
5: Fysieke omgeving	14.538	15.041	15.594	15.206	15.637	15.807
Totaal Baten	46.389	78.348	55.015	56.312	38.422	35.341
Saldo van baten en lasten	-65.342	-83.534	-73.465	-73.377	-76.007	-76.675
Financiële producten						
Lasten	16.164	17.257	20.697	21.343	21.926	22.753
Baten	87.308	86.772	94.725	94.777	88.840	89.665
Saldo van baten en lasten Totaal	5.802	-14.019	563	56	-9.093	-9.763
Toevoeging aan reserves	10.269	8.613	2.791	2.952	1.314	909
Onttrekking aan reserves	12.127	17.028	1.893	2.170	1.869	1.357
Resultaat	7.661	-5.604	-336	-725	-8.538	-9.315

Paragraaf 1: Lokale heffingen

Inleiding

De paragraaf Lokale heffingen geeft inzicht in de diverse gemeentelijke belastingen en de gevolgen daarvan voor de inwoners van Zuidplas. Lokale heffingen hebben tot doel dat de gemeente door het verwerven van eigen middelen dekking vindt voor haar uitgaven in het kader van de uitvoering van de gemeentelijke taken. De invoering, wijziging of intrekking van lokale heffingen vindt plaats door middel van een verordening die de gemeenteraad of het college van burgemeester en wethouders vaststelt (zie ook hieronder: Belastingverordeningen).

De gemeente maakt een onderscheid tussen lokale heffingen met een gebonden en ongebonden besteding. De paragraaf Lokale heffingen heeft betrekking op beide. Ongebonden lokale heffingen (onroerendezaakbelasting, precariobelasting, forensen en toeristenbelasting) worden tot de algemene dekkingsmiddelen gerekend, omdat zij niet aan inhoudelijke begrotingsprogramma's zijn gerelateerd. De besteding is niet gebonden aan een bepaalde taak. Gebonden heffingen, zoals de afvalstoffen- en rioolheffing, verantwoordt de gemeente in het betreffende programma. Zij rekent deze niet tot de algemene dekkingsmiddelen maar vormen een gesloten systeem.

Effecten besluitvorming gemeenteraad op lokale heffingen

In de raad van 11 november 2023 zijn amendementen aangenomen die effect hebben op de lokale heffingen.

Dit zijn de volgende amendementen:

Financiële samenvatting Begroting en Najaarsnota	2024	2025	2026	2027
Amendement A42 "geen 20% tariefsverhoging begraven"	-90	-90	-90	-90
Amendement A51 "rioolheffing" (ca. 132k in gesloten systeem)	-	-	-	-
Amendement A64 "verlagen Ozb"	-1.049	-1.049	-1.049	-1.049

De geprognosticeerde woonlasten worden hierdoor als volgt.

Prognose ontwikkeling lokale woonlastendruk					
	2023		2024		% stijging
Afvalstoffenheffing	€	324	€	334	3,1%
Rioolheffing	€	197	€	197	0,0%
OZB woningen	€	485	€	552 +	13,6%
Totaal	€	1.006	€	1.082	
Stijging totaal woonlasten in €			€	76	
Stijging totaal woonlasten in %				7,6%	

Begrotingsuitgangspunten

Voor het belastingjaar 2024 heeft de gemeenteraad de volgende begrotingsuitgangspunten vastgesteld:

- De vrij besteedbare ongebonden belastingen worden verhoogd met de Consumentenprijsindex (CPI) van 3,1%. Dit zijn de OnroerendeZaakBelasting (OZB), de RoerendeZaakBelasting (RZB), de precariobelasting, lijkbezorging, marktgeld, leges en toeristen- en forensenbelasting;
- De tarieven van de onroerendezaakbelasting genereren een opbrengst die gelijk is aan de begrote opbrengst van het voorgaande begrotingsjaar, inclusief indexering en inclusief de areaaluitbreiding. De index betreft de Consumentenprijsindex (CPI) van 3,1%. De areaaluitbreiding is gebaseerd op de woningbouwplanning van het laatst vastgestelde Perspectief Ruimtelijke Opgaven (PRO);
- De gemeenteraad* stelt de belastingverordeningen, met uitzondering van de Verordening onroerendezaakbelastingen, en de begroting 2024 in dezelfde vergadering vast;
- De gemeenteraad stelt de Verordening onroerendezaakbelastingen 2024 vast in de vergadering van december 2023;
- Het tarief van de rioolheffing is toereikend om de kosten te dekken;
- De tarieven van de afvalstoffenheffing en rioolheffing zijn toereikend om de kosten te dekken;
- De kwijtscheldingen van de afvalstoffenheffing worden toegerekend bij de bepaling van het tarief van de afvalstoffenheffing.

* Op 30 augustus 2016 besloot de gemeenteraad aan het college van burgemeester en wethouders onder voorwaarden de bevoegdheid te delegeren tot het vaststellen van de volgende belastingverordeningen: Rioolheffing, afvalstoffenheffing, marktgeden, lijkbezorgingsrechten, leges en precariobelasting.

De voorwaarden waarborgen dat de bevoegdheidsuitoefening plaatsvindt binnen de door de gemeenteraad vastgestelde financiële- en politieke kaders. Eén van de voorwaarden is dat op grond van het delegatiebesluit van de gemeenteraad van 30 augustus 2016, het college van burgemeester en wethouders de op grond van het delegatiebesluit vastgestelde belastingverordeningen, worden vastgesteld in dezelfde vergadering van de gemeenteraad waarin zij de begroting vaststellen. In de genoemde vergadering van 30 augustus 2016 heeft de gemeenteraad tevens ingestemd met het voorstel van het college van burgemeester en wethouders om de belastingverordeningen niet meer vast te stellen in de vorm van compleet nieuwe verordeningen maar in de vorm van wijzigingsverordeningen.

Impact maatregelen op belastingen (voorstel college in ontwerpbegroting, dit is gewijzigd na amendementen)

De totale woonlasten voor de burger wijzigen naar verwachting met ongeveer 12,8%. Hierbij rekenen wij met de drie grootste tarieven: Ozb, rioolheffing en afvalstoffenheffing. In de onderstaande tabel is dit ook zichtbaar gemaakt. De Ozb tarieven zijn onder voorbehoud van de definitieve berekening van de WOZ-waarden. Op basis daarvan worden de tarieven door de raad vastgesteld.

De 12,8% ligt in lijn met de indexatie + nacalculatie van jaar 2022. In de Zomernota 2023 is uitgegaan van een index voor de lasten van de begroting van 3,1%, echter is de indexatie op basis van de gecombineerde index in de Septemercirculaire 2023 nu 5,3%. Verder bleek dat de inflatie in 2022 veel hoger was dan begroot: 8,5% hoger (begroot was 1,5% consumentenprijsindex, werkelijk 10,0%). Omdat begroting en werkelijkheid hierbij uitzonderlijk veel af hebben geweken, stelt het college voor om de percentages van de nacalculatie toe te passen, aangezien deze ook passend zijn in de balans inkomstenverhoging en uitgavenverlaging.

In de tabel wordt inzichtelijk gemaakt wat de mogelijke effecten van de voorstellen zijn op de gemiddelde lokale woonlasten. Deze zijn gebaseerd op een gemiddeld huishouden, een woning met een gemiddelde WOZ-waarde en een bepaald aantal afvalledigingen. Omdat dit berekend is voor een gemiddeld huishouden, zal dit in de praktijk voor elk huishouden weer anders zijn.

Prognose ontwikkeling lokale woonlastendruk					
<i>Versie voorstel college</i>	2023		2024		% stijging
Afvalstoffenheffing	€	324	€	334	3,1%
Rioolheffing	€	197	€	203	3,1%
OZB - meerpersoonshuishouden	€	485	€	598 +	23,3%
Totaal	€	1.006	€	1.135	
Stijging totaal woonlasten in €			€	129	
Stijging totaal woonlasten in %				12,8%	

De cijfers van 2023 zijn gebaseerd op de COELO-Atlas voor Lokale Lasten 2023. De Atlas heeft berekend dat de gemiddelde woningwaarde in 2023 circa € 475.000 is in Zuidplas. Bij het tarief van 0,1022% in 2023 geeft dit een gemiddelde Ozb aanslag van € 485. Sommige huishoudens betalen meer en andere minder. De afvalstoffenheffing heeft een vast tarief (€ 275,75) en een variabel tarief (ca. € 48,75) waarbij COELO uitgaat van ongeveer 30 stortingen in de ondergrondse container. In de werkelijkheid verschilt het variabele component per huishouden. De rioolheffing is een vast tarief van € 197. Omdat in bovenstaande tabel gerekend is met een gemiddeld huishouden, zal dit in de praktijk van elk huishouden weer anders zijn.

De Ozb opbrengsten stijgen met ongeveer 23%. De precieze impact op de tarieven kan pas gegeven worden als de totale calculatie van de Ozb in relatie tot de waardeontwikkeling gemaakt wordt, voor het raadsvoorstel Ozb 2024. De Ozb baten zijn verhoogd met € 339.000 vanwege reguliere indexatie (3,1%) en aanvullend met € 2.200.000.

De raad heeft op 16 mei 2023 de motie vreemd “teruggave meeropbrengst Ozb 2023 (woningen)” aangenomen (Z23/001359). De raad roept het college op om de meeropbrengst van 2023 zichtbaar in mindering te brengen op de Ozb aanslag 2024 en hierover te communiceren met de woningeigenaren.

Bij de kostendekkendheid berekening van afvalstoffenheffing en rioolheffing is de uitkomst dat dit leidt tot een stijging van 3,1%.

De toeristenbelasting stijgt met circa 31%. Hiermee stijgen de begrote opbrengsten met € 100.000. Naar verwachting wordt het tarief € 3,35 in plaats van € 2,55 per overnachting.

De begraafplaats leges stijgen met 20%. Dit is mede met het oog op de stijgende kosten en de kostendekkendheid die steeds lager wordt. Bij reguliere indexatie van 3,1% zou de kostendekkendheid uitkomen op 47,9%, nu op 55,1%.

De tarieven voor leges en overige belastingen stijgen met 3,1%. Vanwege het gegeven dat de provincie gedurende het proces van maken van de Begroting als richtlijn heeft gesteld dat gemeenten niet de consumentenprijsindex maar de gecombineerde index van de Meicirculaire als basis moeten gebruiken voor indexatie van de *lasten*, overwegen wij met ingang van volgend jaar aan uw raad voor te stellen dat deze index de basis voor de reguliere indexatie van de *baten* gaat worden. In dat geval blijven lasten en baten dezelfde trend volgen. Hier komen wij volgend jaar bij de Zomernota 2024 op terug.

Tariefsvorming onroerendezaakbelastingen

De calculatie begint met de begrote OZB-opbrengst van het voorgaande begrotingsjaar (basis). Daar vindt in 2024 conform het financieel technische uitgangspunt een indexering op plaats van 3,1%, plus aangevuld met ongeveer 20% vanwege de maatregelen. Ook is de verwachte areaalontwikkeling van 2023 toegevoegd. Op 7 juli 2015 besloot de gemeenteraad onder nummer R15.000063 dat de tarieven van de onroerendezaakbelastingen onder andere moeten leiden tot een evenwichtige en gelijkmatige verdeling van de lastendruk tussen de verschillende categorieën belastingplichtigen. Deze doelstelling kan worden gerealiseerd door de tarieven op een bepaalde manier te berekenen en deze tarieven niet vast te stellen in de vergadering waarin de meerjarenbegroting wordt vastgesteld maar in de laatste vergadering van het jaar. Bij de genoemde bepaalde manier van het berekenen van de tarieven worden de onderlinge verhoudingen per belastingsoort aangepast door te kijken naar de onderlinge verhoudingen van de te verwachten opbrengsten in het voorafgaande belastingjaar per belastingsoort. Vervolgens worden per belastingsoort correcties toegepast voor waardedaling of waardetoeename en het risico van bezwaar en beroep en leegstand.

Kwijtscheldingsbeleid

In april 2014 besloot de gemeenteraad tot verruiming van het kwijtscheldingsbeleid.

Deze verruiming heeft betrekking op het verlenen van kwijtschelding aan kleine ondernemers bij privébelastingsschulden, het aanmerken van de netto kosten van de kinderopvang als uitgaven en het hanteren van een hogere inkomensnorm voor pensioengerechtigden. Inwoners kunnen alleen kwijtschelding krijgen voor het vaste tarief van de afvalstoffenheffing.

De gemeente maakt gebruik van de mogelijkheid van geautomatiseerde kwijtschelding. Toetsing vindt plaats door het Inlichtingenbureau van het Ministerie van Financiën. Het Inlichtingenbureau hanteert daarbij een normering die is opgesteld door de expertgroep kwijtschelding (bestaande uit gemeenten en waterschappen) en gevalideerd door de VNG en de Unie van Waterschappen. De inkomensnormen zijn gebaseerd op de normen van de Participatiewet, overeenkomstig de Uitvoeringsregeling Invorderingswet 1990. Deze normen zijn gelijk aan de reguliere kwijtscheldingsnormen.

Als op grond van deze toetsing geen recht bestaat op geautomatiseerde kwijtschelding kan in een later stadium alsnog een individueel verzoek worden ingediend. De gemeente verleent geautomatiseerde kwijtschelding aan inwoners die in het verleden al kwijtschelding kregen, als blijktens toetsing door het Inlichtingenbureau daarvoor geen belemmering is.

Ontwikkeling kwijtscheldingen

De volgende tabel geeft inzicht in de ontwikkeling van de regeling kwijtschelding.

Kwijtscheldingen	bedragen x € 1.000						
	Regeling kwijtscheldingen	Rekening 2022	Begroting 2023	Begroting 2024	Raming 2025	Raming 2026	Raming 2027
Aantal		544	550	550	550	550	550
Bedrag		162	120	120	120	120	120

Gedurende belastingjaar 2023 zijn er tot augustus 633 verzoeken tot kwijtschelding binnengekomen. Hiervan zijn 396 aanslagen afvalstoffenheffing direct kwijtgescholden. Omdat nog niet alle kwijtscheldingsaanvragen zijn behandeld, zal het aantal waarschijnlijk nog toenemen. Wij verwachten nog geen grote veranderingen in toe of afname van het aantal kwijtscheldingen voor 2023 en verder. Wij handhaven de prognose op jaarbasis op 550 kwijtscheldingen. Het verwachte bedrag aan kwijtscheldingen handhaven we op € 120.000. De hoogte van de kwijtscheldingen lopen 1-op-1 met het vastrechtstarief van de afvalstoffenheffing. Bij een stijging van het vastrechtstarief in 2024 zal ook het bedrag aan kwijtscheldingen meestijgen.

Kostenonderbouwing in paragraaf Lokale heffingen

Vanaf de Begroting 2017 moet de gemeente in de paragraaf Lokale heffingen een overzicht van baten en lasten opnemen voor de heffingen waarbij sprake is van het verhalen van kosten. Deze heffingen zijn de afvalstoffenheffing, rioolheffing, leges, marktgeleden en lijkbezorgingsrechten. Deze verplichting is bij besluit van 5 maart 2016 in het BBV opgenomen. Daarom omvat deze paragraaf lokale heffingen en alle volgende paragrafen lokale heffingen een overzicht op hoofdlijnen, waarbij inzichtelijk wordt gemaakt hoe bij de berekening van de tarieven van heffingen, die hoogstens kostendekkend mogen zijn, wordt bewerkstelligd dat de geraamde baten de ter zake geraamde lasten niet overschrijden, wat de beleidsuitgangspunten zijn die ten grondslag liggen aan deze berekeningen en hoe deze uitgangspunten bij de tariefstelling worden gehanteerd.

Landelijke basisregistratie WOZ (LV-WOZ)

De Landelijke voorziening WOZ is een centraal loket waar de WOZ-gegevens van alle Nederlandse gemeenten kunnen worden ingezien. Hierdoor kunnen geautoriseerde afnemers van de LV-WOZ, zoals de Belastingdienst en het CBS massaal gegevens opvragen uit de LV-WOZ. Door middel van het Loket voor openbare WOZ-waarden (WOZ viewer) kunnen WOZ-waarden van woningen vanaf dat moment in heel Nederland worden geraadpleegd. Hiermee hebben burgers de mogelijkheid de WOZ-waarde van de eigen woning te vergelijken met die van woningen in de omgeving waardoor er beter inzicht ontstaat in de wijze waarop verschillen tussen de woningen ook door de gemeente zijn vertaald in verschillen in de WOZ-waarde. Bij de aansluiting op LV WOZ moesten gemeenten slagen voor de aansluittoets van de Waarderingskamer. Alle gemeenten en samenwerkingsverbanden zijn inmiddels aangesloten. Een voordeel voor gemeenten is dat zij door aansluiting op de LV WOZ af zijn van de periodieke gegevensleveringen aan de afnemers. Dit zijn de Belastingdienst (vóór invullen van de aangifte inkomstenbelasting), de waterschappen (heffing van waterschapsbelasting) en het Centraal Bureau voor de Statistiek (statistische rapportages en het bepalen van belastingcapaciteit).

Verwachting marktontwikkeling

Na de stijgende tendens die de woningmarkt al voor belastingjaar 2023 vertoonde, blijkt uit de analyse van de marktcijfers voor de gemeente dat voor het overgrote deel van de woningen voor belastingjaar 2024 (waarde peildatum 01-01-2023) wederom sprake zal zijn van een stijgende marktontwikkeling. De verwachting is dat deze marktontwikkeling zorgt voor een toename van het aantal ingediende bezwaarschriften tegen de vastgestelde WOZ-waarde.

Afschaffing van de precariobelasting voor nutswerken

Gemeenten kunnen vanaf 1 juli 2017 geen precariobelasting meer heffen over netwerken die nutsbedrijven in, op of boven gemeentegrond exploiteren. Vanaf dat moment is de wet tot afschaffing van de precariobelasting op nutsnetwerken in werking getreden.

Overgangstermijn

Voor gemeenten die op 10 februari 2016, de datum waarop oud-minister Plasterk van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties het wetsvoorstel voor afschaffing van de precariobelasting had aangekondigd, een verordening met tarief hadden vastgesteld voor precariobelasting op kabels en leidingen gold

een overgangstermijn tot 1 januari 2022. Dit heeft tot gevolg dat met ingang van 1 januari 2022 van nutsbedrijven geen precariobelasting voor het hebben van leidingen, buizen en kabels in gemeentegrond mag worden geheven. Voor de volledigheid wordt opgemerkt dat het heffen van precario bij andere bedrijven dan nutsbedrijven nog wel toegestaan blijft. Hiervoor zijn structureel € 21.000 inkomsten begroot.

Financiële gegevens

In onderstaande tabel geven we inzicht in de geraamde inkomsten.

Lokale heffingen	<i>bedragen x € 1.000</i>					
	Jaarrekening 2022	Begroting 2023	Begroting 2024	Raming 2025	Raming 2026	Raming 2027
Belastingheffingen						
OZB	10.604	10.772	12.407	12.407	12.407	12.407
RZB	11	5	5	5	5	5
Afvalstoffenheffing	6.003	6.569	6.977	7.353	7.714	7.888
Rioolheffing	3.985	4.240	4.326	4.583	4.909	5.212
Hondenbelasting	-	-	-	-	-	-
Precariobelasting	-	21	21	21	21	21
Toeristen- en Forensenbelasting	417	399	511	511	511	511
Opbrengst belastingheffingen	21.020	22.006	24.248	24.881	25.569	26.046
Overige heffingen en leges						
Leges producten dienstverlening	933	1.750	1.505	1.053	931	931
Leges omgevingsvergunningen	2.121	1.903	1.921	1.921	1.921	1.921
Leges APV en bijzondere wetten	4	10	10	10	10	10
Begraafrechten	469	515	531	531	531	531
Marktgeden	27	25	26	26	26	26
Opbrengst overige heffingen en belastingen	3.555	4.203	3.993	3.541	3.419	3.419
Totaal lokale heffingen	24.575	26.209	28.241	28.422	28.988	29.465

Effecten van amendementen

Als gevolg van amendement A42 "geen 20% tariefsverhoging begraven" nemen de begrote opbrengsten van de begraafrechten af met € 90.000 vanaf 2024 ten opzichte van de tabel in de door het college voorgestelde begroting.

Als gevolg van amendement A51 "rioolheffing" nemen de begrote opbrengsten van de rioolheffing af met € 132.000 vanaf 2024 ten opzichte van de tabel in de door het college voorgestelde begroting.

Als gevolg van amendement A64 "verlagen Ozb" nemen de begrote opbrengsten van Ozb af met € 1.049.000 vanaf 2024 ten opzichte van de tabel in de door het college voorgestelde begroting.

De tarieven van de gemeente Zuidplas zijn:

Tabel: tarieven belastingsoorten/heffingen	Tarief 2021	Tarief 2022	Tarief 2023	Tarief 2024
Tarief OZB en RZB				
Woningen eigenaren	0,1060%	0,1082%	0,1022%	n.n.b.
Niet-woningen eigenaren	0,1876%	0,2057%	0,2157%	n.n.b.
Niet-woningen gebruikers	0,1379%	0,1514%	0,1589%	n.n.b.
Tarief afvalstoffenheffing				
Vastrecht per woning	259,32	268,80	275,25	283,78
Gedifferentieerde tarieven				
Openen ondergrondse container, per opening	1,50	1,50	1,50	1,50
Ledigen 120 liter mini-container, per lediging	3,00	3,00	3,00	3,00
Ledigen 240 liter mini-container, per lediging	6,00	6,00	6,00	6,00
Tarief rioolheffing				
Eigenaar, per aansluiting	210,00	192,15	196,76	202,86
Toeristenbelasting				
Per overnachting	1,85	2,5	2,55	3,35
Tarief precariobelasting				
Voor leidingen, buizen en kabels boven, op of onder voor de openbare dienst bestemde gemeentegrond, per strekkende meter, per jaar				
Voor het hebben van voorwerpen, onder of boven een terras op voor de openbare dienst bestemde gemeentegrond:				
- Nutsbedrijven	1,90	1,90	1,95	2,00
- Niet Nutsbedrijven	2,10	2,15	2,20	2,25
- per m2, per dag	1,00	1,05	1,10	1,15
- per m2, per week	2,90	2,95	3,00	3,10
- per m2, per maand	6,35	6,45	6,60	6,80
- per m2, per kalenderjaar	29,15	30,00	30,75	31,70
Tarief forensenbelasting				
Per woning	189,20	192,05	196,65	202,75

Gemeentelijke woonlasten

Onder gemeentelijke lasten verstaan we het gemiddelde bedrag dat een meerpersoonshuishouden betaalt aan onroerendezaakbelasting, rioolheffing en afvalstoffenheffing, minus een eventuele heffingskorting. De onderstaande tabel geeft een indicatie van de woonlasten volgens het COELO.

Woonlasten 2023 volgens COELO *	Zuidplas
<i>Gemeentelijke woonlasten</i>	
Gemiddelde WOZ waarde van een woning	€ 477.174
<i>Onroerende-zaakbelastingen (OZB)</i>	€ 487,67
Tarief woningen eigenaren (%)	0,1022%
Tarief niet-woningen eigenaren (%)	0,2157%
Tarief niet-woningen gebruikers (%)	0,1589%
<i>Afvalstoffenheffing Woningen</i>	
Eenpersoonshuishoudens	€ 298
Meerpersoonshuishoudens	€ 322
Kwijtscheldingen	deels
Kwijtscheldingsnorm	100%
<i>Rioolheffing Woningen</i>	
Eenpersoonshuishoudens	€ 197
Meerpersoonshuishoudens	€ 197
Kwijtscheldingen	nee
Kwijtscheldingsnorm	nvt
<i>Gemeentelijke woonlasten</i>	
Eenpersoonshuishoudens	€ 983
Meerpersoonshuishoudens	€ 1.006
<i>Burgerzaken</i>	
Kosten rijbewijs	€ 44,65
Kosten uittreksel BRP	€ 13,40
Kosten paspoort	€ 77,85
Kosten identiteitskaart	€ 70,35
<i>Toeristenbelasting</i>	
Bedrag per overnachting	€ 2,55
<i>Hondenbelasting</i>	
Bedrag voor een hond	-
<i>Omgevingsvergunning</i>	
Bedrag voor dakkapel	€ 350
Bedrag voor uitbouw woning € 45.000	€ 935
Bedrag voor nieuwbouw woning € 140.000	€ 2.910

In het overzicht van de gemeentelijke woonlasten in 2023 zijn de tarieven voor eigenaren en gebruikers van niet-woningen samengenomen. De mutatie van de OZB-tarieven is gecorrigeerd voor de ontwikkeling van de WOZ-waarde. Het tarief dat is vermeld bij de toeristenbelasting is de kostprijs van een hotelovernachting.

* toelichting wijziging berekening woonlasten voor belasting jaar 2022 door het COELO; Het CBS publiceert sinds december 2021 meer gegevens over de gemiddelde WOZ-waarde van woningen dan voorheen. Omdat het COELO wil laten zien wat een huishouden met een koopwoning gemiddeld betaalt gebruiken zij nu de gemiddelde WOZ-waarde van alleen de koopwoningen, omdat de gemiddelde WOZ-waarde van koopwoningen beter weergeeft wat een huishouden betaalt voor de ozb.

In Zuidplas is volgens het CBS in 2021 de gemiddelde WOZ-waarde van koop- en huurwoningen *tezamen* 317.000 euro. De gemiddelde WOZ-waarde van *alleen* koopwoningen is 365.000 euro. Omdat de OZB wordt betaald door huishoudens met een koopwoning is het COELO nu deze gegevens beschikbaar zijn, uitgegaan van die laatste waarde. Volgens de Waarderingskamer stijgt de waarde van woningen in Zuidplas gemiddeld 9,2 procent. De gemiddelde WOZ-waarde in 2022 voor een koopwoning in Zuidplas wordt dan 398.580 euro.

Kostendekkendheid tarieven

In wet- en regelgeving, o.a. de Gemeentewet en de Wet op de ruimtelijke ordening, is vastgelegd welke (leges)tarieven de gemeente mag heffen. Er is daarbij wettelijk bepaald dat de baten van de heffingen de lasten van de diensten waar de heffingen betrekking op hebben, niet te boven mogen gaan. Anders gezegd, de gemeente mag geen winst maken door het heffen van (leges)tarieven. Daarnaast is in wet- en regelgeving vastgelegd welke kosten aan de (leges)tarieven mogen worden toegerekend en welke niet.

Tot slot is in een aantal gevallen de maximale hoogte van de door de gemeente te hanteren (leges)tarieven door het Rijk bepaald. Dit geldt bijvoorbeeld voor paspoorten en identiteitsbewijzen. Indien het kostendekkende tarief lager ligt, dient een lager tarief gehanteerd te worden.

De kostendekkendheid berekening van titel 2 Dienstverlening Omgevingsvergunningen is gebaseerd op de huidige leges structuur van 2023. Per 1 januari 2024 treedt de Omgevingswet in werking en verandert ook de legesstructuur. In de raadsinformatiebrief van de legesverordening 2024 zal een aangepaste kostendekkendheid berekening worden opgenomen.

In onderstaande tabel is een samenvattend overzicht gegeven van de mate waarin de tarieven en leges kostendekkend zijn.

Kostendekkendheid gemeentelijke leges & tarieven 2024									
Omschrijving producten/diensten	Begrote lasten (* € 1.000)				Begrote baten (* € 1.000)			Kostendek- kendheid	
	Taakveld	Overhead	BTW/BCF	Totaal	Leges o.d.	Overig	Totaal		
Titel 1 Algemene Dienstverlening	1.183	9	24	1.216	840	0	840	69,1%	
Titel 2 Dienstverlening/Omg.verg	1.676	226	284	2.186	1.921	0	1.921	87,9%	
Titel 3 Europese Dienstenrichtlijn	18	0	0	18	8	0	8	44,4%	
Afvalstoffenheffing	5.397	722	859	6.978	6.490	487	6.977	100,0%	
Rioolheffing	4.179	569	535	5.283	4.458	0	4.458	84,4%	
Marktgeden	33	19	1	54	26	2	28	52,7%	
Lijkbezorging	905	232	117	1.254	531	70	600	47,9%	

Effecten amendementen

Als gevolg van amendement A42 “geen 20% tariefsverhoging begraven” is de kostendekkendheid van de lijkbezorging met circa 8% ten opzichte van de het voorstel in de ontwerpbegroting van het college.

Tariefsvorming afvalstoffenheffing en rioolheffing

Voor de programmabegroting 2024-2027 wordt uitgegaan van volledige dekking en een index van 3,1% om te komen tot een kostendekkend tarief. Hiermee komt het vaste tarief uit op € 283,78 per huishouden. Het variabele tarief blijft € 1,50 per 60-liter eenheid.

Ook voor de rioolheffing komt de tariefstijging uit op 3,1%. Een hoger percentage zou mogelijk zijn om tot een hoger percentage kostendekkendheid te komen. Echter, het lijkt erop dat de voorziening rioolheffing toereikend is om de komende jaren te onttrekken en daarmee meer dan 3,1 % stijging voor de burger te voorkomen.

Kosten- en baten afvalbeleid en riolering en het verloop van de egalisatiereserve ‘afvalstoffenheffing’ en voorziening ‘riolering’

Hieronder wordt inzicht gegeven in de ontwikkeling van kosten en baten van afvalbeleid en riolering en het verwachte verloop van de egalisatiereserve afvalstoffenheffing en de voorziening riolering. De omvang van de egalisatiereserve afvalstoffenheffing laat meerjarig een marginaal saldo zien. Dit saldo is beschikbaar om eventuele toekomstige kostenstijgingen door veranderende marktomstandigheden op te vangen, zodat het tarief van de afvalstoffenheffing niet sterk hoeft te fluctueren. Deze reserve is bedoeld om schommelingen in de uitgaven op te vangen en daarmee een vloeiend verloop te houden in de lasten voor inwoners.

Afvalbeleid	Rekening 2022	Begroting 2023	Begroting 2024	Begroting 2025	Begroting 2026	Begroting 2027
<i>Lasten:</i>						
Kosten afvalbeleid	4.015	4.230	4.238	4.402	4.305	4.370
Compensabele BTW	703	876	859	895	876	890
Storting in bestemmingsreserve	188-	17-	127	303	780	878
Interne doorberekeningen	1.500	1.481	1.753	1.753	1.753	1.750
Totaal lasten	6.030	6.570	6.977	7.353	7.714	7.888
<i>Baten:</i>						
Afvalstoffenheffing	5.692	6.229	6.490	6.846	7.189	7.354
Overige inkomsten	338	341	487	507	525	534
Totaal baten	6.030	6.570	6.977	7.353	7.714	7.888
Saldo lasten en baten	-	-	-	-	-	-
Percentage kostendekkendheid	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%
Mutatie egalisatiereserve afvalstoffenheffing	-188	-17	127	303	780	878
Stand van de reserve afvalstoffenheffing	100	83	210	513	1.293	2.171

Riolering	bedragen x€ 1.000					
	Rekening 2022	Begroting 2023	Begroting 2024	Begroting 2025	Begroting 2026	Begroting 2027
<i>Lasten:</i>						
Kosten riolering	2.692	3.727	3.366	3.402	3.463	3.407
Compensabele BTW	505	532	535	543	551	544
Mutatie voorziening riolering	309-	1.075-	824-	611-	354-	18
Interne doorberekeningen	1.124	1.056	1.382	1.381	1.381	1.375
Totaal lasten	4.012	4.240	4.459	4.715	5.041	5.344
<i>Baten:</i>						
Rioolheffing	3.985	4.240	4.458	4.715	5.041	5.344
Overige inkomsten	26	-	-	-	-	-
Totaal baten	4.011	4.240	4.458	4.715	5.041	5.344
Saldo lasten en baten	1-	-	1-	-	-	-
Percentage kostendeckendheid	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%
mutatie in de voorziening	-309	-1.075	-824	-611	-354	18
Stand van voorziening Riolering	10.592	9.517	8.693	8.082	7.728	7.746

Paragraaf 2: Verbonden partijen

Inleiding

De gemeente Zuidplas werkt op diverse gebieden en met diverse partners samen. Een manier waarop kan worden samengewerkt is in een geformaliseerd samenwerkingsverband zoals bijvoorbeeld een verbonden partij. Een verbonden partij is een privaatrechtelijke of publiekrechtelijke organisatie waarin de gemeente Zuidplas een bestuurlijk én een financieel belang heeft. Onder een bestuurlijk belang wordt verstaan het hebben van een zetel in het bestuur of het hebben van stemrecht (de bestuurder vertegenwoordigt de gemeente). Een financieel belang heeft de gemeente als zij middelen ter beschikking stelt die ze kwijt is in het geval van faillissement en/of waarvoor de gemeente aansprakelijk is als de verbonden partij haar verplichtingen niet nakomt. Er moet dus sprake zijn van zowel een bestuurlijk als een financieel belang om te kunnen spreken van een verbonden partij.

Overzicht verbonden partijen

Wij onderscheiden de volgende verbonden partijen.

A. Gemeenschappelijke regelingen	B. Vennootschappen	C. Stichtingen
1. Grondbank RZG Zuidplas	1. NV Alliander	1. Stichting Zuidplas Ondersteunt! (ZO!)
2. GR IJsselgemeenten	2. NV Bank Nederlandse Gemeenten (BNG)	
3. Omgevingsdienst Midden-Holland (ODMH)	3. NV Cyclus	
4. Promen	4. NV Duinwaterbedrijf Zuid-Holland (Dunea)	
5. Hecht (voorheen RDOG)	5. NV Oasen	
6. Recreatieschap Hitland	6. Zuidplas Participatie BV/ Zvh-Zuid Beheer BV/ Zvh-Zuid CV	
7. Recreatieschap Rottemeren		
8. Regio Midden-Holland		
9. Streekarchief Hollands Midden		
10. Veiligheidsregio Hollands Midden (VRHM)		

Wat beslist de gemeenteraad?

Verbonden partijen voeren vaak gemeentelijke taken uit waarvoor de gemeente hen in meer of mindere mate mandateert. Volgens artikel 35 van de Wet gemeenschappelijke regelingen kan de gemeenteraad zienswijzen naar voren brengen over een ontwerpbegroting. Het Algemeen Bestuur (AB) van de verbonden partij stelt deze begroting vast en houdt daarbij rekening met eventuele zienswijzen. Met de jaarrekening controleert de gemeente of de activiteiten binnen de door haar gestelde kaders en financiële mogelijkheden zijn uitgevoerd.

Risicoanalyse

De kadernota Verbonden Partijen schrijft voor dat wij tweejaarlijks een risicoanalyse moeten uitvoeren op al onze Verbonden Partijen. Eind 2023 zou deze opnieuw moeten starten. De bestaande risicoanalyse sluit echter niet meer aan bij onze bestaande werkwijze en geeft daarom niet het gewenste inzicht. Binnenkort wordt gestart met het herzien van de kadernota Verbonden Partijen. In dat proces wordt ook de wijze van risicobeheersing op Verbonden Partijen heroverwogen. De risicoanalyse zal daarom voor nu niet worden uitgevoerd. Het college neemt zitting in het algemeen, dan wel dagelijks bestuur van elke verbonden partij. Langs die weg worden risico's voortdurend gemonitord en wordt eventueel geïntervenieerd wanneer nodig.

Toelichting per verbonden partij

In de onderstaande tabellen volgt een toelichting per verbonden partij.

A. Gemeenschappelijke regelingen

1. Grondbank RZG Zuidplas				
Vestigingsplaats	Nieuwerkerk aan den IJssel			
Juridische rechtsvorm	Gemeenschappelijke regeling (sinds 2004)			
Doel	Het doel van de Grondbank is sinds 2010 het beheren en verkopen van verworven gronden voor de ontwikkeling van de Nieuwe Zuidplaspolder op basis van een periodiek vast te stellen uitgiftestrategiekader (USK). De Grondbank heeft binnen het project Nieuwe Zuidplaspolder een strategisch grondbezit van ongeveer 300 ha. met een boekwaarde van ongeveer € 95 miljoen. Gezien de fasering van de Nieuwe Zuidplaspolder is besloten om de Grondbank tot tenminste 2025 in stand te houden.			
Participerende partijen	Gemeenten Rotterdam, Gouda, Waddinxveen, Zuidplas en de provincie Zuid Holland			
Reden gemeente aangaan verbinding	Beheer van de verworven gronden ten behoeve van het project Nieuwe Zuidplaspolder.			
Bestuurlijk belang	De deelnemers in de Grondbank RZG Zuidplas zijn de provincie Zuid-Holland (40%) en de gemeenten Rotterdam (40%), Zuidplas (9%), Gouda (6%) en Waddinxveen (5%). De gemeente Zuidplas is met twee leden vertegenwoordigd in het algemeen bestuur en met één lid – tevens tweede vicevoorzitter – in het dagelijks bestuur.			
Prestaties – effecten	Financiering, beheer en uitgifte van gronden. De halfjaarcijfers vormen een wijze van rapporteren over de afgesproken prestaties.			
Risico's en kansen	Met het vaststellen van het masterplan Middengebied Zuidplaspolder en de ondertekening van de bestuurlijke overeenkomst met de Grondbank RZG Zuidplas en de provincie Zuid-Holland is de ontwikkeling van het Middengebied een volgende fase ingegaan; die van de uitwerking van een omgevingsplan en de eerste grondexploitatie(s). Het risicoprofiel op de waardering van de gronden en daarmee de hoogte van het eigen vermogen van de Grondbank RZG Zuidplas is gekoppeld aan het definitief worden van het omgevingsplan verwacht medio 2023 – 2024. Door de stappen in de planontwikkeling Middengebied is het risicoprofiel op afwaardering van de boekwaarde van de gronden bij de Grondbank RZG Zuidplas afgenomen. De gevormde verliesvoorziening is in 2021 komen te vervallen.			
Ontwikkelingen en beleidsvoornemens	Masterplan Middengebied Zuidplaspolder Bestuurlijke Overeenkomst Grondbank, Provincie Zuid-Holland en gemeente Zuidplas			
Financieel belang		Rekening 2022	Begroting 2023	Begroting 2024
	Balansbedragen per 31-12			
	Eigen vermogen verbonden partij	€ 0	€ 0	€ 0
	Vreemd vermogen verbonden partij	€ 94.307	€ 93.599	€ 0
	Resultaat verbonden partij	€ 0	€ 17.253	€ 0
	Bijdrage Zuidplas aan verbonden partij	€ 0	€ 0	€ 0

2. GR IJsselgemeenten																													
Vestigingsplaats	Capelle aan den IJssel																												
Juridische rechtsvorm	Gemeenschappelijke regeling (bedrijfsvoeringsorganisatie)																												
Doel	Gelet op de invoering van de Participatiewet op 1 januari 2015, samenwerken op het gebied van sociale zaken om gezamenlijke synergievoordelen te bereiken in kwaliteit, continuïteit, flexibiliteit en efficiency.																												
Participerende partijen	Gemeenten Capelle aan den IJssel, Krimpen aan den IJssel en Zuidplas																												
Reden gemeente aangaan verbinding	Samenwerking op het gebied van sociale zaken om gezamenlijke synergievoordelen te bereiken in kwaliteit, continuïteit, flexibiliteit en efficiency, gelet op de invoering van de Participatiewet per 1 januari 2015.																												
Bestuurlijk belang	De gemeente Zuidplas wordt door twee collegeleden vertegenwoordigd in het Bestuur.																												
Prestaties – effecten	<ul style="list-style-type: none"> - Efficiënter functioneren op vereist kwalitatief niveau; - Kostenbeheersing. <p><i>Gemeentelijke beleidsdoelen</i></p> <ul style="list-style-type: none"> - Minder uitkeringsgerechtigden door sturing op een lagere instroom en het bevorderen van uitstroom; - De arbeidsdeelname van inwoners extra stimuleren door een focus op inwoners met een afstand tot de arbeidsmarkt; - Participatie van inwoners stimuleren door inzet van o.a. Frequent, Intensief, Persoonlijk aanpak (FIP) - Door middel van kwartaalrapportages rapporteert de GR IJsselgemeenten over de voortgang en de resultaten. 																												
Voortgang	Na een korte opleving van het uitkeringenbestand in 2020 als gevolg van Corona zien we sinds 2021 weer een afname van het uitkeringenbestand. Deze heeft zich in 2022 doorgezet en stabiliseert in 2023: van 497 eind 2020 naar 477 medio 2023.																												
Risico's en kansen	Ook in 2023 heeft IJsselgemeenten weer extra taken uitgevoerd voor de gemeente Zuidplas rondom de energietoeslag en leefgeld voor Oekraïense ontheemden. Dit biedt kansen omdat de gemeenten hierdoor steeds beter zicht krijgt op een kwetsbare doelgroep (inwoners met een inkomen op maximaal 120% van het sociaal minimum). Anderzijds is het risico dat de kerntaken van IJsselgemeenten door extra taken soms onder druk komen te staan.																												
Ontwikkelingen en beleidsvoornemens	GR IJsselgemeenten is een uitvoeringsorganisatie die als opdrachtnemer binnen de gestelde budgettaire en beleidsmatige kaders haar activiteiten en taken uitvoert. D.m.v. een jaarplan geeft de GR invulling aan het maatschappelijk beleid van de gemeenten voor de bestaande en nieuwe doelgroep van de Participatiewet voor het komende jaar. Belangrijke punten zijn: <ul style="list-style-type: none"> - het vergroten van de uitstroom en het beperken van de instroom in de bijstand; - begeleiden van nieuwe doelgroepen; - uitgaven van uitkeringen in het kader van de Participatiewet binnen de beschikbare rijksmiddelen houden. 																												
Financieel belang	<table border="1"> <thead> <tr> <th colspan="4">IJsselgemeenten</th> </tr> <tr> <th></th> <th>Rekening 2022</th> <th>Begroting 2023</th> <th>Begroting 2024</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>Balansbedragen per 31-12</td> <td></td> <td></td> <td></td> </tr> <tr> <td>Eigen vermogen verbonden partij</td> <td>€ 1.648</td> <td>€ 1.647</td> <td>€ 1.647</td> </tr> <tr> <td>Vreemd vermogen verbonden partij</td> <td>€ 7.257</td> <td>€ 7.208</td> <td>€ 6.813</td> </tr> <tr> <td>Resultaat verbonden partij</td> <td>€ 0</td> <td>€ 1</td> <td>€ 0</td> </tr> <tr> <td>Bijdrage Zuidplas aan verbonden partij</td> <td>€ 2.015</td> <td>€ 2.045</td> <td>€ 2.222</td> </tr> </tbody> </table>	IJsselgemeenten					Rekening 2022	Begroting 2023	Begroting 2024	Balansbedragen per 31-12				Eigen vermogen verbonden partij	€ 1.648	€ 1.647	€ 1.647	Vreemd vermogen verbonden partij	€ 7.257	€ 7.208	€ 6.813	Resultaat verbonden partij	€ 0	€ 1	€ 0	Bijdrage Zuidplas aan verbonden partij	€ 2.015	€ 2.045	€ 2.222
IJsselgemeenten																													
	Rekening 2022	Begroting 2023	Begroting 2024																										
Balansbedragen per 31-12																													
Eigen vermogen verbonden partij	€ 1.648	€ 1.647	€ 1.647																										
Vreemd vermogen verbonden partij	€ 7.257	€ 7.208	€ 6.813																										
Resultaat verbonden partij	€ 0	€ 1	€ 0																										
Bijdrage Zuidplas aan verbonden partij	€ 2.015	€ 2.045	€ 2.222																										

3. Omgevingsdienst Midden-Holland (ODMH)																												
Vestigingsplaats	Gouda																											
Juridische rechtsvorm	Gemeenschappelijke regeling																											
Doel	De Omgevingsdienst Midden-Holland (ODMH) draagt bij aan een veilige, duurzame en gezonde leefomgeving door: 1) Uitvoering van taken op het gebied van milieu in het algemeen en de Wet milieubeheer en aanverwante wetten in het bijzonder, waaronder de taken op het gebied van milieuvergunningverlening, -handhaving en -toezicht (Omgevingswet). Ook voorziet de ODMH de gemeente Zuidplas van specialistisch milieudadvies (geluid, bodem, lucht etc.). 2) Uitvoering van de vergunningverlening, toezicht en handhaving op het gebied van bouwen/ruimtelijke ordening grond van de Omgevingswet en de Wet Kwaliteitsborging Bouw.																											
Participerende partijen	De gemeenten, Alphen aan den Rijn, Bodegraven-Reeuwijk, Gouda, Krimpenerwaard, Waddinxveen, Zuidplas en de Provincie Zuid-Holland.																											
Reden gemeente aangaan verbinding	Het efficiënt uitvoeren van de milieu- en bouw- en woningtoezichttaken in samenwerking met de overige deelnemers.																											
Bestuurlijk belang	De gemeente Zuidplas wordt door twee collegeleden vertegenwoordigd in het algemeen bestuur.																											
Prestaties – effecten	In 2024 wordt gewerkt met een jaarprogramma Bouw- en Woningtoezicht en een jaarprogramma Milieu. Hierin is binnen het financiële kader en de beleidsinhoudelijke uitgangspunten aangegeven hoe de ODMH doelmatig en effectief de overgedragen taken uitvoert.																											
Voortgang	De ODMH rapporteert elke twee maanden aan het college wat de voortgang is van haar taak, zowel in uren als financieel. Waar nodig en mogelijk wordt bijgestuurd.																											
Risico's en kansen	<ul style="list-style-type: none"> - Aansprakelijkheid bij foutieve beschikkingen; - Marktwerking in kwaliteitsborging bouwen. 																											
Ontwikkelingen en beleidsvoornemens	De ODMH is voorbereid op de inwerkingtreding van de Omgevingswet en de Wet Kwaliteitsborging voor het bouwen. Deze eerste treedt op 1 januari 2024 in werking, de inwerkingtreding van de Wet Kwaliteitsborging Bouw is nog onzeker.																											
Financieel belang * 1.000	<table border="1" style="width: 100%; border-collapse: collapse;"> <thead> <tr> <th style="background-color: #4F81BD; color: white;">ODMH</th> <th style="background-color: #4F81BD; color: white;">Rekening 2022</th> <th style="background-color: #4F81BD; color: white;">Begroting 2023</th> <th style="background-color: #4F81BD; color: white;">Begroting 2024</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>Balansbedragen per 31-12</td> <td></td> <td></td> <td></td> </tr> <tr> <td>Eigen vermogen verbonden partij</td> <td style="text-align: right;">€ 2.281</td> <td style="text-align: right;">€ 2.280</td> <td style="text-align: right;">€ 2.236</td> </tr> <tr> <td>Vreemd vermogen verbonden partij</td> <td style="text-align: right;">€ 9.875</td> <td style="text-align: right;">€ 10.225</td> <td style="text-align: right;">€ 10.061</td> </tr> <tr> <td>Resultaat verbonden partij</td> <td style="text-align: right;">€ 87</td> <td style="text-align: right;">€ 0</td> <td style="text-align: right;">€ 0</td> </tr> <tr> <td>Bijdrage Zuidplas aan verbonden partij</td> <td style="text-align: right;">€ 3.530</td> <td style="text-align: right;">€ 3.618</td> <td style="text-align: right;">€ 4.013</td> </tr> </tbody> </table>				ODMH	Rekening 2022	Begroting 2023	Begroting 2024	Balansbedragen per 31-12				Eigen vermogen verbonden partij	€ 2.281	€ 2.280	€ 2.236	Vreemd vermogen verbonden partij	€ 9.875	€ 10.225	€ 10.061	Resultaat verbonden partij	€ 87	€ 0	€ 0	Bijdrage Zuidplas aan verbonden partij	€ 3.530	€ 3.618	€ 4.013
ODMH	Rekening 2022	Begroting 2023	Begroting 2024																									
Balansbedragen per 31-12																												
Eigen vermogen verbonden partij	€ 2.281	€ 2.280	€ 2.236																									
Vreemd vermogen verbonden partij	€ 9.875	€ 10.225	€ 10.061																									
Resultaat verbonden partij	€ 87	€ 0	€ 0																									
Bijdrage Zuidplas aan verbonden partij	€ 3.530	€ 3.618	€ 4.013																									

4. Promen	
Vestigingsplaats	Gouda
Juridische rechtsvorm	Gemeenschappelijke regeling
Doel	De Wet Sociale Werkvoorziening (WSW) heeft als doel om het mogelijk te maken dat mensen met een arbeidsbeperking die (begeleid) willen werken, dat kunnen doen in een zo normaal mogelijke arbeidsomgeving. Mensen die ook met behulp van het WSW-budget via detachering of begeleid werken geen werkplek vinden, kunnen op een meer beschutte werkplek binnen het sociaal werkvoorzieningsbedrijf (SW-bedrijf) aan de slag. Promen is één van de 90 SW-bedrijven in Nederland die gemeenten samen hebben opgericht.
Participerende partijen	Gemeenten Alphen aan den Rijn (Boskoop), Capelle aan den IJssel, Gouda, Krimpen aan den IJssel, Krimpenerwaard, Waddinxveen, en Zuidplas
Reden gemeente aangaan verbinding	Promen is opgericht om voor een aantal gemeenten gezamenlijk de Participatiewet uit te voeren.
Bestuurlijk belang	De gemeente is vertegenwoordigd in het algemeen bestuur.
Prestaties – effecten	- Het blijven zorgdragen voor de ontwikkeling en werkgelegenheid van de medewerkers met een SW-dienstverband; - Het streven naar een zo hoog mogelijk operationeel resultaat, teneinde de SW zoveel als mogelijk uit te voeren binnen de middelen die daarvoor in het participatiebudget zijn opgenomen.
Voortgang	Momenteel biedt Promen een werkplek aan 61,4 SE (Sociale eenheden) uit Zuidplas. In 2022 heeft Promen een klein positief operationeel resultaat behaald van € 32.000. Door een recente uitspraak van de BBV-commissie dient Promen vanaf 2022 een voorziening verlofsparen aan te leggen (omvang € 493.000). Dit resulteert in een negatief resultaat van € 461.000 in 2022. Voor Zuidplas vallen de kosten iets lager uit dan begroot (€ 23.000). Het verzuim van het personeel ligt op eenzelfde niveau of zelfs lager dan de becnhmark. Naast het begeleiden en ontwikkelen van mensen levert Promen ook een bijdrage aan het terugdringen van laaggeletterdheid en duurzaamheid.
Risico's en kansen	Met de Participatiewet heeft het Rijk een transformatie beoogd waarbij mensen met een arbeidsbeperking meer dan voorheen werk vinden in een reguliere arbeidsomgeving in plaats van in een apart met dat doel georganiseerd SW-bedrijf. De begeleidingsbudgetten onder de Participatiewet zijn echter beperkt. Meer beschut werk en garantiebanen heeft als gevolg een kleiner participatiebudget voor overige doelgroepen binnen de Participatiewet.
Ontwikkelingen en beleidsvoornemens	In 2017 zijn kaders ontwikkeld, gericht op een vraaggerichte dienstverlening. Promen blijft hiermee als stabiele basis beschikbaar voor de SW-medewerkers en ontwikkelt zich als belangrijk instrument voor de Participatiewet passend binnen de individuele beleidsvrijheid van gemeenten. De samenwerkingsrelatie met IJsselgemeenten is de afgelopen jaren versterkt. Het is zaak de samenwerkingsrelatie verder uit te bouwen, gericht op het aan het werk helpen en houden van mensen met een afstand tot de arbeidsmarkt.

Financieel belang

Promen			
	Rekening	Begroting	Begroting
Balansbedragen per 31-12	2022	2023	2024
Eigen vermogen verbonden partij	€ 3.269	€ 3.442	€ 3.491
Vreemd vermogen verbonden partij	€ 8.049	€ 6.458	€ 6.209
Resultaat verbonden partij	-€ 461	€ 0	€ 0
Bijdrage Zuidplas aan verbonden partij	€ 1.860	€ 1.827	€ 1.897

5. Hecht (voorheen Regionale Dienst Openbare Gezondheidszorg Hollands Midden, RDOG)																												
Vestigingsplaats	Leiden																											
Juridische rechtsvorm	Gemeenschappelijke regeling																											
Doel	Hecht is een deskundige partner in de zorg- en veiligheidsketen met een duidelijk doel: alles wat zij doen draagt bij aan een beter leven van de inwoners van de regio Hollands Midden. Hiermee wordt bedoeld: meer gezondheid, meer veiligheid en meer kansen. In Hecht zijn de gemeentelijke taken op het gebied van openbare gezondheid en veiligheid samengebracht. Deze taken worden uitgevoerd voor de 18 gemeenten van de regio Hollands Midden.																											
Participerende partijen	Gemeenten Alphen aan den Rijn, Bodegraven-Reeuwijk, Gouda, Hillegom, Kaag en Braassem, Katwijk, Krimpenerwaard, Leiden, Leiderdorp, Lisse, Nieuwkoop, Noordwijk, Oegstgeest, Teylingen, Voorschoten, Waddinxveen, Zoeterwoude en Zuidplas																											
Reden gemeente aangaan verbinding	Wettelijke verplichting: Instelling en instandhouding van een gemeentelijke gezondheidsdienst is verplicht op basis van artikel 14 Wet Publieke gezondheid (Wpg). De GGD moet samenvallen met de veiligheidsregio('s) waartoe de deelnemende gemeenten behoren.																											
Bestuurlijk belang	Bestuurlijk belang: De gemeente Zuidplas is voorzitter van het algemeen bestuur en dagelijks bestuur. Daarnaast is een collegelid deelnemer in de bestuursadviescommissie Publieke Gezondheid (BAC PG).																											
Prestaties – effecten	Invulling geven aan de wettelijke taken en de taken die door gemeente(n) zijn opgedragen aan de GR. Verantwoording en sturing vindt plaats door middel van de AB en DB vergaderstukken (jaarstukken en maraps).																											
Risico's en kansen	De 4 ontwikkelingen zoals hieronder genoemd hebben mogelijk invloed op de begroting van 2024. Gezien de onzekerheid van een aantal van deze ontwikkelingen verwacht Hecht in 2023-2024 een of meerdere begrotingswijzigingen te zullen indienen.																											
Ontwikkelingen en beleidsvoornemens	Gemeente Zuidplas heeft de afgelopen jaren, samen met de regiogemeenten gestuurd op verbetering van de documenten die Hecht overlegt met gemeenten. Zo is meer gestuurd op het inzichtelijk maken van baten, cijfermatige onderbouwing als de maatschappelijke baten van programma's. Hecht heeft aandacht hiervoor en heeft in 2023 verbeteringen laten zien. Dit blijft echter een aandachtspunt. Voor Hecht zijn in het jaar 2024 vier ontwikkelingen belangrijk: <ul style="list-style-type: none"> - Stijging BPI/BPK door toename aantal (Oekraïense) inwoners; - Nieuwe cao; - Programma Gelijke Kansen op Gezondheid; - Middelen Zorg- en Veiligheidshuizen). 																											
Financieel belang																												
Het Algemeen Bestuur heeft op 8 december 2021 besloten om te streven naar een weerstandsvermogen ter grootte van gemiddeld € 3 mln. (spilkoers). Eventuele verrekening met de BPI (bijdrage gemeenten) vindt plaats na vaststelling van de jaarstukken.																												
		<table border="1"> <thead> <tr> <th>Hecht</th> <th>Rekening</th> <th>Begroting</th> <th>Begroting</th> </tr> <tr> <th>Balansbedragen per 31-12</th> <th>2022</th> <th>2023</th> <th>2024</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>Eigen vermogen verbonden partij</td> <td>€ 6.270</td> <td>€ 4.044</td> <td>€ 3.994</td> </tr> <tr> <td>Vreemd vermogen verbonden partij</td> <td>€ 33.932</td> <td>€ 46.514</td> <td>€ 46.948</td> </tr> <tr> <td>Resultaat verbonden partij</td> <td>-€ 732</td> <td>€ 0</td> <td>€ 0</td> </tr> <tr> <td>Bijdrage Zuidplas aan verbonden partij</td> <td>€ 2.979</td> <td>€ 3.130</td> <td>€ 3.419</td> </tr> </tbody> </table>			Hecht	Rekening	Begroting	Begroting	Balansbedragen per 31-12	2022	2023	2024	Eigen vermogen verbonden partij	€ 6.270	€ 4.044	€ 3.994	Vreemd vermogen verbonden partij	€ 33.932	€ 46.514	€ 46.948	Resultaat verbonden partij	-€ 732	€ 0	€ 0	Bijdrage Zuidplas aan verbonden partij	€ 2.979	€ 3.130	€ 3.419
Hecht	Rekening	Begroting	Begroting																									
Balansbedragen per 31-12	2022	2023	2024																									
Eigen vermogen verbonden partij	€ 6.270	€ 4.044	€ 3.994																									
Vreemd vermogen verbonden partij	€ 33.932	€ 46.514	€ 46.948																									
Resultaat verbonden partij	-€ 732	€ 0	€ 0																									
Bijdrage Zuidplas aan verbonden partij	€ 2.979	€ 3.130	€ 3.419																									

6. Recreatieschap Hitland		
Vestigingsplaats	Nieuwerkerk aan den IJssel	
Juridische rechtsvorm	Gemeenschappelijke regeling	
Doel	Belangenbehartiging rond de ontsluiting, de ontwikkeling, de aanleg en het beheer in het kader van de openlucht recreatie en het toerisme en waar mogelijk van natuur en landschap in het gebied.	
Participerende partijen	Gemeenten Capelle aan den IJssel en Zuidplas	
Reden gemeente aangaan verbinding	Het aanbieden van voldoende buiten stedelijk groen voor de eigen inwoners en het behoud en de ontwikkeling van natuur en landschap.	
Bestuurlijk belang	Per deelnemende partij zijn vier leden in het algemeen bestuur benoemd. Per partij zijn vanuit het algemeen bestuur twee leden in het dagelijks bestuur benoemd.	
Prestaties – effecten	Recreatieschap Hitland beheert en ontwikkelt recreatiegebied Hitland, inclusief de daarbinnen gelegen golfbaan. Verantwoording vindt plaats middels de BBV-cyclus van de gemeenschappelijke regeling.	
Voortgang	De taken worden binnen de gestelde (financiële) kaders gerealiseerd.	
Risico's en kansen	De golfbaan is een publieke exploitatie. Negatieve resultaten - tot nu toe niet aan de orde - komen voor rekening van de publieke middelen.	
Ontwikkelingen en beleidsvoornemens	De toekomstvisie is in concept gereed. Besloten is dat de raden in de gelegenheid worden gesteld om zienswijzen in te dienen. Daarna volgt vaststelling door het AB.	

Financieel belang	Recreatieschap Hitland			
	Balansbedragen per 31-12	Rekening 2022	Begroting 2023	Begroting 2024
Eigen vermogen verbonden partij		€ 1.035	€ 1.100	€ 1.110
Vreemd vermogen verbonden partij		€ 5.826	€ 5.650	€ 5.650
Resultaat verbonden partij		€ 57	€ 0	€ 0
Bijdrage Zuidplas aan verbonden partij		€ 253	€ 161	€ 189

7. Het Recreatieschap Rottemeren																													
Vestigingsplaats	Schiedam																												
Juridische rechtsvorm	Gemeenschappelijke regeling																												
Doel	Het binnen haar gebied behartigen van bovengemeentelijke belangen van de openluchtrecreatie, de natuurbescherming en het natuur- en landschapsschoon.																												
Participerende partijen	De gemeenten Lansingerland, Rotterdam en Zuidplas																												
Reden gemeente aangaan verbinding	Het aanbieden van voldoende buitenstedelijk groen voor de eigen inwoners en het behoud en de ontwikkeling van natuur en landschap.																												
Bestuurlijk belang	Per deelnemende partij zijn drie leden in het algemeen bestuur benoemd. Per partij is van uit het algemeen bestuur een lid in het dagelijks bestuur benoemd.																												
Prestaties – effecten	Recreatieschap Rottemeren beheert samen met Staatsbosbeheer als uitvoerende partij het recreatiegebied de Rottemeren. In Zuidplas zijn dit de deelgebieden Rottewig, Eendragtspolder, Nessebos en Zevenhuizerplas. Waar mogelijk zet het recreatieschap in op uitbreiding van de recreatiemogelijkheden rond de Rottemeren. Verantwoording vindt plaats middels de BBV-cyclus van de gemeenschappelijke regeling.																												
Voortgang	De taken worden binnen de gestelde (financiële) kaders gerealiseerd.																												
Risico's en kansen	Zie ontwikkelingen.																												
Ontwikkelingen en beleidsvoornemens	In 2022 is de eerste tranche van de uitvoeringsagenda van het ontwikkelplan vastgesteld. Daarvoor zullen nog financieringsscenario's worden voorgesteld. Het afgelopen jaar is gewerkt aan lopende ontwikkelingen in het gebied. Bijvoorbeeld aan de kwaliteitsimpuls Lage Bergse Bos en de nieuwe bewegwijzering.																												
Financieel belang	<table border="1"> <thead> <tr> <th colspan="4">Recreatieschap Rottemeren</th> </tr> <tr> <th></th> <th>Rekening</th> <th>Begroting</th> <th>Begroting</th> </tr> <tr> <th>Balansbedragen per 31-12</th> <th>2022</th> <th>2023</th> <th>2024</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>Eigen vermogen verbonden partij</td> <td>€ 12.735</td> <td>€ 11.707</td> <td>€ 10.952</td> </tr> <tr> <td>Vreemd vermogen verbonden partij</td> <td>€ 9.244</td> <td>€ 7.395</td> <td>€ 5.675</td> </tr> <tr> <td>Resultaat verbonden partij</td> <td>€ 236</td> <td>€ 0</td> <td>€ 0</td> </tr> <tr> <td>Bijdrage Zuidplas aan verbonden partij</td> <td>€ 170</td> <td>€ 161</td> <td>€ 189</td> </tr> </tbody> </table>	Recreatieschap Rottemeren					Rekening	Begroting	Begroting	Balansbedragen per 31-12	2022	2023	2024	Eigen vermogen verbonden partij	€ 12.735	€ 11.707	€ 10.952	Vreemd vermogen verbonden partij	€ 9.244	€ 7.395	€ 5.675	Resultaat verbonden partij	€ 236	€ 0	€ 0	Bijdrage Zuidplas aan verbonden partij	€ 170	€ 161	€ 189
Recreatieschap Rottemeren																													
	Rekening	Begroting	Begroting																										
Balansbedragen per 31-12	2022	2023	2024																										
Eigen vermogen verbonden partij	€ 12.735	€ 11.707	€ 10.952																										
Vreemd vermogen verbonden partij	€ 9.244	€ 7.395	€ 5.675																										
Resultaat verbonden partij	€ 236	€ 0	€ 0																										
Bijdrage Zuidplas aan verbonden partij	€ 170	€ 161	€ 189																										

8. Regio Midden-Holland		Regio Midden-Holland
Vestigingsplaats	Gouda	
Juridische rechtsvorm	Gemeenschappelijke regeling	
Doel	Bevordering van regionale samenwerking in vier programma's en te zorgen voor gezamenlijk beleidsvorming en behartiging van bestuurlijke belangen.	
Participerende partijen	Bodegraven-Reeuwijk, Gouda, Krimpenerwaard, Waddinxveen en Zuidplas	
Reden gemeente aangaan verbinding	Een kleine slagvaardige organisatie waarin regionaal samengewerkt wordt en waar kansen gezien worden. Deze samenwerking krijgt vorm in afstemming, beleidsvorming of belangenbehartiging.	
Bestuurlijk belang	De gemeente Zuidplas wordt door twee collegeleden vertegenwoordigd in het algemeen bestuur en door één collegelid in het dagelijks bestuur.	
Prestaties – effecten	Op basis van een visie zijn vier jaarplannen in ontwikkeling waarbinnen aan de hand van speerpunten nadere projecten worden geformuleerd en aangepakt.	
Voortgang	<p>In de regio Midden-Holland werken de gemeente Bodegraven-Reeuwijk, Gouda, Krimpenerwaard, Waddinxveen en Zuidplas samen om de belangen van de regio te behartigen. Dit gebeurt in de vorm van een netwerksamenwerking en rond vijf inhoudelijke tafels. Na vaststelling van de strategische agenda 'De kracht van Midden-Holland: de regio van verbinding' in 2020, heeft de regio Midden-Holland in 2021 ingezet op strategische herpositionering. Daarvoor zijn de voor de regio gezamenlijke lobbypunten benoemd. Hierbij zijn naast de bestuurlijke tafels ook raadsleden, statenleden en vertegenwoordigers van de waterschappen betrokken.</p> <p>"Midden-Holland is uniek door de centrale ligging: de regio midden in de Randstad. Midden-Holland is stad en platteland, natuur en cultuurhistorie, Randstad en ruimte, vakmanschap en high-tech, handel en industrie. Midden-Holland biedt ruimte. Aan wonen, ondernemen en genieten. Voor iedereen. En zien we uitdagingen of kansen? Dan zetten we samen onze schouders eronder en maken we het mogelijk. Dat doen we al eeuwenlang en dit blijven we doen."</p> <p>Dat is de kernboodschap van het met de regiogemeenten opgestelde positioneringsdocument Regio Midden-Holland. Dit document wordt ingezet bij lobbyactiviteiten, om zo bij te dragen aan de realisatie van de belangrijkste opgaven van de regio. Deze opgaven zijn verdeeld over 3 kernthema's: groeigebied, bereikbaarheid en economische vitaliteit.</p> <p>In 2022 is onder andere verder gewerkt aan:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Het uitvoeren van een pilot uit voor een regionaal energieloket om bedrijven te ondersteunen in hun verduurzamingsopgave en de wettelijke verplichtingen - Het in samenwerking met provincie, BZK, woningcorporaties en andere betrokken partijen opstellen van de regionale realisatieagenda om lange termijnafspraken te maken in het kader van de Nationale Bouw- en Woonagenda. - Het actualiseren van het regionale woningbouwprogramma volgens de nieuwe provinciale governance. - Het delen van kennis over ruimtelijke adaptatie en een subsidieverzoek bij het ministerie van I&W ingediend in het kader van de impulsregeling ruimtelijke adaptatie. - Het voorzien van de Agenda Verstedelijking en Mobiliteit van een investeringsadvies om de ambities in verbinding te brengen met nationaal beleid en fondsen. 	

	<ul style="list-style-type: none"> - Het integrale investeringsadvies is ambtelijk en bestuurlijk besproken met de overige regionale programma's ter voorbereiding op de vorming van een regiodeal. - Het voeren van lobby bij rijk en provincie ten behoeve van het Regionaal verkeer en vervoersplan projecten zoals Bodegravenboog en Algeracorridor - Het starten van een vervolg- / haalbaarheidsonderzoek HOV Zuidplaspolder. - Het starten van diverse projecten ter uitvoering van de MKB-deal. - Het opstellen regionale kwalitatieve bedrijventerreinenstrategie Midden-Holland. - Het monitoren en actualiseren van het kwantitatieve deel regionale kantorenstrategie Midden-Holland 2019 – 2024 - Het uitvoeren van het projectplan 'Cultuureducatie Verrijkt je kijk!' voor deelname aan subsidieprogramma Cultuureducatie met Kwaliteit 2021-2024. 																												
Risico's en kansen	De projecten binnen de Regio zijn niet altijd van meerwaarde voor iedere gemeente. Een operationeel risico is dat de Regio Midden Holland een netwerkorganisatie is. Voor nader te bepalen projecten binnen de programma's zal bestuurlijk akkoord, dekking en personele inzet geregeld moeten worden.																												
Ontwikkelingen en beleidsvoornemens	De strategische agenda van de Regio MH vormt de basis voor de regionale samenwerking en is gericht op de strategische regionale samenwerking rondom de vijf tafels Economie, Onderwijs en Arbeidsmarkt, Verkeer en Vervoer, Ruimte en Wonen, Duurzaamheid en Sociaal Domein en is het uitgangspunt waarmee de regio op de kaart wordt gezet. Recent is het onderzoek van Berenschot en de Rijksuniversiteit Groningen naar het Bestuurlijk Regionaal Ecosysteem (BRE) van Regio Midden-Holland verschenen. Dit vergelijkende onderzoek richt zich op factoren die bijdragen aan het realiseren van publieke waarde in de regio. Het advies dat voortvloeit uit het rapport is om enerzijds te investeren in het richten van de samenwerking en anderzijds om ook te investeren in het inrichten van de samenwerking. In het jaar 2023 worden hier binnen de bestaande begroting de eerste stappen voor gemaakt, voor het begrotingsjaar 2024 en verder volgen op een ander moment voorstellen voor het verder richten en inrichten van de regionale samenwerking.																												
Financieel belang	<table border="1" data-bbox="593 938 1646 1173"> <thead> <tr> <th colspan="4" style="background-color: #4F81BD; color: white;">Regio Midden Holland</th> </tr> <tr> <th style="background-color: #4F81BD; color: white;"></th> <th style="background-color: #4F81BD; color: white;">Rekening 2022</th> <th style="background-color: #4F81BD; color: white;">Begroting 2023</th> <th style="background-color: #4F81BD; color: white;">Begroting 2024</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td style="background-color: #4F81BD; color: white;">Balansbedragen per 31-12</td> <td></td> <td></td> <td></td> </tr> <tr> <td>Eigen vermogen verbonden partij</td> <td>€ 540</td> <td>€ 301</td> <td>€ 301</td> </tr> <tr> <td>Vreemd vermogen verbonden partij</td> <td>€ 586</td> <td>€ 645</td> <td>€ 645</td> </tr> <tr> <td>Resultaat verbonden partij</td> <td>€ 78</td> <td>€ 0</td> <td>€ 0</td> </tr> <tr> <td>Bijdrage Zuidplas aan verbonden partij</td> <td>€ 77</td> <td>€ 77</td> <td>€ 89</td> </tr> </tbody> </table>	Regio Midden Holland					Rekening 2022	Begroting 2023	Begroting 2024	Balansbedragen per 31-12				Eigen vermogen verbonden partij	€ 540	€ 301	€ 301	Vreemd vermogen verbonden partij	€ 586	€ 645	€ 645	Resultaat verbonden partij	€ 78	€ 0	€ 0	Bijdrage Zuidplas aan verbonden partij	€ 77	€ 77	€ 89
Regio Midden Holland																													
	Rekening 2022	Begroting 2023	Begroting 2024																										
Balansbedragen per 31-12																													
Eigen vermogen verbonden partij	€ 540	€ 301	€ 301																										
Vreemd vermogen verbonden partij	€ 586	€ 645	€ 645																										
Resultaat verbonden partij	€ 78	€ 0	€ 0																										
Bijdrage Zuidplas aan verbonden partij	€ 77	€ 77	€ 89																										

9. Streekarchief Midden-Holland																													
Vestigingsplaats	Gouda																												
Juridische rechtsvorm	Gemeenschappelijke regeling																												
Doel	Het Streekarchief zorgt ervoor dat de geschiedenis van de regio 'klopt' door professioneel het wettelijk beheer van overheidsinformatie te voeren en de samenleving te verrijken met zaken van culturele en historische waarde. Door gebundelde specialistische kennis wordt er doelmatig en doeltreffend in de informatieketen geopereerd. Als partner in de informatieketen wordt een bijdrage aan digitale duurzaamheid geleverd.																												
Participerende partijen	De gemeenten Gouda, Krimpen aan den IJssel, Krimpenerwaard, Waddinxveen, Zuidplas en de Regio Midden-Holland																												
Reden gemeente aangaan verbinding	De aangegane verbinding betreft een wettelijke verplichting op grond van de Archiefwet 1995.																												
Bestuurlijk belang	De gemeente Zuidplas wordt door twee collegeleden vertegenwoordigd in het algemeen bestuur, waarvan 1 lid tevens is vertegenwoordigd in het dagelijks bestuur.																												
Prestaties – effecten	Het Streekarchief bewaart de overgedragen archieven van de deelnemers. Zij draagt conform de Archiefwet zorg voor een goede, geordende en toegankelijke staat van de archieven. Daarnaast houdt zij toezicht op het beheer van de nog niet overgedragen archieven bij de deelnemers. Er wordt gewerkt met het vastleggen van prestatieafspraken, een klanttevredenheidsmeting en klachtenregistratie.																												
Voortgang	De taken worden binnen de gestelde (financiële) kaders gerealiseerd.																												
Risico's en kansen	Het Streekarchief beschikt over een archiefbewaarplaats die voldoet aan de in de Archiefregeling en het Archiefbesluit genoemde eisen.																												
Ontwikkelingen en beleidsvoornemens	Het streekarchief Midden-Holland is voornemens een eigen e-depot op te zetten voor de opslag en beheer van overheids- en particuliere archieven. Hiermee kunnen de gemeenten uitvoering geven aan onder andere de nieuwe Archiefwet en de Wet Open Overheid. De aanbesteding van het e-depot is op 12 januari 2023 gepubliceerd op TenderNed.																												
<p>Financieel belang</p> <p>In de zomernota van 2022 is, conform de begroting 2023 van SAMH, een structurele verhoging van €13.000 in 2023 en €6.000 vanaf 2024 opgenomen. Daarnaast is vanaf 2023 een jaarlijkse bijdrage van €45.000 opgenomen voor het e-depot.</p> <table border="1"> <thead> <tr> <th colspan="4">Streekarchief Midden Holland</th> </tr> <tr> <th></th> <th>Rekening</th> <th>Begroting</th> <th>Begroting</th> </tr> <tr> <th>Balansbedragen per 31-12</th> <th>2022</th> <th>2023</th> <th>2024</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>Eigen vermogen verbonden partij</td> <td>€ 295</td> <td>€ 283</td> <td>€ 285</td> </tr> <tr> <td>Vreemd vermogen verbonden partij</td> <td>€ 275</td> <td>€ 180</td> <td>€ 182</td> </tr> <tr> <td>Resultaat verbonden partij</td> <td>€ 15</td> <td>€ 7</td> <td>€ 3</td> </tr> <tr> <td>Bijdrage Zuidplas aan verbonden partij</td> <td>€ 239</td> <td>€ 272</td> <td>€ 307</td> </tr> </tbody> </table>		Streekarchief Midden Holland					Rekening	Begroting	Begroting	Balansbedragen per 31-12	2022	2023	2024	Eigen vermogen verbonden partij	€ 295	€ 283	€ 285	Vreemd vermogen verbonden partij	€ 275	€ 180	€ 182	Resultaat verbonden partij	€ 15	€ 7	€ 3	Bijdrage Zuidplas aan verbonden partij	€ 239	€ 272	€ 307
Streekarchief Midden Holland																													
	Rekening	Begroting	Begroting																										
Balansbedragen per 31-12	2022	2023	2024																										
Eigen vermogen verbonden partij	€ 295	€ 283	€ 285																										
Vreemd vermogen verbonden partij	€ 275	€ 180	€ 182																										
Resultaat verbonden partij	€ 15	€ 7	€ 3																										
Bijdrage Zuidplas aan verbonden partij	€ 239	€ 272	€ 307																										

10. De Veiligheidsregio Hollands Midden (VRHM)		 Veiligheidsregio HOLLANDS MIDDEN <i>Samen sterk voor meer veiligheid!</i>
Vestigingsplaats	Leiden	
Juridische rechtsvorm	Gemeenschappelijke regeling	
Doel	<p>De Veiligheidsregio Hollands Midden (VRHM) is een samenwerkingsverband van gemeenten in de regio Hollands Midden op basis van de Wet gemeenschappelijke regelingen 1992 (gewijzigd 2014). Op 1 januari 2006 is de gemeenschappelijke regeling VRHM in werking getreden. Het openbaar lichaam bezit rechtspersoonlijkheid en is gevestigd in Leiden.</p> <p><i>De veiligheidsregio heeft de volgende taken:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • Het voorbereiden op de rampenbestrijding en crisisbeheersing; • Het in stand houden van een regionale Gemeenschappelijke Meldkamer; • Het ondersteunen van gemeenten op aspecten van integrale veiligheid. <p><i>De VRHM behartigt de gemeenschappelijke belangen van de deelnemende gemeenten op de terreinen:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • Brandweezorg; • Instellen en in stand houden van een Geneeskundige Hulpverleningsorganisatie in de Regio (GHOR); • Samenwerking bij de gemeentelijke crisisbeheersing en rampenbestrijding; • Multidisciplinaire rampenbestrijding en crisisbeheersing; • Inrichten en in stand houden van de gemeenschappelijke meldkamer. 	
Participerende partijen	De gemeenten, Alphen a/d Rijn, Bodegraven-Reeuwijk, Gouda, Hillegom, Kaag en Braassem, Katwijk, Krimpenerwaard, Leiden, Leiderdorp, Lisse, Nieuwkoop, Noordwijk, Noordwijkerhout, Oegstgeest, Teylingen, Voorschoten, Waddinxveen, Zoeterwoude en Zuidplas	
Reden gemeente aangaan verbinding	Wettelijke plicht conform Wet Veiligheidsregio's	
Bestuurlijk belang	<p>Het bestuur bestaat uit het algemeen bestuur en het dagelijks bestuur. Het bestuur van de Veiligheidsregio bestaat uit de burgemeesters van de deelnemende gemeenten. Ze hebben elk verschillende verantwoordelijkheden en bevoegdheden. Het bestuur wordt bij de uitvoering van haar taken ondersteund door de Veiligheidsdirectie, het Hoofdenoverleg, het Veiligheidsbureau en verschillende werkgroepen.</p> <p>Het algemeen bestuur stelt de hoofdlijnen voor het te voeren beleid van de Veiligheidsregio Hollands Midden vast en de financiële kaders. Het dagelijks bestuur is verantwoordelijk voor de uitvoering en verdere uitwerking van strategische beslissingen die worden genomen door het algemeen bestuur.</p>	
Prestaties – effecten	<p>Ter behartiging van de gemeenschappelijke belangen is de VRHM belast met de uitvoering van de volgende taken en bevoegdheden:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Inventariseren van risico's van branden, rampen en crises; • Adviseren van het bevoegd gezag over risico's van branden, rampen en crises; • Adviseren van het college van burgemeester en wethouders over de brandweezorg; • Voorbereiden op de bestrijding van branden en het organiseren van de rampenbestrijding en de crisisbeheersing; • Instellen en in stand houden van een brandweer; • Voorzien in de meldkamerfunctie; • Aanschaffen en beheren van gemeenschappelijk materieel; 	

	<ul style="list-style-type: none"> Inrichten en in stand houden van de informatievoorziening binnen de diensten van de Veiligheidsregio en tussen deze diensten en andere diensten en organisaties die betrokken zijn bij de genoemde taken. 																												
Voortgang	Conform gestelde kaders, waarbij aandacht uitgaat naar het managen van de COVID-19 pandemie (coronavirus) en de lokale effecten hiervan.																												
Risico's en kansen	<ul style="list-style-type: none"> - De nasleep van grote crises of rampen; - Prestatiemeting Gemeentelijke Crisisorganisatie; - Doorontwikkeling Crisiscommunicatie. 																												
Ontwikkelingen en beleidsvoornemens	<ul style="list-style-type: none"> - Nieuwe indeling hoofddirecties VRHM 2018: - Brandweer HM, - Ondersteuning, - Risico- en Crisisadvisering 																												
Financieel belang	<table border="1"> <thead> <tr> <th colspan="4">VRHM</th> </tr> <tr> <th></th> <th>Rekening 2022</th> <th>Begroting 2023</th> <th>Begroting 2024</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>Balansbedragen per 31-12</td> <td></td> <td></td> <td></td> </tr> <tr> <td>Eigen vermogen verbonden partij</td> <td>€ 5.659</td> <td>€ 5.807</td> <td>€ 5.548</td> </tr> <tr> <td>Vreemd vermogen verbonden partij</td> <td>€ 67.394</td> <td>€ 68.831</td> <td>€ 72.676</td> </tr> <tr> <td>Resultaat verbonden partij</td> <td>-€ 405</td> <td>€ 0</td> <td>€ 0</td> </tr> <tr> <td>Bijdrage Zuidplas aan verbonden partij</td> <td>€ 2.439</td> <td>€ 2.548</td> <td>€ 3.027</td> </tr> </tbody> </table>	VRHM					Rekening 2022	Begroting 2023	Begroting 2024	Balansbedragen per 31-12				Eigen vermogen verbonden partij	€ 5.659	€ 5.807	€ 5.548	Vreemd vermogen verbonden partij	€ 67.394	€ 68.831	€ 72.676	Resultaat verbonden partij	-€ 405	€ 0	€ 0	Bijdrage Zuidplas aan verbonden partij	€ 2.439	€ 2.548	€ 3.027
VRHM																													
	Rekening 2022	Begroting 2023	Begroting 2024																										
Balansbedragen per 31-12																													
Eigen vermogen verbonden partij	€ 5.659	€ 5.807	€ 5.548																										
Vreemd vermogen verbonden partij	€ 67.394	€ 68.831	€ 72.676																										
Resultaat verbonden partij	-€ 405	€ 0	€ 0																										
Bijdrage Zuidplas aan verbonden partij	€ 2.439	€ 2.548	€ 3.027																										

B. Deelnemingen/ vennootschappen

1. NV Alliander																															
Juridische rechtsvorm	Privaatrechtelijke rechtspersoon																														
Bestuurlijk belang	Alle aandelen van Alliander zijn in bezit van de overheid, zoals provincies en gemeenten. Als aandeelhouder heeft de gemeente Zuidplas stemrecht in de aandeelhoudersvergadering. Alliander voorziet in de behoeften aan distributie van energie. Zij verzorgt de distributie van energie in 1/3 gedeelte van Nederland. Alliander is de netwerkbeheerder voor het Zuidplasgebied.																														
Risico's en kansen	Er zijn geen specifieke risico's te melden.																														
Financieel belang																															
	<table border="1"> <thead> <tr> <th colspan="4">N.V. Alliander</th> </tr> <tr> <th></th> <th>Rekening 2022</th> <th>Begroting 2023</th> <th>Begroting 2024</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>Balansbedragen per 31-12</td> <td></td> <td></td> <td></td> </tr> <tr> <td>Eigen vermogen verbonden partij</td> <td>€ 4.570</td> <td>n.v.t.</td> <td>n.v.t.</td> </tr> <tr> <td>Vreemd vermogen verbonden partij</td> <td>€ 6.122</td> <td>n.v.t.</td> <td>n.v.t.</td> </tr> <tr> <td>Resultaat verbonden partij</td> <td>€ 198</td> <td>n.v.t.</td> <td>n.v.t.</td> </tr> <tr> <td>Bijdrage Zuidplas aan verbonden partij</td> <td>n.v.t.</td> <td>n.v.t.</td> <td>n.v.t.</td> </tr> </tbody> </table>			N.V. Alliander					Rekening 2022	Begroting 2023	Begroting 2024	Balansbedragen per 31-12				Eigen vermogen verbonden partij	€ 4.570	n.v.t.	n.v.t.	Vreemd vermogen verbonden partij	€ 6.122	n.v.t.	n.v.t.	Resultaat verbonden partij	€ 198	n.v.t.	n.v.t.	Bijdrage Zuidplas aan verbonden partij	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.
N.V. Alliander																															
	Rekening 2022	Begroting 2023	Begroting 2024																												
Balansbedragen per 31-12																															
Eigen vermogen verbonden partij	€ 4.570	n.v.t.	n.v.t.																												
Vreemd vermogen verbonden partij	€ 6.122	n.v.t.	n.v.t.																												
Resultaat verbonden partij	€ 198	n.v.t.	n.v.t.																												
Bijdrage Zuidplas aan verbonden partij	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.																												
De gemeente bezit 245.888 aandelen Alliander, ofwel 0,18% van het totaal aantal aandelen. Elk aandeel is gewaardeerd tegen een verkrijgingprijs van € 0,33. De nominale waarde van de aandelen bedraagt € 5,00. Jaarlijks wordt er dividend aan de aandeelhouders uitgekeerd.																															

2. NV Bank Nederlandse Gemeenten (BNG)																															
Juridische rechtsvorm	Privaatrechtelijke rechtspersoon																														
Bestuurlijk belang	De aandeelhouders van de bank zijn uitsluitend overheden. De Staat is houder van de helft van de aandelen. De andere helft is in handen van gemeenten, elf provincies en een hoogheemraadschap. De gemeente Zuidplas heeft als aandeelhouder stemrecht in de aandeelhoudersvergadering.																														
Risico's en kansen	BNG staat bekend als een solide bank met een AA+-status. Er worden daarom geen risico's verwacht.																														
Financieel belang																															
	<table border="1"> <thead> <tr> <th colspan="4">BNG Bank N.V.</th> </tr> <tr> <th></th> <th>Rekening 2022</th> <th>Begroting 2023</th> <th>Begroting 2024</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>Balansbedragen per 31-12 in miljoenen</td> <td></td> <td></td> <td></td> </tr> <tr> <td>Eigen vermogen verbonden partij</td> <td>€ 4.306</td> <td>n.v.t.</td> <td>n.v.t.</td> </tr> <tr> <td>Vreemd vermogen verbonden partij</td> <td>€ 107.768</td> <td>n.v.t.</td> <td>n.v.t.</td> </tr> <tr> <td>Resultaat verbonden partij</td> <td>€ 300</td> <td>n.v.t.</td> <td>n.v.t.</td> </tr> <tr> <td>Bijdrage Zuidplas aan verbonden partij</td> <td>n.v.t.</td> <td>n.v.t.</td> <td>n.v.t.</td> </tr> </tbody> </table>			BNG Bank N.V.					Rekening 2022	Begroting 2023	Begroting 2024	Balansbedragen per 31-12 in miljoenen				Eigen vermogen verbonden partij	€ 4.306	n.v.t.	n.v.t.	Vreemd vermogen verbonden partij	€ 107.768	n.v.t.	n.v.t.	Resultaat verbonden partij	€ 300	n.v.t.	n.v.t.	Bijdrage Zuidplas aan verbonden partij	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.
BNG Bank N.V.																															
	Rekening 2022	Begroting 2023	Begroting 2024																												
Balansbedragen per 31-12 in miljoenen																															
Eigen vermogen verbonden partij	€ 4.306	n.v.t.	n.v.t.																												
Vreemd vermogen verbonden partij	€ 107.768	n.v.t.	n.v.t.																												
Resultaat verbonden partij	€ 300	n.v.t.	n.v.t.																												
Bijdrage Zuidplas aan verbonden partij	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.																												
De gemeente Zuidplas heeft 54.328 aandelen in de BNG á € 2,50 nominaal. Dat is 0,1% van het totaal aantal aandelen BNG. De aandelen staan op naam en zijn niet beursgenoteerd. De voorwaarden waaronder aandelen van eigenaar kunnen verwisselen zijn geformuleerd in artikel 6 van de statuten.																															

3. NV Cyclus		Cyclus 																											
Vestigingsplaats	Moordrecht																												
Juridische rechtsvorm	Privaatrechtelijke rechtspersoon																												
Doel	Het uitvoeren van afvalbeheer op een efficiënte, duurzame en kwalitatief goede wijze, tegen marktconforme en maatschappelijk verantwoorde kosten.																												
Participerende partijen	Gemeenten Alphen aan den Rijn, Bodegraven-Reeuwijk, Gouda, Kaag en Braassem, Krimpenerwaard, Nieuwkoop, Waddinxveen, Krimpen aan den IJssel en Zuidplas																												
Reden gemeente aangaan verbinding	Door gezamenlijk met andere gemeenten taken van de gemeentelijke afvalzorgplicht uit te voeren, worden deze taken (kosten) efficiënter uitgevoerd en kwetsbaarheid in de uitvoering verlaagd. Er ontstaat o.a. schaal- en inkoopvoordeel, efficiëntere uitvoering door standaardisering en uniformiteit, administratieve ontzorging met betrekking tot inkoopprocessen en borging van specifieke expertise. Doordat de gemeente middels aandelen deels eigenaar is ontstaat sturing op de efficiëntie van de bedrijfsvoering van deze verbonden partij.																												
Bestuurlijk belang	Deelnemer in de algemene vergadering van aandeelhouders en tevens deelnemer in de GP B (bestuurlijke opdrachtgeverscommissie Grondstoffen Platform Bestuurlijk).																												
Prestaties – effecten	Op efficiënte, duurzame en kwalitatief goede wijze en tegen maatschappelijk verantwoorde kosten zorgdragen voor (een gedeelte van) het afvalbeheer.																												
Risico's en kansen	Door het <i>lean & mean</i> maken van de organisatie (in 2018 & 2019) is de organisatiestructuur (inclusief management) veranderd. Dat heeft geresulteerd in een hogere risicoscore op het onderdeel Directie/Bestuur en veroorzaakt een stijging in de totale risicoscore van Cyclus in 2019. Voor Cyclus wordt de komende jaren gewerkt met een midden regime.																												
Financieel belang	<table border="1"> <thead> <tr> <th colspan="4">Cyclus</th> </tr> <tr> <th></th> <th>Rekening 2022</th> <th>Begroting 2023</th> <th>Begroting 2024</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>Balansbedragen per 31-12</td> <td></td> <td></td> <td></td> </tr> <tr> <td>Eigen vermogen verbonden partij</td> <td>€ 10.568</td> <td>n.v.t.</td> <td>n.v.t.</td> </tr> <tr> <td>Vreemd vermogen verbonden partij</td> <td>€ 22.916</td> <td>n.v.t.</td> <td>n.v.t.</td> </tr> <tr> <td>Resultaat verbonden partij</td> <td>€ 302</td> <td>n.v.t.</td> <td>n.v.t.</td> </tr> <tr> <td>Bijdrage Zuidplas aan verbonden partij</td> <td>n.v.t.</td> <td>n.v.t.</td> <td>n.v.t.</td> </tr> </tbody> </table>	Cyclus					Rekening 2022	Begroting 2023	Begroting 2024	Balansbedragen per 31-12				Eigen vermogen verbonden partij	€ 10.568	n.v.t.	n.v.t.	Vreemd vermogen verbonden partij	€ 22.916	n.v.t.	n.v.t.	Resultaat verbonden partij	€ 302	n.v.t.	n.v.t.	Bijdrage Zuidplas aan verbonden partij	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.
Cyclus																													
	Rekening 2022	Begroting 2023	Begroting 2024																										
Balansbedragen per 31-12																													
Eigen vermogen verbonden partij	€ 10.568	n.v.t.	n.v.t.																										
Vreemd vermogen verbonden partij	€ 22.916	n.v.t.	n.v.t.																										
Resultaat verbonden partij	€ 302	n.v.t.	n.v.t.																										
Bijdrage Zuidplas aan verbonden partij	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.																										

4. NV Duinwaterbedrijf Zuid-Holland (Dunea)																														
Juridische rechtsvorm	Privaatrechtelijke rechtspersoon																													
Bestuurlijk belang	Samen met 17 andere gemeenten is de gemeente Zuidplas aandeelhouder. Als aandeelhouder heeft de gemeente Zuidplas stemrecht in de aandeelhoudersvergadering. De NV Duinwaterbedrijf levert drinkwater in een groot deel van de provincie Zuid-Holland.																													
Risico's en kansen	Er zijn geen specifieke risico's te melden.																													
Financieel belang	<table border="1"> <thead> <tr> <th colspan="4">Dunea N.V.</th> </tr> <tr> <th></th> <th>Rekening 2022</th> <th>Begroting 2023</th> <th>Begroting 2024</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>Balansbedragen per 31-12</td> <td></td> <td></td> <td></td> </tr> <tr> <td>Eigen vermogen verbonden partij</td> <td>€ 251.601</td> <td>n.v.t.</td> <td>n.v.t.</td> </tr> <tr> <td>Vreemd vermogen verbonden partij</td> <td>€ 313.323</td> <td>n.v.t.</td> <td>n.v.t.</td> </tr> <tr> <td>Resultaat verbonden partij</td> <td>€ 11.100</td> <td>n.v.t.</td> <td>n.v.t.</td> </tr> <tr> <td>Bijdrage Zuidplas aan verbonden partij</td> <td>n.v.t.</td> <td>n.v.t.</td> <td>n.v.t.</td> </tr> </tbody> </table>		Dunea N.V.					Rekening 2022	Begroting 2023	Begroting 2024	Balansbedragen per 31-12				Eigen vermogen verbonden partij	€ 251.601	n.v.t.	n.v.t.	Vreemd vermogen verbonden partij	€ 313.323	n.v.t.	n.v.t.	Resultaat verbonden partij	€ 11.100	n.v.t.	n.v.t.	Bijdrage Zuidplas aan verbonden partij	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.
Dunea N.V.																														
	Rekening 2022	Begroting 2023	Begroting 2024																											
Balansbedragen per 31-12																														
Eigen vermogen verbonden partij	€ 251.601	n.v.t.	n.v.t.																											
Vreemd vermogen verbonden partij	€ 313.323	n.v.t.	n.v.t.																											
Resultaat verbonden partij	€ 11.100	n.v.t.	n.v.t.																											
Bijdrage Zuidplas aan verbonden partij	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.																											
De gemeente Zuidplas bezit, na een herverdeling van de aandelen op basis van inwoneraantallen per 1 januari 2012, 102.699 aandelen, ofwel 2,6% van het totaal aantal aandelen. De aandelen hebben een nominale waarde van € 5,00. In de gemeentelijke administratie hebben deze aandelen een waarde nihil omdat deze volgens de gemeentelijke boekhoudvoorschriften gewaardeerd worden op basis van de toenmalige verkrijgingprijs van 'nihil'. In de statuten is bepaald dat geen dividend wordt uitbetaald. In de begroting is de dividenuitkering voor € 0,00 structureel opgenomen.																														

5. NV Oasen																														
Juridische rechtsvorm	Privaatrechtelijke rechtspersoon																													
Bestuurlijk belang	De aandeelhouders zijn 33 gemeenten, waaronder de gemeente Zuidplas. Als aandeelhouder heeft de gemeente Zuidplas stemrecht in de aandeelhoudersvergadering.																													
Risico's en kansen	Er zijn geen specifieke risico's te melden.																													
Financieel belang	<table border="1"> <thead> <tr> <th colspan="4">Oasen N.V.</th> </tr> <tr> <th></th> <th>Rekening 2022</th> <th>Begroting 2023</th> <th>Begroting 2024</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>Balansbedragen per 31-12</td> <td></td> <td></td> <td></td> </tr> <tr> <td>Eigen vermogen verbonden partij</td> <td>€ 125.600</td> <td>n.v.t.</td> <td>n.v.t.</td> </tr> <tr> <td>Vreemd vermogen verbonden partij</td> <td>€ 221.955</td> <td>n.v.t.</td> <td>n.v.t.</td> </tr> <tr> <td>Resultaat verbonden partij</td> <td>€ 3.174</td> <td>n.v.t.</td> <td>n.v.t.</td> </tr> <tr> <td>Bijdrage Zuidplas aan verbonden partij</td> <td>n.v.t.</td> <td>n.v.t.</td> <td>n.v.t.</td> </tr> </tbody> </table>		Oasen N.V.					Rekening 2022	Begroting 2023	Begroting 2024	Balansbedragen per 31-12				Eigen vermogen verbonden partij	€ 125.600	n.v.t.	n.v.t.	Vreemd vermogen verbonden partij	€ 221.955	n.v.t.	n.v.t.	Resultaat verbonden partij	€ 3.174	n.v.t.	n.v.t.	Bijdrage Zuidplas aan verbonden partij	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.
Oasen N.V.																														
	Rekening 2022	Begroting 2023	Begroting 2024																											
Balansbedragen per 31-12																														
Eigen vermogen verbonden partij	€ 125.600	n.v.t.	n.v.t.																											
Vreemd vermogen verbonden partij	€ 221.955	n.v.t.	n.v.t.																											
Resultaat verbonden partij	€ 3.174	n.v.t.	n.v.t.																											
Bijdrage Zuidplas aan verbonden partij	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.																											
De gemeente Zuidplas bezit acht aandelen, ofwel 1,06% van het totaal aantal aandelen. Elk aandeel heeft een nominale waarde van € 455,00. De Algemene vergadering van Aandeelhouders bepaalt of dividend wordt uitgekeerd.																														

6. Zuidplas Participatie B.V./ Zevenhuizen-Zuid Beheer BV/ Zevenhuizen-Zuid CV				
Vestigingsplaats	Nieuwerkerk aan den IJssel			
Juridische rechtsvorm	BV en CV			
Doel	Een meerjarige samenwerking die gericht is op een integrale en fasegewijze ontwikkeling van het project(gebied) Zevenhuizen Zuid, dat voorziet in de ontwikkeling en bouw van circa 1.100 tot maximaal 1.400 woningen en een beperkt aantal voorzieningen. Zevenhuizen-zuid is primair gericht op behoud en versterking van de voorzieningen in de dorpskern.			
Participerende partijen	Zuidplas Participatie BV: gemeente Zuidplas Zevenhuizen-Zuid Beheer BV en CV: gemeente Zuidplas (via Zuidplas Participatie BV), Gebiedsontwikkelingsmaatschappij Zuidplaspolder II CV, Synchron BV en Thunnissen Ontwikkeling BV			
Reden gemeente aangaan verbinding	De aangegane verbinding is samenwerking waarvoor partijen een aparte entiteit hebben opgericht: Publiek Private Samenwerking.			
Bestuurlijk belang	Zuidplas Participatie BV: gemeente is 100% aandeelhouder. Zevenhuizen-Zuid Beheer BV/CV: gemeente Zuidplas heeft 50% zeggenschap en 31% risico aandeel en marktpartijen hebben 50% zeggenschap en 69% risico aandeel. Zevenhuizen-Zuid BV/CV: De directie bestaat uit één bestuurder/directeur die de gemeente vertegenwoordigt en één bestuurder/directeur die de marktpartijen vertegenwoordigt.			
Prestaties – effecten	Zevenhuizen Zuid BV/CV is verantwoordelijk voor de ontwikkeling van het woongebied Zevenhuizen Zuid, waaronder wordt verstaan verwerving van gronden (waar nodig), bouw- en woonrijpmaken en het ontwikkelen en bouwen van woningen. Tevens verricht de gemeente activiteiten op het gebied van planeconomie en civieltechnische activiteiten.			
Voortgang	Fase 1A, fase 2, fase 3 en fase 4 zijn opgeleverd. Alle overige deelplannen (5, 6, 7 8 en 1B) zijn in ontwikkeling. Met deelplan 3X, het laatste plan, is nog niet gestart, en dit wordt ook niet op korte termijn voorzien.			
Risico's en kansen	De gemeente draagt 31% van het (financiële) risico, en heeft voor 50% zeggenschap. Eventuele exploitatieoverschot wordt naar rato 31-69% verdeeld onder de deelnemende partijen.			
Ontwikkelingen en beleidsvoornemens	Met de ontwikkeling van met name fase 7, 8 en 1B wordt gestreefd naar zowel een bouwkundige afronding dan wel een (verdere) planoptimalisatie, gericht op een sluitende mastergrex met nabetaling aan alle partijen waar het gaat om de waarde van de ingebrachte gronden. Er wordt gestreefd naar een totale oplevering in 2024 (exclusief 3X).			
Financieel belang		Rekening	Begroting	Begroting
	Balansbedragen per 31-12	2022	2023	2024
	Eigen vermogen verbonden partij	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.
	Vreemd vermogen verbonden partij	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.
	Resultaat verbonden partij	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.
	Bijdrage Zuidplas aan verbonden partij	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.

C. Stichtingen

1. Stichting Zuidplas Ondersteunt! (Stichting ZO!)		
Vestigingsplaats	Gemeente Zuidplas	
Juridische rechtsvorm	Stichting	
Doel	Stichting ZO! voorziet in een eenvoudige, snelle en deskundige toegang tot welzijn, ondersteuning en (complexe) hulpverlening	
Participerende partijen	De gemeente Zuidplas	
Reden gemeente aangaan verbinding	Stichting Zuidplas Ondersteunt! (Stichting ZO!) organiseert de toegang tot het sociaal domein in de gemeente Zuidplas. Zij biedt eenvoudige, snelle, deskundige en integrale toegang tot activiteiten, hulp en ondersteuning vanuit het voorveld. Daarnaast adviseert zij de gemeente Zuidplas voor het inzetten van maatwerkvoorzieningen. De Stichting zal de komende jaren door ontwikkelen met betrekking tot integraal werken en zet in op afname van maatwerkvoorzieningen. De Stichting geeft onder andere uitvoering aan de Wmo, jeugdwet, leerlingenvervoer, kinderopvangtoeslag affaire, inburgering, preventie op armoede en vroegsignalering. Door integraal te werken kunnen de hulpvragen breed bekeken worden zodat er passende en effectieve ondersteuning geboden kan worden.	
Bestuurlijk belang	Het college kan met de regierol die zij heeft haar maatschappelijke, bestuurlijke en financiële verantwoordelijkheid waarmaken. Vanuit haar eigenaarsrol kan het college sturen op de (lange) termijnstrategie en continuïteit van Stichting ZO! De stichting wordt geleid door een directeur/bestuurder. Daarnaast is een raad van toezicht gevormd benoemd door het college van 5 personen.	
Prestaties – effecten	In zijn algemeenheid wordt door de Gemeente aan Stichting ZO! opgedragen te zorgen voor: <ul style="list-style-type: none"> • het bevorderen van de zelfredzaamheid en participatie van inwoners waarbij optimaal gebruik gemaakt wordt van de eigen mogelijkheden en het netwerk; • het versterken van de sociale duurzaamheid binnen de dorpen en wijken van de gemeente Zuidplas; • het bieden van een eenvoudige, snelle, deskundige en integrale toegang tot activiteiten, hulp en ondersteuning. De inhoudelijke prestaties en producten zijn opgenomen in het producten en prestatieboek die als bijlage is opgenomen bij het DVO.	
Voortgang	De Stichting is per 1 juli 2021 operationeel. Vanaf de start is de Stichting doorontwikkeld. De basis is versterkt, maar er zijn nog diverse knelpunten op te lossen. Integraal werken krijgt steeds meer vorm, er is een verschuiving naar het voorveld waardoor inwoners op een laagdrempelige wijze geholpen worden. De telefonische bereikbaarheid is vergroot en de bekendheid van Stichting ZO! is toegenomen. Er verbeteragenda wordt uitgevoerd.	
Risico's en kansen	Aanzuigende werking door grotere bekendheid/zichtbaarheid. Tegelijk is de bekendheid van ZO! ook een kans om meer in het voorveld op te pakken en eerder in het voorveld betrokken te zijn waardoor je eerder bij de problematiek betrokken bent en grotere/complexe problematiek kan voorkomen. Er is een krapte op de arbeidsmarkt. Hier wordt stichting ZO! mee geconfronteerd. Gecontracteerde zorgaanbieders hebben wachtlijsten door krapte op de arbeidsmarkt en door budgetplafonds. Deze wachtlijsten zorgen voor een extra druk op ZO! Daarnaast hebben andere samenwerkende partijen te kampen met personeelstekorten waardoor casuïstiek sneller overgedragen wordt aan ZO!. De huidige arbeidsmarkt heeft ook bij ZO! invloed op het invullen van vacatures.	

Ontwikkelingen en beleidsvoornemens	Stichting ZO! is korte tijd operationeel en ontwikkelt zich door tot een eenvoudige, snelle, deskundige en integrale toegang voor de hulp- en ondersteuningsvragen voor de inwoners van Zuidplas. Gemeente en Stichting ZO! hebben hierin hun eigen verantwoordelijkheden, maar werken wel gezamenlijk in het doen van onderzoek naar een maatwerkbeschikking. Middels periodieke bestuurlijke en ambtelijke gesprekken wordt, op basis van het DVO inhoudelijke dienstverlening, gestuurd op de prestaties en producten die de Stichting levert.			
Financieel belang	Stichting Zuidplas Ondersteunt			
	Balansbedragen per 31-12	Rekening 2022	Begroting 2023	Begroting 2024
	Eigen vermogen verbonden partij	€ 389		
	Vreemd vermogen verbonden partij	€ 2.714		
	Resultaat verbonden partij	€ 364	€ 0	€ 0
Bijdrage Zuidplas aan verbonden partij	€ 5.755	€ 6.123	€ 6.633	

Paragraaf 3: Grondbeleid

Inleiding

Onder grondbeleid verstaan we de positie die de gemeente inneemt bij het bereiken van maatschappelijke doelstellingen met een ruimtelijk effect zoals deze zijn bepaald in de Omgevingsvisie Zuidplas 2040. De gemeenteraad bepaalt de kaders van het grondbeleid en stelde deze op 8 juni 2021 met de Routekaart voor Ruimtelijke Opgaven (hierna Routekaart genoemd) vast met een actualisatie op het Didam-arrest 24 januari 2023.

Focus op de ruimtelijke opgaven

De maatschappelijke opgaven met een ruimtelijk effect waar de gemeente Zuidplas de komende jaren aan werkt zijn gericht op het bereiken van doelstellingen voor de ontwikkeling van de gemeente op vele fronten. Deze doelstellingen zijn onder andere vastgelegd in de Omgevingsvisie Zuidplas 2040:

- Aantrekkelijk Zuidplas: het uitbreiden en inbreiden van dorpen met een divers, betaalbaar en flexibel woningaanbod, waarbij het niveau van voorzieningen op peil blijft. Ook buiten de dorpen wordt geïnvesteerd, onder andere in groen, water en recreatie;
- Duurzaam Zuidplas: Zuidplas werkt aan een toekomstbestendige gemeente door in te zetten op zoveel mogelijk energieneutraliteit en verduurzaming. Daarnaast wordt ingezet op het tegengaan van hittestress, verdroging en wateroverlast;
- Ondernemend Zuidplas: het inzetten op een goed, toekomstig vestigingsklimaat dat goed bereikbaar is;
- Gezond Zuidplas: het inzetten op mogelijkheden voor sport, cultuur, onderwijs en werkgelegenheid.

Onder andere het ruimtelijk instrumentarium wordt ingezet om deze doelen te kunnen bereiken.

Visie op het grondbeleid

Grond is een essentiële productiefactor bij het uitvoeren van de maatschappelijke opgaven. Het is een schaars en kostbaar goed, dus is het van belang dat bij de verdeling van de grond alle maatschappelijke factoren en doelstellingen aan bod komen. Op dit vlak heeft de gemeente een ordenende en sturende taak. In de Routekaart gaat de gemeente uitgebreid in op de gewenste vorm van grondbeleid en welk gereedschap zij hiervoor inzet. Naast de Routekaart (en nota grondprijzenbeleid) is er beleid vastgesteld voor kostenverhaal (Nota kostenverhaal Zuidplas). Hierin is vastgelegd op welke wijze de gemeente kosten die zij maakt voor het faciliteren van private projecten, en kosten voor bovenplanse voorzieningen verhaald.

In de paragraaf Grondbeleid volstaat de gemeente met een korte samenvatting van het grondbeleid.

Opgavegericht grondbeleid

In de afgelopen jaren is in de diverse projecten een breed scala aan verschillende rollen en samenwerkingsvormen gekozen om tot realisatie van de gewenste doelen te komen. Daarbij werd regelmatig gekozen voor een actief grondbeleid, hoewel de vorige Nota grondbeleid uitging van facilitair grondbeleid. Ook in toekomstige opgaven is maatwerk nodig. De gemeente kiest in de nieuwe nota geen voorkeursmodel aan type grondbeleid. De gemeente beschouwt de ruimtelijke opgave en zet de juiste middelen in om die opgave te bereiken. Dit opgavegericht grondbeleid legt de nadruk op de te bereiken maatschappelijke doelen en hoe de bij de gemeente aanwezige middelen (capaciteit, geld, grondposities) hier het beste voor kunnen worden ingezet.

De gemeente kan daarbij naar buiten toe verschillende gereedschappen inzetten (extern gericht beleid). Indien een actieve rol nodig is betreft het gereedschappen om grond tot beschikking te krijgen, te ontwikkelen en uit te geven. Indien het gaat om doelen die marktpartijen kunnen realiseren zal een faciliterende rol mogelijk zijn, en is kostenverhaal om gemeentelijke kosten te dekken van belang.

Op 26 november 2021 heeft de Hoge Raad geoordeeld dat overheden bij de verkoop van grond gelegenheid moet bieden aan (potentiële) gegadigden om mee te dingen. De Routekaart is uitgebreid met spelregels met betrekking tot deze uitspraak. Daarbij is aangegeven dat de gemeente in de basis via openbare procedures zal selecteren, maar wordt ook ingegaan op de mogelijke uitzonderingen. Aanvullende jurisprudentie heeft de strekking van de uitspraak voor gebiedsontwikkeling al nader geduid. Indien er aanvullende jurisprudentie volgt zal dit verder worden verwerkt in de Routekaart.

Uitvoering van het grondbeleid

De basis voor de uitvoering van het grondbeleid is een solide en reële grondexploitatieberekening. Hierbij spelen meerdere factoren een rol.

- Tijd: de looptijd van de grondexploitatie, de rentekosten/-baten en de kosten- en opbrengstenstijgingen;
- Locatie: de ligging waarbij de woningmarkt, het vestigingsmilieu, de eigendomsverhoudingen en de bodemgesteldheid van invloed zijn;
- Ontwerp: de omvang van het plan in relatie tot faseringsmogelijkheden en de flexibiliteit om in planvorming op veranderende marktomstandigheden in te spelen;
- Kwaliteit: het woon- en omgevingsmilieu, het architectonische ontwerp, de duurzaamheid en de verhoudingen binnen het ruimtegebruik (groen en blauw in relatie tot grijs);
- Grondprijnsbeleid: normatieve grondprijzen voor bepaalde (maatschappelijke) voorzieningen, of een marktconforme prijsbepaling op basis van een residuele of comparatieve benadering.

Wet- en regelgeving

De rapportage over de complexen vindt plaats op basis van geldende wet en regelgeving. Dit is voor het grondbedrijf de regels van BBV 2016 en specifieke op het grondbedrijf gerichte notities van de BBV. De geldende regelgeving is consequent toegepast in het “Perspectief Ruimtelijke Opgaven” (PRO), waar er onder andere wordt gerapporteerd over de projecten met een grondexploitatie, een voorbereidingskrediet of een uitvoeringsbudget.

Tevens is de “Wet op de vennootschapsbelasting 1969” vanaf start 2016 ook van toepassing op de gemeente voor zover deze een onderneming voert. Dit is het meest waarschijnlijk bij het grondbedrijf. Om vast te stellen of het grondbedrijf als een onderneming geldt wordt ieder jaar een toets uitgevoerd. Voor het boekjaar 2022 is op basis van het PRO 2023 geconcludeerd dat het Grondbedrijf niet als onderneming kan worden beschouwd en daarom niet vennootschapsbelastingplichtig is. De historische investeringen in het beheer van de Grondbank aangevuld met de lopende kredieten voor het Middengebied in combinatie met de verwachting van het openen van een negatieve grondexploitatie voor het Middengebied is onderdeel van de constatering dat het Grondbedrijf niet als onderneming kan worden beschouwd.

Financiële positie

Vanaf 2020 rapporteert de gemeente via het PRO, waarbij breder over het ruimtelijk domein wordt gerapporteerd. Hier maakt financiële informatie met betrekking tot ruimtelijke projecten onderdeel van uit. Zo heeft de gemeente beter inzicht in de grondcomplexen, kan zij tot breder afgewogen besluitvorming overgaan en beschikt de gemeenteraad over een nog beter sturingsinstrument. Deze wordt gelijktijdig met de Jaarrekening aangeboden. Dit jaar wordt bij de najaarsnota 2023 via een raadsinformatiebrief een tussenstand op hoofdlijnen gegeven.

Grondexploitatie resultaten

Met het PRO 2023 heeft de gemeente de lopende grondexploitaties geactualiseerd. Daarbij zijn ook de parameters opnieuw bepaald. In onderstaande tabel zijn de verwachte resultaten weergegeven.

<i>bedragen *€ 1.000,-</i>			
Naam	Enddatum	Endwaarde	Netto Contante Waarde
Esse Zoom Laag	31-12-2024	1.096	1.053
Bedrijvenpark Kleine Vink	31-12-2023	-1.699	-1.665
Nijverheidscentrum	31-12-2023	273	268
Kamerlingh Onnes (de Tweemaster)	31-12-2025	-46	-43
Zelling Onderneming	31-12-2024	-894	-859
Sportpark 't Lage	31-12-2025	2.656	2.503
Grondexploitatie Stevenstraat	31-12-2025	-567	-534
Jonge Veenen fase 3 en 4	31-12-2025	676	637
Swanla Verlaat	31-12-2027	-228	-207
Keijzerschool	31-12-2026	-44	-40
Rehobothschool	31-12-2026	-585	-541
Dorpsstraat 38	31-12-2025	7	6
Subtotaal grondexploitaties			578
Zevenhuizen Zuid (grondbank zonder transitie)	31-12-2024	950	913
Totaal actieve projecten			1.491

Verlies- en winstnemingen

De gemeente Zuidplas neemt verliezen op het moment dat deze zich voordoen bij de actualisatie van de grondcomplexen per 1 januari. Voor de grondexploitaties die met een verwacht tekort sluiten, heeft zij een voorziening negatieve grondexploitaties gevormd ter grootte van het voor gecalculerde exploitatietekort op netto contante waarde. In de bovenstaande tabel is te zien dat er voorzieningen zijn getroffen voor Bedrijvenpark Kleine Vink, Kamerlingh Onnes (Tweemaster), Zelling Onderneming, Stevenstraat, Swanladriehoek – Van 't Verlaat, Keijzerschool en Rehobothschool.

Winstneming is verplicht, maar alleen mogelijk als voldoende zekerheid bestaat over de verwachte inkomsten en deze inkomsten groter zijn dan de resterende uitgaven. De notitie Grondbeleid in begroting en jaarstukken (2019) van de BBV-commissie beschrijft de bepaling van tussentijdse winstnemingen op basis van het voorzichtigheidsbeginsel en de PoC-methode (percentage of completion).

Reserves Grondbedrijf

De gemeente Zuidplas beschikt over 2 reserves met betrekking tot het grondbedrijf:

1. Reserve Grondexploitaties: deze reserve is ingesteld om de tekorten van negatieve grondexploitaties te dekken, strategische gronden en vastgoed af te waarderen indien de boekwaarde hoger is dan de verwachte marktwaarde, projectrisico's af te dekken en het uitvoeren van een strategisch verwervingsbeleid. De reserve wordt gevoed door voordelige saldi bij afsluiten van grondexploitaties, tussentijdse winstnemingen, verkoop van onroerende zaken uit de voorraad gronden en panden, incidentele grondverkoop, en indien nodig door bijdragen uit de Algemene Reserve.
2. Bestemmingsreserve Investeringsfonds PRO (BIP): Uit de BIP worden onder andere de voorbereidingskredieten gedekt en kosten voor het maken van gebiedsvisies. Daarnaast kunnen ten laste van deze reserve voorstellen worden gedaan voor bijdragen aan projecten die een ruimtelijke bijdrage leveren aan de gemeente. De BIP wordt gevuld door de Reserve Grondexploitaties en de ontvangen bijdragen voor bovenwijkse voorzieningen.

De huidige stand van de reserves is als volgt:

	bedragen * € 1.000,-				
Jaar	2022	2023	2024	2025	2026
Stand reserve Grondexploitaties	20.074	21.714	23.599	23.728	23.712
Weerbaarheidsreserveringen	-17.615	-17.615	-17.615	-17.615	-17.615
Stand gecorrigeerd voor weerbaarheidsreserveringen	2.459	4.099	5.984	6.113	6.097

	bedragen * € 1.000,-				
Jaar	2022	2023	2024	2025	2026
Reserve investeringsfonds PRO	4.164	2.919	2.718	2.543	2.793
w waarvan reservering duurzaamheidsbijdrage	0	0	0	0	-500
Stand gecorrigeerd voor reserveringen	4.164	2.919	2.718	2.543	2.293

Grondvoorraad

De gemeentelijke grondvoorraad bestaat uit 2 delen: gronden in ontwikkeling (met grondexploitaties, de zogenaamde BIE), en de strategische gronden (MVA). Het grootste deel van de grondvoorraad (de BIE) zal binnen 4 jaar tot ontwikkeling zijn gekomen. Een deel van het MVA zal verkocht worden. Voor de overige gronden binnen het MVA wordt geen ontwikkeling op korte termijn verwacht.

Paragraaf 4: Onderhoud kapitaalgoederen

Inleiding

In de openbare ruimte van onze gemeente vinden allerlei activiteiten plaats, zoals wonen, werken, sporten, ontmoeten en recreëren. Onze kapitaalgoederen faciliteren deze activiteiten. Denk hierbij aan onze wegen, speelplaatsen, de watergangen en ons groen. De gemeente heeft de taak deze kapitaalgoederen te onderhouden. De kwaliteit en het onderhoud van deze kapitaalgoederen is bepalend voor de (jaarlijkse) lasten. We geven in deze paragraaf inzicht in het onderhoud van onze kapitaalgoederen.

Beeldkwaliteitsniveau

Binnen de gemeente hebben we een onderscheid gemaakt tussen beeldkwaliteitsniveaus per functiegebied. In onderstaande tabel is weergegeven welke kwaliteit we komende jaren hanteren. In de voorliggende meerjarenbegroting worden deze kwaliteitsniveaus naar beneden bijgesteld.

Onderdeel	Bedrijventerrein	Buitengebied	Woongebied*	Centrum*	Begraafplaatsen*
Groen	C	C	C	C	B
Spelen	C	C	C	C	B
Wegen	C	C	C	C	B
Kunstwerken	C	C	C	C	B
Verlichting	C	C	C	C	B
Reiniging	C	C	C	C	B

*) De donkerblauwe categorieën werden tot en met 2023 onderhouden op niveau B

Effecten besluitvorming gemeenteraad op lokale heffingen

Het onderhoudsniveau voor begraafplaatsen is gewijzigd van C (voorstel college) naar B (amendement raad).

Integraal beheerplan openbare ruimte

Voor de instandhouding van de kapitaalgoederen werkt de gemeente met beheerplannen welke zijn opgenomen in het Integraal Beheerplan Openbare Ruimte 2022 – 2025. Het IBOR-plan is een (financiële) vertaling van bestaande beleidsuitgangspunten op het gebied van wegen, groen, spelen, civiele kunstwerken, openbare verlichting, straatmeubilair en watergangen. De begraafplaatsen, de buitensportaccommodaties, het rioolbeheer en afval maken geen onderdeel uit van het IBOR-plan en zijn belegd in aparte beheer- en beleidsplannen. In het IBOR-plan hebben we – naast de eerdergenoemde kwaliteitsniveaus – vastgelegd welk areaal we hebben, hoe we dit beheren en onderhouden en welke financiële middelen we nodig hebben om onze kapitaalgoederen in stand te houden. In de voorliggende programmabegroting wordt het investeringsvolume verminderd. De noodzaak hiervoor komt vanuit beperkte marktcapaciteit, beperkte interne capaciteit, logistieke beperkingen en de wens om de schuldquote van de gemeente te beperken. Deze bijstellingen, in combinatie met het verlagen van budgetten voor onderhoud vragen om geactualiseerde beheerplannen die voor 2024 voorzien zijn.

Verbreed Gemeentelijk Rioleringsplan

In 2024 actualiseren we het beleidskader rondom de stedelijke watertaken en actualiseren we de vervangingsplanning. Hierin verwerken we ook de duidelijk zichtbare trend dat vervanging van riolering niet altijd nodig is wat een effect heeft op de hoogte van de rioolheffing. Daarnaast wordt zoals gebruikelijk de gehele vervangingsplanning en technische opgave opnieuw geactualiseerd.

Instandhouden van onze kapitaalgoederen

Bij het in stand houden van de kapitaalgoederen maken we een onderscheid tussen jaarlijks onderhoud, groot onderhoud en vervangingsinvesteringen. De budgetten voor jaarlijks onderhoud zijn per jaar op een gelijkblijvend niveau opgenomen binnen de exploitatiebegroting van het programma. Deze paragraaf richt zich vooral op het groot onderhoud en vervangingsinvesteringen. Groot onderhoud vindt plaats om de levensduur van een kapitaalgoed te verlengen. Als kapitaalgoederen aan het eind van de levensduur zijn, vindt een vervangingsinvestering plaats. De kosten van de vervangingsinvesteringen worden geactiveerd en afgeschreven met ingang van het jaar na realisatie op basis van de levensduur van het nieuwe kapitaalgoed. De investeringen maken geen onderdeel uit van de geraamde lasten in het programma. De investeringen worden geactiveerd (balansmutatie), waardoor alleen de hieruit voortvloeiende kapitaallasten (rente + afschrijving) tot uitdrukking komen in de programmabegroting. Ten aanzien van de voorzieningen nemen we in 2024 een standpunt in over het behoud ervan in relatie tot exploitatie en investeringen. Reden hiervoor zijn de laatste inzichten vanuit de commissie BBV.

Beheerstrategie en data

We hebben de kapitaalgoederen in de openbare ruimte met leeftijd en technische staat in ons digitale beheersystemen vastgelegd. Voor het bepalen van de toekomstige opgave voor investeringen in de kapitaalgoederen (assets), vormen deze gegevens de basis voor besluitvorming. Vanuit de gestelde beheerstrategie volgt een uitvoeringsprogramma. Dit uitvoeringsprogramma is vertaald naar soort onderhoud, namelijk groot onderhoud, vervanging (ook wel herinrichting of reconstructie genoemd) en regulier onderhoud.

Beleidsplannen

In het IBOR-beheerplan worden de reeds vastgestelde beleidsuitgangspunten gehanteerd vanuit o.a. de volgende beleidsdocumenten;

- Bomenbeleidsplan
- Speelruimteplan
- Uitvoeringsplan Dorpsgroen
- Beheerplan watergangen en bermen
- Wegenbeheerplan
- Beheerplan Kunstwerken
- Gemeentelijk Rioleringsplan (GRP)
- Programma Duurzaamheid 2019-2025
- Afwegingskader Programma Duurzaamheid en Klimaatadaptatie 2019-2025
- Structuurvisie 2030 van Zuidplas
- Gebiedspaspoorten

Uitvoering van de plannen

In 2024 en verder ligt de focus op actualisatie en uitvoering van de onderhoudsplannen. In vergelijking met voorgaande jaren is de opgave met betrekking tot de inzet van personeel en middelen, ook als gevolg van nieuwe woningbouwprojecten, aanzienlijk. Gezien de ontwikkelopgave en de realisatie hiervan is er ieder jaar een mutatie in de onderhoudsbudgetten om de openbare ruimte van Zuidplas te onderhouden (groeimechanisme).

Investerings 2024 – 2027

In het perspectief ruimtelijke opgaven (PRO) zijn de geplande reconstructies voor de komende jaren opgenomen. In veel gevallen gaat het om (volledige) herinrichtingen, waarbij de gemeente ook aansluitende watergangen, speelobjecten en openbare verlichting vanuit een integrale benadering onder handen neemt.

Om verschillende redenen is een bijstelling in de programmering van projecten noodzakelijk. Het gaat dan hoofdzakelijk om;

- Beperken van investeringsvolumes in relatie tot kostenstijgingen in de sector.
- Capaciteitsbeperking door gebrek aan personeel.
- Beperkingen als gevolg van niet beschikbare marktcapaciteit.

Gevolg hiervan is dat de projecten zoals in het PRO genoemd getemporeerd moeten worden en dat er minder integraal vernieuwd kan worden waardoor er meer op zich zelf staande klussen uitgevoerd worden. Hieronder zijn de effecten per PRO project aangegeven in 3 verschillende categorieën.

1. Projecten die doorgang moeten vinden vanuit veiligheid of fase waarin die zich bevinden;
2. Projecten die technisch nodig zijn maar niet uitgevoerd kunnen worden;
3. Projecten die technisch minder noodzakelijk zijn maar wel gewenst.

Naast deze projecten voert het college ook projecten uit die niet in het PRO voorkomen en noodzakelijk zijn voor instandhouding van het areaal.

De nieuw verwachte planperiode is onderhevig aan veranderingen omdat er tussen 2023 en 2030 nieuwe prioriteiten en andere omstandigheden zullen ontstaan. Om deze reden worden de onder 2 en 3 genoemde projecten heroverwogen bij het onderzoek om te komen tot een sluitende begroting vanaf 2026, welke start in het voorjaar 2024. Daarnaast wordt op operationeel niveau doorlopend afgewogen wat er technisch gezien meest noodzakelijk is om in het programma op te nemen.

1. Projecten die doorgang vinden in de periode 2024-2026;
 - a. Omdat de aanbesteding, voorbereidingen en participatie al opgestart is;
 - b. Omdat er een technische- of veiligheidsnoodzaak bestaat;
 - c. Omdat er sprake is van cofinanciering, bestuurlijke afspraken of verplichtingen vanuit wetgeving van derden;
 - d. Omdat er een voorwaardelijke relatie bestaat tussen een gebiedsontwikkeling en een reconstructie van de omliggende buitenruimte.
 - Bückeurgpark Nieuwerkerk aan den IJssel
 - Rijksweg Noord & Parallelweg Noord
 - Vleerplein Moordrecht
 - Midden-West Zevenhuizen

- Hazeveld/Wielewaal Zevenhuizen
- Noordeinde fase 1 Moerkapelle (gereed)
- Ambachtstraat Moerkapelle
- Bredeweg (binnen bebouwde kom) Moerkapelle
- Hollevoeterlaan Moerkapelle
- Middelweg Moordrecht
- Wethouder Visweg Moordrecht
- Dorrestein Noord Nieuwerkerk aan den IJssel
- Batavierlaan/Kerklaan Nieuwerkerk aan den IJssel
- Europalaan Nieuwerkerk aan den IJssel
- Laan van Avantgarde (kruising) Nieuwerkerk aan den IJssel
- 's-Gravenweg Nieuwerkerk aan den IJssel
- Albert van't Hartweg Nieuwerkerk aan den IJssel
- Bosveen/Rietveen Nieuwerkerk aan den IJssel
- Europalaanpark Nieuwerkerk aan den IJssel
- 2e tochtweg zuid Nieuwerkerk aan den IJssel

2. Projecten die (technische) prioriteit hebben maar nog niet opgestart kunnen worden;
- a. Omdat er geen interne capaciteit is;
 - b. Omdat er geen financiële ruimte voor is;
 - c. Omdat de markt geen capaciteit kan leveren.

Tussen haakjes staat achter het project het eerder geplande jaartal. Al deze projecten schuiven op basis van de huidige omstandigheden op naar een volgende planperiode, 2027-2030. Afhankelijk van nieuwe prioriteiten kan deze planperiode nog wijzigen in de komende jaren.

- Raadhuisstraat Moerkapelle (2026)
- Land voor water Moordrecht (2025)
- Vijfakkers Moordrecht (2026/2027)
- Bloemenbuurt Moordrecht (2025)
- Dorrestein zuid Nieuwerkerk aan den IJssel (2026)
- Groenendijk fase 2 Nieuwerkerk aan den IJssel (2025)
- Zuidplaslaan / Raadhuisplein Nieuwerkerk aan den IJssel (2025/2026)
- Europalaan fase 2 Nieuwerkerk aan den IJssel (2026)
- Kleinpolder Nieuwerkerk aan den IJssel (2026)
- Hoogeveenen Nieuwerkerk aan den IJssel (2025)
- Schielands Hoge Zeedijk Oost Moordrecht (2026)
- Middelweg Zevenhuizen (2026)

3. Projecten die minder (technische) prioriteit hebben ten opzichte van categorie 2. De nieuwe planperiode is vooralsnog na 2030. Met het sluitend maken van de begroting vanaf 2026 zal de planning van de investeringen heroverwogen worden.

- 2e Tochtweg Noord Nieuwerkerk aan den IJssel (2024)
- Veldenbuurt Nieuwerkerk aan den IJssel (2024-2026)
- Dalenbuurt Nieuwerkerk aan den IJssel (2025/2026)
- Burgemeester Klinkhamerweg Zevenhuizen (2024/2025)
- IJsselpark Nieuwerkerk aan den IJssel (2025)
- Essepark Nieuwerkerk aan den IJssel (2027)
- Kleinpolderlaanpark Nieuwerkerk aan den IJssel (2025)
- Ringvaartlaan Nieuwerkerk aan den IJssel (2026)
- Nijverheidscentrum Zevenhuizen (2025)
- Noordeinde fase 2 Moerkapelle (2025)
- Noordelijke Dwarsweg fase 3 Zevenhuizen (2025)
- Westeinde boven Moordrecht (2026)
- Wollefoppenweg Zevenhuizen (2025)
- Zevenhuizen Zuid-West (2028)
- Swanlaweg Zevenhuizen (2028)
- Zuid-Oost Zevenhuizen (2026)

In 2024 en volgende jaren wordt nog steeds veel uitgegeven voor reconstructies van wegen, openbaar groen, vervanging van openbare verlichting, speeltoestellen en herinrichting van speelvoorzieningen, vervanging van riolering en investeringen van begraafplaatsen.

Investerings 2024 - 2027					<i>bedragen x € 1.000</i>	
Omschrijving	2024	2025	2026	2027	Totaal	
Reconstructie wegen	8.849	8.199	7.204	6.837		
Civiele kunstwerken	560	881	828	1.656		
Openbare verlichting (inclusief LED)	692	586	1.250	587		
Tractie	25	439	168	489		
Speeltoestellen	160	177	354	0		
Reconstructie openbaar groen	3.234	3.220	4.225	4.368		
Vervanging / renovatie rioolssystemen	1.794	2.199	1.671	1.671		
Begraafplaatsen	0	0	0	0		
Totaal	15.314	15.701	15.700	15.608	62.323	

Uitgebreide participatie van bewoners en bedrijven is en blijft vast onderdeel van de uitvoering van de reconstructies. Deze vragen veel inspanningen op het gebied van communicatie en werkbegeleiding, maar levert ook veel waardering op van inwoners. De wijze van participatie stemmen we per project af op de mogelijkheden en de behoefte van onze participanten.

Grootschalig onderhoud 2024

Naast de geplande reconstructies voert de gemeente ook grootschalig onderhoud uit aan alle kapitaalgoederen. Inrichting en gebruik blijven in deze gevallen veelal ongewijzigd. Een paar voorbeelden van Groot Onderhoudswerkzaamheden zijn de herstraatwerkzaamheden van trottoirs en fietspaden, het vervangen van asfaltdekkingen, vervangen van (onderdelen) van bruggen en groot onderhoud aan viaducten. In de jaarrekening 2022 zijn de voorzieningen wegen, kunstwerken en openbare verlichting gesloten. In 2024 worden er beheerplannen voor deze assets opgesteld, waarna de voorzieningen evt. weer ingesteld kunnen worden. Hieronder wordt het verloop van de voorzieningen voor groot onderhoud en de betreffende reserves weergegeven.

Verloop voorzieningen kapitaalgoederen		<i>bedragen x € 1.000</i>		
Het verloop van de onderhoudsvoorzieningen is in lijn met de vastgestelde beheerplannen.				
	Beginstand	Dotatie	Onttrekking	Eindstand
	1 januari			31 december
Onderhoud gem. gebouwen	2.009	1.173	697	2.485
Onderhoud Riolering	9.517	-	824	8.693
Totaal	11.526	1.173	1.521	11.178

Verloop reserves kapitaalgoederen		<i>bedragen x € 1.000</i>		
Omschrijving	Beginstand	Dotatie	Onttrekking	Eindstand
	1 januari			31 december
Eigen graven	0			0
Totaal	-	-	-	-

Klein/ dagelijks onderhoud 2024

Onder normale omstandigheden blijven de kosten voor klein onderhoud stabiel. Het betreft hier kort cyclisch onderhoud zoals grasmaaien, onkruidbeheersing, reparatie aan verlichting, straatwerk en civiele kunstwerken, schilderen etc. De weersinvloeden, maar ook het tijdig uitvoeren van groot onderhoud en reconstructies zijn afhankelijkheden met betrekking tot de kosten voor klein onderhoud in relatie tot het gewenste kwaliteitsbeeld. Met name voor het groenonderhoud is het belangrijk dat bijvoorbeeld slechte beplantingsvakken met weinig groeiendheid worden vervangen, maar ook gazonherstel is essentieel om het gewenste kwaliteitsbeeld voor de gazons te blijven garanderen en hierdoor de kosten voor planmatig onderhoud stabiel te houden. Vanwege marktwerking en areaaluitbreiding zijn de benodigde exploitatiebudgetten herijkt in de Zomernota 2023. Deze effecten worden vertaald via de reguliere P&C-cyclus.

Klein / dagelijks onderhoud 2024 - 2027					<i>bedragen x € 1.000</i>
Omschrijving	2024	2025	2026	2027	Totaal
Wegen	499.231	499.231	499.231	499.231	
Verkeer	310.000	310.000	310.000	310.000	
VRI	15.000	15.000	15.000	15.000	
Openbaar groen	3.142.423	2.985.423	3.012.423	3.012.423	
Speelvoorzieningen	121.300	121.300	121.300	121.300	
Civiele kunstwerken	460.000	460.000	460.000	460.000	
Openbare verlichting	214.263	214.263	214.263	214.263	
Riolering	736.155	736.155	736.155	736.155	
Totaal	5.498.372	5.341.372	5.368.372	5.368.372	21.576.488

Paragraaf 5: Bedrijfsvoering

Inleiding

In deze paragraaf geven wij inzicht in belangrijke ontwikkelingen op het gebied van de gemeentelijke bedrijfsvoering. Het gaat daarbij om bedrijfsprocessen die nodig zijn om de doelstellingen uit de programma's te realiseren. Bedrijfsvoering raakt daarmee de hele organisatie.

Wettelijk kader

De Gemeentewet en het BBV vormen de grondslag voor deze paragraaf.

Organisatieontwikkeling

Evaluatie concernplan

De organisatie is in 2019-2020 gestart met het uitwerken van basisuitgangspunten voor de organisatie(ontwikkeling) in een concernplan. Het concernplan is een organisatievisie en veranderplan voor de gemeente. In mei 2020 is het concernplan vastgesteld en sindsdien is de organisatie aan het ontwikkelen en veranderen op basis van de uitgangspunten hieruit. We gaan tussentijds evalueren op de koers van de organisatieontwikkeling. In de evaluatie willen we inzichtelijk maken wat we sinds mei 2020 hebben bereikt, wat de (nieuwe) huidige situatie is en wat de volgende benodigde stappen zijn in de onomkeerbare ontwikkeling die deze gemeente heeft ingezet in de richting van een gemeente van 70.000 inwoners. Dit zullen we verwerken in een organisatie ontwikkelplan. Hieronder beschrijven we een aantal ontwikkelingen die lopend zijn en na de evaluatie zal dit nog worden aangevuld.

Leiderschapsontwikkeling

. De implementatie van het concernplan en maatschappelijke ontwikkelingen vragen om een andere stijl van leidinggeven en een andere rolnemng. In 2024 wordt er verder geïnvesteerd in de leiderschapsontwikkeling.

Leren en ontwikkelen

In 2024 gaan we verder toewerken naar een lerende organisatie, waar medewerkers in staat zijn om te leren en ontwikkelen op het vakmanschap en vaardigheden die benodigd zijn in een voortdurende veranderde maatschappij en organisatie. Om dit te bereiken gaan we onderzoeken of we leerpaden op functieniveau kunnen implementeren, om medewerkers te ondersteunen bij het naar behoren uitvoeren van hun functie. Versterken van de leercultuur, waar onze ambities als organisatie matchen met de gewenste gedragingen en professionaliteit. Nog meer inzetten op (en faciliteren van) verschillende leer-methodes en leren van elkaar. Er wordt verder gewerkt aan een strategie hoe we de komende jaren verder gaan investeren op teamontwikkeling vanuit onze kernwaarden en hoofdpogaven.

Functiehuis en functieloongebouw

Zuidplas heeft per 1 januari 2024 een nieuw functiehuis en een functieloongebouw geïmplementeerd. In 2024 zal de bezwarenprocedure worden afgerond. Jaarlijks zal er een onderhoudsronde worden uitgevoerd zodat het functiehuis wendbaar is en blijft aansluiten op de organisatie.

Aanbesteding personeels- en salarissysteem

In 2023 heeft de Europese aanbesteding van het personeels- en salarissysteem plaatsgevonden voor Zuidplas. Het systeem wat uit de aanbesteding is gekomen is AFAS. Per 1 januari 2024 zal dit systeem grotendeels geïmplementeerd zijn. In 2024 maakt dit nog onderdeel uit van het takenpakket van HR,

doordat dan de gesprekscyclus, koppelingen met andere systemen en managementinformatie ingericht worden in AFAS. Dit heeft mogelijk nog incidentele financiële impact.

Zuidplas als werkgever op de kaart

De arbeidsmarkt blijft ook in 2024 krap en uitdagend. Om onze groeiambities waar te maken en aan de vervangingsvraag te kunnen voldoen zetten we alle zeilen bij. We gaan daarom ons werkgeversmerk actief promoten d.m.v. (gerichte) campagnes en onze vacatures op meer kanalen en vacaturewebsites uitzetten. Een goede werken-bij video, interessante (groei)verhalen en onze aanwezigheid op Social Media speelt daarbij een grote rol. Arbeidsmarktcommunicatie en adverteren alleen is echter niet voldoende. We gaan pro-actief de markt op door potentiële kandidaten actief te benaderen door gebruik te maken van specifieke 'gereedschappen' voor recruiters, zoals een LinkedIn Recruitersseat. In een arbeidsmarkt die aan het verzelfstandigen is, is het belangrijk niet alleen de aandacht te richten op het werven van ervaren 'ambtenaren'. Er zal meer aandacht uitgaan naar campus recruitment, door meer samenwerkingen aan te gaan met scholen en universiteiten en het bieden van traineeships, stages en juniorposities/leerpaden. Daarin speelt vooruitkijken en plannen op aanstaande vacatures en strategische personeelsplanning een grote rol; een taak die zeker past bij strategisch recruitment anno 2024. Verder is in 2024 het recruitmentproces geprofessionaliseerd en het ATS (kandidaat volg systeem) geoptimaliseerd. Ook zijn in 2024 de vacatureteksten herschreven en de werkenbij-website geactualiseerd voor een nog betere en passende 'reis' die een kandidaat maakt in de gehele sollicitatieprocedure.

Inkopen en aanbesteding

Met inkopen en aanbestedingen leveren wij een bijdrage bij de realisatie van maatschappelijke doelstellingen van gemeente Zuidplas. Bij aanbestedingen wordt ingezet op kwaliteit en het stimuleren van de lokale economie. Beleidsmatig en instrumenteel is de organisatie in staat doelmatig en rechtmatig in te kopen. De toenemende omvang en complexiteit van inkoop- en aanbestedingstrajecten (ook onder de EU-aanbestedingsgrens) vragen om een professionele inkoop. Deze toename komt met name uit de uitdagende opgaven binnen het ruimtelijk domein. In 2024 gaan we ook verder met de optimalisering van contractbeheer.

Informatievoorziening

De organisatie kan niet zonder informatie. Het niet tijdig kunnen beschikken over de juiste informatie zou ontegenzeggelijk leiden tot het vastlopen van de processen en het niet kunnen realiseren van de organisatie-doelstellingen. Informatievoorziening en het informatiesysteem zijn daarmee van strategisch belang. Gemeente Zuidplas werkt aan een informatiesysteem dat zich ontwikkelt tot een modern, secure, compliant, informatie- en datagedreven geheel, dat optimaal ondersteunend is aan de concernopgaven en dusdanig in control is dat nieuwe uitdagingen het hoofd geboden kunnen worden. Het totale informatiesysteem (het geheel van informatie- en datahuishouding, het applicatielandschap en de technische infrastructuur) gaan we op orde brengen, hebben en houden. We zetten in op het voldoen aan alle nieuwe wet- en regelgeving die op de gemeente afkomt op het gebied van informatievoorziening, moderniseren onze werkplekken zowel fysiek als digitaal met nieuwe devices en Microsoft365, brengen onze informatiehuishouding verder op orde en we gaan door met het invoeren, inbedden en uitbouwen van datagedreven werken. In 2024 gaan we een informatiebeleidsplan opstellen voor de komende jaren.

Informatiebeveiliging en Cybersecurity

Als informatie van strategisch belang is, dan is de beveiliging van die informatie dat ook. De (digitale) dreiging wordt steeds groter en meer divers en de informatie neemt niet alleen in omvang toe, maar raakt ook steeds meer verspreid. Om de beschikbaarheid, integriteit en vertrouwelijkheid van de informatie te kunnen blijven waarborgen zetten we enerzijds in op de bewustwording van een ieder die met onze informatie werkt met betrekking tot de risico's en de te

nemen maatregelen en zorgen we anderzijds dat ons informatiesysteem voldoet aan de basisbeveiligingsmaatregelen vanuit de IBD en de NCSC en werken we verder aan het volledig voldoen aan de Baseline Informatieveiligheid Overheid (BIO-normen).

Rechtmatigheidsverantwoording

Met de in 2023 inwerking getreden wetswijziging “Versterking decentrale rekenkamers” waarvan de rechtmatigheidsverantwoording onderdeel uitmaakt stelt het College expliciet deze rechtmatigheidsverantwoording op als onderdeel van de jaarrekening. Hiermee legt het College verantwoording af aan de Raad over het rechtmatig handelen en besteden van de publieke middelen.

De rechtmatigheidsverantwoording zal over boekjaar 2024 worden opgenomen in de jaarstukken, specifiek in de paragraaf Bedrijfsvoering. De accountant stelt dan slechts de getrouwheid van de jaarrekening vast, inclusief de getrouwheid van deze rechtmatigheidsverantwoording. Onderdeel van de onderbouwing van de rechtmatigheidsverantwoording zijn de uitkomsten van de interne controles inclusief controle op de rechtmatigheidscriteria die binnen de organisatie worden uitgevoerd om vast te stellen of wet- en regelgeving is nageleefd.

Facilitair/ huisvesting

Een goede balans tussen thuiswerken en in het gemeentehuis blijft een belangrijk uitgangspunt. Het accent van de functie van het gemeentehuis verschuift steeds meer naar ‘samenwerken’ en ‘ontmoeten’. Het plaats onafhankelijk werken wordt verder gefaciliteerd, door onder andere te zorgen voor de juiste apparatuur waarmee de medewerkers ook buiten het gemeentehuis hun werk goed uit kunnen voeren. Ook wordt er gekeken hoe we de samenwerking binnen de gemeente verder kunnen faciliteren.

Effecten amendementen

In amendement A054 van de Begroting 2024 heeft de raad besloten om een taakstelling van € 250.000 op inhuur op te leggen. Dit is ten laste gegaan van de flexibele schil: een budget om inhuur te bekostigen in situaties van bijvoorbeeld ziekte of zwangerschapsverlof.

Paragraaf 6: Openbaarheid

In de considerans van de Wet open overheid (Woo) is het motief voor vaststelling van de wet als volgt geformuleerd:

- de toegang tot overheidsinformatie voor iedereen vergroten,
- de actieve openbaarmaking bevorderen,
- bestuurlijke transparantie tot norm verheffen,
- de regels voor openheid en openbaarheid actualiseren en deze zoveel mogelijk in de wet opnemen zodat openbaarheid een recht wordt van de burger en een plicht van de overheid.

De Woo heeft tot doel een transparante overheid te bevorderen. Een belangrijke voorwaarde daarvoor is dat de informatiehuishouding van de overheid op orde is. Voor gemeenten golden de volgende verplichtingen uit de Woo die per 1 mei 2022 direct in werking zijn getreden:

- Een of meer contactperso(n)en aanwijzen om vragen van inwoners te beantwoorden.
- De bepalingen omtrent openbaarmaking op verzoek: voortaan moeten onder meer ook documenten met persoonlijke beleidsopvattingen van ambtenaren in geanonimiseerde vorm betrokken worden. Ook moet een Woo-verzoek elektronisch kunnen worden ingediend.
- Maatregelen treffen om de duurzame toegankelijkheid van digitale documenten te borgen als randvoorwaarde om uitvoering te geven aan openbaarheid.
- De inspanningsverplichting om informatie over beleid actief openbaar te maken (art. 3.1 Woo).

Aanwijzing contactpersoon

Per 1 mei 2022 is een Woo-coördinator aangewezen die zowel namens college, burgemeester als gemeenteraad, vragen van inwoners kan beantwoorden.

Actieve openbaarmaking

Naast de algemene inspanningsverplichting die volgt uit artikel 3.1 van de Woo, stelt de Woo de actieve openbaarmaking van een aantal categorieën documenten op termijn verplicht.

Deze actieve openbaarmaking dient plaats te vinden door middel van een digitale infrastructuur die door de minister van BZK in stand wordt gehouden (artikel 3.3b van de Woo). Het doel daarvan is, alle informatie die bestuursorganen onder de Woo actief openbaar moeten maken, op één plek voor iedereen vindbaar en doorzoekbaar te maken. Door deze ene vindplaats ontstaat er overzicht en hoeven belanghebbende burgers, onderzoekers, journalisten, wetenschappers en overige geïnteresseerden niet langer de vele websites van de afzonderlijke bestuursorganen te zoeken en doorzoeken.

Aanvankelijk is er in 2022 bij de ontwikkeling van de verplichte digitale infrastructuur uitgegaan van een oplossing waarbij de informatie centraal zou worden opgeslagen en werd het landelijke Platform Open Overheidsinformatie (PLOOI) ontwikkeld. De ontwikkeling van dit platform is stopgezet en is eind 2022 door de minister BZK op advies van het Adviescollege ICT-toetsing gekozen voor een eenvoudiger en sneller te realiseren oplossing: een verwijzindex (de "Woo-index") met zoekfunctie.

De Woo-index en zoekfunctie worden ontwikkeld door KOOP (Kenniss- en Exploitatiecentrum Officiële Overheidspublicaties). Een eerste versie van de Woo-index - nog zonder ondersteunende zoekfunctionaliteit – is vanaf 19 juni a.s. beschikbaar. Later dit jaar zal een zoekfunctie worden toegevoegd.

Na het beschikbaar komen van de Woo-index kan de actieve openbaarmaking van de Woo-informatie categorieën door middel van deze digitale infrastructuur stapsgewijs worden geïmplementeerd en zal ook de wettelijke verplichting gefaseerd – per informatie categorie – worden ingevoerd. Dit gebeurt bij koninklijk besluit.

De Woo-index van de gemeente Zuidplas is raadplegen op: https://organisaties.overheid.nl/woo/30143/Gemeente_Zuidplas

Vooruitlopend op de wettelijke actieve openbaarmakingsplicht geven we inhoud aan de actieve openbaarmaking door beschikbare publieke informatie zo veel mogelijk te ontsluiten via de gemeentelijke website. In 2022 is begonnen met het actief openbaar maken van de ingekomen raadsstukken. In 2022 zijn ook de voorbereidingen getroffen om besluiten op verzoeken om openbaarmaking, te plaatsen op de website van de gemeente. Deze voorbereidingen zijn inmiddels afgerond en de besluiten zullen in najaar 2023 openbaar worden gemaakt.

Passieve openbaarmaking

Naast de actieve openbaarmakingsplicht kent de Woo een regime voor passieve openbaarmaking. Ook in 2023 zijn diverse verzoeken om openbaarmaking afgehandeld. In 2023 zijn (t/m juli 2023) reeds 18 verzoeken ontvangen.

Implementatie Woo en aanverwante wetten

Ook in 2023 is gewerkt aan de voorbereiding van een programma om de Wet open overheid verder te implementeren. Daarbij wordt een relatie gelegd met andere wetten die gevolgen hebben voor de (digitale) toegankelijkheid en openbaarheid van de gemeente, waaronder de Wet modernisering elektronisch bestuurlijk verkeer, de Wet elektronische publicaties en de Wet digitale overheid.

Met name de invoering van de Woo, een wet met langere doorlooptijd (de Memorie van Toelichting noemt een mogelijke termijn van 8 jaar) stelt hoge eisen aan de inrichting van de informatiehuishouding, archivering, en bewustwording van de organisatie. Invoering van deze wet hangt samen met de andere wet- en regelgeving op het gebied van publiceren van informatie en de toegankelijkheid van deze informatie.

In 2022 is gestart met een inventarisatie van de huidige praktijk op het gebied van digitale dienstverlening, publicaties en openbaarmaking van publieke informatie. Die inventarisatie is in de eerste helft van 2023 afgerond en de impactanalyse is opgeleverd. Een volgende stap zal zijn de implementatie van de Woo en aanverwante wetten in een project op te pakken. Hiertoe is nog niet besloten.

In verschillende deelprojecten worden vanaf 2023 alle werkzaamheden uitgevoerd die noodzakelijk zijn om te voldoen aan de wettelijke verplichtingen. De wettelijke verplichting is daarbij de ondergrens. Het college bepaalt zo nodig in samenspraak met de raad een hoger ambitieniveau.

Middelen

In de meicirculaire van 2021 zijn door het Rijk middelen toegezegd. Het gaat om de volgende bedragen:

I/S	2024	2025	2026	2027
S	100.000	100.000	100.000	100.000
I	53.000	68.000	0	0

Dit geld is gereserveerd (R21.000069/Z21.001564) en kan worden ingezet om de komende jaren invulling te geven aan de implementatie van de Woo en de aanverwante wetten.

Paragraaf 7: Financiering

Doel

Het doel van deze paragraaf is het informeren van de gemeenteraad over het te voeren treasury beleid, de meerjarige financieringsstrategie en de beheersing van financieringsrisico's. *Treasury* is het besturen en beheersen van de financiële posities en de risico's die hieraan zijn verbonden. Het gaat hierbij om financiering van het beleid, tegen zo gunstig mogelijke voorwaarden. De gemeente Zuidplas is hierbij gebonden aan de kaders van de Wet Financiering Decentrale Overheden (Wet Fido). Het doel van deze wet is onder andere om de inrichting en uitvoering van de treasury functie (financieringsactiviteiten) van de gemeente op een verantwoorde en professionele wijze te regelen. De treasury functie ondersteunt daarmee de uitvoering van de programma's.

Treasury beleid en -beheer

De gemeente Zuidplas voert een risicomijdend treasury beleid vanuit haar publiekrechtelijke taak om maatschappelijke kapitaal te beheren. Binnen dit risicomijdende beleid streeft de gemeente naar een zo hoog mogelijk rendement op het belegde vermogen en zo laag mogelijke kosten van leningen. Dit alles binnen duidelijk geformuleerde randvoorwaarden, die risico's moeten beperken. De gemeente legt de uitgangspunten en bevoegdheden van het treasury beheer vast in het Treasury statuut. De gemeenteraad stelt het Treasury statuut vast.

Belangrijke elementen uit het Treasury statuut:

- Het aangaan of verstrekken van leningen is alleen toegestaan voor de uitoefening van de publieke taak. Dit geldt ook voor het verlenen van garanties;
- Voor uitzettingen geldt het voorzichtigheidsbeginsel. Er worden geen overmatige risico's genomen. Financiële instellingen moeten ten minste een AA-rating hebben;
- Het gebruik van derivaten is niet toegestaan.

Het beheersen van de risico's als uitgangspunt van de wet FIDO uit zich verder concreet in de kasgeldlimiet en de renterisiconorm. Hieronder komen beide onderwerpen nog aan bod.

Gemeentefinanciering

De financieringsbehoefte van de gemeente hangt af van ontwikkelingen in de exploitatie en de balans. De onderstaande tabel geeft de berekening van de financieringsbehoefte weer. Deze bevat een indicatie van de mate waarin Zuidplas de gemeentelijke bezittingen (vaste activa en bouwgrond) financiert met langlopende financieringsmiddelen.

De financieringsbehoefte wordt bepaald door de geprognosticeerde financiering ten behoeve van investeringen in materieel, aan kopen van gronden en gebouwen en uitvoering van projecten, waaronder grondexploitaties. De beschikbare financieringsmiddelen zijn de interne financieringsmiddelen, reserves, voorzieningen en de reeds aangetrokken langlopende geldleningen. Hieronder staat de verwachte financieringsbehoefte weergegeven.

Financieringsbehoefte	bedragen x € 1 mln				
	2023	2024	2025	2026	2027
Totaal vaste activa en grondexploitaties	223	244	253	273	293
Langlopende geldleningen o/g	119	139	147	170	196
Eigen Vermogen/Reserves	65	65	65	60	54
Voorzieningen	19	18	17	17	16
Totaal financieringsmiddelen	203	222	229	246	266
Financieringsbehoefte	20	23	24	26	28

De berekening van de financieringsbehoefte van Zuidplas is een momentopname. De financieringsbehoefte is berekend op basis van de geprognosticeerde balans uit bijlage 3 van deze begroting.

Algemene aannames voor geprognosticeerde balans

Voor de geprognosticeerde balans is een aantal algemene aannames gemaakt, die hier verder worden onderbouwd. Normaal gesproken wordt de geprognosticeerde balans gevoed met informatie uit het voorgaande P&C-document, en waar mogelijk met actuele informatie aangevuld. Nu echter is het voorgaande P&C-document – de Zomernota 2023 – niet representatief. Deze Zomernota laat namelijk tekorten zien en via een Herstelplan wordt er bijgestuurd bij deze Begroting 2024. Met dit in het achterhoofd zijn er de volgende aannames gemaakt voor onderdelen van de balans.

- Het *exploitatiesaldo* (of resultaat van de begroting) is bij de Zomernota, inclusief Meicirculaire, als volgt: -/- 7 miljoen in 2023, -/- 8 miljoen in 2024, -/- 6 miljoen in 2025, -/- 13 miljoen in 2026 en -/- 14 miljoen in 2027. De strategie van het herstelplan is als volgt. Allereerst is het doel om het tekort van 2023 te verminderen. Dit zal primair gebeuren door een goede analyse van de haalbaarheid en uitvoerbaarheid van de uitgaven in dat jaar, alsook een analyse van de verschillen van de Jaarrekening 2022. In de tweede plaats is het doel om via maatregelen de Begroting 2024 sluitend te krijgen, en als het even kan ook 2025. In de derde plaats is het doel om opties in kaart te brengen voor aanvullende maatregelen vanaf het jaar 2026. Dit zijn opties die niet gelijk geëffectueerd kunnen worden, maar apart onderzoek vragen. Met de genoemde drie aspecten van de strategie in het achterhoofd, maken wij voor de geprognosticeerde balans de volgende aanname van het resultaat: het resultaat 2023 is -/- 3,5 miljoen (oftewel de helft van het huidige tekort), het resultaat 2024 en 2025 is € 0 (sluitend maken is noodzakelijk) en het resultaat 2026 en 2027 is -/- 5 respectievelijk -/- 6 miljoen (oftewel het verschil met jaarschijf 2024).
- Voor de *investeringskredieten* gaan wij uit van een volume van € 30 miljoen structureel per jaar. Het volume van 2022 was € 23 miljoen. In de meerjarenbegroting van de stand van de Zomernota 2023 zijn soms hogere bedragen aan investeringskredieten opgenomen. Hier zal in het traject van het herstelplan op bijgestuurd worden, zowel door inhoudelijke keuzes (investeringen niet meer doen, goedkoper doen of faseren) als door realistisch begroten in de jaarperiodes.
- Voor de *grondexploitaties* sluiten wij de bedragen volledig aan bij de bedragen zoals deze in de begroting zitten en zijn vastgesteld in het Perspectief Ruimtelijke Opgaven (PRO) 2023.
- Voor de *reserves* maken wij de aanname dat de jaarlijkse onttrekkingen en dotaties aan elkaar gelijk zijn en € 2 miljoen bedragen. Gemiddeld genomen in de meerjarenbegroting staan ook deze bedragen. Hierbij geldt natuurlijk wel als aanvulling dat een eventueel positief of negatief resultaat verrekend wordt met de algemene reserve.
- Voor de *voorzieningen* maken wij de aanname dat de jaarlijkse onttrekkingen en dotaties aan elkaar gelijk zijn en € 3 miljoen bedragen. Gemiddeld genomen in de meerjarenbegroting staan ook deze bedragen.
- Voor de *overige balansonderdelen* maken wij de aanname dat de mutaties in de meerjarenbegroting stabiel blijven ten opzichte van de jaarrekening. Deze balansonderdelen betreffen bijvoorbeeld de financiële vaste activa, liquide middelen en overlopende passiva.

Voor de volledigheid wordt opgemerkt dat deze financieringsbehoefte geen gegevens bevat voor het Middengebied. Vanwege de ontwikkeling van het Vijfde Dorp is het plan om gronden over te kopen van de Grondbank. Dit zal in de toekomst een toename van de financieringsbehoefte betekenen.

Door de financieringsbehoefte zullen wij geld op de markt aan moeten trekken. Hierdoor zal ook de schuldquote stijgen, naar verwachting tot boven **130%**, de categorie die de provincie als meest risicovol beschouwt. Dit is toegelicht in de paragraaf Weerstandsvermogen en Risicobeheersing. Het college komt op termijn met voorstellen om hier mee om te gaan.

Financieringsstrategie

Als gevolg van het verwacht investeringsniveau zal de komende jaren een aantal geldleningen worden aangetrokken. De verwachting is dat de portefeuille langlopende geldleningen die op 1 januari 2023 € 99 miljoen bedroeg zal stijgen naar € 196 miljoen op 31 december 2027. Daarnaast is uitgangspunt dat er sprake zal zijn van een gemiddeld bedrag van € 10 miljoen aan kortlopende geldleningen.

De gemeenteraad heeft medio 2023 aangegeven in de paragraaf financiering van de begroting 2024-2027 uitgebreid geïnformeerd te willen worden over onderstaande punten:

1. Op welke aannames is de financieringsbehoefte gebaseerd?
2. Wat zijn de verwachtingen voor de markttrente ontwikkeling?
3. Wat zijn de rentelasten van de huidige leningenportefeuille en wat van de verwachte nieuw aan te trekken leningen?
4. Wat is de basis strategie bij een financieringstekort: wanneer lenen we kort en wanneer lang etc.?
5. Vooruitblik naar het Middengebied: wat wordt dan de financieringsstrategie? (Nog zonder cijfers)

Ad. 1. Op welke aannames is de financieringsbehoefte gebaseerd?

De meerjarige financieringsbehoefte is bepaald op basis van de verwachte ontwikkeling van het investeringsniveau, de grondexploitaties en de reserves en voorzieningen. Op de vorige pagina onder gemeentefinanciering is aangegeven dat hiertoe noodzakelijkerwijs een aantal aannames is gedaan.

Ad. 2. Wat zijn de verwachtingen voor de markttrente ontwikkeling?

Vanaf met name medio 2022 zijn de rentetarieven voor zowel kortlopende als langlopende financiering fors opgelopen. Op 13 juli 2023 kon kortlopende financiering met een looptijd van 1-3 maanden worden aangetrokken tegen 3,75%; voor langlopende financiering met een looptijd van 25 jaar rentevast lag het percentage op 3,50%.

De verwachting is dat de genoemde rentetarieven als “het nieuwe normaal” moeten worden gezien en dat de extreem lager rentetarieven van 2020 en 2021 niet zullen terugkeren. Verder is de verwachting dat de rentetarieven de komende jaren rond het huidige niveau zullen blijven dan wel iets zullen dalen. Deze verwachting is gebaseerd op de Europese inflatieverwachtingen en de meerjarige rentecurve die bijvoorbeeld (op 13 juli 2023) aangeeft dat NU lenen met een looptijd van 25 jaar een hoger rentepercentage vraagt dan een lening met een looptijd van 40 jaar.

Ad. 3. Wat zijn de rentelasten van de huidige leningenportefeuille en wat van de verwachte nieuw aan te trekken leningen?

Toelichting: als voorbeeld TOTAAL per 1 januari 2026 ad € 146,8 : is de omvang huidige leningen portefeuille per 1 januari 2026 ad € 92,8 miljoen + het totaal van de in 2023 tot en met 2025 aan te trekken leningen ad € 54 miljoen.

Leningenportefeuille (ontwikkeling)	Bedragen x € 1 mln					
	2023	2024	2025	2026	2027	2028
Omvang per 1 januari	99,1	97,0	94,9	92,8	90,9	89,2
Rentelasten	2,2	2,1	2,2	2,6	2,6	2,6
Nieuw aan te trekken leningen						
Jaarvolume	22,0	22,0	10,0	25,0	28,0	20,0
Gecumuleerd	22,0	44,0	54,0	79,0	107,0	127,0
Rentelasten						
Totaal						
Totaal per 1 januari	99,1	119,0	138,9	146,8	169,9	196,2
Rentelasten	2,4	3,1	4,0	4,9	5,9	6,7

In dit overzicht is rekening gehouden met de effecten vanuit de herfinanciering van bestaande fixe-leningen tegen hogere rente dan van de huidige leningen.

Ad. 4. Wat is de basisstrategie bij een financieringstekort, wanneer lenen we kort en wanneer lang ?

De basisstrategie is dat we zo veel als wettelijk is toegestaan kort zullen lenen. Die wettelijke norm is ook wel bekend als de kasgeldlimiet en bedraagt globaal € 11 miljoen. De dan resterende benodigde financieringsmiddelen worden door middel van langlopende leningen aangetrokken. Deze leningen zullen worden aangetrokken met een looptijd van 40 jaar/aflossingsvrij (fixe leningen).

Er wordt nadrukkelijk rekening gehouden met en ingespeeld op het renterisico dat gelopen wordt op in de toekomst aan te trekken financieringsmiddelen. Ten aanzien van de in 2023 benodigde langlopende geldlening van voorsnog € 22 miljoen is er gekozen om het moment van aantrekken maximaal uit te stellen en de wettelijk toegestane kasgeldlimiet hiervoor te benutten. Vanwege overschrijding van de kasgeldlimiet vanaf het 4^e kwartaal 2023 (doet zich voor als er geen langlopende financiering wordt aangetrokken) is de lening eind september 2023 aangetrokken en gestort. Het was mogelijk geweest met de bank in een eerder stadium het rentepercentage op deze lening vast te leggen maar de renteverwachting gaf daar geen aanleiding voor.

Over de in 2024 tot en met 2027 aan te trekken volumes aan langlopende geldleningen wordt ook renterisico gelopen. In het treasurystatuut is vastgelegd dat deze renterisico's partieel moeten worden beheerst/afgedekt. Omdat financiële derivaten in het treasurystatuut zijn uitgesloten zal het risico worden beheerst door middel van het aantrekken van geldleningen met uitgestelde storting. Gegeven de onzekerheid over de ontwikkeling van de financieringsbehoefte zullen de begrote aan te trekken volumes gedeeltelijk/partieel voor genoemde beheersmaatregel in aanmerking komen. Ook de verwachte ontwikkeling van de rente speelt bij deze beheersmaatregel een rol. Naar de huidige inzichten zal in het 4^e kwartaal van 2023 worden overgegaan tot het afsluiten van een langlopende geldlening van € 11 miljoen, zijnde 50% van het begrote aan te trekken volume in 2024. Het rentepercentage wordt op moment van afsluiten meteen vastgelegd maar de lening wordt pas in de loop van 2024 gestort. Argumenten hierbij zijn:

- de verwachting dat de rente op moment van afsluiten niet veel zal afwijken van de rente op het moment dat we de lening gestort willen hebben;
- begrotingszekerheid voor de meerjarige rentelasten op deze lening
- invulling geven aan het door de raad vastgestelde beleid ten aanzien van renterisicobeheersing

Voor de voor 2025, 2026 en 2027 begrote volume wordt deze beheersmaatregel in het 1^e kwartaal van 2024 nader overwogen.

Ad. 5. Vooruitblik naar het Middengebied, wat wordt dan de financieringsstrategie?

Zoals eerder aangegeven is deze Begroting 2024-2027 opgesteld zonder rekening te houden met het Middengebied. De financieringsstrategie zal worden afgeleid van enerzijds de financieringsbehoefte die ontstaat als gevolg van de investeringen in de voorzieningen in het Middengebied en anderzijds van de verwachte ontwikkeling van de geldstromen die zich gaan afspelen in de grondexploitatie. Het voornemen is de consequenties, die voortvloeien uit de besluitvorming omtrent het Middengebied, uit te werken in een financieringsstrategie.

Uitgangspunt is dat deze verwachte financieringsbehoefte wordt vertaald in één of meerdere leningen met verschillende looptijden, zodanig dat grote verwachte inkomende geldstromen als gevolg van grondverkopen “meteen” worden aangewend ter aflossing op de leningen. Dit laatste om te voorkomen dat we overgefinancierd raken/geld over houden dat we niet kwijt kunnen anders dan tegen een lage rente.

De financieringsstrategie inclusief Middengebied wordt bij de Zomernota 2024 gepresenteerd inclusief een geactualiseerde paragraaf financiering.

Met huisbankier BNG Bank is in 2023 verkend of het mogelijk is het renterisico op in de toekomst aan te trekken leningen te beheersen, bijvoorbeeld alvast een lening te sluiten met storting op het moment dat we de eerste grondaankoop verwachten. Gezien de omvang hiervan bleek dat dit pas mogelijk is na vaststelling bestemmingsplan en het afgeven van een onherroepelijke omgevingsvergunning. Als dit laatste is gerealiseerd zal ook deze beheersmaatregel worden uitgevoerd.

Effecten Middengebied Fase 1a

Het college heeft in de raadsvergadering van 9 november 2021 aan de raad toegezegd om in de P&C-cyclus de schuldquote inclusief en exclusief Middengebied te presenteren (toezegging 1596). Inmiddels ligt er een voorstel voor Fase 1A van het Middengebied voor, voor besluitvorming in de raad van oktober 2023. Deze grondexploitatie gaat effect hebben op de kasstromen van de gemeente. Naar verwachting zal het de schuldquote zich hiermee de komende jaren als volgt ontwikkelen. In de jaren na de meerjarenbegroting zal deze weer dalen.

In deze paragraaf financiering wordt ook een doorkijk gegeven m.b.t. de financiële consequenties, die voortvloeien uit de laatste cijfers van de grondexploitatie fase 1A Middengebied (ten opzichte van de primitieve begroting).

Onderstaande tabellen geven inzicht in de mutaties in de schuldquote en de ontwikkeling van de vaste schuld in meerjarenperspectief.

Ontwikkeling schuldquote en vaste schuld op basis van geprognosticeerde balans;

1. Netto schuldquote Primitief x 1.000	Realisatie	Begroting					
		2022	2023	2024	2025	2026	2027
A. Vaste schulden	+	99.171	118.829	141.245	151.150	176.371	204.101
B. Netto vlottende schuld	+	18.289	20.614	20.614	20.614	20.614	20.699
C. Overlopende passiva	+	28.328	28.328	28.328	28.328	28.328	28.328
Totale bruto schuld		145.788	167.771	190.187	200.092	225.313	253.128
D1. Financiële activa (excl. kapitaalverstr. , leninge	-	199	199	199	199	199	199
D2. Financiële activa (verstreckte leningen)	-	5.361	5.361	5.361	5.361	5.361	5.361
E. Uitzettingen < 1 jaar	-	26.750	16.338	16.338	16.338	16.338	16.338
F. Liquide middelen	-	390	-	-	-	-	-
G. Overlopende activa	-	9.575	9.575	9.575	9.575	9.575	9.575
Totale netto schuld		108.874	141.659	164.075	173.980	199.201	227.016
Totale netto schuld gecorrigeerd voor alle verstreckte leningen		103.513	136.298	158.714	168.619	193.840	221.655
H. Totale saldo van baten (excl. mut. res.)	/	133.698	141.500	145.000	145.000	140.000	140.000
Netto schuldquote		81,4%	100,1%	113,2%	120,0%	142,3%	162,2%
Netto schuldquote gecorrigeerd voor alle verstreckte leningen		77,4%	96,3%	109,5%	116,3%	138,5%	158,3%

1. Netto schuldquote inclusief Middengebied fase 1A x 1.000	Realisatie	Begroting					
		2022	2023	2024	2025	2026	2027
A. Vaste schulden	+	99.171	113.149	143.643	221.253	255.580	275.382
B. Netto vlottende schuld	+	18.289	20.614	20.614	20.614	20.614	20.699
C. Overlopende passiva	+	28.328	28.328	28.328	28.328	28.328	28.328
Totale bruto schuld		145.788	162.091	192.585	270.195	304.522	324.409
D1. Financiële activa (excl. kapitaalverstr. , leninge	-	199	199	199	199	199	199
D2. Financiële activa (verstreckte leningen)	-	5.361	5.361	5.361	5.361	5.361	5.361
E. Uitzettingen < 1 jaar	-	26.750	16.338	16.338	16.338	16.338	16.338
F. Liquide middelen	-	390	-	-	-	-	-
G. Overlopende activa	-	9.575	9.575	9.575	9.575	9.575	9.575
Totale netto schuld		108.874	135.979	166.473	244.083	278.410	298.297
Totale netto schuld gecorrigeerd voor alle verstreckte leningen		103.513	130.618	161.112	238.722	273.049	292.936
H. Totale saldo van baten (excl. mut. res.)	/	133.698	141.500	145.000	145.000	140.000	140.000
Netto schuldquote		81,4%	96,1%	114,8%	168,3%	198,9%	213,1%
Netto schuldquote gecorrigeerd voor alle verstreckte leningen		77,4%	92,3%	111,1%	164,6%	195,0%	209,2%

Verschil Primitief/Middengebied fase 1A							
Netto schuldquote		0,0%	-4,0%	1,7%	48,3%	56,6%	50,9%
Netto schuldquote gecorrigeerd voor alle verstreckte leningen		0,0%	-4,0%	1,7%	48,3%	56,6%	50,9%

Vanaf 2025 loopt de schuldquote op door de financiële doorvertaling van het Middengebied fase 1A. Op de geprognosticeerde balans zien we met name de voorraden (onderhanden werk bouwgronden aan de actiefzijde) en daarmee de samenhangende vaste schuld (leningen/financieringsbehoefte aan de passiefzijde) toenemen.

De schuldquote komt volgens de prognose inclusief Middengebied Fase 1A in het jaar 2025 boven de signaleringswaarde van 130% uit. In de jaren na de meerjarenbegroting zal de schuldquote weer dalen door de verkoop van gronden (grondopbrengsten), waarmee we onze vaste schuld aflossen.

Geldleningen

De gemeente Zuidplas financiert haar uitgaven onder andere door middel van het aantrekken van langlopende geldleningen. Naast financiering met langlopende geldleningen maakt zij ook gebruik van kasgeldleningen. Dit zijn de leningen met een looptijd van maximaal één jaar.

De Wet FIDO geeft voorwaarden aan waaronder een gemeente kortlopend geld mag aantrekken. De kortlopende geldleningen die Zuidplas opneemt, mogen de kasgeldlimiet (8,5% van het begrotingstotaal) niet langer dan twee achtereenvolgende kwartalen overschrijden. Duurt de overschrijding langer, dan moet de gemeente een oplossing zoeken om weer binnen de kasgeldlimiet te komen. Meestal is die oplossing het afsluiten van een langlopende geldlening.

Risicobeheer

De renterisiconorm houdt in dat de jaarlijks verplichte aflossingen en renteherzieningen voor gemeenten niet méér mogen bedragen dan 20% van het begrotingstotaal. Dat heeft als doel om het renterisico bij herfinanciering te beheersen. De renterisiconorm benadrukt vooral het belang van een goede spreiding van de leningenportefeuille en de renterisico's. De norm is een benadering hiervoor.

Uit het volgende overzicht blijkt dat Zuidplas in de periode 2024-2027 ruimschoots onder de renterisiconorm blijft.

Renterisico vaste schuld	bedragen x € 1.000			
	2024	2025	2026	2027
1 Renteherziening vaste schuld o/g	nvt	nvt	nvt	nvt
2 Aflossingen	7.115	12.118	16.845	11.765
3 Renterisico (1+2)	7.115	12.118	16.845	11.765
4 Renterisiconorm	30.018	30.193	27.146	26.883
5a Ruimte onder renterisiconorm (4>3)	22.903	18.075	10.301	15.118
5b Overschrijding risiconorm (3>4)	-	-	-	-
Overschrijding?	Nee	Nee	Nee	Nee
Berekening Renterisiconorm				
4a Begrotingstotaal	150.091	150.964	135.732	134.414
4b Vastgesteld percentage	20%	20%	20%	20%
4 Renterisiconorm (4a x 4b / 100)	30.018	30.193	27.146	26.883

Koersrisico

De Wet FIDO staat uitzettingen in de vorm van aandelen niet toe, met uitzondering van deelnemingen in ondernemingen voor de publieke taak. Dit beperkt koersrisico's. De gemeente neemt deel in Alliander, NV Oasen, Dunea, Cyclyus NV en NV Bank Nederlandse Gemeenten.

Kasgeldlimiet

De liquiditeitspositie is de mate waarin de gemeente op korte termijn aan de opeisbare verplichtingen kan voldoen. Voor het bepalen van deze positie is de kasgeldlimiet belangrijk. Deze limiet houdt in dat de totale omvang van de vlottende schuld maximaal 8,5% van de lastenkant van de gemeentebegroting mag zijn. De gemeente mag haar activiteiten niet onbeperkt met leningen met een looptijd korter dan 1 jaar financieren. De reden hiervan is dat voor deze korte financiering geldt dat het renterisico aanzienlijk kan zijn aangezien fluctuaties in de rente bij korte financiering direct een relatief grote impact kunnen hebben op de rentelasten. In de wet Fido is hiervoor de kasgeldlimiet opgenomen, waarmee een maximum wordt gesteld aan de netto kortlopende schuld. Het komende jaar vult de gemeente Zuidplas haar financieringsbehoefte zoveel mogelijk in met kortlopende financieringsmiddelen.

De kasgeldlimiet van de gemeente Zuidplas bedraagt in 2024:

Berekening Kasgeldlimiet 2024	<i>bedragen x € 1.000</i>
Begrotingstotaal	150.091
Kasgeldlimiet (=8,5% x begrotingstotaal)	12.758

Schatkistbankieren

Decentrale overheden zijn verplicht om hun overtollige middelen aan te houden bij 's Rijks schatkist. Hiervoor is een rekening-courantovereenkomst tussen de Staat en de decentrale overheid afgesloten. Schatkistbankieren is uitsluitend bedoeld voor medeoverheden met overtollige liquide middelen. Zodra deze situatie ook op Zuidplas van toepassing is, gaat de gemeente over op deze vorm van bankieren.

Renteschema

De BBV stimuleert een eenduidige handelwijze met betrekking tot rente (harmonisering) en het eenduidig inzichtelijk maken van de wijze waarop de gemeenten met rente zijn omgegaan (transparantie). Daarbij is het uitgangspunt dat zoveel mogelijk wordt uitgegaan van de (verwachte) werkelijke rentelasten. Vanaf begrotingsjaar 2017 wordt geen rente meer toegerekend aan het eigen vermogen. Tevens is de toerekening van rente aan de kapitaallastenreserve afgeschaft. De rentekosten worden aan de desbetreffende taakvelden en Programma's toegerekend met behulp van een (rente)omslag.

In de Notitie grondbeleid in de begroting en jaarstukken (2019) zijn spelregels opgenomen hoe de rente aan de grondexploitaties toegerekend moet worden. Hierin is bepaald dat deze gebaseerd moet zijn op de daadwerkelijk te betalen rente over het vreemd vermogen. Het over het vreemd vermogen te hanteren rentepercentage is gelijk aan het gewogen gemiddelde rentepercentage van de bestaande leningenportefeuille van de gemeente, naar verhouding vreemd vermogen/totaal vermogen.

De rente (grondexploitaties) wordt toegerekend aan de boekwaarde per 1 januari. Dit wordt per grondexploitatiecomplex berekend.

In deze paragraaf wordt inzicht gegeven in de wijze waarop rente aan investeringen, grondexploitaties en taakvelden wordt toegerekend. Dat inzicht wordt gegeven in onderstaand renteschema.

Renteschema	bedragen * € 1.000,-			
	2024	2025	2026	2027
Externe rentelasten over lange financiering	3.070	3.955	4.947	5.873
Externe rentelasten over korte financiering	300	300	300	300
Externe rentebaten	-150	-150	-150	-150
Totaal door te rekenen externe rente	3.220	4.105	5.097	6.023
De rente die aan de grondexploitaties moet worden doorberekend	214	238	-41	-72
Aan taakvelden toe te rekenen externe rente	3.006	3.867	5.138	6.095
Rente over eigen vermogen	0	0	0	0
Rente over voorzieningen	0	0	0	0
Totaal aan taakvelden toe te rekenen rente	3.006	3.867	5.138	6.095
De aan taakvelden toegerekende rente (renteomslag)	3.713	4.088	4.458	4.818
Renteresultaat op het taakveld treasury (-/ - betekent: voordelig)	-707	-221	680	1.277
Resultaat op taakveld treasury	-23,5%	-5,7%	13,2%	21,0%
Binnen marge van 25% afwijking	JA	JA	JA	JA
Boekwaarde integraal gefinancierde vaste activa per 1/1	212.185	233.618	254.728	275.310
Boekwaarde grondexploitatie per 1/1	10.817	10.824	-1.692	-2.799
Renteomslag	1,75%	1,75%	1,75%	1,75%
Vast houden aan 2024				

Het saldo van rentelasten en rentebaten bedraagt in 2024 naar verwachting € 3,220 miljoen. Deze rente moet worden verdeeld over taakvelden en grondexploitaties. Allereerst wordt bepaald welke rente toegerekend kan worden aan de grondexploitaties. Dit gebeurt aan de hand van het gewogen gemiddelde rentepercentage van de bestaande leningenportefeuille, naar verhouding vreemd vermogen/ totaal vermogen. Voor het begrotingsjaar 2024 is een percentage van 1,98% berekend. Aan de taakvelden (programma's) wordt € 3,713 miljoen toegerekend tegen een renteomslag van 1,75%. Er resulteert een renteresultaat op het taakveld treasury van € 0,707 miljoen ofwel 23,5%. Dit is binnen de marge van 25%, die het BBV voorschrijft.

Op basis van dit rekenschema verwachten we dat de renteomslag die in 2023 1,30% bedroeg vanaf 2024 1,75% zal moeten zijn. Voor investeringen in de meerjarenbegroting rekenen wij met het percentage van 2024: 1,75%.

Vanaf 2026 zien we een nadelig renteresultaat ontstaan dat overigens wel binnen de BBV-normen blijft. Bij de begroting 2025-2028 zal worden beoordeeld of de renteomslag in 2026 of 2027 naar boven moet worden bijgesteld.

Paragraaf 8: Weerstandsvermogen en risicobeheersing

Inleiding

De paragraaf weerstandsvermogen en risicobeheersing geeft inzicht in de ontwikkeling van het weerstandsvermogen, waarbij de (financiële) risico's worden afgezet tegen de weerstandscapaciteit die beschikbaar is om ze op te vangen. Daarnaast is de stand van zaken van zes financiële kengetallen opgenomen: netto schuldquote, netto schuldquote gecorrigeerd voor alle verstrekte leningen, solvabiliteitsratio, structurele exploitatieruimte, grondexploitatie en belastingcapaciteit. Daarnaast schrijft de financiële verordening van Zuidplas voor dat de volgende kengetallen worden berekend: netto langlopende schulden per inwoner en onbenutte belastingcapaciteit per inwoner.

Ontwikkelingen

Herstelplan

De bezuinigingen uit het herstelplan 3.0 zijn verwerkt en gerealiseerd. De opgenomen maatregelen uit fase 2 in deze begroting zijn opgenomen als risico dat deze in 2024 wellicht niet volledig gerealiseerd worden.

Middengebied

Ten tijde van opstelling van deze begroting is er nog geen definitief vastgesteld bestemmingsplan. Het in deze paragraaf opgenomen risico is hierop gebaseerd. Bij een eventueel go besluit zal dit risico verdwijnen en wordt er overgegaan naar een risico van een grondexploitatie.

Weerstandscapaciteit

Weerstandscapaciteit is het vermogen van de gemeente om financiële tegenvallers op te kunnen vangen zonder dat dit invloed heeft op het uitvoeren van de programma's. Het gaat dus om de robuustheid van de begroting. De weerstandscapaciteit wordt doorgaans uitgedrukt in een weerstandsratio.

Beschikbare weerstandsvermogen

Het beschikbare weerstandsvermogen bestaat uit al de vrije middelen en mogelijkheden (niet gekoppeld aan het bereiken van een ambitie) waarover de gemeente beschikt (of kan beschikken) om onvoorziene financiële tegenvallers te bekostigen. In de nota Risicomanagement Zuidplas 2023 wordt er onderscheid gemaakt tussen incidentele en structurele weerstandscapaciteit. Voor het structurele deel wordt inzicht gegeven in de structurele capaciteit en welke structurele risico's er zijn. Er wordt geen norm op gehanteerd omdat dergelijke risico's structureel verwerkt worden in de meerjarenraming en middels de p&c-documenten constant gemonitord en bijgesteld worden. Voor het incidentele deel wordt wel een norm gehanteerd.

Incidenteel weerstandsvermogen

Het incidentele weerstandsvermogen bestaat uit de algemene reserve en de post onvoorzien (indien beschikbaar). In onderstaande tabel is het beschikbare weerstandsvermogen per 31 december 2023 weergegeven. Deze tabel sluit aan bij de bijlage reserves en voorzieningen.

Incidentele weerstandsvermogen: algemene reserve	
Stand 31/12/2022 conform Jaarrekening 2022	21.802
Bij: resultaat 2022	7.661
Bij: ZN23 aframes noodfonds ivm minder aanvragen	250
Af: verminderingen (met name resultaatbestemming)	-6.919
Prognose 31/12/2023	22.794

De post onvoorzien is bij de begroting 2021 naar 0 teruggebracht.

Structureel weerstandsvermogen

Het structurele weerstandsvermogen bestaat uit eventueel voordelig resultaat in de meerjarenraming, de post onvoorzien (indien beschikbaar), de onbenutte belastingcapaciteit en de mogelijkheden om te bezuinigen. In de onderstaande tabel staan de posten van de structurele weerstandscapaciteit.

De onbenutte belastingcapaciteit is de ruimte die de gemeente heeft om de Ozb te laten stijgen tot het niveau dat normaal gesproken vereist wordt wanneer een gemeente onder curatele komt te staan. Deze zogenoemde "artikel-12 norm" is niet een wettelijk plafond, maar geeft een indicatie van de ruimte om te stijgen in opbrengsten. Voor de volledigheid merken wij op dat deze belastingcapaciteit berekend is met Ozb gegevens van 2023. Vanwege de maatregelen stijgt de Ozb in 2024. Naar verwachting zal de ruimte tussen de artikel-12 norm, die in de Meicirculaire 2024 gepubliceerd zal worden, en de lokale opbrengsten hiermee lager worden. Verder blijkt uit de tabel dat er grote tekorten zijn in de "ravijnjaren" 2026 en 2027. Hier zullen wij maatregelen voor in kaart brengen, al houden wij tegelijkertijd de druk ook hoog op het kabinet om met extra middelen te komen vanaf 2026. De maatregelen kunnen nu nog niet gekwantificeerd worden.

Structureel weerstandsvermogen	2024	2025	2026	2027
Begroting exploitatieresultaat*	-336	-725	-8.538	-9.318
Post onvoorzien	0	0	0	0
Onbenutte belastingcapaciteit	3.697	3.697	3.697	3.697
Bezuinigingsmogelijkheden	pm	pm	pm	pm
Totaal	3.361	2.972	-4.841	-5.621

* Begroting 2024 inclusief gerelateerde wijzigingen en amendementen, zie financiële samenvatting

Effecten besluitvorming gemeenteraad op lokale heffingen

De bovenstaande cijfers zijn aangepast naar aanleiding van de amendementen.

Het exploitatieresultaat is het resultaat van deze begroting, samen met onder andere de Najaarsnota en Septembercirculaire. De samenhang van begrotingswijzigingen is toegelicht in de financiële samenvatting. De post onvoorzien is bij de Begroting 2021 naar € 0 gebracht vanwege maatregelen.

Benodigde weerstandsvermogen

Voor de bepaling van het benodigde weerstandsvermogen worden conform de nota risicomanagement organisatie breed de risico's geïnventariseerd en gekwantificeerd met behulp van de Monte Carlo simulatie. Dit levert de volgende informatie op:

- De omvang van het benodigde weerstandsvermogen.
- Inzicht in het invloedpercentage per categorie.
- Inzicht in de 6 belangrijkste risico's.

Benodigd weerstandsvermogen

Bij een zekerheidspercentage van 90% is een weerstandsvermogen van € 8,5 miljoen benodigd.

In het volgende overzicht zijn de risico's van gemeente Zuidplas gecategoriseerd:

Risicogebeurtenis	Involedpercentage
1. Verbonden partijen	35,48%
2. Financieel	31,14%
3. Sociaal en maatschappelijk domein	17,28%
4. Ruimte	11,76%
5. Bestuur en bedrijfsvoering	4,34%
Totaal	100,00%

Verbonden partijen

Voor de berekening voor de begroting 2024 is in overleg met Naris vooruitlopend op de nieuwe nota toch alvast een (technische) wijziging doorgevoerd. Alleen bij de verbonden partijen werd naast een maximaal risicobedrag ook een te verwachten risicobedrag ingevoerd. Dat is nu niet meer opgenomen en daarmee gelijkgetrokken met de overige risico's waar geen verwacht bedrag opgenomen was. Dit zorgt wel voor een technische verlaging van de omvang van het risico. Het ligt in de lijn der verwachting dat met de vaststelling van een nieuwe rekenwijze (in de nieuwe nota verbonden partijen) het invloedpercentage van verbonden partijen verder verlaagd wordt.

In de volgende overzicht zijn de 6 grootste risico's opgenomen:

Risicogebeurtenis	Involed (%)
1. Verbonden partijen	35,48%
2. Negatieve afwijking uitkering gemeentefonds t.o.v. begroting	18,6%
3. Openeinderegelingen	10,41%
4. Geen definitief bestemmingsplan Zuidplaspolder	7,71%
5. Inflatie	7,44%
6. Niet of gedeeltelijk realiseren maatregelen herstelplan 2024	4,66%

Door de onzekerheden vanuit het Rijk op de algemene uitkering onder andere veroorzaakt door de ververdeling is de invloed van dit risico sterk vergoot. Ook het risico op de openeinderegelingen is groter geschat. Als laatste is ervoor gekozen om dit jaar een top 6 te presenteren aangezien hiermee inzichtelijk wordt welk aandeel de maatregelen van het herstelplan 2024 hebben.

Beoordeling weerstandsvermogen

Door het beschikbare weerstandsvermogen te delen door het benodigde weerstandsvermogen wordt de ratio weerstandsvermogen verkregen:

Beoordeling weerstandsratio	JR 2021	JR 2022	Begr. 2023	Begr. 2024
Beschikbaar weerstandsvermogen * € miljoen	22,0	26,4	22,4	22,8
Benodigd weerstandsvermogen * € miljoen	7,2	7,3	7,1	8,5
Totaal	3,1	3,6	3,2	2,7
Norm gemeente Zuidplas: 1,4 - 2,0 (ruim voldoende)				

De ratio weerstandsvermogen is hoger dan de norm "tussen 1,4 en 2,0" oftewel "ruim voldoende" zoals door de raad is vastgesteld in de nota risicomangement. De beschikbare weerstandscapaciteit is daarmee ruim voldoende om de financiële risico's op te vangen.

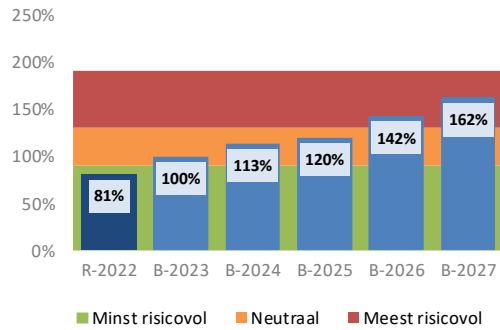
Financiële kengetallen

De financiële kengetallen zijn berekend op basis van de aannames die onderliggend zijn aan de geprognosticeerde balans. Deze geprognosticeerde balans is opgenomen in bijlage 3 van dit boekwerk. In de paragraaf financiering zijn de aannames opgesomd. Voor alle kengetallen geldt dat er geen wettelijke normeringen zijn. Wel zijn er signaleringswaarden die onder andere de provincie Zuid-Holland gebruikt voor de toets op de begroting. Deze signaleringswaarden hebben wij in de grafieken ook weergegeven met de kleuren groen, oranje en rood.

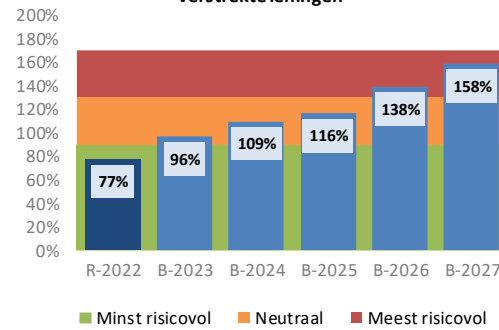
De Netto schuldquote (al dan niet gecorrigeerd voor door verstrekte leningen) is berekend door de totale schuld te delen door de baten. Hoe hoger hoe risicovoller. De solvabiliteitsratio geeft de verhouding tussen eigen vermogen en totaal vermogen weer. Hoe lager hoe risicovoller. De grondexploitatie geeft een beeld van de omvang van de grondexploitaties in relatie tot de totale exploitatie. Hoe hoger, hoe risicovoller. De structurele exploitatieruimte geeft een beeld van het structureel in evenwicht zijn van de begroting. De belastingcapaciteit tot slot geeft een beeld van de lokale lasten in relatie tot het landelijk gemiddelde van vorig jaar. Hoe lager het percentage, hoe relatief meer ruimte er is om de belastingen nog toe te laten nemen als bijsturingmiddel voor de begroting.

Uit de financiële kengetallen blijkt het beeld dat deze de komende jaren naar een meer risicovollere situatie gaan. Dit heeft als oorzaak de jaarlijkse financieringsbehoefte die ook toegelicht is in de paragraaf financiering. Bijsturing op financiële kengetallen is mogelijk door bijvoorbeeld de volgende interventies toe te passen: verminderen jaarlijks volume investeringskredieten (eventueel plafond instellen) of verbeteren exploitatiesaldo. Het college komt op termijn met voorstellen om hier mee om te gaan.

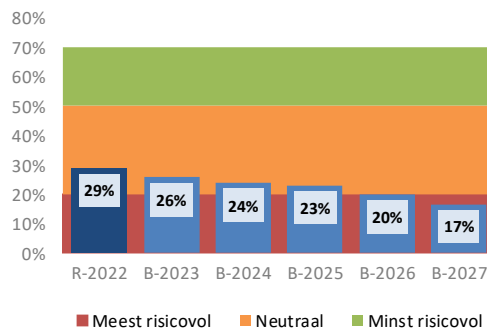
1a. Netto schuldquote

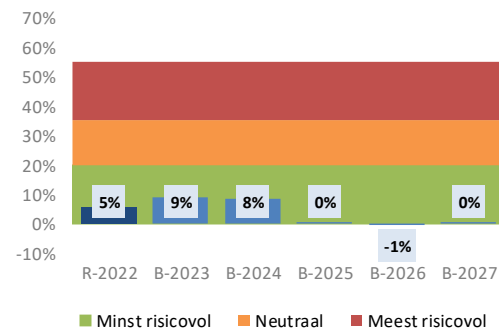
1b. Netto schuldquote gecorrigeerd voor alle verstrekte leningen

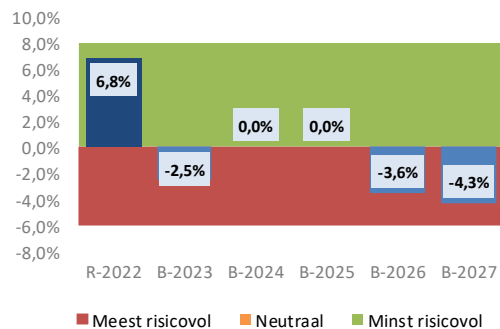
2. Solvabiliteitsratio

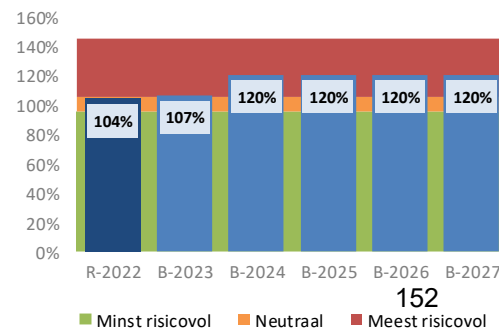
3. Grondexploitatie

4. Structurele exploitatieruimte

5. Gemeentelijke belastingcapaciteit

De financiële verordening schrijft ook twee eigen kengetallen voor, die niet landelijk verplicht zijn. Deze staan hieronder weergegeven.

Kengetallen uit financiële verordening	2024	2025	2026	2027
Netto schuld per inwoner	€ 3.492	€ 3.703	€ 4.240	€ 4.832
Onbenutte belastingcapaciteit als percentage van inkomsten	3%	3%	3%	3%

Bijlage 1 Meerjareninvesteringsplan (MIP)

Meerjaren investeringsplan 2024-2027			Prim. Begr. + mut. ZN 23 + Herstelplan				Mutaties Najaarsnota 2023				Totaal			
Omschrijving	bedragen x 1.000	Te voteren krediet '24	2024	2025	2026	2027	2024	2025	2026	2027	2024	2025	2026	2027
ICT														
ICT Migratie naar Cloud		50	50	50	-	-	-	-	-	-	50	50	-	-
ICT vervangingsinvestering 2024 (3 jaar)		59	65	-	-	-	-6	-	-	-	59	-	-	-
ICT vervangingsinvestering 2024 (4 jaar)		46	52	-	-	-	-6	-	-	-	46	-	-	-
ICT vervangingsinvestering 2025 (3 jaar)		-	-	65	-	-	-	-6	-	-	-	59	-	-
ICT vervangingsinvestering 2025 (4 jaar)		-	-	52	-	-	-	-6	-	-	-	46	-	-
ICT vervangingsinvestering 2026 (3 jaar)		-	-	-	65	-	-	-	-6	-	-	-	59	-
ICT vervangingsinvestering 2026 (4 jaar)		-	-	-	52	-	-	-	-6	-	-	-	46	-
ICT vervangingsinvestering 2027 (3 jaar)		-	-	-	-	59	-	-	-	-	-	-	-	59
ICT vervangingsinvestering 2027 (4 jaar)		-	-	-	-	46	-	-	-	-	-	-	-	46
Vervangingsinvestering ICT (3jr) 2025		-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Vervangingsinvestering ICT/Telefonie MIP 2022		338	-	-	-	-	338	-	-	-	338	-	-	-
Totaal ICT		493	167	167	117	105	326	-12	-12	-	493	155	105	105
Reconstructie wegen														
50 'er jaren buurt verharding fase 2		184	184	92	-	-	-	-	-	-	184	92	-	-
Geluidsmaatregelen N219		320	320	-	-	-	-	-	-	-	320	-	-	-
Reco Wegen 2024		6.900	6.900	-	-	-	-	-	-	-	6.900	-	-	-
Reco Wegen 2025		-	-	5.307	-	-	-	-	-	-	-	5.307	-	-
Reco Wegen 2026		-	-	-	6.154	-	-	-	-	-	-	-	6.154	-
Reconstructie dijkwegen (MIP 2024)		1.400	1.400	-	-	-	-	-	-	-	1.400	-	-	-
Reconstructie dijkwegen (MIP 2025)		-	-	2.800	-	-	-	-	-	-	-	2.800	-	-
Reconstructie dijkwegen (MIP 2026)		-	-	-	1.050	-	-	-	-	-	-	-	1.050	-
Vervanging komborden MIP 2024		45	45	-	-	-	-	-	-	-	45	-	-	-
Wegen integrale werken MIP 2027		-	-	-	-	6.837	-	-	-	-	-	-	-	6.837
Toegankelijk maken bushaltes		88	-	-	-	-	88	-	-	-	88	-	-	-
Verkeersveiligheid Moerkapelse Zijde		-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Reco Wegen 2023		-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Vervangen VRI		50	-	-	-	-	50	-	-	-	50	-	-	-
Vervanging komborden MIP 2022		-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
50 'er jaren buurt verharding fase 1		522	-	-	-	-	522	-	-	-	522	-	-	-
Totaal Reconstructie wegen		9.509	8.849	8.199	7.204	6.837	660	-	-	-	9.509	8.199	7.204	6.837
Openbare Verlichting														
Openb verlichting integrale werken (MIP 2027)		-	-	-	-	587	-	-	-	-	-	-	-	587
Reco OVL 2025		145	145	297	-	-	-	-	-	-	145	297	-	-
Vervanging eigen kabelnet OVL MIP 2024		365	365	-	-	-	-	-	-	-	365	-	-	-
Vervanging eigen kabelnet OVL MIP 2025		-	-	289	-	-	-	-	-	-	-	289	-	-
Vervanging eigen kabelnet OVL MIP 2026		-	-	-	950	-	-	-	-	-	-	-	950	-
Vervanging openb verlichting excl. LED (MIP 2024)		182	182	-	-	-	-	-	-	-	182	-	-	-
Vervanging openbare verlichting ex LED (MIP 2026)		-	-	-	300	-	-	-	-	-	-	-	300	-
Totaal Openbare Verlichting		692	692	586	1.250	587	-	-	-	-	692	586	1.250	587

Meerjaren investeringsplan 2024-2027		Prim. Begr. + mut. ZN 23 + Herstelplan					Mutaties Najaarsnota 2023				Totaal			
Omschrijving	bedragen x 1.000	Te voteren krediet '24	2024	2025	2026	2027	2024	2025	2026	2027	2024	2025	2026	2027
Kunstwerken (bruggen e.d.)														
Kunstwerken solitaire werken beton MIP 2027		-	-	-	-	828	-	-	-	-	-	-	-	828
Reco Civiele Kunstwerken 2025		-	-	881	-	-	-	-	-	-	-	881	-	-
Reco Civiele Kunstwerken 2026		-	-	-	828	-	-	-	-	-	-	-	828	-
Reco Civiele Kunstwerken 2027		-	-	-	-	828	-	-	-	-	-	-	-	828
Vervanging houten bruggen MIP 2024		560	560	-	-	-	-	-	-	-	560	-	-	-
Reco Kunstwerken beton 2023		580	580	-	-	-	-	-	-	-	580	-	-	-
Totaal Kunstwerken (bruggen e.d.)		1.140	1.140	881	828	1.656	-	-	-	-	1.140	881	828	1.656
Tractie (voertuigen)														
Aanhangwagens rioned MIP 2024		25	25	-	-	-	-	-	-	-	25	-	-	-
Afval inzamelvoertuig 2027		-	-	-	-	345	-	-	-	-	-	-	-	345
Electrische voertuigen 2027		-	-	-	-	94	-	-	-	-	-	-	-	94
Elektrisch riolering voertuig 2027		-	-	-	-	50	-	-	-	-	-	-	-	50
Grafdelfmachine Boki MIP 2025		-	-	90	-	-	-	-	-	-	-	90	-	-
Heftruck Hyster MIP 2025		-	-	20	-	-	-	-	-	-	-	20	-	-
Heftruck Toyota MIP 2025		-	-	20	-	-	-	-	-	-	-	20	-	-
Maaimachine Torro MIP 2025		-	-	45	-	-	-	-	-	-	-	45	-	-
Mitsubishi Carter MIP 2026		-	-	-	80	-	-	-	-	-	-	-	80	-
Nissan EV200 MIP 2025		-	-	264	-	-	-	-	-	-	-	264	-	-
Nissan EV200 MIP 2026		-	-	-	88	-	-	-	-	-	-	-	88	-
Zuigperswagen Riolering		200	-	-	-	-	200	-	-	-	200	-	-	-
Totaal Tractie (voertuigen)		225	25	439	168	489	200	-	-	-	225	439	168	489
Sport														
Blaashal		400	400	-	-	-	-	-	-	-	400	-	-	-
Jeu de boules banen half verhard		-	-	21	-	-	-	-	-	-	-	21	-	-
NHC de IJssel, veld 1 (kunstgras), MIP 2024		260	260	-	-	-	-	-	-	-	260	-	-	-
NHC de IJssel, veld 2 (kunstgras), MIP 2024		253	253	-	-	-	-	-	-	-	253	-	-	-
Park Kleine Vink - algemene inrichting (MIP 2025)		-	-	10	-	-	-	-	-	-	-	10	-	-
Park Kleine Vink - algemene inrichting (MIP 2027)		-	-	-	-	6	-	-	-	-	-	-	-	6
Park Van 't Verlaat-alg. inrichting (MIP2025)		-	-	11	-	-	-	-	-	-	-	11	-	-
Trainingsveld 3 w Moerkapelle - grondkosten		800	1	-	-	-	799	-	-	-	800	-	-	-
Trainingsveld 3 w Moerkapelle - ondergrond		200	200	-	-	-	-	-	-	-	200	-	-	-
Trainingsveld 3 w Moerkapelle-toplaag kunstgras		300	300	-	-	-	-	-	-	-	300	-	-	-
Veld 1 Hoofdveld w Mkp kunstgras armaturen verv.		-	-	43	-	-	-	-	-	-	-	43	-	-
Veld 1 kunstgras korfbal hoofdveld CKB Nieuwerkerk		-	-	75	-	-	-	-	-	-	-	75	-	-
Veld 1 kunstgras veld KV IJsselvogels (MIP 2026)		-	-	-	117	-	-	-	-	-	-	-	117	-
Veld 2 kunstgras korfbalveld CKB Nieuwerkerk		-	-	82	-	-	-	-	-	-	-	82	-	-
Veld 2 kunstgras veld KV IJsselvogels (MIP 2026)		-	-	-	116	-	-	-	-	-	-	-	116	-
Veld 2 w Groeneweg kunstgras (MIP 2027)		-	-	-	-	11	-	-	-	-	-	-	-	11
Veld 2 VV Moerkapelle renovatie kunstgras		-	-	-	618	-	-	-	-	-	-	-	618	-
Veld 3 kunstgras korfbalveld CKB Nieuwerkerk		-	-	83	-	-	-	-	-	-	-	83	-	-
Veld 3 NHC de IJssel kunstgras zandingestrooid		-	-	225	-	-	-	-	-	-	-	225	-	-
Veld 4 NHC de IJssel kunstgras zandingestrooid		-	-	45	-	-	-	-	-	-	-	45	-	-
Veld 4 w Nieuwerkerk kunstgras (MIP 2027)		-	-	-	-	356	-	-	-	-	-	-	-	356
Veld 5 w Nieuwerkerk kunstgras (MIP 2027)		-	-	-	-	351	-	-	-	-	-	-	-	351
Zonnepanelen Sporthal Comenius		56	56	-	-	-	-	-	-	-	56	-	-	-
Aanleg ondergrond Sportpark Swanla		1.721	-	-	-	-	1.721	-	-	-	1.721	-	-	-
Aanleg regeninstallatie Sportpark Swanla		35	-	-	-	-	35	-	-	-	35	-	-	-
Aanleg toplaag kunstgras Sportpark Swanla		642	-	-	-	-	642	-	-	-	642	-	-	-
Grond Sportpark Swanla		4.411	-	-	-	-	4.411	-	-	-	4.411	-	-	-
Totaal Sport		9.078	2.269	595	851	724	6.809	-	-	-	9.078	595	851	724

Meerjaren investeringsplan 2024-2027		Prim. Begr. + mut. ZN 23 + Herstelplan					Mutaties Najaarsnota 2023				Totaal			
Omschrijving	bedragen x 1.000	Te voteren krediet '24	2024	2025	2026	2027	2024	2025	2026	2027	2024	2025	2026	2027
Openbaar groen														
50 'er jaren buurt groen fase 2		21	21	10	-	-	-	-	-	-	21	10	-	-
Bestrijden boomziekten MIP 2024		158	158	-	-	-	-	-	-	-	158	-	-	-
Bestrijden boomziekten MIP 2025		-	-	158	-	-	-	-	-	-	-	158	-	-
Bestrijden boomziekten MIP 2026		-	-	-	316	-	-	-	-	-	-	-	316	-
Essepark		-	-	-	-	50	-	-	-	-	-	-	-	50
Europalaanpark		192	192	-	-	-	-	-	-	-	192	-	-	-
IJsselpark		-	-	82	463	-	-	-	-	-	-	82	463	-
Kleinpolderlaanpark		-	-	24	68	68	-	-	-	-	-	24	68	68
Reco groen 2024		2.853	2.853	-	-	-	-	-	-	-	2.853	-	-	-
Reco groen 2025		-	-	2.892	-	-	-	-	-	-	-	2.892	-	-
Reco groen 2026		-	-	-	3.378	-	-	-	-	-	-	-	3.378	-
Uilendaalpark		10	10	54	-	-	-	-	-	-	10	54	-	-
Reco groen 2023		-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
50 'er jaren buurt groen fase 1		25	-	-	-	-	25	-	-	-	25	-	-	-
Buckeburgpark		221	-	-	-	-	221	-	-	-	221	-	-	-
Groen integrale werken MIP 2027		-	-	-	-	4.250	-	-	-	-	-	-	-	4.250
Totaal Openbaar groen		3.480	3.234	3.220	4.225	4.368	246	-	-	-	3.480	3.220	4.225	4.368
Speelvoorzieningen														
Speelvoorziening MIP 2024		86	86	-	-	-	-	-	-	-	86	-	-	-
Speelvoorzieningen 2026		-	-	-	206	-	-	-	-	-	-	-	206	-
Valondergronden speelvoorzieningen MIP 2024		74	74	-	-	-	-	-	-	-	74	-	-	-
Valondergronden speelvoorzieningen MIP 2025		-	-	74	-	-	-	-	-	-	-	74	-	-
Valondergronden speelvoorzieningen MIP 2026		-	-	-	148	-	-	-	-	-	-	-	148	-
Vervanging speelvoorzieningen 2025		-	-	103	-	-	-	-	-	-	-	103	-	-
Valondergronden speelvoorzieningen MIP 2021		-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Valondergronden speelvoorzieningen MIP 2022		-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Totaal Speelvoorzieningen		160	160	177	354	-	-	-	-	-	160	177	354	-
Riolering														
50 'er jaren buurt riolering fase 2		142	142	-	-	-	-	-	-	-	142	-	-	-
Reco VGRP 2024		1.652	1.652	-	-	-	-	-	-	-	1.652	-	-	-
Reco VGRP 2025		-	-	2.199	-	-	-	-	-	-	-	2.199	-	-
Reco VGRP 2026		-	-	-	1.671	-	-	-	-	-	-	-	1.671	-
Reco VGRP 2027		-	-	-	-	1.671	-	-	-	-	-	-	-	1.671
50 'er jaren buurt riolering fase 1		115	-	-	-	-	115	-	-	-	115	-	-	-
Reco VGRP 2023		-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Totaal Riolering		1.909	1.794	2.199	1.671	1.671	115	-	-	-	1.909	2.199	1.671	1.671

Meerjaren investeringsplan 2024-2027		Prim. Begr. + mut. ZN 23 + Herstelplan					Mutaties Najaarsnota 2023				Totaal			
Omschrijving	bedragen x 1.000	Te voteren krediet '24	2024	2025	2026	2027	2024	2025	2026	2027	2024	2025	2026	2027
Onderwijshuisvesting														
IHP - Goudmos (Wijk Zuidplas)		-	6.295	6.445	-	-	-6.295	-150	6.445	-	-	6.295	6.445	-
IHP - Kroonkruid (Wijk Zuidplas)		-	-	4.106	4.256	-	-	-4.106	-150	4.256	-	-	4.106	4.256
IHP - Permanente lokalen 1e inricht. Nwk Esse Zoom		-	-	146	-	-	-	-	-	-	-	146	-	-
IHP - Permanente lokalen Moerkapelle		2.131	2.131	-	-	-	-	-	-	-	2.131	-	-	-
IHP - tijdelijke huisv 1e inricht. Nwk, Esse Zoom		-	-	70	-	-	-	-	-	-	-	70	-	-
IHP 23 - Bestaande huisv - 1e inrichting		-	-	263	35	53	-	-	-	-	-	263	35	53
IHP 23 - Bestaande huisv - Nieuwbouw/Renovatie		3.960	3.960	2.525	3.530	2.446	-	-	-	-	3.960	2.525	3.530	2.446
IHP 23 - Bestaande huisv - Uitbreiding		2.674	2.674	642	990	1.186	-	-	-	-	2.674	642	990	1.186
IHP Donge – Uitbouw (Esse Zoom)		175	456	3.790	-	-	-281	-	-	-	175	3.790	-	-
IHP Donge - verbouw (Esse Zoom)		127	127	795	-	-	-	-	-	-	127	795	-	-
IHP Wolga (Esse Zoom)		4.392	4.392	-	-	-	-	-	-	-	4.392	-	-	-
IHP - Nieuwbouw Zevenhuizen		-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
IHP Circulaire modules		-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Totaal Onderwijshuisvesting		13.459	20.035	18.782	8.811	3.685	-6.576	-4.256	6.295	4.256	13.459	14.526	15.106	7.941
Grondexploitatie														
Voorbereiding maatschappelijke vz. Middengebied		200	200	-	-	-	-	-	-	-	200	-	-	-
Totaal Grondexploitatie		200	200	-	-	-	-	-	-	-	200	-	-	-
Vastgoed														
Renovatie Sportcentrum Parkzoom		-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Renoveren Sportcentrum Zuidplas		-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Aanpassingen MFC Op Moer-aanbouw (nw ambitie)		1.337	-	-	-	-	1.337	-	-	-	1.337	-	-	-
Aanpassingen MFC Op Moer-renovatie (nw ambitie)		1.700	-	-	-	-	1.700	-	-	-	1.700	-	-	-
Duurzaamheidsinvestering Batavier routekaart		210	-	-	-	-	210	-	-	-	210	-	-	-
Duurzaamheidsinvestering Het Blok routekaart		184	-	-	-	-	184	-	-	-	184	-	-	-
Duurzaamheidsinvestering Moz-Art routekaart		259	-	-	-	-	259	-	-	-	259	-	-	-
Installaties Koningskwartier		-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Totaal Vastgoed		3.690	-	-	-	-	3.690	-	-	-	3.690	-	-	-
Totaal MIP		44.035	38.565	35.245	25.479	20.122	5.470	-4.268	6.283	4.256	44.035	30.977	31.762	24.378

Bijlage 2 Reserves en voorzieningen

Reserves	<i>bedragen x € 1.000</i>					
	1-1-2023	1-1-2024	1-1-2025	1-1-2026	1-1-2027	1-1-2028
Algemene reserve vrij besteedbaar deel	21.802	22.794	22.734	22.734	22.734	22.734
Algemene reserve	21.802	22.794	22.734	22.734	22.734	22.734
Reserve grondexploitatie	20.074	21.015	22.500	22.009	21.493	21.489
Afvalstoffenheffing	100	66	193	496	1.279	2.158
Egalisatiereserve Wet Inburgering	165	165	165	165	165	165
Kapitaallastenreserves	7.634	6.206	5.064	3.925	2.783	1.642
Ontwikkeling Ambonwijk	499	499	499	499	499	499
Sociaal domein	562	870	870	870	870	870
Reserve Gebiedsgericht werken	332	332	332	332	332	332
Tijdelijke onderwijshuisvesting	2.168	2.080	1.992	1.904	1.816	1.728
Investeringsfonds PRO	3.701	4.033	4.702	6.993	7.493	7.493
Sportpark Het Ambacht	2.243	2.186	2.128	2.071	2.013	1.956
MFC De Zuidplas	170	0	0	0	0	0
Zuidplaspweg	962	926	891	855	820	784
Reserve Noodopvang Ontheemden Oekraïne	0	1.653	1.653	1.653	1.653	1.653
Bestemmingsreserves	38.610	40.031	40.989	41.772	41.216	40.769
Totaal reserves	60.412	62.825	63.723	64.506	63.950	63.503

Voorzieningen	bedragen x € 1.000					
	1-1-2023	1-1-2024	1-1-2025	1-1-2026	1-1-2027	1-1-2028
Pensioengerechtigde wethouders	6.317	6.185	6.053	5.921	5.789	5.657
Voorziening Wachtgeld wethouders *	334	334	334	334	334	334
Voorziening verlofsparen	126	126	126	126	126	126
Verliesvoorziening grondbank	0	0	0	0	0	0
Voorziening faciliterend grondbedrijf Zevenhuizen-Zuid	0	0	0	0	0	0
Voorziening faciliterend grondbedrijf Esse Zoom Laag	0	0	0	0	0	0
Voorziening faciliterend grondbedrijf Jonge Veenen	317	317	317	317	317	317
Vrz Kleine Vink	129	129	129	129	129	129
Vrz De Tweemaster	0	0	0	0	0	0
Vrz Zelling Onderneming	859	859	859	859	859	859
Vrz Stevenstraat	83	83	83	83	83	83
Vrz Rehobothschool	0	540	540	540	540	540
Vrz Keijzerschool	0	40	40	40	40	40
Voorz. voor verplichtingen, verliezen en risico's	8.165	8.613	8.481	8.349	8.217	8.085
Wegen	0	0	0	0	0	0
Onderhoud openbare verlichting	0	0	0	0	0	0
Onderhoud watergangen	0	0	0	0	0	0
Onderhoud kunstwerken	0	0	0	0	0	0
Onderhoud gemeentelijke gebouwen	2.126	2.548	2.724	2.899	3.074	3.250
IBOR	1	1	1	1	1	1
Onderhoudsegalisatievoorzieningen	2.127	2.549	2.725	2.900	3.075	3.251
Riolering	10.592	9.385	8.429	7.686	7.200	7.086
SPUK-Sport tgv Sportstichting	0	0	0	0	0	0
Van derden verkregen middelen met specifiek bestedingsdoel	10.592	9.385	8.429	7.686	7.200	7.086
Totaal voorzieningen	20.884	20.547	19.635	18.935	18.492	18.422

Algemene reserve	bedragen * 1.000,-					
	saldo 1-1-2023	saldo 1-1-2024	saldo 1-1-2025	saldo 1-1-2026	saldo 1-1-2027	saldo 1-1-2028
<i>Doel: middelen beschikbaar hebben voor eenmalige uitgaven die niet in de begroting of voor dekking van een eventueel nadelig saldo van de jaarrekening.</i>						
Saldo 1 januari	21.802	22.794	22.734	22.734	22.734	22.734
Vermeerderingen:						
Bij: Resultaat 2022	7.661					
ZN23 aframes noodfonds ivm minder aanvragen	250					
Verminderingen:						
NJN22 Kosten Taskforce TBZ 2023	-600					
Terugdraaien herstelplan deel sportstimulering	-50	-50				
JR22 Bestemming resultaat 2022	-1.431					
JR22 dotatie AR aan Res Soc Domein	-2.878					
JR22 Dotatie vrijval 3 voorzieningen	917					
Budgetoverheveling 2022 > 2023	-1.869					
Ambitie coll.progr. 17 sluitend maken met besluitvorming	-448					
Noodfonds energie	-550					
Amendement A2.1 geen vermindering wisselgeldbudget	-10	-10				
Saldo 31 december	22.794	22.734	22.734	22.734	22.734	22.734

Reserve grondexploitaties	bedragen * 1.000,-					
	saldo 1-1-2023	saldo 1-1-2024	saldo 1-1-2025	saldo 1-1-2026	saldo 1-1-2027	saldo 1-1-2028
<i>Doel: Versterking van de vermogenspositie van het grondbedrijf. Eventuele nadelige saldi van exploitaties kunnen ten laste van deze reserve worden gebracht.</i>						
Saldo 1 januari	20.074	21.015	22.500	22.009	21.493	21.489
Vermeerderingen:						
Winstneming grondeexploitaties	3.441	1.939	326			
Verminderingen:						
PRO 23 Dot BIP 2023 vanuit res.grex	-750	-400	-620	-500		
Bijstellen voorzieningen grondexploitaties	-652	-54	-38	-16	-4	
PRO 22 Bijdrage bovenwijks EZL naar BIP	-1.098					
PRO 22 Bijdrage bovenwijks Swanla naar BIP			-159			
Saldo 31 december	21.015	22.500	22.009	21.493	21.489	21.489

Afvalstoffenheffing	bedragen * 1.000,-					
	saldo 1-1-2023	saldo 1-1-2024	saldo 1-1-2025	saldo 1-1-2026	saldo 1-1-2027	saldo 1-1-2028
<i>Doel: Het egaliseren van de jaarlijkse voor- en nadelige saldi van de kosten en opbrengsten op het product afvalstoffenbeleid.</i>						
Saldo 1 januari	100	66	193	496	1.279	2.157
Vermeerderingen:						
Saldo egalisatie afval	-	158	334	814	909	909
Verminderingen:						
Saldo egalisatie afval	-34	-31	-31	-31	-31	-31
Saldo 31 december	66	193	496	1.279	2.157	3.035

Egalisatiereserve Wet Inburgering Nieuwkomers	bedragen * 1.000,-					
	saldo 1-1-2023	saldo 1-1-2024	saldo 1-1-2025	saldo 1-1-2026	saldo 1-1-2027	saldo 1-1-2028
<i>Doel: Het ondervangen van verschillen tussen werkelijke en begrote bedragen voor inburgering.</i>						
Saldo 1 januari	165	165	165	165	165	165
Vermeerderingen:						
Wet inburgering Nieuwkomers						
Verminderingen:						
Saldo 31 december	165	165	165	165	165	165

Kapitaallastenreserve	bedragen * 1.000,-					
	saldo 1-1-2023	saldo 1-1-2024	saldo 1-1-2025	saldo 1-1-2026	saldo 1-1-2027	saldo 1-1-2028
<i>Doel: (gedeeltelijke) dekking van de kapitaallasten van een aantal specifieke investeringen</i>						
Saldo 1 januari	7.634	6.205	5.065	3.924	2.783	1.642
Vermeerderingen:						
Verminderingen:						
NJN21 Inzet kap.res. Versn. afschr. sportvelden 't Verlaat	-289					
Onttrekking ter dekking van kapitaallasten	-1.140	-1.140	-1.141	-1.141	-1.141	-1.141
Saldo 31 december	6.205	5.065	3.924	2.783	1.642	501

Ontwikkeling Ambonwijk	bedragen * 1.000,-					
	saldo 1-1-2023	saldo 1-1-2024	saldo 1-1-2025	saldo 1-1-2026	saldo 1-1-2027	saldo 1-1-2028
<i>Doel: Bekostigen van de herontwikkeling van het middengebied in de Ambonwijk, waaronder het JWF-gebouw in Moordrecht</i>						
Saldo 1 januari	499	499	499	499	499	499
Vermeerderingen:						
Verminderingen:						
Saldo 31 december	499	499	499	499	499	499

Sociaal Domein	bedragen * 1.000,-					
	saldo 1-1-2023	saldo 1-1-2024	saldo 1-1-2025	saldo 1-1-2026	saldo 1-1-2027	saldo 1-1-2028
<i>Doel: het opvangen van de risico's die verbonden zijn aan de openeinde regelingen in het sociaal domein en het (tijdelijk) opvangen</i>						
Saldo 1 januari	562	870	870	870	870	870
Vermeerderingen:						
JR22 dotatie AR aan Res Soc Domein	308					
Verminderingen:						
Saldo 31 december	870	870	870	870	870	870

Gebiedsgericht werken	bedragen * 1.000,-					
	saldo 1-1-2023	saldo 1-1-2024	saldo 1-1-2025	saldo 1-1-2026	saldo 1-1-2027	saldo 1-1-2028
<i>Doel: een bedrag van € 10,- per inwoner te reserveren ten behoeve van de cofinanciering voor het programma gebiedsgericht</i>						
Saldo 1 januari	332	332	332	332	332	332
Vermeerderingen:						
Verminderingen:						
Saldo 31 december	332	332	332	332	332	332

Tijdelijke huisvesting	bedragen * 1.000,-					
	saldo 1-1-2023	saldo 1-1-2024	saldo 1-1-2025	saldo 1-1-2026	saldo 1-1-2027	saldo 1-1-2028
<i>Doel: instellen reserve ter dekking van de afschrijvingslasten tijdelijke huisvesting Zevenhuizen</i>						
Saldo 1 januari	2.168	2.080	1.992	1.904	1.816	1.728
Vermeerderingen:						
Verminderingen:						
Vrijval kap In tbv dekking afschr	-88	-88	-88	-88	-88	-88
Saldo 31 december	2.080	1.992	1.904	1.816	1.728	1.640

Investeringsfonds PRO	bedragen * 1.000,-					
	saldo 1-1-2023	saldo 1-1-2024	saldo 1-1-2025	saldo 1-1-2026	saldo 1-1-2027	saldo 1-1-2028
<i>Doel: Dit betreft het investeringsfonds van de opgaven 'Versterken vitale dorpen en 'Landschappelijke Zuidplas'. De reserve is in</i>						
Saldo 1 januari	3.701	4.033	4.702	6.993	7.493	7.493
Vermeerderingen:						
Investerings Versterken Vitale Dorpen	26	216				
Bijdragen Bovenwijkse Voorzieningen van derden	1.753	78	1.671			
PRO 23 Dotatie BIP 2023 vanuit res. Grex	750	400	620	500		
Dotatie sociaal bouwen	369					
Verminderings:						
Bijdrage bovenwijkse voorzieningen	-1.227	-25				
Investerings Versterken Vitale Dorpen	-1.096					
Investerings Landschappelijk Zuidplas	-93					
Amb. 36 Dekking mobiliteitsvisie uit Middeng.+PRO	-150					
Saldo 31 december	4.033	4.702	6.993	7.493	7.493	7.493

Sportpark het Ambacht	bedragen * 1.000,-					
	saldo 1-1-2023	saldo 1-1-2024	saldo 1-1-2025	saldo 1-1-2026	saldo 1-1-2027	saldo 1-1-2028
<i>Doel: Dekking van de kapitaallasten van de investering t.b.v. het sportcomplex t Lage</i>						
Saldo 1 januari	2.243	2.186	2.128	2.071	2.013	1.956
Vermeerderingen:						
Verminderings:						
Zmr nota 21-dekking kap Sportpark Ambacht	-57	-58	-57	-58	-57	-58
Saldo 31 december	2.186	2.128	2.071	2.013	1.956	1.898

MFC De Zuidplas	bedragen * 1.000,-					
	saldo 1-1-2023	saldo 1-1-2024	saldo 1-1-2025	saldo 1-1-2026	saldo 1-1-2027	saldo 1-1-2028
<i>Doel: Batig saldo van Stichting De Zuidplas dat zal worden aangewend voor het doel als waarvoor de Stichting is opgericht.</i>						
Saldo 1 januari	170	0	0	0	0	0
Vermeerderingen:						
Verminderingen:						
ZN23 opheffing reserve MFC de Zuidplas	-170					
Saldo 31 december	-	-	-	-	-	-

Zuidplasweg	bedragen * 1.000,-					
	saldo 1-1-2023	saldo 1-1-2024	saldo 1-1-2025	saldo 1-1-2026	saldo 1-1-2027	saldo 1-1-2028
<i>Doel: Dekking van de kapitaallasten van de investering t.b.v. de Zuidplasweg</i>						
Saldo 1 januari	962	926	891	855	820	784
Vermeerderingen:						
Verminderingen:						
Dekking kapitaallasten Zuidplasweg activa 1466	-36	-35	-36	-35	-36	-36
Saldo 31 december	926	891	855	820	784	748

Noodopvang Ontheemden Oekraïne	bedragen * 1.000,-					
	saldo 1-1-2023	saldo 1-1-2024	saldo 1-1-2025	saldo 1-1-2026	saldo 1-1-2027	saldo 1-1-2028
<i>Doel: Het (tijdelijk) afdekken van de risic's samenhangende met de rijksvergoeding en verkoopwaarde na afloop van de opvang of</i>						
Saldo 1 januari	0	1.653	1.653	1.653	1.653	1.653
Vermeerderingen:						
JR 22 storting restant noodopvang cf R23.000014	1.653					
Verminderingen:						
Saldo 31 december	1.653	1.653	1.653	1.653	1.653	1.653

Bijlage 3 Geprognosticeerde balans en EMU-saldo

In het Besluit Begroting en Verantwoording (BBV, art. 20; lid 1 b) is de verplichting vastgesteld dat de gemeenten een geprognosticeerde begin- en eindbalans van de begrotingsjaren opnemen onder de uiteenzetting van de financiële positie. Het meerjarig opnemen van de geprognosticeerde balans geeft de raad meer inzicht in de ontwikkeling van de investeringen, het aanwenden van reserves en voorzieningen en de financieringsbehoefte. De aannames die gemaakt zijn voor deze geprognosticeerde balans, zijn onderbouwd in de paragraaf financiering.

Volledigheidshalve wordt nog opgemerkt dat deze meerjarige balans als gevolg van de ontwikkeling van het Middengebied (Vijfde Dorp) vanaf 2024 en verder nog wijzigen. Het plan is om gronden over te kopen van de Grondbank. Deze zullen dan leiden tot een verhoging van de “voorraden” aan de actiefzijde van de balans en een verhoging van de “schulden” aan de passiefzijde van de balans. In de paragraaf financiering is wel inzicht gegeven in de financiële impact van het Middengebied.

Bedragen x € 1.000

Prognose meerjarenbalans	Realisatie	Begroting				
	2022	2023	2024	2025	2026	2027
Activa						
<u>Vaste activa</u>						
Immateriële vaste activa	8.739	10.739	12.739	14.739	16.739	18.739
Materiële vaste activa	175.233	195.606	215.039	234.149	252.731	270.752
Financiële vaste activa	5.840	5.840	5.840	5.840	5.840	5.840
Totaal vaste activa	189.812	212.185	233.618	254.728	275.310	295.331
<u>Vlottende activa</u>						
Vorraden	8.218	13.525	13.532	1.467	529	1.295
Uitzettingen	26.750	16.338	16.338	16.338	16.338	16.338
Liquide middelen	390	0	0	0	0	0
Overlopende activa	9.575	9.575	9.575	9.575	9.575	9.575
Totaal vlottende activa	44.933	39.438	39.445	27.380	26.442	27.208
Totaal activa	234.745	251.623	273.063	282.108	301.752	322.539
Passiva						
<u>Vaste passiva</u>						
Reserves	60.412	68.073	64.573	64.573	64.573	59.573
Resultaat boekjaar	7.661	-3.500	0	0	-5.000	-6.000
Voorzieningen	20.884	19.279	18.303	17.443	16.865	15.838
Vaste schuld	99.171	119.060	141.245	151.150	176.371	204.101
Totaal vaste passiva	188.128	202.912	224.121	233.166	252.810	273.512
<u>Vlottende passiva</u>						
Vlottende schuld	18.289	20.383	20.614	20.614	20.614	20.699
Overlopende passiva	28.328	28.328	28.328	28.328	28.328	28.328
Totaal vlottende passiva	46.617	48.711	48.942	48.942	48.942	49.027
Totaal passiva	234.745	251.623	273.063	282.108	301.752	322.539

EMU-saldo

De wet Houdbare Overheidsfinanciën (Wet HOF) is de uitvoering van een Europese afspraak gericht op stabiliteit van de Eurozone. Voor de uitvoering van deze afspraak wordt gewerkt met de berekening van het EMU-saldo. Dit is het saldo van de inkomsten en uitgaven van de totale overheid (zowel het Rijk als de provincies, gemeenten en waterschappen).

Dit EMU-saldo lijkt enigszins op het totale financieringstekort of – overschot, zoals dat in de paragraaf Financiering is weergegeven. Het kijkt niet alleen naar het saldo van baten en lasten, maar ook naar financiële balansmutaties, bijvoorbeeld bij de materiële vaste activa, voorzieningen en voorraden. Het geeft een benadering van het totale “cash” tekort of overschot.

De in Europees verband gemaakte afspraak houdt in dat het nationale EMU-saldo niet hoger mag zijn dan 3% van het bruto binnenlands product. Dit wordt vertaald naar een norm voor de gezamenlijke provincies, gemeenten en waterschappen, maar in Europees verband wordt enkel gekeken naar de 3% voor Nederland als geheel.

De vertaalde norm, ook wel referentiewaarde genoemd, voor de gemeente Zuidplas is +/- € 5.491.000 (tekort). Op dit moment bevat de wet HOF geen sanctiemechanisme voor decentrale overheden als zij als collectief het aandeel in het EMU-saldo overschrijden. In het verleden is hier wel sprake van geweest.

EMU-saldo	Bedragen x € 1.000				
	Begroting				
	2023	2024	2025	2026	2027
1. Mutaties financiële activa					
1a. (+) Financiële vaste activa	0	0	0	0	0
1b. (+) Uitzettingen	-10.412	0	0	0	0
1c. (+) Liquide middelen	-390	0	0	0	0
1d. (+) Overlopende activa	0	0	0	0	0
2. Mutaties financiële passiva					
2a. (-) Vaste schuld	19.889	22.185	9.904	25.222	27.729
2b. (-) Vlottende schuld	2.094	231	0	0	85
2c. (-) Overlopende passiva	0	0	0	0	0
3. Verwachte boekwinst					
3a. (-) Verwachte boekwinst bij verkoop effecten en (im)materiële vaste activa	0	0	0	0	0
Berekend EMU-saldo	-32.785	-22.416	-9.904	-25.222	-27.814

Bijlage 4 Incidentele baten en lasten

In deze bijlage wordt inzicht gegeven in de incidentele baten en lasten van de begroting. Dit is nodig om het structurele evenwicht in de begroting weer te kunnen geven. Wanneer is er sprake van incidentele baten en lasten? Voor de definitie van incidentele baten en lasten baseren wij ons op de Notitie Structurele en Incidentele Baten en Lasten van de Commissie BBV uit 2018, en op de Handreiking “Verduidelijking Structurele en Incidentele Baten en Lasten” van de provinciaal toezichthouders uit 2021. Uit deze richtlijnen blijkt dat incidentele baten en lasten altijd als uitzondering moeten worden gezien: de hoofdregel is dat baten en lasten bij gemeenten structureel zijn. Verder moet iedere mogelijke incidentele baat of last getoetst worden aan de volgende 3 criteria:

1. De aard van de post is incidenteel;
2. Er is een onvoorwaardelijke einddatum;
3. De post is materieel, dus niet gering.

Met het eerste criterium wordt bedoeld dat de baat of last duidelijk eenmalig of hooguit enkele jaren plaatsvindt (maximaal 3 jaar). Het mag dus niet gaan om een bestaand structureel budget dat in één jaar verhoogd of verlaagd wordt. Ook mag het niet gaan om structurele inkomsten zoals uit het gemeentefonds of een specifieke uitkering die gedurende één of enkele jaren verhoogd of verlaagd worden. De aard van deze inkomsten is immers structureel.

Met het tweede criterium wordt bedoeld dat er een duidelijke einddatum voor ogen is. Iets wordt eenmalig uitgevoerd, daarna niet meer. Nieuw beleid voor de duur van een raadsperiode geldt niet als incidenteel, ook al kan een nieuwe raad in een nieuwe raadsperiode tot ander beleid kiezen. Ook een proef of pilot geldt niet als incidenteel, omdat daaruit in principe volgt dat er geëvalueerd wordt en bepaald of er gecontinueerd wordt. De mogelijkheid tot continueren betekent dat er geen sprake is van een onvoorwaardelijke einddatum.

Met het derde criterium wordt bedoeld dat het overzicht van incidentele baten en lasten alleen de grotere posten betreft. Dit heeft als doel om het overzicht niet onnodig ingewikkeld te maken door allerlei kleine posten op te sommen. Wat “materieel” is, verschilt per gemeente. Zuidplas heeft in de financiële verordening geen grensbedrag opgenomen. Daarom adviseert de toezichthouder om aan te sluiten bij andere besluiten over grensbedragen. Dit is dan € 50.000, de rapportagegrens die ook bij de Zomernota en Najaarsnota wordt gehanteerd. Voor onttrekkingen en toevoegingen aan reserves geldt de omgekeerde stelregel: deze zijn in principe altijd incidenteel, omdat deze een apart raadsbesluit nodig hebben. Hierop geldt als uitzondering dat kapitaallastenreserves aangemerkt worden als structureel. Dit komt omdat deze mutaties jaarlijks terugkomen. Ook mutaties in grondexploitaties, die effect hebben in de reguliere exploitatie, zijn naar hun aard altijd incidenteel.

Incidentele baten en lasten van de primitieve Begroting

Zoals toegelicht in de financiële samenvatting van deze Programmabegroting, is dit boekwerk gebaseerd op cijfers van de primitieve begroting. Dat is de eerste, geactualiseerde Begroting 2024. Tegelijkertijd worden er in de besluitvorming aan de raad een drietal begrotingswijzigingen aangeboden: meerjarige effecten uit de Najaarsnota 2023; Middengebied Fase 1a; Septembercirculaire 2023. In de onderstaande tabel wordt eerst aangegeven wat de incidentele baten en lasten van de primitieve begroting zijn. Verderop volgt ook een overzicht met incidentele baten en lasten van de andere begrotingswijzigingen. In de onderstaande tabellen zijn de incidentele baten en lasten van de primitieve begroting weergegeven. Hierbij is ook aangegeven wat het effect van incidentele baten en lasten op het structurele exploitatiesaldo is. Per onderdeel is aangegeven in welk P&C-document het besluit voor de betreffende incidentele baat of last is geweest. Vaak komen onderdelen zowel bij lasten als baten voor, omdat er een subsidie of andere inkomstenbron in.

Structureel begrotingsaldo * € 1.000	2024	2025	2026	2027
<i>Cijfers zijn Begroting 2024 na wijziging amendementen</i>				
Baten voor mutaties reserves	149.741	151.089	127.262	125.006
Lasten voor mutaties reserves	149.178	151.033	136.355	134.769
Saldo van baten en lasten	563	56	-9.093	-9.763
Toevoegingen aan reserves	2.791	2.952	1.314	909
Onttrekkingen aan reserves	1.893	2.170	1.869	1.357
Begrotingssaldo	-336	-725	-8.538	-9.315
Saldo incidentele baten en lasten	336	303	783	878
Structureel begrotingsaldo	0	-422	-7.755	-8.437

Overzicht incidentele lasten	2024	2025	2026	2027
<i>Programma 3 Maatschappelijk domein</i>				
Haalbaarheidsonderzoeken IHP (Zomernota 2023)	270			
<i>Programma 4 Ruimtelijk beleid en ontwikkeling</i>				
Bijdrage bovenwijkse voorzieningen (PRO 2022/2023)	25			
Lasten grondexploitatie	13.144	8.889	5.430	3.525
Balansmutatie grondexploitatie	6.749	13.296	784	
Grondexploitatie voorziening verlieslatende complexen	48	31	16	4
Mutaties faciliterende grondexploitatie	694	281		
Faciliterende grondexploitatie voorziening verlieslatende complexen	6	7		
Totaal incidentele lasten in de programma's	20.936	22.504	6.230	3.529
Incidentele lasten toevoegingen aan reserves				
Reserve afvalstoffenheffing	158	334	814	909
Reserve grondexploitatie	1.939	326	-	
Reserve Perspectief ruimtelijke opgaven (PRO)	694	2.292	500	-
Totaal incidentele toevoegingen aan reserves	2.791	2.952	1.314	909
Totaal incidentele lasten	23.727	25.456	7.544	4.438

Overzicht incidentele baten	2024	2025	2026	2027
<i>Programma 4 Ruimtelijk beleid en ontwikkeling</i>				
Versterken vitale dorpen (PRO 2022/2023)	217			
Bijdrage bovenwijkse voorzieningen (PR 2022/2023)	78	1.513		
Opbrengsten grondexploitaties	14.182	21.146	5.909	2.736
Balansmutatie grondexploitaties	5.711	1.039	305	789
Grondexploitaties tussentijdse winstnemingen	1.939	326		
Mutaties faciliterende grondexploitaties	694	281		
Totaal incidentele baten in programma's	22.821	24.305	6.214	3.525
Incidentele baten onttrekkingen aan reserves				
Algemene reserve: terugdraaien bezuinigingen Herstelplan Begr.2022	60			
Afvalstoffenheffing	31	31	31	31
Reserve grondexploitaties	454	817	516	4
Reserve Perspectief ruimtelijke opgaven (PRO)	25			
Totaal incidentele baten onttrekkingen reserves	570	848	547	35
Totaal incidentele baten	23.391	25.153	6.761	3.560
Saldo incidentele baten en lasten	336	303	783	878

Toelichting op incidentele baten en lasten in primitieve begroting

Hieronder geven wij een motivering per post waarom deze "incidenteel" is en waarmee deze dus voldoet aan de 3 criteria a) aard van de post, b) onvoorwaardelijke einddatum, c) materieel (> € 50.000).

Haalbaarheidsonderzoeken IHP

In de Zomernota 2023 is budget vrijgemaakt voor het doen van haalbaarheidsonderzoeken voor de bouw van nieuwe scholen. Het is eenmalig, niet structureel (criterium 1). Het onderzoek leidt tot een afgebakend product: het advies over de scholen. Besteding staat gepland in 2024, waardoor dit afgebakend is in de tijd (criterium 2).

Versterken vitale dorpen

Dit betreft een eenmalige impuls aan de ruimtelijke ontwikkeling bij de verschillende dorpen. Het is eenmalig, niet structureel (criterium 1). Besteding staat gepland in 2024 (criterium 2).

Bijdrage bovenwijkse voorzieningen (zowel baten als lasten)

In 2024 vindt er incidenteel een bijdrage aan bovenwijkse voorzieningen plaats (lasten en baten). Het is eenmalig, niet structureel (criterium 1). Besteding en ontvangst staan gepland in 2024 (criterium 2).

Grondexploitaties (zowel baten als lasten)

Grondexploitaties zijn vanuit hun aard incidenteel.

Faciliterende grondexploitaties (zowel baten en lasten)

Ook faciliterende grondexploitaties zijn vanuit hun aard incidenteel.

Mutaties reserves

Alle mutaties reserves zijn vanuit hun aard incidenteel, behalve kapitaallastenreserves.

Structurele toevoegingen en onttrekkingen aan reserves

In onderstaande tabel is weergegeven wat de structurele toevoegingen en onttrekkingen van reserves zijn.

Structurele toevoegingen en onttrekkingen aan reserves	2024	2025	2026	2027
Structurele lasten = stortingen reserves				
Geen	-	-	-	-
Totaal structurele lasten ten laste van reserves	-	-	-	-
Structurele baten = onttrekkingen reserves				
Kapitaallastenreserve	1.140	1.140	1.140	1.140
Reserve tijdelijke huisvesting	88	88	88	88
Reserve Sportpark Het Ambacht	58	58	58	58
Reserve Zuidplaspweg	36	36	36	36
Totaal structurele baten onttrekkingen reserves	1.322	1.322	1.322	1.322
Saldo structurele reservemutaties	1.322	1.322	1.322	1.322

De notitie Incidentele Baten en Lasten van de Commissie BBV beschouwt mutaties in kapitaallastenreserves als structurele reservemutaties.

Incidentele baten en lasten in de andere begrotingswijzigingen

Zoals aangegeven, bevatten de drie begrotingswijzigingen aanvullend op de primitieve begroting ook enkele incidentele baten en lasten. Deze beïnvloeden ook het "totaalpakket" van het structurele saldo van de begroting. In onderstaande tabel is aangegeven dat in latere begrotingswijzigingen zoals de Najaarsnota geen incidentele baten of lasten zijn verwerkt. Dat betekent dat er alleen incidentele baten en lasten in de primitieve begroting zijn. Uit onderstaande tabel blijkt ook dat de "totaal" begroting structureel sluitend is in 2024 en 2025.

Begrotingssaldo diverse begrotingswijzigingen * € 1.000	2024	2025	2026	2027
Saldo primitieve begroting	-1.410	287	-8.020	-9.831
1e Wijziging: Najaarsnota 2023 meerjarig	1.048	382	714	514
2e Wijziging: Middengebied Fase 1a	369	-689	-86	224
3e Wijziging: Septembercirculaire	95	-212	-653	270
Saldo na 3 wijzigingen	102	-232	-8.045	-8.823
Bepalen structureel saldo:				
Incidenteel saldo primitieve begroting	336	303	783	878
Incidenteel saldo Najaarsnota 2023	-	-	-	-
Incidenteel saldo 2e Wijziging: Middengebied Fase 1A	-	-	-	-
Incidenteel saldo 3e Wijziging: Septembercirculaire	-	-	-	-
Totaal incidentele saldi	336	303	783	878
Structureel begrotingssaldo	438	71	-7.262	-7.945

Effecten besluitvorming gemeenteraad op lokale heffingen

In de financiële samenvatting is zichtbaar gemaakt dat het structureel evenwicht van de begroting door middel van amendementen aangepast is naar € 0 in 2024.

Bijlage 5 Kerngegevens en bestuursstructuur

Kerngegevens

Sociale structuur	Werkelijk 1-1-2021	Werkelijk 1-1-2022	Werkelijk 1-1-2023	Raming 1-1-2024
Totaal aantal inwoners	45.161	45.790	47.006	47.788

Fysieke structuur	Werkelijk 1-1-2021	Werkelijk 1-1-2022	Werkelijk 1-1-2023	Raming 1-1-2024
Oppervlakte gemeente in ha excl. binnenwater	5.802	5.802	5.802	5.802
Binnenwater in ha ¹	603	603	603	603
Aantal woningen ²	18.566	18.687	19.033	19.273
Lengte van de wegen in km	250	252	254	256
Lengte van de fiets- en wandelpaden in km	97	98	100	99
Lengte van de waterwegen in km	104	103	104	104
Lengte van het rioolstelsel in km	447	481	482	482

Bestuursstructuur

Gemeenteraad

De gemeente Zuidplas wordt bestuurd door de gemeenteraad, die eenmaal in de 4 jaar door stemgerechtigde inwoners wordt gekozen. De gemeenteraad bestaat momenteel uit 29 raadsleden.

De gemeenteraadsverkiezingen van 16 maart 2022 leverde de volgende zetelverdeling op:

CU/SGP	6 zetels
VVD	6 zetels
CDA	4 zetels
D66	4 zetels
NEZ	4 zetels
PvdA/GL	2 zetels
SP	2 zetels
Groep Pouwels	1 zetel

De gemeenteraad vergadert volgens een tevoren opgesteld vergaderschema. De griffier ondersteunt en adviseert (het presidium van) de gemeenteraad.

Raadscommissies

¹ Onder andere door nieuwbouwwijken is de oppervlakte aan binnenwater licht gestegen

² Bij de registratie van het aantal woningen is de gemeentelijke basisadministratie gebouwen (BAG) de bron. Ook het CBS houdt statistieken bij over het aantal woningen per gemeente. Het CBS hanteert als bron de BAG. Jaarcijfers van het CBS kunnen enigszins afwijken van de jaarcijfers in het gemeentelijk jaarverslag omdat het CBS op een ander moment de broncijfers publiceert

De gemeenteraad wordt ondersteund door een aantal Programmacommissies, te weten:

- Programmacommissie Ruimte
In deze commissie passeren allerlei ruimtelijke onderwerpen de revue, onder meer onder meer bestemmingsplannen, zienswijzen en de nota van zienswijzen aan de orde.
- Programmacommissie Samenleving
In deze commissie komen documenten die betrekking hebben op samenlevingsonderwerpen aan de orde (denk aan diverse onderwerpen sociaal domein, sport e.d.).
- Programmacommissie Bestuur en Middelen
De taken van deze commissie bestaan onder andere uit behandeling en advisering over bestuurlijke en financiële aangelegenheden.
- Programmacommissie Verbonden Partijen
Door middel van deze programmacommissie kan de gemeenteraad meer invulling geven aan zijn kaderstellende en controlerende rol richting verbonden partijen.

- Auditcommissie
Deze commissie is anders van karakter dan de andere programmacommissies die politiek zijn. De auditcommissie geeft de gemeenteraad technische adviezen met betrekking tot de financiën, zoals de jaarstukken en andere documenten uit de p&c-cyclus. Ook onderhoudt deze commissie de contacten met de accountant.

Bijlage 6 Toelichting op de verschillen per programma

In deze bijlage geven wij weer wat de verklaringen zijn voor verschillen in de begroting tussen het nieuwe begrotingsjaar 2024 en de begroting van 2023, dan wel jaarrekening 2022. Het BBV schrijft in artikel 19 lid 2 voor dat aanmerkelijke verschillen toegelicht worden. De financiële verordening van Zuidplas beschouwt verschillen van € 50.000 of hoger als aanmerkelijk verschil.

Toelichtingen op de maatregelen zijn aan te treffen in de financiële samenvatting en betreffende programma's.

Programma 1 Bestuur en organisatie

1: Bestuur en Organisatie					
	Bedragen x 1.000				
	Rekening 2022	Begroting 2023 na wijziging	Begroting 2024	Vershil jaarrek 22. en begr. 24	Vershil begr. 23 en begr. 24
1.1: Bestuur, organisatie en participatie					
Lasten	2.783	2.496	2.499	284	-3
Baten	429	-	-	-429	0
1.2: Dienstverlening					
Lasten	1.183	1.591	1.402	-219	189
Baten	542	518	719	177	202
1.3: Veiligheid					
Lasten	3.843	3.708	3.403	440	304
Baten	386	10	10	-376	0
Totaal lasten	7.809	7.794	7.304	505	490
Totaal baten	1.357	528	729	-628	202
Saldo van baten en lasten	-6.452	-7.267	-6.575	-123	692
Toevoeging aan reserves	-	-	-	-	-
Onttrekking aan reserves	-	-	-	-	-
Resultaat	-6.452	-7.267	-6.575	-123	692

1.1. Bestuur, organisatie en participatie

Mutaties voorzieningen

De verschillen tussen de Jaarrekening 2022 en de Begrotingen 2023 en 2024 worden verklaard doordat er in 2022 incidentele boekingen zijn geweest met betrekking tot de voorziening pensioenen wethouders en voorziening wachtgeld, zowel op baten als lasten.

1.2. Dienstverlening

Leges en rijks afdrachten

Door een toename van het aantal verstrekte reisdocumenten en rijbewijzen waren de baten in 2022 hoger dan begroot. Dit mede doordat reizen na een periode van Corona weer mogelijk was. De baten in 2024 zullen naar verwachting hoger zijn dan 2023, dit door een piek in het aantal reisdocumenten dat in 2024 verlengd zal moeten worden. Meer verstrekkingen betekend ook hogere rijks afdrachten waardoor de kosten ook toenemen.

Meer verstrekking vraagt ook meer personele inzet om aan de vraag te kunnen voldoen en lange wachttijden te voorkomen. Gelet op de verwachte piek in 2024 en de krappe arbeidsmarkt kan de situatie ontstaan dat inzet van extra personeel benodigd is. In dien dit het geval is zullen wij u hierover informeren en extra budget aanvragen.

1.3. Veiligheid

Bijdrage Veiligheidsregio

De bijdrage aan de Veiligheidsregio is verhoogd als gevolg van FKGR indexering en een herverdeling van de gemeentelijke bijdragen.

Taskforce ontheemden

Bij de Najaarsnota 2022 is incidenteel budget beschikbaar gesteld voor de taskforce. Concreet gaat het om € 150.000 in 2022 (realisatie 2022 € 51.300) en € 600.000 in 2023. Het gaat hier alleen om personele kosten (inzet uren). In de Begroting 2024 en verder is geen raming opgenomen.

Programma 2 Sociaal Domein

	Rekening 2022	Begroting 2023 na wijziging	Begroting 2024	Vershil jaarrek 22. en begr. 24	Vershil begr. 23 en begr. 24
2.1: Algemeen sociaal domein					
Lasten	10.907	13.361	10.629	278	2732
Baten	4.134	3.258	32	-4102	-3226
2.2: Werk en inkomen					
Lasten	14.163	14.883	12.651	1512	2232
Baten	9.119	10.291	9.836	717	-455
2.3: Jeugd					
Lasten	15.672	16.125	15.969	-296	156
Baten	37	-	-	-37	-
2.4: Maatschappelijke ondersteuning					
Lasten	7.833	9.539	8.920	-1087	619
Baten	957	601	201	-756	-400
2.5: Volksgezondheid					
Lasten	3.333	4.398	4.383	-1050	15
Baten	9	747	670	661	-77
Totaal lasten	51.908	58.305	52.551	-643	5.754
Totaal baten	14.256	14.897	10.739	-3.517	-4.158
Saldo van baten en lasten	-37.652	-43.408	-41.812	-4.160	1.596
Toevoeging aan reserves	-	-	-	-	-
Onttrekking aan reserves	-	-	-	-	-
Resultaat	-37.652	-43.408	-41.812	-4.160	1.596

2.1. Algemeen sociaal domein*Noodopvang*

Voor Noodopvang is er in het jaar 2024 in afwachting op de beschikking voor de normvergoeding nog geen budget begroot. Kosten die worden gemaakt in het kader van (crisis) noodopvang worden vergoed vanuit het Rijk.

Bijdragen Verbonden Partijen en RWO

Voor verschillende Verbonden Partijen zijn de bijdragen opgehoogd als gevolg van loon- en prijsontwikkelingen. Dit geldt ook voor de bijdrage aan de Regionale werkorganisatie (RWO). De RWO werkt daarnaast toe naar de oprichting van een Gemeenschappelijke Regeling wat extra kosten met zich meebrengt. Bij Stichting ZO! zijn aanvullende taken belegd die naast de indexering tot een hogere bijdrage leiden.

Doorontwikkeling onafhankelijke cliëntondersteuning

Voor het koploperstraject zijn in 2022 incidenteel Rijksgelden beschikbaar gesteld voor de doorontwikkeling van de functie van onafhankelijke cliëntondersteuning. Dit traject loopt eind 2023 te einde met een kleine uitloop naar 2024 bedoeld om de resultaten uit het project te borgen.

2.2. Werk en inkomen*Energietoeslag*

Voor 2024 zijn er geen kosten begroot in het kader van de energietoeslag. In 2023 was hier nog € 599.000 voor begroot vanuit de bestemmingsreserve. Dit omdat er nog veel onduidelijkheden bestaan over welke vormgeving deze regeling na 2023 gaat krijgen. Uitgangspunt is en blijft dat het Rijk de kosten dekt.

Leefgeld (POO en GOO)

Net als bij de Energietoeslag is er geen budget geraamd op het leefgeld voor de Oekraïners vanwege het incidentele en onvoorspelbare karakter.

Inburgering

De budgetten inburgering worden per jaar door het Rijk beschikbaar gesteld en vallen onder een SPUK-regeling. Voor 2024 zijn de budgetten voor de voorzieningen en leerroutes nog niet vastgesteld.

Bijstelling Promen

De bijdrage aan verbonden partij Promen is geïndexeerd.

2.3. Jeugd*Indexering tarieven*

Het verschil tussen de Jaarrekening 2022 en de Begroting 2024 komt door de bijstelling op de zorgproducten op basis van de tariefindexering.

Taakstelling Jeugdzorg

In de gemeentelijke begroting is een taakstelling opgenomen in het kader van de maatregelen die betrekking hebben op de Hervormingsagenda Jeugd. Deze is trapsgewijs oplopend opgenomen in de begroting. Voor 2023 is de besparingsopdracht € 600.000 in 2024 stijgt deze naar € 700.000 aan onderbouwde maatregelen.

2.4. Maatschappelijke ondersteuning*Budget beschermd/beschut wonen*

In 2022 is er voor ruim € 300.000 meer baten dan lasten gerealiseerd. Dit was een incidenteel voordeel uit de compensatieregeling Beschermd wonen. Voor 2023 is het budget geraamd op € 400.000 op zowel lasten als baten. Voor 2024 is dit nog niet bekend.

Ambulantisering GGZ

De pilot Wijk GGD loopt tot en met april 2023. Dit leidt tot een verlaagde begroting 2024.

WMO voorzieningen

In 2022 was er een aanzienlijk overschot gerealiseerd op de WMO (zorg)voorzieningen. Deze ruimte in de uitnutting wordt in 2023 gebruikt als dekking voor de prijsindexatie. Daarom is er geen begrotingsbijstelling doorgevoerd met uitzondering van het budget woonvoorzieningen, waar incidentele kosten van € 180.000 in 2023 zijn begroot.

2.5. Volksgezondheid

Lokaal gezondheidsbeleid

Vanuit de ambities collegeprogramma 2023-2026 is er in 2023 een incidenteel bedrag begroot voor de JOGG pilot (€ 75.000) en uitbreiding van het Lokaal Preventie akkoord (€ 50.000).

Hecht

De bijdrage aan verbonden partij Hecht is geïndexeerd wat resulteert in een hogere gemeentelijke bijdrage.

Programma 3 Maatschappelijk Domein

3: Maatschappelijk domein		Bedragen x 1.000				
	Rekening 2022	Begroting 2023 na wijziging	Begroting 2024	Verschil jaarrek 22. en begr. 24	Verschil begr. 23 en begr. 24	
3.1: Sport						
Lasten	4.132	4.251	4.536	-404	-284	
Baten	2.230	1.306	1.306	-924	-	
3.2: Onderwijs						
Lasten	4.849	6.230	5.520	-671	710	
Baten	970	1.305	813	-157	-492	
3.3: Cultuur						
Lasten	1.849	2.363	1.991	-143	371	
Baten	78	118	74	-4	-44	
Totaal lasten	10.830	12.844	12.047	-1.218	797	
Totaal baten	3.277	2.729	2.193	-1.084	-536	
Saldo van baten en lasten	-7.552	-10.115	-9.855	-2.302	260	
Toevoeging aan reserves	-	-	-	-	-	
Onttrekking aan reserves	-	-	-	-	-	
Resultaat	-7.552	-10.115	-9.855	-2.302	260	

3.1 Sport

Lokaal sportakkoord

De specifieke uitkering (SPUK) lokaal sportakkoord wordt niet structureel geraamd maar op basis van de beschikking budgetneutraal verwerkt in het lopende jaar. In 2022 waren de baten hoger dan de lasten vanwege de vrijval van de SPUK-gelden 2021 en 2022.

Sportparken en accommodaties

Het verschil in lasten wordt veroorzaakt door lagere onderhoudskosten voor de sportparken en accommodaties (€ 60.000) in 2022, indexering van subsidies (€ 52.000) en een toename van de kapitaallasten (afschrijving € 214.000 + rente € 241.000).

Daarnaast is er een verschil in lasten vanwege afwikkeling SPUK ijsbanen en zwembaden (IJZ) in 2022 (€ 199.000).

Het verschil in baten betreft de afwikkeling van de SPUK BTW (2020, 2021 en 2022) en de SPUK IJZ (in totaal € 496.000) en de huurcompensatieregelingen van het Rijk i.r.t. Corona (€ 297.000).

3.2 Onderwijs*Huisvesting scholen*

In de Begroting 2024 is € 270.000 gereserveerd voor de haalbaarheidsonderzoeken onderwijshuisvesting. Daarnaast zijn de kapitaallasten (afschrijving + rente) in de Begroting 2024 € 555.000 hoger dan de Jaarrekening 2022.

Leerlingenvervoer

De tarieven voor het taxivervoer zijn in 2023 gestegen met 13,7%, dit zorgt voor een toename van de kosten voor het leerlingenvervoer van ruim € 200.000.

Nationaal programma onderwijs

Dit betreft een SPUK voor de periode 1 augustus 2021 tot en met 31 juli 2023 voor het inhalen van covid-19 gerelateerde onderwijsvertragingen. De baten en lasten worden budgetneutraal geraamd. Het overschot wordt doorgeschoven naar het volgende jaar.

Onderwijsachterstandenbeleid

Dit betreft een SPUK voor meerdere jaren. De baten en lasten worden budgetneutraal geraamd.

Passend Onderwijs

Voor het jaar 2023 is eenmalig budget beschikbaar gesteld voor het opstellen van een onderwijsvisie ad € 70.000.

Tijdelijke onderwijshuisvesting

In 2022 is circa € 650.000 uitgegeven aan de verplaatsing van de tijdelijke onderwijshuisvesting in Zevenhuizen. Dit zijn incidentele kosten.

Voorschoolse voorzieningen

In de Jaarrekening 2022 waren de lasten lager vanwege lagere subsidies Peuteropvang (€ 40.000), het nog niet verstrekken van een extra subsidie logopedie (€ 33.000 m.i.v. 2023) en het uitstellen van de invoering van de Peutermonitor (€ 51.000).

3.3 Cultuur*Cultuurinstellingen*

Het verschil tussen de Begroting 2024 en de Jaarrekening 2022 betreft de verstrekte corona-gerelateerde subsidies in 2022. De verschillen ten opzichte van de Begroting 2023 zijn het restant van € 64.000 voor corona-gerelateerde subsidies, het noodfonds energie ad € 250.000 en het budget voor het opstellen van een gemeentebrede visie op maatschappelijke voorzieningen € 120.000.

Dorpshuizen

De lasten zijn in de Begroting 2024 hoger dan de Jaarrekening 2022 doordat in 2022 het werkbudget niet volledig besteed is (€ 28.000), door de indexering van de subsidies (€ 20.000) en de kapitaallasten van de routekaart Batavier (€ 17.500).

Historische verenigingen of stichtingen

Het verschil betreft de stijging (indexering) van de bijdrage aan het Streekarchief Midden Holland.

Programma 4 Ruimtelijk Beleid en ontwikkeling

4: Ruimtelijk Beleid en -ontwikkeling					
	<i>Bedragen x 1.000</i>				
	Rekening 2022	Begroting 2023 na wijziging	Begroting 2024	Vershil jaarrek 22. en begr. 24	Vershil begr. 23 en begr. 24
4.1: Ruimtelijke ordening en vergunningverlening					
Lasten	6.192	6.877	3.594	2.598	3.283
Baten	2.556	1.405	334	-2.222	-1.071
4.2: Wonen					
Lasten	3.015	3.382	3.477	-462	-95
Baten	2.280	2.043	2.062	-218	19
4.3: Economie					
Lasten	280	411	250	30	161
Baten	55	140	40	-14	-99
4.5: Gebiedsontwikkeling					
Lasten	7.643	44.063	21.076	-13.433	22.987
Baten	7.750	40.294	22.546	14.796	-17.748
4.6 Duurzaamheid en klimaatadaptatie					
Lasten	865	1.874	1.638	-773	236
Baten	321	1.271	778	457	-493
Totaal lasten	17.996	56.607	30.035	-12.039	26.572
Totaal baten	12.961	45.154	25.760	12.799	-19.393
Saldo van baten en lasten	-5.035	-11.454	-4.275	760	7.179
Toevoeging aan reserves	-	-	-	-	-
Onttrekking aan reserves	-	-	-	-	-
Resultaat	-5.035	-11.454	-4.275	760	7.179

4.1 Ruimtelijke ordening en vergunningverlening

Bijdrage bovenwijkse voorzieningen

In het PRO 2023 zijn diverse te ontvangen en te betalen bijdragen voor bovenwijkse voorzieningen in 2023 en 2024 opgenomen.

Aan de batenkant is dat in 2023 € 598 hoger dan in 2024. Aan de lastenkant is dat in 2023 € 1.602 hoger dan in 2024. De bedragen worden gedekt via de reserve PRO.

Kostenverhaal ruimtelijke plannen

In PRO 2023 is een inkomende bijdrage anterieure overeenkomst van € 369 vanuit 2022 overgeheveld naar 2023. Het bedrag wordt in 2023 aan de reserve PRO gedoteerd. In de jaarrekening 2022 is de totale bijdrage voor kostenverhaal voor diverse projecten € 2.269. In de begroting 2024 staat geen bijdrage kostenverhaal. In de jaarrekening 2022 is ten opzichte van de begroting

Versterking vitale dorpen

In het PRO 2023 zijn diverse budgetten opgenomen voor de versterking van de vitale dorpen met een dekking aan de reserve PRO. Een deel van de budgetten komt uit 2022 en is overgeheveld naar 2023. De realisatie aan de lastenkant in 2022 bedraagt € 398 voor diverse projecten. Het lastenbudget bedraagt in 2023 € 1.254. In 2024 zijn er geen uitgavenbudgetten opgenomen.

Aan de batenkant zijn budgetten opgenomen voor kostenverhaal en grondverkoop. In de begroting 2024 is de baat € 98 lager dan in de begroting 2023 en € 179 hoger dan de realisatie in 2022.

Capaciteit ruimtelijke aanvragen- Ruimtelijke plannen

De raad heeft in november 2021 € 450.000 beschikbaar gesteld, dit voor extra capaciteit om de achterstand in de afhandeling en voortgang van ruimtelijke initiatieven vanuit de samenleving op te heffen. Dit bedrag is in 2022 op € 40.000 na besteed. De € 40.000 is naar 2023 overgeheveld.

Het surplus bouwleges van 2022 (*product 4.2: wonen*) van € 219.000 wordt in 2023 voor extra capaciteit ingezet. Dit te voorkoming van achterstanden in de aanvragen.

Milieu - GR Omgevingsdienst Midden Holland (ODMH)

In de begroting 2024 zijn loon- en prijsontwikkelingen reeds verwerkt. Dit maakt dat de kosten met € 185.000 toenemen.

4.2 Wonen

Omgevingswet

Voor de invoering van de omgevingswet vanuit het rijk een incidenteel bedrag van € 367.000 beschikbaar gesteld. Dit bedrag is in de begroting 2023 gereserveerd.

4.3 Economie

Liquidatie Bedrijvenschap Regio Gouda

Conform besluit B22.000539 vaststellen Liquidatierekening Bedrijvenschap Regio Gouda is in de begroting 2023 ter dekking voor eventuele nakomende kosten een risicodepot opgenomen, budgettair neutraal € 100.000.

Economie - ambities collegeprogramma

In 2023 is in de begroting voor de uitvoering voor de ambities collegeprogramma, haalbaarheidsonderzoeken verplaats regelingen en samenwerking ondernemers bedrijventerrein en gemeente, een bedrag van € 90.000 opgenomen.

Bouw en Woning Toezicht (BWT) - GR Omgevingsdienst Midden Holland (ODMH)

In de begroting 2024 zijn loon- en prijsontwikkelingen en de verwachte leges opbrengsten reeds verwerkt. Dit maakt dat de kosten met € 169.276 en de legesopbrengsten met € 44.000 toenemen. In de begroting 2024 zijn de kosten en de leges opbrengsten als gevolg van de nieuwe omgevingswet nog niet geactualiseerd.

In de begroting 2023 is het jaarprogramma BWT verwerkt.

Wonen- ambities collegeprogramma

In 2023 is in de begroting voor de uitvoering voor de ambities collegeprogramma, opstellen woonzorgvisie en onderzoek mobiliteit HUB's, een bedrag van € 75.000 opgenomen.

4.5 Gebiedsontwikkeling*Grondexploitaties en mutatie boekwaarde onderhanden werk*

Met het vaststellen van het PRO 2023 zijn de budgetten voor de jaren 2023 t/m 2027 voor de grondexploitaties geactualiseerd. In de begroting 2024 dalen de lasten en de baten (€ 2.936) ten opzichte van de begroting 2023 en stijgen de lasten en baten (€ 14.419) ten opzichte van de jaarrekening 2022.

Resultaatsneming grondexploitaties

In de begroting 2024 wordt € 1.451 minder resultaatneming verwacht dan in de begroting 2023 en € 639 meer resultaatneming verwacht dan de realisatie in de jaarrekening 2022.

Bijstelling verliesvoorzieningen grondexploitaties

De bijstelling van de verliesvoorziening vindt in het algemeen plaats bij de jaarrekening (€ 363). In 2023 is de bijstelling van de verliesvoorzieningen met € 547 hoger dan in 2024. Die ontstaat vooral door 2 verliesgevende grondexploitaties die in het PRO2023 zijn vastgesteld.

Bommenregeling

In 2023 is via de algemene uitkering uit het gemeentefonds € 22 aan de lastenkant toegevoegd en in een grondexploitatie als inkomst opgenomen.

Facilitaire grondexploitaties

De verwachte lasten en baten voor de faciliterende grondexploitaties zijn in het PRO 2023 bijgesteld. In 2024 verwachten we € 492 minder lasten en minder baten (kostenverhaal). Voor de faciliterende projecten is in de jaarrekening 2022 € 607 aan baten gerealiseerd. In de begroting 2024 is een baat van € 694 opgenomen. Het verschil bedraagt € 87.

Programma 5 Fysieke omgeving

5: Fysieke omgeving					
	Bedragen x 1.000				
	Rekening 2022	Begroting 2023 na wijziging	Begroting 2024	Verschil jaarrek 22. en begr. 24	Verschil begr. 23 en begr. 24
5.1: Beheer buitenruimte					
Lasten	12.168	14.426	14.579	-2.410	-153
Baten	2.164	1.813	1.336	-828	-477
5.2: Afval, riolering en begraven					
Lasten	9.102	10.061	10.305	-1.203	-245
Baten	10.911	12.065	12.771	1.860	706
5.3: Vastgoed					
Lasten	1.918	1.845	1.659	259	186
Baten	1.463	1.162	1.486	23	324
Totaal lasten	23.188	26.332	26.543	-3.354	-211
Totaal baten	14.538	15.041	15.594	1.056	553
Saldo van baten en lasten	-8.651	-11.291	-10.949	-2.298	342
Toevoeging aan reserves	-	-	-	-	-
Onttrekking aan reserves	-	-	-	-	-
Resultaat	-8.651	-11.291	-10.949	-2.298	342

5.1 Beheer buitenruimte*Kunstwerken*

B2023 vs B2024: De lasten zijn lager in de begroting 2024 doordat de storting in de voorziening kunstwerken ontbreekt, de voorziening is opgeheven in de jaarrekening 2022.

Jr2022 vs B2024: De baten zijn in 2022 incidenteel hoger door de vrijval van de voorziening kunstwerken. De lasten zijn in 2023 en 2024 toegenomen bij dagelijks onderhoud door kostenstijgingen.

Openbaar groen

B2023 vs B2024: De lasten zijn in 2024 toegenomen door incidentele lasten in 2024 voor een nieuw groenbestek, de bestrijding van de Japanse duizendknoop en structurele lasten van de areaaluitbreiding.

Jr2022 vs B2024: De lasten zijn in 2023 en 2024 structureel toegenomen aan dagelijks onderhoud door prijsindexaties en in 2024 het geraamde groenbestek.

Openbare Verlichting

B2023 vs B2024: De lasten zijn in 2023 hoger door incidentele lasten in 2023 voor kabelstoringen in Mossen en Tulpstraat.

Jr2022 vs B2024: De lasten zijn in 2024 structureel toegenomen aan kapitaallasten als gevolg van de geraamde investeringen Openbare verlichting.

Speelvoorzieningen

B2023 vs B2024: De lasten zijn in 2023 hoger door incidentele lasten in 2023 voor MFC De Zuidplas sport en beweegroute.

Jr2022 vs B2024: De lasten zijn in 2024 structureel toegenomen aan kapitaallasten als gevolg van de geraamde investeringen Speelvoorzieningen.

Verkeer

B2023 vs B2024: De lasten zijn in 2023 hoger door incidentele lasten in 2023 voor Realisatie laadvoorzieningen, Mobiliteitsmanagement A20 en treinhalte Gouweknoop, laadpalen plan en overzicht verkeersveiligheidsknelpunten.

Jr2022 vs B2024: De lasten zijn in 2024 structureel toegenomen aan dagelijks onderhoud door kostentoeename verkeersveiligheid.

VRI

B2023 vs B2024: De lasten zijn in 2023 hoger door incidentele lasten in 2023 voor een bijdrage aan de provincie voor digitale verkeersregelininstallatie.

Waterbeheer

Jr2022 vs B2024: De lasten zijn in 2024 structureel toegenomen door baggerwerkzaamheden.

Wegen, straten en pleinen

B2023 vs B2024: De lasten nemen per 2024 structureel toe door geplande werkzaamheden groot onderhoud en toenemende kapitaallasten als gevolg van reconstructie projecten.

Jr2022 vs B2024: De baten zijn in 2022 incidenteel hoger door de opbrengsten kabels en leidingen als gevolg van de uitrol glasvezel. De lasten zijn in 2024 structureel toegenomen aan groot onderhoud en kapitaallasten als gevolg van geraamde reconstructie investeringen.

5.2 Afval, Riolering en Begraven*Afval*

B2023 vs B2024: De baten zijn per 2024 geïndexeerd met 3,1% conform de financieel technische uitgangspunten uit de zomernota.

Jr2022 vs B2024: De baten zijn in 2024 toegenomen door de indexatie 2023 en 2024. De lasten zijn structureel toegenomen in 2024 door prijsstijgingen van de inzameling door Cyclus.

Riolering

B2023 vs B2024: De baten zijn per 2024 geïndexeerd met 3,1% conform de financieel technische uitgangspunten uit de zomernota. Echter de mutaties op het product Riolering worden gesaldeerd met de voorziening Riolering. De lasten zijn in 2023 hoger door incidentele lasten in 2023 voor baggerwerkzaamheden. Jr2022 vs B2024: De baten zijn in 2024 toegenomen door de indexatie 2023 en 2024.

5.3 Vastgoed*Vastgoed*

Door de huidige marktwerking (stijgende energieprijzen, hoge inflatie, enz.) zijn de exploitatie- en onderhoudskosten voor het gemeentelijk vastgoed het afgelopen jaar fors gestegen. Dit is in de stijging van de lasten terug te zien.

De stijging van de baten is als gevolg dat de lopende huurovereenkomsten ingaande 2023 geïntendeerd zijn. Daarnaast hebben we in 2022 vanuit het rijk een eenmalige compensatie m.b.t. de tegemoetkoming verhuurders sportaccommodaties COVID19 (TVS – regeling) ontvangen.

Financiële Producten

6: Financiële producten					
	Bedragen x 1.000				
	Rekening 2022	Begroting 2023 na wijziging	Begroting 2024	Vershil jaarrek 22. en begr. 24	Vershil begr. 23 en begr. 24
6.1: Algemene dekkingsmiddelen					
Lasten	11.617	9.329	6.200	5.417	3.129
Baten	98.804	103.499	96.317	-2.488	-7.183
6.2: Overhead					
Lasten	14.815	16.606	17.288	-2.472	-682
Baten	631	301	301	-330	-
Totaal lasten	26.433	25.935	23.488	2.945	2.447
Totaal baten	99.435	103.800	96.617	-2.818	-7.183
Saldo van baten en lasten	73.003	77.865	73.129	127	-4.736
Toevoeging aan reserves	-	-	-	-	-
Onttrekking aan reserves	-	-	-	-	-
Resultaat	73.003	77.865	73.129	127	-4.736

6.1 Algemene dekkingsmiddelen

Onder de algemene dekkingsmiddelen zijn ook de mutaties reserves opgenomen, waardoor de cijfers wat kunnen vertekenen.

De grootste mutaties zijn:

- Algemene uitkering groei van 72,8 miljoen in 2022, 74,9 miljoen in 2023 naar 79,7 miljoen in 2024.
- Groei algemene dekkingsmiddelen waaronder Ozb, zoals toegelicht op programma Algemene dekkingsmiddelen.

6.2 Overhead*Automatisering*

De kosten voor automatisering fors toegenomen. Dit mede door de strengere landelijke beveiligingseisen, een toename van het aantal gebruikers en de huidige marktprijzen.

Gemeentelijk huisvesting

De kosten voor de gemeentelijke huisvesting de laatste jaren fors toegenomen. Dit mede door optimale bezetting en ingebruikname van de gebouwen na Corona wat kosten verhogend uitwerkt, bijvoorbeeld door het verhogen schoonmaakfrequenties, beveiliging, energie, enz. Daarnaast speelt de hoge inflatie hierin een grote rol.

Overhead algemeen

De verschillen worden grotendeels veroorzaakt door;

- Reservering nieuwe voorziening verlofsparen
- Doorbelasting bedrijfskosten en toerekening overhead in 2022
- Budgetoverheveling 2022-2023 Fricatie en mobiliteitskosten concernplan
- Budgetoverheveling 2022-2023 Hoofdopgaven concernplan

Bijlage 7 Begroting per taakveld

De onderstaande tabel geeft een overzicht van de baten en lasten van de meerjarenbegroting, volgens de landelijke verplichte taakvelden indeling.

		Begroting 2024		Begroting 2025		Begroting 2026		Begroting 2027	
		Baten	Lasten	Baten	Lasten	Baten	Lasten	Baten	Lasten
0.1	Bestuur	-0	2.509	-0	2.509	-0	2.499	-0	2.499
0.10	Mutaties reserves	1.893	2.791	2.170	2.952	1.869	1.314	1.357	909
0.2	Burgerzaken	719	1.402	703	1.400	581	1.510	581	1.510
0.3	Beheer overige gebouwen en gronden	1.486	1.659	1.485	1.827	1.485	1.818	1.485	1.719
0.4	Overhead	301	17.294	301	16.847	301	16.524	301	16.503
0.5	Treasury	437	-987	437	853	437	1.759	437	2.607
0.61	OZB woningen	8.755	951	8.755	870	8.755	870	8.755	870
0.62	OZB niet-woningen	3.673	-	3.673	-	3.673	-	3.673	-
0.64	Belastingen overig	151	32	151	32	151	32	151	32
0.7	Algemene uitkering en overige uitkeringen gemeentefonds	80.896	69	80.948	3	75.011	3	75.836	3
0.8	Overige baten en lasten	-0	3.344	-0	2.744	-0	2.744	-0	2.744
1.1	Crisisbeheersing en brandweer	-0	3.206	-0	3.204	-0	3.203	-0	3.197
1.2	Openbare orde en veiligheid	10	1.449	10	1.449	10	1.449	10	1.448
2.1	Verkeer en vervoer	1.277	9.234	425	8.775	425	9.376	425	9.744
2.2	Parkeren	40	100	40	98	40	98	40	98
2.4	Economische havens en waterwegen	-0	374	-0	374	-0	374	-0	371
3.1	Economische ontwikkeling	-0	207	-0	162	-0	162	-0	162
3.3	Bedrijvenloket en bedrijfsregelingen	40	43	40	43	40	43	40	43
3.4	Economische promotie	511	-	511	-	511	-	511	-
4.2	Onderwijshuisvesting	260	3.219	426	3.316	466	3.972	466	4.337
4.3	Onderwijsbeleid en leerlingenzaken	540	2.214	540	2.212	540	2.210	540	2.210
5.1	Sportbeleid en activering	52	185	52	183	45	176	23	154
5.2	Sportaccommodaties	1.254	4.351	1.288	4.464	1.288	4.476	1.288	4.506
5.3	Cultuurpresentatie, cultuurproductie en cultuurparticipatie	74	485	74	484	74	474	74	474
5.4	Musea		319		319		319		319
5.5	Cultureel erfgoed	5	47	5	64	5	64	5	64
5.6	Media	-0	719	-0	718	-0	718	-0	718
5.7	Openbaar groen en (openlucht) recreatie	20	5.338	20	5.325	20	5.495	20	5.717

6.1	Samenkracht en burgerparticipatie	45	1.028	45	1.007	45	1.002	45	1.002
6.2	Toegang en eerstelijnsvoorzieningen	-0	8.619	-0	8.234	-0	8.228	-0	8.228
6.3	Inkomensregelingen	9.836	12.212	9.836	12.181	9.836	12.180	9.836	12.180
6.4	WSW en beschut werk	-0	1.922	-0	1.827	-0	1.743	-0	1.659
6.5	Arbeidsparticipatie	-0	682	-0	682	-0	681	-0	681
6.6	Maatwerkvoorzieningen (WMO)	201	1.613	201	1.612	201	1.612	201	1.612
6.71	Maatwerkdienstverlening 18+	-0	938	-0	924	-0	916	-0	916
6.71a	Hulp bij het huishouden (WMO)	-0	2.950	-0	2.950	-0	2.950	-0	2.950
6.71b	Begeleiding (WMO)	-0	1.519	-0	1.519	-0	1.519	-0	1.519
6.71c	Dagbesteding (WMO)	-0	768	-0	768	-0	768	-0	768
6.72	Maatwerkdienstverlening 18-	-0	494	-0	486	-0	482	-0	482
6.72a	Jeugdhulp begeleiding	-0	1.688	-0	1.488	-0	1.488	-0	1.488
6.72b	Jeugdhulp behandeling	-0	2.359	-0	2.359	-0	2.359	-0	2.359
6.72c	Jeugdhulp dagbesteding	-0	1.190	-0	1.190	-0	1.190	-0	1.190
6.72d	Jeugdhulp zonder verblijf overig	-0	1.368	-0	1.368	-0	1.368	-0	1.368
6.73a	Pleegzorg	-0	1.097	-0	1.097	-0	1.097	-0	1.097
6.73b	Gezinsgericht	-0	744	-0	744	-0	744	-0	744
6.73c	Jeugdhulp met verblijf overig	-0	434	-0	434	-0	434	-0	434
6.74a	Jeugdhulp behandeling GGZ zonder verblijf	-0	2.505	-0	2.505	-0	2.505	-0	2.505
6.74b	Jeugdhulp crisis/LTA/GGZ-verblijf	-0	2.005	-0	2.005	-0	2.005	-0	2.005
6.74c	Gesloten plaatsing	-0	373	-0	373	-0	373	-0	373
6.81	Geëscaleerde zorg 18+	-0	99	-0	97	-0	96	-0	96
6.81a	Beschermde wonen (WMO)	0	0	0	0	0	0	0	0
6.82	Geëscaleerde zorg 18-	-0	94	-0	92	-0	92	-0	92
6.82a	Jeugdbescherming	-0	1.412	-0	1.292	-0	1.292	-0	1.292
6.82b	Jeugdreclassering	-0	78	-0	78	-0	78	-0	78
7.1	Volksgesondheid	670	2.884	680	2.893	539	2.751	-0	2.212
7.2	Riolering	5.236	4.133	5.326	4.216	5.395	4.277	5.391	4.282
7.3	Afval	6.977	5.270	7.353	5.434	7.714	5.337	7.888	5.401
7.4	Milieubeheer	778	3.666	785	3.836	785	3.620	785	3.620
7.5	Begraafplaatsen en crematoria	559	903	559	899	559	907	559	899
8.1	Ruimte en leefomgeving	1.023	2.219	1.828	1.742	35	1.454	35	1.453
8.2	Grondexploitatie (niet-bedrijventerreinen)	21.852	20.371	22.531	22.645	6.234	6.660	3.545	3.958
8.3	Wonen en bouwen	2.062	3.477	2.062	3.476	2.062	3.475	2.062	3.475
Totaal		151.632	151.969	153.561	154.287	129.131	137.670	126.363	135.678
Resultaat			-336		-725		-8.538		-9.315

Bijlage 8 Inzicht in de stelposten prijs, groei en loon

In het onderstaande overzicht is aangegeven wat de financiële stand van zaken is van deze stelposten. De stelpost groei heeft als doel om prijsstijgingen op te vangen, de stelpost loon heeft als doel om cao-stijgingen op te vangen en de stelpost groei heeft als doel om groeigerelateerde kosten op te vangen, vanwege de groei van de gemeente in aantal inwoners. Meer informatie over het doel van deze stelposten is te vinden in de financieel technische uitgangspunten van de [Zomernota 2023](#).

Gedurende het proces van de Begroting 2024 zijn de stelposten Prijs en Loon een aantal keer gemuteerd. Allereerst gaf de provincie als toezichthouder aan dat gemeenten de gecombineerde index van de Meicirculaire 2023 als uitgangspunt moeten nemen, in plaats van de consumentenprijsindex wat in Zuidplas gebruikelijk is. Hierdoor rekenden wij niet met 3,1% maar met 4,2%. Vervolgens bleek dat bij de Septembercirculaire 2023 dat de index in het gemeentefonds geen 4,2% maar 5,3% werd. Omdat dit meer dan 1% afwijkt, dient dit conform de financieel technische uitgangspunten toegevoegd te worden aan de stelposten.

De bedragen in de drie stelposten zoals opgenomen in onderstaande tabel, zijn gebaseerd op een berekening. Er is onderzocht wat benodigd is per onderdeel, dit betekent dat het budget uit de stelposten niet voor andere doeleinden kan worden gebruikt of vrij kan vallen.

Totaal 3 stelposten	2024	2025	2026	2027
Stelpost Prijs	2.074	2.074	2.074	2.074
Stelpost Groei	1.175	1.175	1.175	1.175
Stelpost Loon	1.400	1.400	1.400	1.400
	4.649	4.649	4.649	4.649

Effecten besluitvorming gemeenteraad op lokale heffingen

In de onderstaande tabellen staat de ontwikkeling van de stelposten, inclusief de effecten van de amendementen bij de Begroting 2024.

Stelpost Prijs	2024	2025	2026	2027
Voeding Meicirculaire 2023	1.300	1.300	1.300	1.300
Ophoging Begroting 2024 na advies provincie	400	400	400	400
Ophoging Begroting 2024 na hogere index Septembercirculaire 2023	500	500	500	500
Inzet Begroting 2024 voor VNG contributie stijging	-33	-33	-33	-33
Bezuiniging Begr. 2024 niet indexeren subsidies (vrijval stelpost)	-100	-100	-100	-100
Amendement A61 subsidies indexeren (100k, 93k op programma 2 en 3)	7	7	7	7
Totaal	2.074	2.074	2.074	2.074

Stelpost Groei	2024	2025	2026	2027
Voeding Meicirculaire 2023	2.300	2.300	2.300	2.300
Af in Begroting 2024: reeds verwerkt in Zomernota 2023	-1.125	-1.125	-1.125	-1.125
Amendement A47 "stelpost groei verlagen"	-301	-301	-301	-301
Totaal	874	874	874	874

Stelpost Loon	2024	2025	2026	2027
Voeding Meicirculaire 2023	800	800	800	800
Ophoging Begroting 2024 na advies provincie	300	300	300	300
Ophoging Begroting 2024 na hogere index Septembercirculaire 2023	300	300	300	300
Totaal	1.400	1.400	1.400	1.400

Voor de stelpost groei is de volgende inschatting gemaakt voor kostenstijgingen 2024.

Stelpost groei inschatting kosten 2024	
Programma 1	21
Algemeen sociaal domein	100
Wmo	135
Jeugd	213
Volksgezondheid	62
Programma 3	31
Programma 4	32
Programma 5	240
Bedrijfsvoering	40
	874